

УКРАЇНСЬКИЙ НАВЧАЛЬНИЙ СЛОВНИК

СПОЛУЧУВАНOSTІ СЛІВ

(сфера економіки)

Дніпро
«Середняк Т.К.»
2019

УДК 811.161.2'336.634(038)

Г 55

Наукове видання

Укладач:

О.Д. ГЛУШИЧ, кандидат філологічних наук, доцент

Науковий редактор:

О.В. ЩИРСЬКА, кандидат економічних наук, в. о. доцента
*Національної академії статистики,
обліку та аудиту*

Коректура, верстка і макетування:

О.В. ГЛУШИЧ

У збиранні матеріалу для Словника брали участь студенти
Української академії зовнішньої торгівлі

В авторській редакції

Г 55 УКРАЇНСЬКИЙ НАВЧАЛЬНИЙ СЛОВНИК СПОЛУЧУВАНOSTІ
СЛІВ (сфера економіки) — Дніпро: Середняк Т.К., 2019, — 232 с.

ISBN 978-617-7822-03-4

Словник містить близько 800 реєстрових слів. Призначений для удосконалення українського мовлення фахівців економічної сфери спілкування. Даний словник є не лише довідником, його можна розглядати і як один із видів навчального посібника. Систематизованість словникових статей, обмеження лексичних рядів, нормативність вказують на навчально-методичну направленість словника, тому матеріали можуть бути використані у навчальному процесі.

© Ольга Дмитрівна Глушич, 2019

Передмова

Пропонований увазі читачів словник ілюструє досить широку граматичну і лексичну сполучуваність слів української мови певного шару лексики. Предметом дослідження й описання обрано групу слів, що найчастіше вживаються у сфері економіки (терміни, іншомовні слова, а також деякі загальнонавчальні слова, що є актуальними у спілкуванні економістів). Значну увагу приділено лексиці, вживаній у сфері міжнародної торгівлі.

У лексикографії побутує вислів: сучасний словник – це світ, розташований за алфавітом. «Світ економіки» присутній нині у багатьох сферах діяльності, тому даний словник може стати у нагоді кожному, хто прагне досконало володіти українською мовою.

Незнання валентних особливостей певних лексем ускладнює процес грамотної будови речення, точного висловлення думки, а довідкової літератури щодо цього питання, на жаль, обмаль. Граматичну сполучуваність можна прослідкувати за матеріалами тлумачних словників, а лексичну хіба що частково за деякими прикладами до тої чи іншої словникової статті. У «Російсько-українському зовнішньоторговельному і зовнішньоекономічному словнику», виданому у 2004 році, (*див. список літератури*) також подається матеріал сполучуваності лексем даної групи, але це не відображено у назві, тому користування саме цим матеріалом може бути лише випадковим. Крім того, словник сполучуваності слів дає можливість підібрати синонім або антонім до слова більш точно, ніж через словник синонімів чи антонімів, ясніше усвідомити особливості значень паронімічних лексем, а також прослідкувати частотність використання слів даного шару лексики, валентні особливості кожної лексеми.

Даний словник складено як навчальний, йому, як і іншим словникам такого типу, притаманно функції: навчальна, систематизуюча, довідкова, нормативна. Використовуючи словник як навчальний матеріал, можна підготувати певні завдання для кращого опанування даного шару лексики. Наприклад: *користуючись словником, складіть синонімічний ряд слів, що вказують на ...; виберіть слова, які називають ...; підберіть антоніми до слова ...; зверніть увагу на паронімічну пару ...; виберіть слова англійського походження; зверніть увагу на наголос слів ...*

Навчальний словник сполучуваності слів має мету – подати систематизований матеріал певного кола знань і показати системність, нормативність у використанні певних мовних одиниць.

АВА́НС (*фр.*) -у, ч; – частина грошей, що виплачується наперед в рахунок майбутніх платежів

- постійний, виданий, виплачений, витрачений, отриманий, перерахований, погоджений, сплачений;
- **за** виконану роботу, контрактом; **згідно з** акредитивом; у розмірі;
- видається, виплачується, витрачається, перераховується, підлягає, повертається, погоджується, сплачується, становить;
- видавати, виплачувати, витрачати, давати, забирати, затримувати, зберігати, обіцяти, одержувати, отримувати, перераховувати, платити, повертати, погоджувати, робити, сплачувати (*що*);
- виплата, отримання, перерахування, повернення, погодження, розмір, сплата, сто тисяч, сума (*чого*); у вигляді (*чого*).

АВАНСО́ВАНИЙ, -а, -е; – *дієприкм., пас., до авансувати*

- внесок, капітал, платіж, податок.

АВА́НСОВИЙ, -а, -е; – *який видається наперед; стос. до авансу*

- вексель, вклад, внесок, закупки, звіт, оплата, платіж, сплата.

АВАНСУВА́ННЯ, -я, с; – *надання авансу*

- вчасне, належне, щоквартальне, щорічне;
- будівництва, видання, відрядження, грошей, клієнтів, коштів, майбутніх робіт, підтримки; **за** виконану роботу, контрактом; **згідно з** акредитивом; у розмірі;
- здійснюється, підтверджується, планується, ухвалюється;
- здійснювати, одержувати, отримувати, підтверджувати, планувати, ухвалювати (*що*);
- підтвердження, порядок (*чого*); вексель (*для чого*); плата (*за що*).

АВАНСУВА́ТИ, -ую, -уєш, недок. і док., перех.; – *видавати кому-, чому-небудь аванс*

- акціонера, будівництво, видання, вирощування тварин, відрядження, власника, гроші, клієнта, кошти, машинобудування, підтримку, роботи;
- вчасно, належним чином, протягом року, щоквартально, щомісячно, щорічно; **за** виконану роботу, контрактом; **згідно з** акредитивом; у розмірі.

АВІ́ЗО (*італ.*), невідм., с.; – *оповіщення клієнта (здебільшого банківське) про зміни в стані поточних рахунків або взагалі розрахунків*

- банківське, дебетове, зведені, інкасове, кредитове, термінове;
- банку;
- використовується, надсилається, скеровується;
- використовувати, надсилати, скеровувати (*що*); вказувати (*у чому*);
- використання, номер (*чого*).

АГЕ́НТ (*лат.*), -а, ч; – *фізична чи юридична особа, яка виконує функції довіреної особи, уповноважена здійснювати певні дії від імені іншої особи за дорученням і в інтересах доручителя; // торговець, який представляє інтереси продавця чи покупця і виконує певні функції без права власності на товар*

- генеральний, зареєстрований, комерційний, податковий, поштовий, страховий, торговий, фіскальний; агент-розповсюджувач;
- банку, фірми; **без права; з(із)** винятковими правами, конвертування, обміну цінних паперів, правом, трансферу; **щодо** закупівлі, купівлі, продажу, реклами, розповсюдження;
- виконує, вишукує, діє, допомагає, заміняє, здійснює, зобов'язується, інформує, обчислює, одержує, отримує, оформляє, перераховує, представляє, призначається, провадить, реєструє, розповсюджує, скуповує, співпрацює, стягує податки, укладає, фіксує;
- зобов'язувати, нагороджувати, призначати (*кого*); покладати, покладатися (*на кого*); довіряти, доручати (*кому*); стати (*ким*); співпрацювати (*з ким*);
- діяльність, допомога, зобов'язання, інтереси, інформація, обов'язки, операція, повноваження, послуги, призначення, функції, у ролі (*кого*); винагорода, довіра, доручення (*кому*); договір, домовленість, співпраця, угода (*з ким*).

АГЕНТСЬКИЙ, -а, -е; – *прикм. до агент; стос. до агента*

- винагорода, договір, операції, послуга, угода, фірма.

АДВАЛОРЕМ, невідм., с.; – *обчислення платежів за перевезення цінних вантажів або митних платежів у відсотках від ціни товару*

- комбіноване, специфічне;
- нараховується, обкладається митом.

АДВАЛОРНИЙ, -а, -е; – *прикм. до адвалорем*

- акциз, мито, податок, спосіб нарахування, ставка.

АДЕНДУМ (*лат.*), -у, ч.; – *додаток до договору, що змінює або доповнює ті чи інші його умови*

- лінійний, справжній;
- судовласників; **до** договору, чартеру;
- видається, відображає, змінює, містить, оформляється, передбачає, підписується, прикріплюється, редагується, стає, укладається;
- видавати, оформляти, підписувати, прикріплювати, редагувати, укладати (*що*); вносити (*у що*); розписуватися (*на чому*); викладати, вказувати, давати, міститися, передбачати (*у чому*); оформляти, оформлятися (*чим*);
- оформлення, підписання, прикріплення, редагування, сторінки, текст, термін дії, тримач, укладання, умови (*чого*); документ Адендум.

АЖІО (*итал.*), невідм., с.; – *1) величина надбавки, на яку ціна товару перевищує номінальну вартість; 2) комісійний збір, сплачуваний за обмін нерівноцінних валют або за обмін банкнот на металеві монети*

- виражається, виявляється, означає, складає;
- сплачувати (*що*); продавати (*з чим*);
- 5%, сума (*чого*).

АЖІОТАЖ (фр.), -у, ч.; – 1) сильне збудження довкола якої-небудь проблеми, справи; 2) штучне підвищення або зниження цін на фондовому ринку для одержання додаткового прибутку від спекулятивних операцій

- біржовий, будь-який, зайвий, незвичайний, нездоровий, необґрунтований, перший, сильний;
- **на** готівковий долар; **навколо** товару; **перед** продажем; **серед** брокерів; **у** публіки; **у зв'язку зі(з)** зниженням, підвищенням;
- буде, викликає, викликається, виникає, відбувається, відчувається, настає, наступає, піднімається, підтримується, посилюється, проходить, розпочинається, спостерігається, створюється, триває;
- викликати, виключати, відчувати, піднімати, підтримувати, посилювати, розпочинати, спостерігати, створювати (*що*); викликатися (*чим*);
- виникнення, відчуття, настання, підтримка, посилення, початок, предмет, спостереження, створення, тривалість (*чого*).

АКРЕДИТІВ (фр.), -а, ч.; – платіжний документ, за яким одна кредитна установа (банк) дає розпорядження іншій згідно із заявою клієнта і за його рахунок сплатити певну суму грошей пред'явникові або доручає здійснити оплату товарно-транспортних документів за відвантажені товари чи надані послуги за рахунок спеціально заброньованих для цього коштів

- авізований, активізований, банківський, безвідкличний, безкоштовний, безстроковий, вигідний, відкличний, відновлюваний, гарантійний, гарантований, грошовий, ділений, діючий, депонований, документарний, зустрічний, кожний, компенсаційний, кумулятивний, неділимий, некумулятивний, непереказний, непідтверджений, неподільний, непокритий, несплачений, новий, основний, переказний, підтверджений, подільний, покритий, поновлений, поновлюваний, призначений, револьверний, регульований, резервний, старий, товарний, торговий, транзитний, трансферабельний, циркулярний; акредитив «стенд-бай»;
- банку, клієнта, компанії, особи, ощадного банку, покупця, фірми, юридичних осіб; **з(із)** попереднім авізо, червоною смугою; **за** способом використання; **на** експорт, імпорт, ім'я, квартиру, машину, продукти, суму;
- видається, використовується, виставляється, відкликається, відкривається, впроваджується, встановлюється, гарантує, гарантується, дає змогу, діє, забезпечує, зазначається, захищає, означає, надсилається, оплачується, передається, передбачає, переказується, підписується, підтверджується, покривається, поновлюється, призначається, складається;
- видавати, визначати, використовувати, виставляти, відкликати, відкривати, впроваджувати, гарантувати, зазначати, замовляти, надсилати, оплачувати, передавати, переказувати, підписувати, підтверджувати, покривати, поновлювати, пред'являти, розрізняти, складати

(що); вносити гроші (під що); додавати (до чого); відмовляти, зазначати, обумовлювати (в чому); працювати (з чим); отримувати гроші, виплачувати гроші (за чим); авансувати (згідно з чим);

- вартість, вид, визначення, використання, відкриття, впровадження, встановлення, замовлення, захищення, заявник, зразок, назва, оплата, передача, переказ, підписання, підтвердження, поновлення, пред'явник, складання, сума, схема, термін дії, умови, форма, ціна, частина (чого); права, розрахунки (за чим).

АКРЕДИТІВНИЙ, -а, -е; – *прикм. до акредитив; стос. до акредитиву*

- лист, операція, форма.

АКРЕДИТОВАНИЙ, -а, -е; – *дієприкм. пас. до акредитувати*

- банк, брокер, клієнт, покупець, фірма, центр сертифікації.

АКРЕДИТУВАТИ, -ую, -уєш, недок. і док., перех.; – *давати кому-небудь повноваження на одержання грошей або проведення торговельних операцій; // підписувати вексель і. т. ін., що підтверджує такі повноваження*

- банк, брокера, вексель, клієнта, особу, покупця, фірму, центр сертифікації, чек;
- вчасно, регулярно, час від часу, щорічно; із запізненням; на суму...

АКТІВИ (лат.), -вів, мн.; – *ресурси, контрольовані суб'єктом господарювання унаслідок минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до збільшення економічних вигід у майбутньому*

- блоковані, валютні, власні, грошові, депозитарні, дохідні, інвестиційні, іпотечні, інші, капітальні, ліквідні, малоцінні, матеріальні, «мертві», міжнародні, монетарні, надлишкові, невикористовуванні, неліквідні, нематеріальні, немонетарні, ненормовані, необоротні, неречові, нормовані, оборотні, операційні, орендовані, паперові, пенсійні, позаоборотні, постійні, поточні, процентні, резервні, робочі, середньоліквідні, слаболіквідні, страхові, умовні, фінансові, чисті, швидколіквідні; активи ностро;
- банку, держави, компанії, інституту спільного інвестування, підприємства, платника податків, страхової компанії, сфери виробництва, сфери обігу, транснаціональних корпорацій; з ризиком вкладення; у національній (чужоземній) валюті;
- арештовуються, використовуються, виражаються, відокремлюються, втрачають вартість, дають прибуток, забезпечують, залучаються, записуються, захищаються, знаходяться, ідентифікуються, мають, належать, орендуються, призначаються, приносять дохід, продаються, реалізуються, розміщуються, споживаються, утримуються, формуються, характеризуються;
- арештовувати, брати в заставу, використовувати, виражати, відокремлювати, задіяти, залучати, записувати, захищати, ідентифікувати, класифікувати, орендувати, придбавати, продавати, реалізовувати, розміщувати, споживати, утримувати, формувати, характеризувати (що); інвестувати (в що); накладати арешт (на що); відносити, зараховувати, належати (до чого);

- арешт, вартість, вид, використання, відокремлення, група, забезпечення, залучення, запис, захист, знаходження, класифікація, коефіцієнт, облік, оборот, обсяг, ознаки, оренда, оцінка, призначення, продаж, реалізація, рентабельність, розміщення, склад, споживання, сума, термін чинності, форма, формування, характеристика, ціна, частка (*чого*); інвестування (*в що*); арешт (*на що*); зарахування (*до чого*).

АКЦЕПТ (лат.), -у, ч.; – згода на оплату або гарантування оплати грошових, товарних і розрахункових документів; // юридична згода на укладання угоди відповідно до пропозиції другої сторони

- банківський, безумовний, бланковий, вексельний, дружній, наступний, негативний, подальший, позитивний, попередній, частковий, чековий;
- векселя, платіжної відомості, рахунку, розрахункових документів, тендерної пропозиції, чека; **на** поставку, продаж, укладання; **після** опротестування;
- використовується, надається, підтверджується;
- використовувати, надавати, одержувати, отримувати, підтверджувати, приймати (*що*); відмовлятися (*від чого*); торгувати (*чим*);
- використання, мета, надання, отримання, підтвердження, умови (*чого*); відмова (*від чого*).

АКЦЕПТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до акцепт; стос. до акцепту*

- банк, дім, контора, кредит, кредитування, операція, тендерна пропозиція, ціна, чек.

АКЦЕПТОВАНИЙ, -а, -е; – *дієприкм. пас. до акцептувати*

- вексель, рахунок, чек, платіжна відомість, тендерна пропозиція.

АКЦЕПТУВАТИ, -ую, -уєш, недок. і док., перех.; – *затверджувати до оплати грошові документи*

- вексель, грошові документи, рахунки, розрахунковий чек, платіжні вимоги, платіжні відомості, тендерну пропозицію;
- вчасно, терміново; **від** імені клієнта; **із** затримкою.

АКЦІЗ (фр.), -у, ч.; – *непрямий податок на товари і послуги, включений у ціну і сплачуваний за рахунок покупців*

- великий, вибірковий, вигідний, високий, дієвий, збільшений, звичайний, знижений, індивідуальний, максимальний, мінімальний, невигідний, невстановлений, низький, новий, підвищений, проіндексований, процентний, специфічний, старий, товарний, тютюновий, універсальний;
- **на** автомобілі, алкоголь, бензин, вугілля, дизельне паливо, додану вартість, ігрові автомати, комунальні послуги, коштовні метали, парфумерію, показ фільмів, продукцію, сіль, сірники, телефонні послуги, товар, тютюн, цигарки, цукор;
- визначається, використовується, включається, встановлюється, забезпечує, запроваджується, збільшується, знижується, індексується,

- існує, нараховується, підвищується, порушується, розглядається, розподіляється, розробляється, сплачується, стягується;
- визначати, використовувати, включати в ціну, встановлювати, запроваджувати, збирати, збільшувати, індексувати, мати, нараховувати, підвищувати, порушувати, придбавати, рахувати, розглядати, розробляти, сплачувати, стягувати (*що*); належати (*до чого*); володіти, оподатковувати (*чим*);
  - використання, відсоток, встановлення, забезпечення, запровадження, збирач, збільшення, збір, зниження, існування, нарахування, питома вага, підвищення, порушення, платник, розмір, розподіл, роль, сплата, ставка, структура, стягнення, сума, форма, частка (*чого*); належність (*до чого*); оподаткування (*чим*).

АКЦІЗНИЙ, -а, -е; – *прикм. до акциз; стос. до акцизу*

- збір, марка, оподаткування, податок, товар.

АКЦІОНЕР, -а, ч.; – *член акціонерного товариства, співвласник його акцій*

- надійний, наполегливий;
- компанії, підприємства, товариства, фірми, фонду;
- бере участь, відмовляється, володіє, наполягає, одержує, оплачує, отримує, підписується, підтверджує, підтримує, пред'являє;
- запрошувати, інформувати (*кого*); домовлятися, рахуватися (*з ким*);
- акції, відмова, відповідальність, внесок, дивіденди, збори, згода, зобов'язання, кошти, оплата, організація, наполегливість, пай, підпис, підтвердження, підтримка, право, прибуток, участь (*кого*); інформація (*для кого*); домовленість (*з ким*); пайовик-акціонер.

АКЦІЯ¹ (лат.), -ї, ж; – *цінний папір, який свідчить про те, що його власник вніс певний пай у підприємство і має право на участь у справах і прибутках цього підприємства*

- активна, багатоголоса, банківські, безголоса, бездивідендна, безкоштовна, безномінальна, безоплатна, безповоротна, безплатна, «важка», виграшна, гарантована, «гаряча», «голосуюча», дешева, дилерська, довгострокова, «домашня», дохідна, екс-дивідендна, засновницька, захищена, звичайна, зворотна, золота, іменна, іноземна, конвертована, кумулятивна, некумулятивна, обмежена, одноголоса, плюральна, поворотна, преміальна, преференційна, привілейована, проста, спеціальна, умовно іменна, установча, циклічна; акція «голуба фішка», акція-двійник;
- відкладеного фонду, емітентів, росту, компанії, підприємства, пред'явника, трудового колективу, участі; **без** дивідендів, номінальної ціни, указівок, фіксованого номіналу; **в** умовній консигнації; з аукціонним курсом, варантом, відстрочкою, правом голосу, правом переоцінки, привілеями, участю, фіксованими дивідендами, фіксованим доходом; **на** подавця, пред'явника;
- викупається, випускається, дає перевагу, дає право, дається, додається, емітується, забезпечує, забезпечується, засвідчує, змінює, іс-

нує, класифікуються, користується попитом, купується, має попит, містить, надає, надається, належить, обертається, обмінюється, оплачується, передається, піднімається у ціні, підтверджує, повертається, погашається, поділяються, привертає увагу, продається, реєструється, розподіляються, розповсюджуються, скуповуються, утримується, функціонує;

- викупати, вилучати, випускати, додавати, емітувати, забезпечувати, класифікувати, купувати, обмінювати, одержувати, оплачувати, отримувати, передавати, піднімати у ціні, повертати, погашати, поділяти, придбавати, продавати, реєструвати, «розбивати», розміщувати, розповсюджувати, розподіляти, скуповувати, тримати, утримувати (що); вкладати (в що); підписуватися (на що); позбуватися (чого); додавати (до чого); зазначати (у чому); володіти, торгувати (чим); виплачувати (за чим);
- активи, вартість, вид, викуп, випуск, власник, емісія, захист, кількість, класифікація, контрольний пакет, котирування, купівля, курс, номер, номінал, обмін, отримання, пакет, передача, повернення, погашення, поділ, продаж, реєстрація, реквізити, розміщення, розподіл, тримач, утримувач, функції, функціонування, ціна (чого); вкладення (в що); дивіденди (на що); володіння, торгівля (чим).

АКЦІЯ² (лат.), -ї, ж; – дія, діяльність, спрямовані на досягнення якої-небудь мети

- гучна, п'ятиденна, цікава, щомісячна, щотижнева;
- підприємства, продавця, фірми; на захист компанії;
- дає змогу, діє, закінчується, підтримується, пов'язується, привертає увагу, провадиться, розгортається, розпочинається, триває;
- згортати, підтримувати, провадити, розгортати, розпочинати (що); сподіватися (на що); брати участь (у чому); привертати увагу (чим); пов'язувати (з чим);
- закінчення, ініціатор, мета, об'єкти, підтримка, початок, проведення, розгортання (чого); увага (до чого); сподівання (на що); участь (у чому).

АЛЬПАРІ (італ.), незм. і невідм.; – відповідність ринкового (біржового) курсу цінних паперів чи валюти їхньому номіналу (паритету)

- номінальне;
- курсу валют;
- встановлювати (що).

АЛЬТЕРНАТ (фр.), -у, ч.; – підписання у певному порядку тексту міжнародного договору його учасниками

- стратегічний;
- у двосторонніх договорах;
- дотримується, застосовується, передбачає, підкреслює;
- давати, застосовувати (що);
- застосування, правила, принцип, стратегія, умови (чого).

АМОРТИЗАЦІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до амортизація; стос. до амортизації*

- аспект, знос, термін, фонд.

АМОРТИЗАЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – 1) *поступове перенесення вартості основних фондів в міру їх зношування на виготовлену продукцію і використання цієї вартості для простого або розширеного відтворення зношених засобів праці; 2) визнання боргового зобов'язання недійсним, якщо відповідний документ втрачено або викрадено*

- акумульована, дигресивна, прискорена, прямолінійна, рівномірною;
- активів, боргу, відрахувань, дисконту, засобів, об'єкта, обладнання, премії, процентів, устаткування;
- здійснюється, нараховується, обчислюється, розподіляється;
- здійснювати, нараховувати, обчислювати, розподіляти (*що*); резерв (*на що*); підлягати (*чому*);
- здійснення, метод, нарахування, норми, обчислення, розподіл, сума, фонд (*чого*); резерв (*на що*); знижка (*за чим*).

АРБІТРАЖ (фр.), -у, ч.; – *операції з одночасної купівлі та продажу контрактів на 2-х і більше ринках з метою отримання вигоди від курсової різниці в цінах на один і той же товар*

- валютний, вексельний, відсотковий, конверсійний, примусовий, простий, просторовий, процентний, складний, товарний, фондовий, часовий;
- без покриття; з форвардним покриттям;
- дає змогу, здійснюється, сприяє, ухвалюється;
- здійснювати, розрізняти, ухвалювати (*що*); передавати (*в що*);
- здійснення, рішення, ухвала (*чого*).

АРБІТРАЖНИЙ, -а, -е; – *прикм. до арбитраж; стос. до арбитражу*

- застереження, комісія, комітет, операція, орган, суд, угода.

АСОРТИМЕНТ (фр.), -у, ч.; – *набір товарів або виробів усіляких видів і сортів*

- виробничий, оптовий, роздрібний, промисловий, товарний, торговий;
- послуг, продукції, ринку, товарів;
- затверджується, існує, відображає, оновлюється, пропонується, розширюється, формується, характеризує;
- затверджувати, оновлювати, пропонувати, розрізняти, розширяти, формувати, характеризувати (*що*); ознайомлюватися (*з чим*);
- аналіз, відображення, затвердження, оновлення, проблеми, пропонування, розширення, формування, характеристика (*чого*).

АСОРТИМЕНТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до асортимент; стос. до асортименту*

- група, мінімум, обмін, ознаки, перелік продукції, план постачання, ряд, склад.

АУДИТ (англ.), -у, ч.; – *перевірка фінансової діяльності комерційного підприємства, банку і т. ін.*

- банківський, бюджетний, внутрішній, державний, запланований, зовнішній, ініціативний, кабінетний, незалежний, непередбачений,

- обов'язковий, підтверджувальний, погоджений, податковий, початковий, санаційний, спеціальний, фінансовий;
- адміністративної діяльності, ефективності використання бюджетних ресурсів, корпорації, податків;
- завершується, застосовується, здійснюється, охоплює, передбачає, провадиться, триває;
- завершувати, застосовувати, здійснювати, провадити, розрізняти (*що*);
- завершення, замовник, застосування, здійснення, мета, напрям, обсяг, основа, питання, проведення, розвиток, стандарт, характер (*чого*); матеріали (*з чого*).

АУДИТОВАНИЙ, -а, -е; – *прикм. до аудит; стос. до аудиту*

- діяльність, документація, звіт, об'єкт, організація, підприємство, продукт.

АУДИТОР (*лат.*), -а, ч.; – *працівник аудиторської служби (або аудиторська служба), який здійснює належну експертизу чи контроль за дотриманням установленого порядку проведення фінансово-господарських операцій, бухгалтерського обліку та звітності, надає консультації з цих питань*

- внутрішній, головний, зовнішній, інший, незалежний, новий, податковий, попередній, постійний, уповноважений;
- підприємства, фірми;
- бере участь, виконує, вирішує, відповідає, володіє, доводить, зазначає, записує, зауважує, збирається, здійснює, зосереджується, консультиє, контролює, має, надає, несе відповідальність, перевіряє, попереджає, приходить, провадить аудит (перевірку), пояснює, робить висновок;
- викликати, зустрічати, попереджати, призначати, уповноважувати, чекати (*кого*); прислуховуватися (*до кого*); відповідати, доповідати, показувати, пояснювати (*кому*); домовлятися (*з ким*);
- виклик, висновок, відповідь, доведення, зауваження, консультація, ліцензія, очікування, перевірка, повноваження, попередження, призначення, рівень підготовки, рішення, робота, функції (*кого*); домовленість (*з ким*).

АУДИТОРСЬКИЙ, -а, -е; – *прикм. до аудитор; стос. до аудитора*

- асоціація, вибірка, винагорода, висновок, група, діяльність, доведення, доказ, звіт, контроль, організація, палата, перевірка, послуги, практика, ризик, сертифікат, служба, супровід, фірма.

АУКЦІОН (*лат.*), -у, ч.; – *спосіб продажу товарів з публічного торгу покупцеві, який запропонував найвищу ціну*

- американський, англійський, безперервний, благодійний, валютний, відкритий, голландський, груповий, депозитний, добровільний, добродійний, закритий, звичайний, земельний, золотий, європейський, китайський, комерційний, кредитний, міжнародний, міжрегіональний, онкольний, подвійний, примусовий, простий, публічний, регіо-

нальний, селекторний, сертифікатний, скандинавський, спеціалізований, спрогнозований, темний, фактичний, чековий; Інтернет-аукціон; аукціон «втемну»;

- антикваріату, картин, колекцій, кредитних ресурсів, машин, монет, нерухомості, цінних паперів; з продажу; за грошові кошти;
- буває, ведеться, визначається, відкривається, закінчується, закривається, здійснюється, провадиться, проходить, розпочинається, триває, характеризується;
- вести, відвідувати, відкривати, закривати, організовувати, провадити, розпочинати, розрізняти, прогнозувати (*що*); виставляти (*на що*); продавати (*з чого*); купувати, представляти, продавати, реалізовувати (*на чому*);
- адреса, відвідування, відкриття, закінчення, закриття, комісія, мета, організація, початок, проведення, процес, умови, учасник, формат, центр (*чого*); виставляти (*на що*); участь (*в чому*); купівля, лот, продаж, торги (*на чому*).

АУКЦІОНЕР, -а, ч.; – учасник аукціону, потенційний покупець, що бере участь в аукціонних торгах

- енергійний, наполегливий, постійний, рішучий;
- торгів;
- бере участь, вирішує, впливає, купує, має право, оголошує, одержує, отримує, перебуває, планує, повідомляє, погоджується, припускає, пропонує, реагує, цікавиться;
- запрошувати, пропонувати (*кого*); довіряти, доручати, надсилати, оголошувати, передавати, пропонувати (*кому*); домовлятися (*з ким*);
- вплив, згода, кошти, повідомлення, пропозиція, реакція, рішення, участь, функції (*кого*).

АУКЦІОНІСТ, -а, ч.; – особа, яка веде аукціон

- вальрасівський, відповідальний, досвідчений, енергійний, організований, постійний, уявний;
- торгів;
- вивчає попит (пропозиції), відповідає, вносить коригування, готує, діє, домовляється, зберігає, зобов'язується, має право, називає, обіцяє, обслуговує, оголошує, одержує, організовує, отримує, пропонує, складає, сплачує, укладає;
- запевняти, слухати, чекати (*кого*); обіцяти, пропонувати, сплачувати (*кому*); домовлятися, зустрічатися, погоджуватися (*з ким*); закріплювати (*за ким*);
- асистент, існування, обов'язки, очікування, пропозиція, роль, функції (*кого*); винагорода, порада (*кому*); домовленість, зустріч, угода (*з ким*).

АУКЦІОННИЙ, -а, -е; – прикм. до аукціон

- діяльність, дохідність, правила, ринок, середовище, торги, торгівля, ціна.

АУТРАЙТ (англ.), -у, ч.; – обмінна форвардна валютна операція, що включає премію або дисконт; // валютний курс при міжбанківських термінових валютних операціях з урахуванням премії або знижки

- використовується, виражається, зводиться, передбачас;
- використовувати, котирувати (що);
- контракт, котирування, курс, угода, форма, ціна (чого).

АУТТРЕЙД (англ.), -у, ч.; – провалена торгова операція через відсутність взаєморозуміння сторін або через технічну помилку під час оформлення документів

- непередбачений, черговий;
- рибальства, технологій;
- відбувається, може бути;
- допускати (що); призводити (до чого);
- недопущення, причина (чого); обмеження (зادля чого); ситуація ауттрейд.

БАЗА (гр.), -и, ж.; – показники, характеристики, що беруться за основу, типовий варіант, норми

- гарантована, грошова, депозитна, дохідна, капітальна, мінімальна, монетарна, облікова, податкова;
- банку, біржового бюлетеня, контракту, місцевих бюджетів, оподаткування;
- використовується, забезпечується, змінюється, порівнюється, стосується;
- використовувати, забезпечувати, змінювати, порівнювати (що);
- використання, забезпечення, зміна (чого).

БАЗИС (гр.), -у, ч.; – надбавка або знижка до біржового котирування, що виникає внаслідок торгу щодо якості товару, умов постачання, платежів та ін.; // різниця між ціною товару, проданого з умовою постачання через певний час, і ціною того ж товару, проданого за готівку з умовою негайної поставки

- високий, інституційний, ортонормований, розширений;
- банківської знижки, поставки, ціни, формацій;
- скорочується, залежить, збільшується, зменшується;
- збільшувати, зменшувати, показувати (що);
- диференціал, залежність, збільшення, зменшення, ідея, підвищення, скорочення (чого).

БАЗИСНИЙ, -а, -е; – прикм. до базис; стос до базису

- валюта, величина, диференціал, дохід, показник, поставка, прибуток, пункт, ризик, різниця, ставка, умови поставок, формула, ціна.

БАЗОВИЙ, -а, -е; – прикм. до база; стос. до бази

- величина, гроші, рентабельність, рік, сорт, ставка, формула Дюпона.

БАЙ-БЕК (англ.), невідм., ч.; – довготермінова товарообмінна операція, за якої постачання машин та обладнання у кредит оплачується з часом продукцією, виробленою з їхнім використанням

- вигідний, ефективний, завчасний; з використанням опціону; у швидкому темпі;
- контракт, кредит, лізинг, операція, система, спроби, схема, угода;
- виконується, дозволяє, здійснюється, обчислюється, провадиться, розраховується, скасовується;
- виконувати, вимагати, здійснювати, обчислювати, провадити, розраховувати, скасовувати (*що*);
- здійснення, область, обчислення, практика, програма, скасування (*чого*); у рамках (*чого*).

БАЛАНС (*фр.*), -у, ч.; – *порівняльний підсумок прибутків і видатків при завершенні розрахунків; // відомість, в якій зафіксовано цей підсумок*

- активний, бухгалтерський, бюджетний, вартісний, вертикальний, вступний, генеральний, двосторонній, дебетовий, емісійний, засновницький, зведений, звітний, зовнішній, зовнішньоторговельний, інвестиційний, книжковий, консолідований, ліквідаційний, матеріальний, міжгалузевий, об'єднавчий, оборотний, односторонній, окремий, паливний, пасивний, передавальний, передатний, підсумковий, плановий, платіжний, розподільчий, розрахунковий, сальдовий, самостійний, торговельний, фінансовий, шаховий, щоденний; екстерн-баланс;
- банку, будівельної продукції, бюджету, виконання бюджету, виробництва, виробничої потужності, витрат, доходів і видатків, держави, засобів виробництва, капітальних вкладень, кінцевого використання, компанії, міжнародних розрахунків, міжнародної заборгованості, моделі, накопичення, народного господарства, обігових коштів, основних фондів, підприємства, платіжного інструменту, попиту і пропозиції, продукції, робочого часу, руху капіталів і кредитів, товарної торгівлі, фінансових ресурсів і витрат, фінансових ресурсів території, фінансування активів, юридичної особи;
- будується, відображає, дає змогу, засвідчується, затверджується, містить, надається, називається, охоплює, показує, призначається, розробляється, складається, характеризує;
- використовувати, засвідчувати, затверджувати, називати, підводити, призначати, розробляти, складати, формувати (*що*); вводити (*до чого*); уточнювати (*за чим*);
- актив, вид, використання, дані, затвердження, мета, наявність, ознаки, пасив, підведення, показник, призначення, реальність, розділ, розрахунки, сальдо, система, складання, стан, стаття, структура, схема, форма, формування, характер, частина (*чого*).

БАЛАНСОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до баланс; стос. до балансу*

- аналіз, вартість, відомість, звіт, модель, оцінка, план, прибуток, рахунок, рівність, співвідношення, трансфер, узагальнення, ціна.

БАНК (*нім.*), -у, ч.; – *кредитно-фінансова установа, яка зосереджує кошти і капіталовкладення, надає кредити, здійснює грошові розрахунки*

між підприємствами або приватними особами, регулює грошовий обіг у країні

- авізовий, агропромисловий, акцептний, акціонерний, асоційований, багатофункціональний, біржовий, венчурний, громадський, депозитний, державний, досконалий, емісійний, європейський, житловий, земельний, зовнішньоторговельний, інвестиційний, інноваційний, іноземний, іпотечний, квазідержавний, кліринговий, комерційний, конкурентоздатний, кооперативний, кредитний, міжнародний, міський, національний, ощадний, пересувний, повноцінний, позичковий, проблемний, рамбурсний, резервний, реорганізований, розвинутий, розрахунковий, середньовічний, системоутворювальний, сучасний, транснаціональний, український, універсальний, уповноважений, хеджовий, центральний; банк-агент, банк-акцептант, банк-гарант, банк-дилер, банк-емітент, банк-кореспондент, банк-пред'явник, банк-ремітент;
- довгострокових вкладів, країни, кредитів, міжнародних розрахунків, реконструкції і розвитку, спеціального призначення; з чужоземним капіталом;
- авізує, акцептує, банкрутує, бере, вживає, видає, визначає, виконує, використовує, випадає з правового поля, виплачує, випускає, виступає, віддає, відображає, відповідає, відстежує, вкладає, володіє, впроваджує, встановлює, гарантує, діє, дозволяє, доручає, дотримується, забезпечує, забороняє, задовольняє, залучає, зачиняється, зберігає, збільшує, здійснює, змінює, зобов'язується, зосереджує, інвестує, інкасує, існує, контролює, кредитує, ліквідується, має, може, надає, накопичує, належить, об'єднує, обслуговує, одержує, оплачує, організовує, отримує, оцінює, перебуває, підпорядковується, підтримує, повертає, подає, позичає, порушує, починає, працює, придбаває, провадить, продає, регулює, ризикує, розміщує, розробляє, ручається, спеціалізується, стає, створює, створюється, узгоджує, уникає, уповноважує, фінансує, формує, функціонує;
- відкривати, засновувати, зачиняти, капіталізувати, ліквідовувати, мати, реєструвати, рекапіталізувати, створювати (*що*); закладати, класти (*у що*); дозволяти, забороняти, продавати (*чому*); знаходитися, купувати, міняти, оформляти, придбавати (*у чому*); узгоджувати (*з чим*);
- адміністрація, адреса, асоціація, банкрутство, важелі, виплата, відділення, відкриття, власник, гарантія, діяльність, дозвіл, документація, доручення, «дочка», залучення, заснування, зобов'язання, інструмент, існування, капітал, капіталізація, каса, клієнт, кредит, ліквідація, ліцензія, накопичення, підтримка, повноваження, портфель, правління, приміщення, реєстрація, резерв, рекапіталізація, рефінансування, робота, розвиток, сайт, співробітник, створення, операція, уповноважений, філія, фінансування, формування, функціону-

вання (*чого*); довіра, інтерес (*до чого*); взаємовідносини (*з чим*); зобов'язання (*перед чим*); банко-курс.

БАНКІВСЬКИЙ, -а, -е; – *прикм. до банк; стос. до банку*

- автомат, акцептування, асоціації, аудит, білет, вексель, вклад, гарантія, група, декларація, день, дім, діяльність, документ, документація, законодавство, інвестиції, інструмент, капітал, картель, картка, контроль, концерн, корпорація, кредит, кредитування, лізинг, ліквідність, ліцензія, метали, нагляд, облігація, обмінник, операція, персоналізація, переказ, послуги, право, продукт, процент, «рай», рахунок, регіон, регулювання, реєстр, резерв, реквізити, ресурси, ризик, санкції, сектор, синдикат, система, справа, ставка, статистика, страхування, таємниця, термінал, трест, установа.

БАНКНО́ТИ (*англ.*), -тів, і -нот; мн. (*одн. банкно́т, -а, ч. і банкно́та, -и, ж.*); – *паперові гроші, які випускають в обіг емісійні банки; // банківські білети, виписані банком під наявні в його розпорядженні комерційні векселі*

- нові, підроблені, фальшиві;
- банку, держави; в обігу;
- виписуються, випускаються, забезпечуються, підробляються;
- виписувати, випускати, забезпечувати, підробляти (*що*);
- випуск, забезпечення, підробка (*чого*); угода (*щодо чого*).

БАНКНО́ТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до банкноти; стос. до банкнот*

- двір, обіг, папір.

БАНКРУ́Т (*італ.*), -а, ч.; – *підприємство, фірма, банкір, підприємець, що внаслідок розорення став неплатоспроможним боржником*

- злісний, нездатний, неспроможний;
- вводить в оману, виконує, вирішує, відновлює, задовольняє, зазнає, здійснює, карається, підкорюється, подає, приховує, сподівається, утрачає, чине, шантажує;
- карати (*кого*); вимагати (*від кого*); визнавати, ставати (*ким*);
- активи, борг, заборгованість, інтереси, мета, надія, нездатність, неспроможність, платоспроможність, рішення, сподівання, шантаж (*кого*); вимоги (*до кого*).

БАНКРУ́ТСТВО, -а, с.; – *фінансова неспроможність, розорення, що призводить до припинення виплат щодо боргових зобов'язань*

- вичікувальне, масове, очікуване, приречене, приховане, реальне, соціальне, специфічне, технічне, умисне, фіктивне;
- банку, підприємства, суб'єкта підприємницької діяльності, фірми, юридичної особи;
- визначається, виникає, загрожує, призводить;
- попереджати, приховувати (*що*); оголошувати (*про що*); доводити (*до чого*); запобігати (*чому*);
- загроза, межа, механізм, момент, приховування (*чого*); оголошення, справа (*про що*).

БАНКРУ́ТСЬКИЙ, -а, -е; – *прикм. до банкрут*

- активи, банк, борг, заборгованість, інтереси, неспроможність, підприємство, фірма.

БАНКРУТУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; док. збанкрутувати, -ую, -уєш; – ставати банкрутом

- (банкрутує) – банк, банкір, підприємець, підприємство, фірма;
- водночас, невдовзі, непередбачено, раптом.

БАРТЕР (англ.), -у, ч.; – *прямий безгрошовий обмін товарами чи послугами*

- актуальний, вигідний, доступний, економічний, інформаційний, невдалий, нечесний, політичний, прибутковий, продовольчий, прямий, рівноцінний, сучасний, швидкий; **на** замовлення, прохання;
- машинами, послугами, сировиною;
- відбувається, відрізняється, забезпечує, здійснюється, передбачає, припиняється, пропонується, скасовується;
- відрізнити, здійснювати, отримувати, припиняти, пропонувати, скасовувати (*що*); користатися, розраховуватися (*чим*); погоджуватися (*на що*);
- виникнення, договір, норми, об'єкт, облік, обсяг, ознаки, розвиток, сторони, термін дії, форма (*чого*); **на** основі (*чого*); положення (*щодо чого*); норми, угода (*на що*); розрахунок (*чим*).

БАРТЕРНИЙ, -а, -е; – *прикм. до бартер; стос. до бартеру*

- біржа, лізинг, обмін, операція, пропозиція, торгівля, угода.

БЕСА (лат.), -и, ж.; – *зниження курсу цінних паперів або цін на товари*

- постійна;
- відбувається;
- надавати (*що*);
- виконання, укладання (*чого*); ціна (*без чого*).

БІЗНЕС (англ.), -у, ч.; – *підприємницька діяльність, яка дає прибуток*

- аграрний, біржовий, будівельний, витратний, великий, венчурний, власний, гральний, доходний, дрібний, зав'язаний на замовленнях, збитковий, лихварський, малий, млявий, порівняльний, приватний, самостійний, середній, складський, столичний, успішний, хороший;
- прибутку; **без** дотувань; **на** ринку; у тіні;
- будується, ведеться, вивчається, відбувається, забезпечує, зупиняється, інтегрується, набуває, підтримується, поєднує, працює, призводить, призупиняється, припиняється, розвивається, спрямовується, узгоджується;
- будувати, вести, виводити, вивчати, закривати, зупиняти, інтегрувати, мати, підтримувати, призупиняти, припиняти, розвивати, спрямовувати, узгоджувати (*що*); вкладати, втягувати (*в що*); тиснути (*на що*); бути (*у чому*); займатися (*чим*);
- вартісна концепція, вартісна оцінка, ведення, виведення, вивчення, вид, закриття, зупинка, інтеграція, культура, напрям, наслідки ведення, об'єкт, підтримка, представник, призупинка, ринкова вар-

тість, розвиток, справа, спрямування, школа (*чого*); дохід (*від чого*); наслідки, комфортне середовище, умови (*для чого*); тиск (*на що*).

БІЗНЕС-...; – *перша частина складних слів*

- бізнес-аналіз, бізнес-аудиторія, бізнес-асоціація, бізнес-діяльність, бізнес-інкубатор, бізнес-клуб, бізнес-леді, бізнес-модель, бізнес-план, бізнес-послуги, бізнес-процес, бізнес-саміт, бізнес-середовище, бізнес-суб'єкт, бізнес-структура, бізнес-технології, бізнес-школа, бізнес-центр.

БІЗНЕСМЕН (*англ.*), -а, ч.; – *підприємець, комерсант, що працює у певній сфері економічної діяльності з метою отримання прибутку чи іншого зиску*

- активний, відомий, впевнений, працьовитий, розумний, успішний, чесний;
- у галузі високих (нових) технологій, сфері інформаційного обслуговування;
- бере, витрачає, відраховує, дає, довіряє, домовляється, доручає, запитує, зберігає, збирає, знаходить, купує, може придбати, обіцяє, обманує, обмінюється, обмірковує, одержує, оплачує, отримує, оцінює, очікує, передбачає, перепродає, працює, припускає, продає, пропонує, рахує, ризикує, розраховує, слідкує, сплачує, торгує, умовляє, ховає, шукає;
- умовляти (*кого*); покладатися, розраховувати (*на кого*); брати (*у кого*); відмовляти, давати, довіряти, обіцяти, продавати, пропонувати, сплачувати (*кому*); домовлятися, мати справу, обмінюватися, працювати, розмовляти, розраховуватися (*з ким*); слідкувати (*за ким*);
- активність, витрати, гроші, досягнення, завод, кошти, невдача, обіцянки, обов'язки, передбачення, рівень, робота, успіх (*кого*); довіра (*до кого*); купівля (*у кого*); сплата, продаж, пропозиція (*кому*); домовленість, обмін, розрахунок (*з ким*).

БІЛАТЕРІЗМ (*лат.*), -у, ч.; – *міжнародна торгівля та виконання розрахунків між двома країнами на підставі укладених прямих угод*

- відбувається, відіграє, долає, існує;
- процес, роль (*чого*).

БІРЖА (*нім.*), -і, ж.; – *постійно діючий ринок оптової торгівлі масовими товарами, нерухомістю, цінними паперами, золотом, валютою, робочою силою*

- аграрна, бартерна, валютна, відкрита, закрита, змішана, локальна, міжнародна, міжрегіональна, місцева, національна, неофіційна, неприбуткова, опціонна, офіційна, прибуткова, приватна, приватно-правова, публічна, публічно-правова, спеціалізована, спеціальна, товарна, товарно-сировинна, універсальна, фондова, фрахтова, ф'ючерсна, хлібна, центральна;
- депозитів, нерухомості, праці, робочої сили, товару, цінних паперів;
- буває, вивчає, визначає, виконує, виникає, відкриває, відображає, діє, забезпечує, збирає, здійснює, зосереджує, зосереджується, ко-

орди́нує, надає, належить, має, об'єднує, опосередковує, опрацю-
вує, організовує, оформляється, перетворюється, полегшує, посту-
пається, поширює, представляє, реалізує, регулює, реєструє, скасо-
вується, спеціалізується, сприяє, створює, створюється, укладає,
упорядковує, формує, функціонує;

- оформляти, перетворювати, реєструвати, скасовувати, створювати (що); реалізовувати (через що); грати, діяти, здійснювати (на чому); затверджуватися, регламентуватися, регулюватися (чим);
- відкриття, години роботи, закриття, комітет, маклер, мито, обіг, оформлення, позиція, прибуток, рада, реєстрація, скасування, створення, учасники, фірма, час відкриття (закриття) (чого); паніка (на чому).

БІРЖОВІЙ, -а, -е; – *прикм. до біржа; стос. до біржі*

- арбітраж, банк, бум, бюлетень, вартість, витрати, відвідувач, гра, день, жести, заборона, заявка, законодавство, замовлення, збір, зведення, індекс, індустрія, інтервенція, капіталізація, комісія, комітет, контракт, кон'юнктура, котирування, крах, курс, криза, листок, маклер, мито, місце, обіг, оборот, одиниця, операція, паніка, податок, позиція, посередник, послуга, премія, прибуток, пул, рада, рахунок, реєстрація, ринок, розпродаж, саморегулювання, сесія, спекулянт, спекуляція, справа, ставки, товар, торги, торгівля, угода, ціна, шахрай, «яма».

БОНД (англ.), -а, ч.; – *облігація з фіксованим прибутком, за якої її емітент зобов'язується сплатити власникові зазначену суму коштів у певний, наперед визначений, момент у майбутньому або регулярно сплачувати річні проценти*

- аварійний;
- містить, надається, називається, складається.

БОНІФІКАЦІЯ (фр.), -ї, ж.; – *обумовлена договором доплата до ціни товару, якщо фактична якість його вища, ніж зазначено в договорі*

- зворотна;
- кредиту; до ціни товару; за якість; на товар;
- надається;
- надавати (що);
- надання (чого).

БОНУС (лат.), -а, ч.; – *додаткова винагорода, премія; додаткова знижка; додатковий дивіденд*

- відсотковий, гарантований, грошовий, додатковий, новорічний, постійний, страховий; бонус-бал, бонус-малус, бонус-план;
- банкірам, водіям, клієнтам, покупцям, працівникам; за безаварійну роботу, надання послуг, постійну купівлю, результати; на умовах;
- визначається, зазначається, закінчується, збільшується, надається, пропонується, урізається;
- збільшувати, надавати, одержувати, отримувати, пропонувати, урізати (що); сподіватися (на що);

- величина, надання, отримання, регулювання, розмір, умови (*чого*); податок (*на що*).

БОНУСНИЙ, -а, е; – *прикм. до бонус; стос. до бонуса*

- бал, дивіденд, зниження ціни, знижка, пропозиція, ціна.

БОРГ, -у, ч.; – *грошова сума, взята в позичку на певний термін і на певних умовах*

- банківський, безнадійний, власний, внутрішній, державний, довгостроковий, довготерміновий, забезпечений, загальний, запотребований, зовнішній, іпотечний, існуючий, капітальний, кожний, консолідований, короткостроковий, корпоративний, митний, передбачений, першочерговий, податковий, поточний, преференційний, протермінований, спірний, сплачений, субординований, сумнівний фондний; борг-вимога, борг-позив;
- банку, боржника, держави, державі, країни, країні, кредитора, кредиторів, підприємства, підприємству, споживачів, установи, установі, фірми, фірмі, особи, особі; **за** газ, послуги;
- **перед** країною, підприємством; **щодо** повернення позики;
- визнає, визнається, визначається, виступає, відрізняється, відробляється, включає, гарантується, доводиться, є, зараховується, змінюється, зростає, класифікується, має, може бути, нараховується, наращується, перевищує, передбачає, передбачається, підлягає сплаті, повертається, погашається, потребує, пробачається, пролонгується, складається, скорочується, сплачується, становить, узгоджується, утворюється;
- визнавати, визначати, вимагати, відробляти, гарантувати, генерувати, доводити, зараховувати, змінювати, класифікувати, конвертувати, нараховувати, наращувати, обслуговувати, передбачати, повертати, погашати, пробачати, пролонговувати, розрізняти, скорочувати, сплачувати, узгоджувати (*що*); брати, влазити (*у що*); зараховувати (*до чого*);
- величина, визнання, визначення, вимога, виплата, зарахування, нарахування, обслуговування, обсяг, передбачення, повернення, погашення, позив, проблема, розмір, скорочення, сплата, структура, сума, термін сплати, тягар, узгодження, форма, частина (*чого*); зарахування (*до чого*).

БОРГОВІЙ, -а, -е; – *прикм. до борг; стос. до боргу*

- варант, вимога, залежність, зобов'язання, інвестиції, книга, навантаження, облігація, позов, політика, розписка, сертифікат, сума, траст, угода, фінансування, цінний папір.

БОРЖНИК, -а, ч. – *суб'єкт підприємницької діяльності, неспроможний виконати свої зобов'язання*

- безвісно відсутній, безпосередній, новий, основний, перший, померлий, постійний, тимчасовий;

- банку, монополіста, підприємця, фірми; **за** договором, документом; **згідно з** умовами контракту; **перед** країною, підприємством; **щодо** виплати, позики, сплати;
- бере, виконує, виплачує, віддає, відмовляється, відповідає, відшкодує, дотримується, завдає шкоду, задовольняє, запевняє, заподіює шкоду, затримує, звертається, звільняється, здійснює, змінює, знає, зобов'язується, з'являється, кається, має право, надає, несе відповідальність, обіцяє, отримує, передає, перераховує, підписує, повертає, повідомляє, погашає, погоджується, позбавляється, порушує, потрапляє, просить, розраховується, сплачує, стає, судиться, утримується;
- арештовувати, викликати, звільняти, підтримувати, позбавляти, попереджати, примушувати, судити (*кого*); вимагати, одержувати, отримувати, приймати (*від кого*); стягувати (*з кого*); накладати (*на кого*); вірити, довіряти, доводити, доставляти, надсилати, належати, направляти (*кому*); знущатися (*над ким*);
- арешт, борг, виконання, вимоги, відповідальність, відшкодування, внесок, впевненість, вчинки, група, дії, доходи, заборгованість, звільнення, зиск, зобов'язання, кошти, майно, місцезнаходження, місце роботи, невиконання, обіцянка, обов'язок, повідомлення, право, провина, прохання, рахунок, становище (*кого*); гроші, повідомлення, сплата (*від кого*); вирок (*для кого*); претензії (*до кого, кому*); стягнення (*з кого*); знущання (*над ким*).

БРАК (нім.), -у, ч.; – *неякісне виконання продукції; // неякісна продукція або товар, що не має відповідних споживчих якостей, зокрема, не відповідає встановленим вимогам, стандартам*

- виробничий, комерційний, непоправний, остаточний, поправний;
- вилучається, виникає, виправляється, виявляється, ліквідується;
- вилучати, виправляти, виявляти, ліквідувати, розрізняти (*що*);
- вилучення, виникнення, виправлення, відсоток, ліквідація, процент, розмір, частина (*чого*).

БРАКОВАНИЙ, -а, е.; – *недоброякісний, дефектний*

- автомобіль, виріб, меблі, одяг, продукція, товар.

БРАКЕРА́Ж, -у, ч.; – *огляд товарів спеціалістами, які визначають сортильність, якість і вилучають брак*

- досконалий, запланований, обов'язковий, постійний;
- виробів, продуктів, товару;
- відбувається, здійснюється;
- здійснювати, планувати (*що*); підлягати (*чому*);
- мета, необхідність, правила, предмет, умови (*чого*).

БРЕЙК (англ.), -у, ч.; – *стрімке, неочікуване зниження цін на ф'ючерсні біржові контракти*

- великий, максимальний, різкий, фондовий;
- нафтових продуктів; **на** біржі;
- запобігати (*чому*).

БРО́КЕР (англ.), -а, ч.; – офіційний посередник в укладанні угод між зацікавленими сторонами на біржі

- акредитований, вексельний, висококваліфікований, відповідальний, дисконтний, кваліфікований, митний, надійний, облігаційний, офіційний, «сліпий», сторонній, страховий, фінансовий; брокер-аутсайдер, брокер-комісіонер; «брокер брокерів»;
- біржі, фірми;
- береться, виконує, використовує, вимагає, виступає, відповідає, діє, допомагає, здійснює, знає, надає, одержує, отримує, оформляє, перевіряє, встановлює, поширює, працює, представляє, примирює, пропонує, реєструє, робить, розкриває, спеціалізується, сприяє, укладає, управляє;
- запрошувати, наймати (кого); звертатися (до кого); збиратися (навколо кого); здійснювати (через кого); довіряти (кому);
- вимоги, відповідальність, допомога, капітал, кваліфікація, обов'язки, послуги, пропозиція, функції (кого); звернення (до кого); довіра (кому).

БРО́КЕРСЬКИЙ, -а, -е.; – стос. до брокера, його діяльності

- асоціація, діяльність, записка, комісія, контора, кредит, місце, операція, підтвердження, рахунок, справа.

БРУ́ТТО (итал.), незм., прикм. і присл.; – вага товару з упаковкою

- брутто-баланс, брутто-вага, брутто-відсотки, брутто-доля, брутто-дохід, брутто-ефект, брутто-кеш-флоу, брутто-нетто, брутто-оренда, брутто-премія, брутто-прибуток, брутто-продаж, брутто-проценти, брутто-ставка; брутто-тоннаж; брутто за нетто;
- обчислюється, практикується, розраховується;
- обчислювати, практикувати, розраховувати (що);
- бюджет брутто, вага брутто, маса брутто.

БУМ (англ.), -у, ч.; – пришвидшене зростання виробництва, цін та інших економічних показників

- біржовий;
- на біржі, виробництві;
- закінчується, напружує, починається, спричиняється, стихає;
- спричиняти (що);
- наслідок (чого).

БУХГА́ЛТЕР (нім.), -а, ч.; – фахівець із бухгалтерського обліку, працівник бухгалтерії

- висококваліфікований, відповідальний, головний, кваліфікований, старший; бухгалтер-аудитор, бухгалтер-ревізор;
- підприємства, установи, фірми;
- вишукує, виявляє, готує, забезпечує, звільняється, звітує, здійснює, контролює, несе відповідальність, організовує, оформляє, очолює, перевіряє, передає, підпорядковується, працює, призначається, провадить ревізію, рахує, реєструє, розробляє, складає, формує;

- звільняти, знати, зобов'язувати, перевіряти, призначати (кого); вимагати (від кого); довіряти, доводити, доручати (кому); зустрічатися, працювати (з ким);
- відповідальність, діяльність, звільнення, звіт, обов'язки, перевірка, робота (кого); доручення (кому).

БУХГАЛТЕРІЯ (нім.), -ї, ж.; – 1) ведення бухгалтерського обліку; 2) самостійний структурний підрозділ установ чи організації, який організовує і веде бухгалтерський облік, контролює усі господарські операції з погляду їх законності і господарської доцільності, здійснює контроль за дотриманням фінансової і кошторисної дисципліни

- комп'ютерна, централізована;
- академії, закладу, лікарні, організації, підприємства, університету, установи, фірми, школи;
- веде, здійснює, знаходиться, контролює;
- здійснює, контролює, організовує;
- відділ, відомість, діяльність, документація, звіт, рахунок, робота, співробітник, робота, сектор, склад (чого); інформація (з чого).

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ, -а, -е; – *прикм. до бухгалтер і бухгалтерія*

- баланс, вартість, документ, документація, експертиза, запис, звітність, книга, облік, прибуток, проведення, рахунок, рівність, стандарт, точність.

БЮДЖЕТ (англ.), -у, ч.; – *кошторис прибутків і видатків держави, підприємства, сім'ї або окремої особи на певний період*

- автоматичний, автономний, бездефіцитний, відкритий, відомий, військовий, генеральний, гнучкий, державний, дефіцитний, додатковий, затверджений, збалансований, зведений, індикативний, капітальний, кожний, комплексний, консолідований, мінімальний, місцевий, новий, перехідний, поточний, районний, регіональний, рекламний, річний, рухливий, місцевий, місячний, неперервний, неякісний, новий, об'єднаний, обласний, окремий, операційні, самостійний, селищний, сільський, споживчий, стабільний, функціональний, центральний, чинний; бюджет бруто, бюджет геллера, бюджет нетто;
- адміністративних витрат, використання матеріалів, виробництва, витрат на збут, вищого рівня, господарської одиниці, грошових коштів, грошових надходжень і витрат, держави, маркетингу, міста, місцевого самоврядування, муніципального утворення, накладних витрат, підприємства, податків, повної зайнятості, продажу, району, регіону, рекламних заходів, розвитку, року, села, селища, сім'ї, собівартості продукції, споживання, територіальної громади, території, України, фонду, часу; **на рік**;
- визначає, визначається, виконується, використовується, виражає, відбиває, відображає, впливає, дає змогу, дозволяє, доповнює, допомагає, досліджується, дотримується, забезпечує, затверджується, зводиться, змінюється, конкретизує, концентрує, має, містить, на-

повнюється, об'єднує, охоплює, переглядається, передбачає, переноситься, поповнюється, приймається, розглядається, розподіляється, складається, створюється, узагальнює, ухвалюється, формується, функціонує, характеризує;

- будувати, визначати, виконувати, використовувати, досліджувати, затверджувати, зводити, змінювати, наповнювати, направляти, обслуговувати, переглядати, переносити, поповнювати, приймати, реформувати, розглядати, розподіляти, розробляти, рятувати, скеровувати, створювати, ухвалювати, формувати (*що*); концентрувати, перерозподіляти (*через що*); залучати, надходити, повертати (*до чого*); компенсувати, надавати, платити (*з чого*); концентруватися, передбачати (*у чому*); регулюватися (*чим*); асигнувати, визначати (*за чим*);
- база, видатки, видаткова частина, визначення, виконання, використання, витрати, вплив, дефіцит, дослідження, дохід, дохідна частина, заборгованість, завдання, залишок, затвердження, збалансованість, зміна, зовнішня оболонка, кошти, наповнення, незалежність, обслуговування, ознаки, організація, особливості, параметри, перегляд, перенесення, поповнення, порятунок, природа, проект, профіцит, реформування, рівень, різновид, розмір, розподіл, розробляння, самостійність, складання, складова частина, стабільність, стаття, структура, сукупність, сума, сутність, тлумачення, транспарентність, ухвалення, фінансування, фонд, форма, формування, функціонування, частина (*чого*); залучення, збір, надходження, повернення (*до чого*); платежі, фінансування (*з чого*); інформація (*про що*).

БЮДЖЕТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до бюджет; стос. до бюджету*

- асигнування, аудит, баланс, важелі, видатки, відносини, взаємозв'язки, децентралізація, дефіцит, дисципліна, «діра», допомога, дотація, дотування, доходи, еквівалентність, ефективність, забезпеченість, забезпечення, заборгованість, закон, запит, звіт, звітність, зобов'язання, інвестиції, інвестування, індекс, інструменти, класифікація, кодекс, комісія, комітет, компенсація, контроль, кошти, кошторис, кредит, кредитування, ліміт, метод, механізм, набір, надлишок, нормативи, норми, нормування, облік, обмеження, обстеження, організація, період, планування, позичка, політика, послання, потужність, право, правопорушення, практика, призначення, прогнози, прогнозування, програма, програмування, профіцит, процедури, процес, рахунок, регламент, регулювання, резерв, резервування, резолюція, ресурси, рівень, рік, розпис, розподіл, самофінансування, санкції, санкціонування, система, стимул, стратегія, субвенція, субсидія, сфера, трансферти, унітаризм, установа, устрій, федералізм, фінансування, фонд, цикл.

БЮДЖЕТУВАННЯ, -я, с.; – *процес розробляння або формування бюджету*

- декрементальне, інкрементальне, капітальне, неперервне;

- життєвого циклу, капіталу, підприємства, податків; з нуля; через прирощення;
- дає змогу, здійснюється, передбачає;
- здійснювати (що);
- здійснення, метод, система (чого).

ВАЛОВІЙ, -а, -е; – не розділений на складові частини; загальний

- вартість, витрати, грошовий потік, дохід, збиток, збір, інвестиції, капітальні вкладення, оборот, потік, прибуток, продукт, продукція, утримання, ціна.

ВАЛОРИЗАЦІЯ (фр.), -ї, ж.; – штучне підвищення ціни будь-якого товару, курсу паперових грошей і т. ін. внаслідок державних заходів

- значна, контрольована;
- пенсій, ринку;
- здійснюється, зростає, організується, планується, провадиться;
- здійснювати, організовувати, планувати, провадити, робити (що);
- здійснення, зростання, планування, процес, рахунок (чого).

ВАЛЬВАЦІЯ (фр.), -ї, ж.; – визначення вартості, встановлення курсу чужоземної валюти в національній грошовій одиниці

- неочікувана, регулярна;
- валюти, гривні, долара, євро, ліри;
- визначається, використовується, позначає;
- визначати, використовувати (що);
- визначення, використання (чого).

ВАЛЮТА (італ.), -и, ж.; – грошова одиниця держави та її вид (золото, срібло, папір); // грошові знаки закордонних держав, які використовуються у міжнародній торгівлі; // міжнародна грошова розрахункова одиниця і платіжний засіб

- базисна, блокована, вільно конвертована, готівкова, депозитна, дорогоцінна, достойна, забезпечена, заборонена, загальнозональна, замкнена, золота, іноземна, інша, керована, клірингова, ключова, колективна, конвертована, міжнародна, м'яка, національна, недооцінена, недооцінювана, неконвертована, непорушна, нестійка, оборотна, окупаційна, паперова, паралельна, регіональна, резервна, розмінна, розрахункова, світова, спадна, срібна, стійка, тверда, тимчасова, функціональна, частково конвертована, чинна, чужоземна; євровалюта;
- балансу, векселя, експортера, звітності, золота, імпортера, контракту, країни, кредиту, оплати, платежу, сплати кредиту, страхування, угоди, України, ціни; з обмеженою конвертацією;
- використовується, випускається, виявляється, відповідає, є в обігу, забезпечується, знаходиться, знецінюється, належить, обмінюється, обслуговує, поділяється, поширюється, функціонує, ходить, цікавить;
- блокувати, ввозити, вивозити, використовувати, випускати, витрачати, девальвувати, забезпечувати, застосовувати, захищати, збері-

гати, мати, міняти, обирати, обмінювати, розмінювати, скуповувати (що); міняти, обмінювати (на що); належати (до чого); застосовувати (щодо чого); вести рахунок, виставлятися, встановлювати, здійснювати операції, надавати кредит, оплачувати, оформляти, сплачувати (у чому); жертвувати, оплачувати, платити, розраховуватися, спекулювати, сплачувати (чим); збігатися (з чим);

- блокування, вальвація, вартість, ввезення, вибір, вивезення, використання, випуск, відсутність, девальвація, джерело, емісія, запас, захист, зберігання, знецінення, кількість, котирування, купівельна спроможність, купівля, купівля-продаж, курс, обіг, обмін, одиниця, ослаблення, номінал, подорожчання, послаблення, продаж, пункт обміну, стабільність, стан, функціонування, чинність (чого); належність, довіра (до чого); застосування, котирування (щодо чого); атака, попит, тиск (на що); виплата, оплата, розрахунок, спекуляція, сплата (чим); операція (з чим).

ВАЛЮТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до валюта; стос. до валюти*

- арбітраж, аукціон, афера, біржа, блокада, вексель, виторг, витрати, відрахування, декларація, демпінг, дериватив, дефіцит, договір, дохід, ефект, ефективність, заборгованість, законодавство, заощадження, застереження, збиток, звітність, «змія», зниження ціни, зона, ігри, інспекція, інтеграція, інтервенція, капітал, кліринг, код, коефіцієнт, «коктейль», контроль, коридор, котирування, кошик, кошти, кредит, курс, ліцензія, монополія, обмеження, одиниця, окупність, операція, опціон, паніка, паритет, податок, позиція, політика, рахунок, регулювання, резерв, ризик, ринок, самоокупність, секція, система, ситуація, спекуляція, стандарт, страховий поліс, тендер, торги, трансфер, турбулентність, угода, умови контракту, фонд, ф'ючерс, цінності, шок.

ВАРАНТ (англ.), -а, ч.; – *свідоцтво, що дозволяє власникові облігації чи привілейованих акцій купувати прості акції за наперед узгодженою ціною; // свідоцтво про прийняття товару на зберігання, що видається товарними складами і дає його власникові право отримувати позичку під заставу вказаного в ньому товару*

- безтерміновий, борговий, валютний, віконний, доковий, кожний, митний, облігаційний, передплатний, підписний, популярний, реінвестиційний, складський;
- **на** акції, купівлю акцій, придбання облігацій;
- видається, визнається, використовується, відіграє роль, вноситься в перелік, володіє, втрачає, дає право, дає можливість, діє, додається, дозволяє, емітується, засвідчує, купується, має, містить, надає, надається, підвищує, позиціонується, приваблює, продається, реалізується, складається, функціонує, являє собою;
- видавати, визнавати, використовувати, випускати, вносити в перелік, діставати, додавати, емітувати, купувати, позиціонувати, прид-

бавати, продавати, реалізовувати (*що*); купувати (*за що*); привертати увагу (*до чого*);

- вартість, видача, визнання, використання, випуск, відмінність, влас- тивість, володар, зміст, купівля, курс, передавання, передача, перео- цінка, потенціал, привабливість, продаж, реалізація, термін дії, три- мач, умови, функціонування, характерна риса, ціна (*чого*); розраху- нок, угода (*проти чого*); торгівля (*чим*); операція (*з чим*); збиток (*за чим*).

ВА́РТИСНИЙ, -а, -е; – *прикм. до вартість; стос. до вартості*

- аналіз, баланс, вираження, концепція, ланцюжок, менеджмент, оцін- ка, папери.

ВА́РТИСТЬ, -тості, ж.; – *грошове вираження цінності речі*

- альтернативна, балансова, безмежна, біржова, бухгалтерська, вели- ка, викупна, висока, відновлювана, відновна, гарантована, гранична, грошова, дисконтова, дійсна, договірна, додана, додаткова, економі- чна, експортна, естимативна, залишкова, заставна, імпортна, інвен- тарна, інвестиційна, книжкова, комерційна, контрибуційна, кошто- рисна, купівельна, ліквідаційна, майбутня, максимальна, митна, мі- німальна, мінова, невелика, негарантована, неочікувана, низька, но- ва, номінальна, орієнтовна, оцінна, очікувана, первинна, переоціне- на, питома, платіжна, повна, поточна, початкова, приблизна, реалі- заційна, реальна, рекордна, ринкова, розрахункова, середньозваже- на, середня, скерована, скоригована, сплачена, сплачувана, спожив- на, справжня, справедлива, створена, страхова, сумарна, суспільна, теперішня, товарна, фактична, фактурна, художня, чиста;
- активу, акції, акціонерного товариства, ануїтету, бізнесу, блага, бу- дівництва, валюти, виробів, виробництва, відтворення, втрачених можливостей, грошей, грошової одиниці, дебіторської заборговано- сті, запозичень, доставки, доходу, заборгованості, збитків, імпорту, інвестиції, інструмента, капіталу, корпоративних прав, кредитор- ської заборгованості, кредиту, майна, надходжень, об'єкта, облад- нання, облігацій, одиниці внесків, основних засобів, основних фон- дів, підприємства, платежів, послуг, праці, придбання, реалізації, ресурсів, робіт, робочого місця, робочої сили, сировини, споживчо- го кошика, товару, теорії, устаткування, факторів, цінних паперів;
- амортизується, вводиться, визначається, використовується, відо- бражається, відповідає, відрізняється, включає, враховує, врахову- ється, встановлюється, гарантується, зазначається, залежить, збіга- ється, збільшується, зменшується, змінюється, має вигляд, містить, називається, нарощується, об'єднує, обчислюється, охоплює, оціню- ється, передбачається, переноситься, підлягає, перераховується, пе- рерозподіляється, піднімається, реалізується, розраховується, скла- дає, складається, сплачується, становить, створюється;
- амортизувати, вводити, визначати, використовувати, відобразити, враховувати, встановлювати, гарантувати, дисконтувати, зазначати,

збільшувати, зменшувати, змінювати, мати, називати, нарощувати, обчислювати, одержувати, отримувати, оцінювати, передбачати, переносити, перераховувати, перерозподіляти, піднімати, реалізовувати, розраховувати, складати, сплачувати, створювати (*що*); включати, зараховувати (*до чого*); користуватися, робити (*чим*); зараховувати, обліковувати (*за чим*);

- амортизація, введення, величина, визначення, використання, вираження, відображення, врахування, встановлення, гарантування, дисконтування, елемент, закон, збільшення, зменшення, зміна, значення, нарощування, норма, обчислення, оцінка, оцінювання, перенесення, перерахування, перерозподіл, показник, поняття, приріст, реалізація, розрахунок, складові, сплата, створення, форма, частина (*чого*); різниця (*у чому*); різниця (*між чим*); надлишок (*над чим*); з відрахуванням, урахуванням (*чого*).

ВÉКСЕЛЬ (нім.), -я, ч.; – *цінний папір, борговий документ, який є зобов'язанням сплачувати встановлену суму грошей у встановлений термін*

- авальований, авансовий, акцептований, антиінфляційний, банківський, безгрошовий, безумовний, бланковий, «бронзовий», валютний, гарантійний, депонований, дисконтний, документований, доміцильований, дружній, «дутий», емітований, жирантований, забезпечувальний, звичайний, зустрічний, іменний, інкасаційний, іногородній, іноземний, казначейський, комерційний, комісійний, «короткий», короткостроковий, міжнародний, місцевий, наявний, неопротестований, оплачений, опротестований, переказний, першокласний, підробний, підтоварний, погашений, пред'явницький, преюдиційований, пролонгований, простий, протермінований, скарбничий, справжній, строковий, товарний, торговельний, фіктивний, фінансовий, чужоземний; вексель ректо, вексель тратта, соло-вексель;
- державної скарбниці; **без** індосаменту; **до** оплати, отримання; **на** інкасо, одержання, подавця, термін; **у** комплекті;
- акцептується, базується, видається, використовується, виписується, випускається, виставляється, вручається, засвідчує, застосовується, зберігається, містить, називається, обертається, оплачується, оформляється, передається, переказується, пересилається, підлягає оплаті, підписується, погашається, поновлюється, пред'являється, приймається, реалізовується, розповсюджується, складається, сплачується, супроводжується;
- акцептувати, видавати, використовувати, вимагати, виписувати, випускати, виставляти, вручати, емітувати, застосовувати, зберігати, називати, давати, одержувати, оплачувати, отримувати, оформляти, передавати, переказувати, пересилати, підписувати, погашати, поновлювати, пред'являти, приймати, реалізовувати, розповсюджувати, розрізняти, складати, сплачувати, супроводжувати (*що*); зараховувати (*до чого*); відповідати (*чому*); писати (*на чому*); вказувати,

зазначати (у чому); зобов'язуватися, розплачуватися (чим); отримувати, платити (за чим);

- акцепт, акцептант, видача, використання, виставлення, власник, вручення, дублікат, застосування, збереження, копія, обіг, облік, оплата, отримання, оформлення, переоблік, підписання, погашення, поновлення, пред'явлення, реалізація, розповсюдження, сплата, сума, супровід, текст, тримач, формуляр (чого); право (на що); напис, підпис (на чому); акцепт, борг, боржник, виплата, зобов'язання, оплата, платник (за чим).

ВÉКСЕЛЬНИЙ, -а, -е; – *прикм. до вексель; стос. до векселя*

- акцепт, арбітраж, бланк, брокер, гарантування, грація, дата, дисципліна, досьє, законодавство, зобов'язання, книжка, конвенції, кредит, курс, маклер, мітка, обіг, облік, позначка, портфель, право, реквізити, ринок, розрахунки, ставка.

ВÉТО (лат.), невідм., с.; – *у державному і міжнародному праві заборона, скасування яких-небудь рішень*

- абсолютне, вибіркове, відкладне, відносне, вільне, загальне, законодавче, «кишенькове», непряме, постатейне, президентське, резолютивне, своє, супенсивне, часткове;
- голови держави, керівника держави, короля, лордів, президента; **на** акт, закон, прийняття законопроекту, продаж, пропозиції;
- використовується, впливає, дає можливість (право), діє, дозволяє, є, закріплюється, застосовується, здійснюється, накладається, означає, передбачає, передбачається, пов'язується, призупиняється, уживається;
- використовувати, застосовувати, накладати, переборювати, передбачати, призупиняти, уживати (що); звертатися (до чого);
- інститут, право, роль (чого).

ВІ́ГОДА, -и, ж.; – *отримання певних переваг, додаткового доходу, прибутку; користь, перевага*

- велика, взаємна, втрачена, економічна, мала, майбутня, непередбачена, непередбачувана, передбачена, передбачувана, побічна, постійна, потенційна, реальна, своя, сумнівна, упущена, чужа;
- бізнесмена, видавця, підприємця, продавця; **від** збуту, обміну, продажу, торгівлі, угоди; **для** бізнесмена, видавця, підприємця, покупця, продавця;
- визначається, використовується, втілюється, є, надходить;
- використовувати, здобувати, мати, одержувати, отримувати (що); сподіватися (на що); думати (про що);
- розмір (чого); сподівання (на що); думка (про що).

ВИДАТКИ, -тків, мн.; – *кошти, витрачені або необхідні для витрат*

- бюджетні, державні, капітальні, непередбачені, непередбачувані, основні, передбачені, передбачувані, поточні;

- бюджету, виробництва, розвитку; **на** виплату, діяльність, заходи, оборону, обслуговування, охорону, охорону довкілля, утворення резервів, утримання, фінансування;
- виникають, витрачаються, забезпечують, зростають, оплачуються, поділяються, спрямовуються;
- витратити, оплачувати, спрямовувати (*що*);
- вид, виникнення, зростання, оплата, розмір, спрямування, сума, частина (*чого*).

ВІКУП, -у, ч.; – *придбання певною особою орендованого майна, раніше випущених нею цінних паперів, заставлених коштовностей, речей, нерухомості тощо*

- прями́й, подальши́й, терміно́вий;
- акці́й, боргу, коштовностей, майна, нерухомості, підприємства, речей, товару, фірми, цінних паперів; у господаря, підприємства, фірми;
- дозволяється, забороняється, закінчується, здійснюється, передбачає, передбачається, починається, припиняється;
- дозволяти, забороняти, закінчувати, здійснювати, передбачати, починати, припиняти (*що*); надавати (*без чого*);
- заборона, здійснення, передбачення, припинення, проблеми, форми (*чого*); дозвіл (*на що*).

ВИКУПНИЙ, -а, -е; – *прикм. до викуп; стос. до викупу*

- вартість, гроші, сума, фонд, ціна.

ВИНАГОРО́ДА, -и, ж.; – *додаткова оплата праці; віддяка; нагорода за певні заслуги*

- авторська, агентська, аудиторська, дигресивна, комісійна, лінійна, ліцензійна, неочікувана, низька, очікувана, прогресивна, річна, страхова;
- авторові, агентові, посередникові; **за** інкасо, консультацію, надання ліцензій, підсумками, послуги, працю, стаж роботи, створення, твір;
- буває, визначається, виплачується, встановлюється, залежить, передбачає, передбачається, складається, узгоджується;
- визначати, вимагати, виплачувати, встановлювати, одержувати, отримувати, передбачати, узгоджувати (*що*); відносити (*до чого*);
- величина, виплата, відсоток, встановлення, отримання, розмір, сума, форма (*чого*); сподівання (*на що*).

ВІПЛАТА, -и, ж.; – *видана плата за що-небудь; // дія за знач. виплачувати*

- авансова, гарантійна, грошова, дивідендна, заохочувальна, компенсаційна, кооперативні, одноразова, соціальна, щомісячна;
- акціями, боргу, винагороди, відсотків, відшкодування, грошей, грошима, дивідендів, допомоги, доходу, зарплати, пенсії, пенсіонерам, працівникам, премії, страхової суми, товарами, цінними паперами, частинами; із затримкою;

- визначається, виражається, забезпечує, забезпечується, залежить, здійснюється, компенсує, передбачає, передбачається, подвоюється, характеризує;
- визначати, вимагати, забезпечувати, здійснювати, передбачати, подвоювати (*що*); взяти, купувати (*на що*);
- величина, джерело, забезпечення, здійснення, можливість, передбачення, подвоєння, порядок, термін (*чого*); підстава (*для чого*); труднощі (*з чим*).

ВИПЛАЧУВАТИ, -ую, -уєш; недок.; док. **виплатити**, -ачу, -атиш; перех.; – *видавати плату за що-небудь; // сплачувати (звичайно борг) частинами або повністю*

- акціями, борг, винагороду, відсотки, відшкодування, гроші, дивіденди, зарплату, кредит, матеріальну допомогу, нагороду, пенсію, премію, страхову суму, товарами, цінними паперами; особам, пенсіонерам, працівникам;
- вчасно, грошима, повністю, регулярно, час від часу, частинами, щомісячно; із затримкою.

ВІРУЧКА, -и, ж.; – *грошові кошти, отримані підприємством, фірмою, підприємцем від продажу товарів і послуг*

- валютна, грошова, денна, добова, недостатня, річна, чиста;
- банку, підприємця, продавця, фірми; **від** продажу, реалізації; **за** картину; у валюті, гривнях, доларах;
- віддається, вкладається, затримується, зберігається, збільшується, зменшується, приховується, рахується;
- віддавати, вкладати, затримувати, зберігати, збільшувати, зменшувати, мати, одержувати, отримувати, приховувати, рахувати (*що*); домовлятися, сповіщати (*про що*); стосуватися (*чого*); радіти (*чому*); ділитися (*чим*);
- зберігання, збільшення, зменшення, передавання, приховування, розмір, сума (*чого*); радість (*щодо чого*).

ВІТОРГ, -у, ч.; – *гроші, отримані від продажу чого-небудь*

- валютний, добрий, майбутній, поганий, попередній, пристойний;
- підприємства, підприємця; **від** продажу, реалізації;
- віддається, збільшується, зменшується, обчислюється, рахується;
- віддавати, збільшувати, зменшувати, мати, обчислювати, одержувати, отримувати, рахувати (*що*); сподіватися (*на що*);
- сума, розмір, частина (*чого*).

ВІТРАТИ, -ат, мн. (*одн. витрата*); – *гроші, кошти, витрачені на що-небудь; // дія за значенням витратити*

- абсолютні, адміністративні, аквізиційні, альтернативні, безповоротні, біржові, бухгалтерські, валові, валютні, великі, високі, виробничі, вичерпані, внутрішні, вхідні, господарські, граничні, грошові, державні, диференційні, дійсні, довготермінові, додаткові, допустимі, доцільні, експлуатаційні, загальні, загальновиробничі, заготівельно-складські, замикальні, засновницькі, зведені, змінні, змішані,

інвестиційні, інкасаційні, інші, калькуляційні, капітальні, кінцеві, комісійні, комплексні, контрактні, контрольовані, ліквідаційні, логістичні, максимальні, маржинальні, маркетингові, матеріальні, мінімальні, найвищі, накладні, напівзмінні, напівпостійні, нараховані, наявні, незмінні, неконтрольовані, необхідні, непланові, непродуктивні, непропорційні, непроцентні, непрямі, нерегульовані, нерелевантні, неусувні, низькі, нормативні, обґрунтовані, обов'язкові, одноелементні, одноразові, однорідні, операційні, основні, особисті, переговорні, питомі, повні, податкові, подільні, позабюджетні, позавиробничі, позареалізаційні, постійні, поточні, представницькі, продуктивні, процентні, прямі, регульовані, релевантні, різні, розподілені, розрахункові, середні, спільні, споживчі, спожиті, стандартні, сукупні, сумарні, технологічні, тимчасові, трансакційні, фіксовані, фінансові, чисті, явні; витрати-ефективність;

- банку, бюджету, валюти, виробництва, засновника, звичайної діяльності, майбутніх періодів, минулого періоду, обігу, операційної діяльності, пального, підприємства, платника, ресурсів, розміщення; в дорозі, обліку; для отримання блага; з фондів; на будівництво, виробництво, замовлення, захист, зберігання, збут, здійснення операцій, ліквідацію фондів, обслуговування, оплату, отримання пільг (привілеїв), підтримку відносин, поштові перекази, продукцію, ремонт, специфікацію та захист прав власності, страховика, телефонні розмови, укладання, утримання, хату, якість; **через** недобросовісну (опортуністичну) поведінку, спроби здобути переваги (привілей);
- беруться до уваги, визначають, вилучаються, вимірюються, виникають, виправдовуються, виражаються, відносяться, відображаються, включаються, впливають, входять, дорівнюють, залежать, закріплюються, залишаються, зараховуються, збігаються, збільшуються, здійснюються, зменшуються, змінюються, знаходяться, зумовлюються, зростають, контролюються, містять, називають, належать, охоплюють, обґрунтовуються, обчислюються, охоплюють, перебувають, пов'язуються, поділяються, потребують, призначаються, регламентуються, розглядаються, розподіляються, розраховуються, складаються, скорочуються, списуються, спрямовуються, становлять, супроводжують, фіксуються, фінансуються, формують;
- брати до уваги, вилучати, виправдовувати, відносити, відображати, включати, закріплювати, залишати, зараховувати, збільшувати, здійснювати, зменшувати, змінювати, знаходити, обґрунтовувати, обчислювати, оплачувати, оптимізувати, перераховувати, показувати, пов'язувати, поділяти, покривати, призначати, регламентувати, робити, розглядати, розподіляти, розраховувати, скорочувати, списувати, спрямовувати, фіксувати, фінансувати, шукати (*що*); зараховувати, належати (*до чого*); пов'язувати (*з чим*);
- аналіз, величина, види, вилучення, вираз, відображення, група, закріплення, залишки, зарахування, збільшення, зменшення, значення,

зростання, класифікація, компоненти, кошторис, масштаб, обсяг, обґрунтування, обчислення, поділ, покриття, пошук, призначення, розгляд, розподіл, склад, скорочення, списання, спрямування, стратегія, структура, сукупність, сума, фактор, фіксування, форми (чого); управління (чим).

ВИТРА́ТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до витрати; стос. до витрат*

- касовий ордер, коефіцієнт, ліміт, матеріал, метод, механізм, підхід, ресурс, ціна, частина.

ВИТРАЧАТИ, -аю, -аеш, недок.; док. **вітратити**, -ачу, -атиш; перех.; – *використовувати, віддавати що-небудь для чогось*

- гроші, долари, євро, кошти, мільйони, сотні, тисячі, час;
- бездумно, даремно, марно; **для** будівництва, зміцнення кордону; **із** користю.

ВІДНО́СИНИ, -син, мн.; – *стосунки, зв'язки, взаємини між ким-, чим-небудь*

- аграрні, валютні, виробничі, грошові, договірні, економічні, кореспондентські, майнові, міжбюджетні, міжнародні, ринкові, розрахункові, суспільні, товарно-грошові, фінансово-грошові, фінансові;
- власності, країн, товаровиробників; **з приводу** виробництва, обміну, розподілу, споживання; **між** депозитаріями, державами, компаніями, підприємствами, установами; **щодо** цінних паперів;
- визначаються, встановлюються, забезпечуються, мають, налагоджуються, пов'язуються, регулюються, розриваються;
- встановлювати, забезпечувати, налагоджувати, регулювати, розривати (що); вступати (у що); пов'язувати (з чим);
- встановлення, забезпечення, налагодження, регулювання, розрив, урегулювання, форма (чого).

ВІДО́МІСТЬ, -ності, ж.; – *список яких-небудь цифрових або інших даних, зроблений за встановленою формою; // первинний документ або обліковий реєстр бухгалтерського обліку*

- балансова, групувальна, дефектна, допоміжна, заставна, інвентаризаційна, інша, нагромаджувальна, облікова, оборотна, передавальна, платіжна, порівняльна, розрахунково-платіжна, сальдова, супроводжувальна;
- аналітичного обліку, векселів, дефектів, продажів, реєстратора, результатів, синтетичного обліку, укладених угод; **про** зарплату, облік;
- видається, використовується, віддається, дає змогу, залишається, заповнюється, застосовується, містить, оформляється, перевіряється, передається, підтверджує, призначається, складається, супроводжується;
- видавати, використовувати, віддавати, забирати, залишати, заповнювати, застосовувати, оформляти, перевіряти, передавати, складати, супроводжувати (що); заносити (до чого); обчислювати (на підставі чого); виводити, виділяти, визначати, відображати, вказувати,

групувати, записувати, зіставляти, накопичувати, перелічувати, реєструвати, розписуватися, фіксувати (у чому); виплачувати, здійснювати (за чим);

- дані, використання, заповнення, застосування, копія, ліва колонка, права колонка, оформлення, перевірка, підсумки, призначення, форма (чого); дані, інформація, фіксація (у чому).

ВІДРАХО́ВУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; док. **відрахува́ти**, -у́ю, -у́єш; перех.; – *рахуючи, відділяти, відокремлювати частину чого-небудь; // затримувати, не віддавати частини якої-небудь суми*

- борг, гривні, гроші, документи, кошти, податок, премію, частину зарплати;
- підприємству; з (**із**) доходів, загальної кількості, зарплати, каси, метою, прибутку, суми; **на** будівництво, заходи, потреби, роботи; **у** благодійний фонд, касу, пенсійний фонд.

ВІДРАХУВА́ННЯ, -ань, мн.; – *відрахована сума коштів; // платежі до бюджету і державних спеціальних фондів, що мають цільове призначення*

- амортизаційні, валютні, грошові, інші, обов'язкові, податкові, фіксовані;
- вартості, підприємства, органам страхування, частини; **за** позики, нормами, товари; (**з**)із доходів, загальної кількості, зарплати, каси, метою, прибутку, суми; **на** будівництво, заходи, потреби, роботи; **у** благодійний фонд, касу, пенсійний фонд;
- визначаються, включаються, зараховуються, здійснюються, становлять, утворюють;
- визначати, включати, зараховувати, здійснювати (що);
- величина, види, здійснення, призначення (чого).

ВІДСО́ТОК, -тка, ч.; – *див. ПРОЦЕНТ.*

ВІДШКОДУВА́ННЯ, -я, с.; – *те, що компенсує втрати*

- повне, страхове, часткове;
- вартості майна, виплат, витрат, втраченого доходу, збитку, зносу, контрагентові, коштів, податку, податкових виплат, податкових зобов'язань; з метою; **на** відновлення, ремонт;
- визначається, виплачується, перевищує, сплачується;
- визначати, виплачувати, сплачувати (що);
- визначення, виплата, обсяг, розмір, сплата, сума, частина (чого).

ВКЛА́Д, -у, ч.; – *внесок грошей або цінних речей на збереження до банку*

- авансовий, безвідсотковий, безпроцентний, безстроковий, безтерміновий, великий, виграшний, виморочний, високодохідний, вічний, грошовий, довготерміновий, житловий, інвестиційний, іменний, малий, нагромаджувальний, накопичувальний, невеликий, нерухомий, обумовлений, ощадний, спеціальний, строковий, терміновий, фіктивний, цільовий;
- для зберігання; до банку, запитання; з(**із**) попереднім повідомленням, умовою; **на** депозит, пред'явника, рахунок; **у** банку, валюті, гривнях, доларах, цінні папери;

- буває, вилучається, вноситься, забезпечує, зберігається, збільшується, зменшується, обумовлюється, передбачає, підлягає, повертається, поповнюється, призначається, реєструється, розміщується, успадковується;
- видавати, вилучати, відкривати, вносити, забирати, закривати, зберігати, збільшувати, зменшувати, мати, обумовлювати, одержувати, отримувати, повертати, поповнювати, реєструвати, робити, розміщувати, успадковувати (*що*); зараховувати (*на що*); розпоряджатися (*чим*);
- вилучення, відкриття, володар, зберігання, збільшення, зменшення, ліквідність, наявність, отримання, повернення, поповнення, реєстрація, різновид, розмір, сума, таємниця, термін, успадкування (*чого*); відсотки, проценти (*з чого*); дохідність, операції (*за чим*).

ВКЛАДАТИ, -аю, аєш, недок.; док. **вкла́сти**, вкладу́, вкладéш; перех.; – *вносити на збереження*

- гроші, кошти;
- наперед; **для** зберігання; **до** банку, пенсійного фонду; **за** дорученням; **на** депозит, ім'я, рахунок, умовах; у господарство, капітал підприємства, цінні папери.

ВКЛА́ДНИК, -а, ч.; – *особа, що зробила вклад, передала кошти на зберігання до банку і т. ін.*

- іноземний, крупний, постійний;
- банку, пенсійного фонду;
- бере, зараховує, має право, накопичує, оформляє, передає, перераховує, розпоряджається, списує, сплачує, укладає;
- застерігати, попереджати, чекати (*кого*); отримувати (*від кого*); відмовляти, гарантувати, допомагати, надавати, пропонувати (*кому*);
- кошти, зобов'язання, рахунок, умови (*кого*); умови (*для кого*).

ВЛАСНІСТЬ, -ності, ж.; – *те, що належить кому-, чому-небудь з правом розпоряджатися*

- державна, довірча, індивідуальна, інтелектуальна, колективна, нетрудова, особиста, певна, приватна, суспільна, трудова;
- господаря, громадян, кооперативу, народу, об'єднання, організації, органу влади, особи, підприємства, товариства, управління, фірми; **на** житло, землю, кошти, майно, нерухомість, результати діяльності, цінності;
- існує, купується, повертається, примножується, продається, формується;
- берегти, визначати, ділити, збільшувати, зменшувати, купувати, мати, повертати, продавати (*що*); передавати (*у що*); володіти, користуватися, розпоряджатися (*чим*);
- об'єкт, повернення, право (*чого*).

ВНÉСОК, -ску, ч.; – *певна сума грошей у вигляді вкладу в банк; // плата за що-небудь, на користь чого-небудь*

- авансовий, аварійний, вступний, гарантійний, єдиний, заощаджувальний, істотний, квартальний, обов'язковий, одноразовий, пайовий, партикулярні, пенсійний, періодичні, реєстраційний, ризиковий, соціальний, страховий, членські, щомісячні, щорічні;
- особи, пайовика, товариства; **за** договором; **для** утворення; **до** бюджету, фонду; **на** користь, потреби, час; **у** банк, рахунок;
- вноситься, втрачається, забезпечує, зараховується, підлягає, повертається, покриває, призначається, розміщується, сплачується;
- визначати, вносити, втрачати, зараховувати, одержувати, отримувати, повертати, робити, розміщувати, сплачувати (*що*);
- внесення, втрата, зарахування, кошти, мета, назва, отримання, повернення, розмір, розміщення, сплата, сума, частина (*чого*).

ВОЛОДІТИ, -ію, -ієш, недок.; – *мати що-небудь у своїй власності*

- будинком, ділянкою, коштами, землею, майном, цінними паперами;
- постійно, тимчасово; **за** умов; **на** умовах.

ВТРАТА (УТРАТА), -и, ж.; – *те, що втрачено, що-небудь загублене, вкрадене; // дія внаслідок якої хтось лишається без чого-небудь*

- велика, непродуктивна, така;
- гарантії, грошей, електроенергії, інформації, коштів, доларів, мільйонів, мільярдів, підтримки, років, тепла, часу;
- відбувається, дає можливість, дає наслідок, збільшується, зменшується, може бути, передбачає, передбачається, приносить;
- збільшувати, зменшувати, передбачати (*що*); допускати, завдавати, зазнавати (*чого*);
- збільшення, зменшення, наслідок, передбачення (*чого*).

ВТРАЧАТИ (УТРАЧАТИ), -аю, -аєш, недок.; док. **втрáтити (утрáтити)**, -ачу, -атиш; – *залишатися без кого-, чого-небудь*

- гарантію, гроші, друзів, електроенергію, інформацію, кошти, долари, мільйони, мільярди, підтримку, родичів, роки, тепло, час;
- назавжди, поступово, час від часу, швидко; **за** день, місяць, рік.

ГАРАНТ (фр.), -а, ч.; – *поручитель; юридична або фізична особа, держава, що дає гарантію або виступає запорукою в чомусь, зокрема у фінансових стосунках*

- надійний, солідарні;
- випуску, займу, Конституції; **за** векселем;
- бере зобов'язання, виконує, виступає, відповідає, забезпечує, зобов'язується, ручається;
- бути, виступати (*чим*);
- відповідальність, запорука, зобов'язання, поручительство (*кого*).

ГАРАНТІЙНИЙ, -а, -е; – *стос. до гарантії*

- вексель, виплата, внесок, депозит, завдаток, запас, зобов'язання, капітал, картка, контракт, кредит, лист, маржа, надвишок, обслуговування, операція, паспорт, період, сертифікат, страхування, талон, термін, фонд, чекова карта.

ГАРАНТІЯ (фр.), -ї, ж.; – порука за доброякісність переданого майна або виконаної роботи, за стабільність, виконання або здійснення (нездійснення) чого-небудь; // документ, у якому зазначено умови гарантії

- банківська, безвідклична, безумовна, вивізна, державна, договірна, додаткова, зовнішні, кредитна, обмежена, рамбурсна, повна, податкова, соціальна, спеціальна, умовна, урядова, юридична;
- авансу, банку, вартості, держави, доходу, експорту, захисту, кредитора, курсу, лояльності, оплати, особи, паритету, переказу, підприємства, позики, права, ризику, убезпечення, фірми, якості; **від** збитків, нещасного випадку; **за** дорученням, позикою; **на** вимогу, рік; **під** відповідальність, забезпечення; **щодо** вилучення, дій посадових осіб, забезпечення, інвестицій, неплатоспроможності, ризику, угоди;
- видається, виконується, встановлюється, дається, є, захищає, оформляється, передбачає, передбачається, підтверджує, підтверджується, скасовується;
- видавати, виконувати, вимагати, виписувати, встановлювати, давати, мати, одержувати, отримувати, оформляти, передбачати, підтверджувати, скасовувати (*що*); відмовлятися (*від чого*); бути, забезпечувати, служити (*чим*);
- вид, виконання, надання, невиконання, отримання, оформлення, передбачення, підтвердження, скасування, термін, умови, форма (*чого*).

ГАРАНТОВАНИЙ, -а, -е; – дієприкм. пас. мин. ч. до гарантувати

- аванс, акція, андерайтинг, вартість, дохід, зарплата, захист, кредит, купон, облігація, оплата, переказ, позика, рахунок, цінні папери, якість.

ГАРАНТУВАТИ, -ую, -уєш, недок. і док., перех.; – давати гарантію у чому-небудь

- аванс, акцію, андерайтинг, вартість, дохід, експорт, зарплату, захист, кредит, курс, лояльність, оплату, паритет, переказ, позика, право, ризик, убезпечення, якість; **від** збитків, від нещасного випадку;
- назавжди, твердо.

ГОТІВКА, -и, ж.; – одна з форм існування грошей (у вигляді грошових знаків – банкнот, монет); наявні гроші

- електронна, касова;
- **проти** документів; у гривнях, доларах, касі;
- з'являється, надходить;
- одержувати, отримувати, передавати, приймати (*що*); купувати, продавати, придбавати (*за що*); вистачати (*чого*); платити, розраховуватися (*чим*);
- частина (*чого*); гроші, розрахунок (*чим*).

ГОТІВКОВИЙ, -а, -е; – прикм. до готівка; стос. до готівки

- виручка, гроші, грошовий потік, кредит, обіг, потік, розрахунки.

ГРОШЕВИЙ, -а, -е; – недорогий, низької вартості

- заробіток, подарунок, податок, продукція, товар.

ГРО́ШІ, -ей, мн.; – *металеві й паперові знаки, що є мірою вартості закупівлі та продажі*

- базові, банківські, безготівкові, «брудні», великі, використані, виплачені, вільні, вкладені, воєнні, «гарячі», готівкові, готові, декретивні, декретні, депозитні, державні, дешеві, добрі, «довгі», дорогі, досконалі, дрібні, «дурні», замовлені, зароблені, знецінені, електронні, кишенькові, «короткі», кредитні, кримінальні, «мавпячі», малі, матеріальні, мережні, металеві, мідні, невикористані, недосконалі, нерозмінні, номінальні, окупаційні, особисті, паперові, пластикові, повноцінні, регіональні, розмінні, світові, символічні, тверді, товарні, фальшиві, функціональні, швидкі; квазі-гроші;
- банку, вкладника, інвестора, особи, покупця, продавця, тривалого використання, фонду; **до** запитання; **з** бюджету; **на** аудит, закупівлю, обслуговування, оновлення, рахунку, соціальні потреби;
- беруться, вивільняються, видаються, виділяються, виконують, використовуються, виникають, випускаються, витрачаються, відмиваються, відпливають, вкладаються, втрачаються, губляться, дістаються, друкуються, зараховуються, заморожуються, замінюють, заощаджуються, заробляються, збираються, знаходяться, зникають, з'являються, існують, мають, належать, обертаються, обмінюються, обслуговують, перебувають, підроблюються, повертаються, поглинаються, позичаються, посилюють, потребують, призначаються, розглядаються, розповсюджуються, складають основу, служать, сплачуються, стимулюють;
- брати, взяти, вивільняти, видавати, виділяти, використовувати, виплачувати, випускати, витрачати, віддавати, відмивати, вкладати, втрачати, гребти, губити, давати, ділити, діставати, друкувати, забирати, зараховувати, загірбати, заморожувати, заощаджувати, заробляти, збирати, здавати, знаходити, знімати, класти, красти, лічити, любити, мати, обмінювати, одержувати, отримувати, переводити, підробляти, платити, повертати, поглинати, позичати, просити, рахувати, розглядати, розповсюджувати, сплачувати, шукати (*що*); розраховувати (*на що*); не мати, просити (*чого*); запускати руку (*до чого*); вимірювати, допомагати, користуватися, розраховуватися, сипати (*чим*);
- вартість, вивільнення, виготовлення, види, використання, виникнення, виплата, випуск, відмивання, вплив, власник, емісія, забезпечення, заощадження, зарахування, заробляння, збирання, знаходження, знецінення, зникнення, існування, купівельна спроможність, курс, маса, мішок, обернення, обіг, обмін, перебування, підробка, повернення, поглинання, приріст, пропозиція, розповсюдження, роль, сума, норма, функції, цінність (*чого*); обмін (*на що*); потреба (*у чому*); плата (*чим*).

Гребти гроші лопатою; гроші з неба не падають; гроші на вітер пускати; ні за які гроші; сипати грошима; пускати на вістя гроші.

ГРОШОВІЙ, -а, -е; – *прикм. до гроші; стос. до грошей*

- агрегат, акредитив, актив, база, вимога, витрати, вклад, «голод», дилер, дохід, емісія, забезпечення, запис, засіб, знак, ілюзія, інфляція, картка, капітал, кошти, кредит, криза, лотерея, магазин, маса, мультиплікатор, нагромадження, нарахування, обіг, оборот, одиниця, оцінка, переказ, підтримка, податок, покриття, політика, потік, премія, пропозиція, ресурси, реформа, ринок, система, сума, сурогат, сфера, сховище, товар, фонд, функція, чек.

ГАТУНОК, -нку, ч.; – *сорт, розряд виробу за якістю*

- високий, вищий, другий, інший, найвищий, найгірший, низький, новий, офіційний, певний, перший, подібний, різні;
- виробу, вовни, продукту, чаю, яблук;
- визначається, позначається;
- визначати, позначати (*що*); відноситися (*до чого*);
- визначення, позначення (*чого*).

ДЕБЕТ (лат.), -у, ч; – *ліва сторона бухгалтерських рахунків, що служить для відображення господарських операцій методом подвійного запису*

- проводки, рахунку; у бухгалтерському обліку, звітності;
- адресується, відображає, вказує, дорівнює, є, містить, означає, показує, представляє, розкриває, ставить межі, характеризує, являє собою;
- адресувати (*що*); відносити, заносити, записувати (*у що, до чого*); відбивати, відображати, записувати, здійснювати, показувати, реєструвати (*у чому*);
- зміст (*чого*); запис (*до чого*); відображення, залишок, запис (*у чому*); дебет-нота, дебет-процент.

ДЕБЕТОВІЙ, -а, -е; – *прикм. до дебет; стос до дебету*

- залишок, запис, карта, картка, схема, сальдо, оборот, проценти.

ДЕБИТОР (лат.), -а, ч; – *юридична або фізична особа, що має документально зафіксовану в бухгалтерських відомостях фінансову заборгованість підприємству, організації, установі*

- кожний, інший, неплатоспроможний, неспроможний;
- організації, підприємства, установи; **щодо** виконання робіт, купівлі товарів, наданого векселя, надання послуг;
- бере участь, виконує, вимагає, відмовляється, відповідає, вносить, доручає, задовольняє, здійснює, зобов'язується, має, опиняється, переводить, передає, покладає, розраховується, сплачує, утримується;
- викликати, знати, попереджати (*кого*); вимагати, приймати (*від кого*); звертатися (*до кого*); відправляти, давати, доручати, передавати (*кому*); визнавати (*ким*); домовлятися, зустрічатися (*з ким*);
- вимога, відмова, відповідальність, дії, доручення, заборгованість, зобов'язання, право, сплата, стан, участь (*кого*); вимоги, звернення

(до кого); доручення, повідомлення, рахунок (кому); домовленість, розрахунок (з ким); борг (за ким).

ДЕВАЛЬВАЦІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм до девальвація; стос. до девальвації*

- зміни, коливання, очікування, процес.

ДЕВАЛЬВАЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – *зниження офіційного курсу національної чи міжнародної (регіональної) валютно-грошової одиниці щодо валют інших країн*

- будь-яка, конкурентна, неминуча, ринкова, різка, сильна;
- валюти, гривні, грошей, грошових одиниць, долара, ліри; **на** три відсотки;
- використовується, відбувається, відображає, диктує, застосовується, збільшується, здійснюється, очікується, підживлюється, погіршує, посилюється, припиняється, проходить, спричиняється, створює, стимулює, стримується, супроводжується;
- бачити, визначати, використовувати, застосовувати, збільшувати, здійснювати, мати, очікувати, підживлювати, посилювати, припиняти, провадити, прогнозувати, спричиняти, стримувати, супроводжувати (що); впливати (на що); піднімати ціни (через що); боятися, уникали, чекати (чого); вигравати, програвати (від чого); підстави (для чого); зростати (після чого); піддаватися (чому);
- використання, застосування, здійснення, масштаби, мета, очікування, підживлення, посилення, припинення, причина, раунд, стримання, темп, уникнення (чого); непротивлення (чому).

ДЕВАЛЬВУВАТИ, -ую, -уюш, недок.; – *здійснювати девальвацію*

- валюту, гривню;
- одразу, одномоментно, плавно, швидким темпом.

ДЕВІЗА (фр.), -и, ж.; – *вексель, чек і т. ін., виписаний в іноземній валюті для оплати його за кордоном*

- інша, неоднорідна, платіжна;
- у вигляді векселя (акредитива, банкноти, чека, цінного папера і т. ін.), доларах, стійкій валюті;
- використовується, виписується, виражає, виражається, відіграє роль, відповідає, забезпечує, залежить, здійснює, має форму, оплачується, переважає, підлягає, пов'язує, призначається;
- використовувати, виписувати, оплачувати (що); відноситися, належати (до чого);
- використання, залежність, оплата, призначення, розмін, роль, стандарт, форма, ціна (чого); операція (з ким).

ДЕВІЗНИЙ, -а, -е; – *стос. до девізи*

- валютний курс, політика, ринок, стандарт.

ДЕКЛАРАЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – *передбачена внутрішньодержавними чи міжнародними правовими нормами заява, сповіщення чи повідомлення; // надання на вимогу певних органів інформації про доходи, кількість виготовлених чи перевезених товарів та їхньої вартості для визначення сум податків, мита чи інших фінансових зборів*

- банківська, валютна, вантажна, інвестиційна, майнова, митна, податкова, страхова, торговельна;
- валютного контролю, митної вартості, особи; **про** вартість чогонбудь, доходи, кількість товарів;
- визначає, дає змогу, заповнюється, засвідчує, містить, оформляється, пред'являється;
- заповнювати, оформляти, подавати, пред'являти (*що*); визначати, вказувати, подавати (*у чому*);
- дані, заповнення, оформлення, пред'явлення, форма (*чого*).

ДЕКЛАРУВА́ННЯ, -я, с.; – *надання певних відомостей у державні (податкові, митні тощо) органи*

- вчасне, обов'язкове, постійне;
- валюти, вартості, доходів, заяви, кількості товарів, нерухомості, податків, цінностей;
- дає змогу, здійснюється;
- здійснювати (*що*);
- здійснення, форма (*чого*); довідка (*про що*).

ДЕКЛАРУВА́ТИ, -ую, -уєш, недок. і док.; – *офіційно заявляти*

- валюту, вартість, доходи, заяву, кількість товарів, нерухомість, податки, цінності;
- вчасно, обов'язково, постійно.

ДЕКО́РТ (нім.), -у, ч.; – *зниження ціни товару, що надається продавцем покупцеві при достроковій оплаті або у разі, коли якість товару нижча, ніж це передбачено угодою*

- грошовий, процентний;
- покупцеві; **в** оплаті; **за** дострокову оплату, низьку якість; **на** товар;
- використовується, надається, передбачається;
- використовувати, надавати, передбачати (*що*);
- використання, надання, передбачення (*чого*).

ДЕКУ́ВЕР (фр.), -у, ч.; – *різниця між сумою оцінки майна і страховою сумою, що залишається на ризик страхувальника*

- визначається, залишається, компенсує, лишається, становить;
- визначати (*що*);
- визначення (*чого*).

ДЕЛІ́ВЕРІ (англ.), незм., с.; – *письмове розпорядження на видачу товару зі складу або частини вантажу за коносаментом*

- **на** видачу товару;
- видається, подається;
- видавати, подавати, пред'являти (*що*);
- видача, подання, пред'явлення (*чого*); делівері-ордер.

ДЕ́ЛЬТА (гр.), -и, ж.; – *зміна ціни опціону на майбутню купівлю чи продаж акцій, зумовлена зміною поточних цін акцій*

- від'ємна, додатна, негативна, позитивна;
- **на** купівлю, продаж;
- зумовлюється, характеризує;

- мати (що);
- динаміка, зумовлення (чого); дельта-знак, дельта-коефіцієнт, дельта-кредит, дельта-хеджування.

ДЕМЕРЕДЖ (англ.), -у, ч.; – штраф, сплачений власником вантажу власникові судна чи вагона за простій у процесі його завантаження чи розвантаження понад визначений угодою час, (протилежне диспач)

- високий, встановлений, непередбачений; демередж гроші;
- за використання, зберігання, простій; на наднормативне зберігання; у залізничних перевезеннях, порту;
- використовується, виникає, встановлюється, «копає», належить, перевищує, підлягає, сплачується, узгоджується;
- використовувати, встановлювати, розраховувати, сплачувати, узгоджувати (що); домовлятися, інформувати, розмовляти (про що); стикатися (з чим);
- величина, використання, встановлення, належність, розмір, розрахунок, сплата, ставка, сума, тариф, узгодження (чого); ставка (на що); теорія (про що).

ДЕМПІНГ (англ.), -у, ч.; – продаж товарів на ринках інших країн за цінами, нижчими від собівартості цих товарів, з метою отримання конкурентних переваг в експорті на той чи інший ринок

- валютний, навмисний, постійний, розбійницький, спорадичний, тимчасовий, товарний;
- валюти, товару;
- виникає, забороняється, існує, триває;
- забороняти (що);
- виникнення, заборона, існування, тривалість, ціна (чого).

ДЕПОЗИТ (лат.), -у, ч.; – гроші або цінні папери, внесені до державних установ (банку, кредитної контори і т. ін) для зберігання

- акційний, банківський, гривневий, доларовий, дохідний, євровий, імпорнтний, інвестиційний, надійний, новий, популярний;
- банку, бюджетних установ, кримчан; до запитання; з підвищеним розміром кредитної ставки; у гривнях, доларах, національній валюті;
- відбивається, відкривається, встановлюється, забезпечує, залишається, залучається, зберігається, зникає, знімається, оформляється, повертається, приймається, припиняється, пропонується, реєструється, сплачується;
- брати, відкривати, встановлювати, забирати, залишати, залучати, зберігати, знімати, оформляти, повертати, приймати, припиняти, пропонувати, реєструвати, сплачувати (що); здавати, класти (на що); залишати, розміщати (на чому);
- вид, відкриття, вплив, відтік, власник, залучення, збереженість, зникнення, ліквідність, надійність, обсяг, оформлення, повернення, припинення, пропозиція, реєстрація, рейтинг, сума (чого); операція (щодо чого); податок (на що); ставка (за чим).

ДЕПОЗИТНИЙ, -а, -е; – *прикм до депозит; стос. до депозиту*

- акція, договір, операції, портфель, рахунок, ресурси, сертифікат, угода.

ДЕФЛЯЦІЙНИЙ, -а, - е; – *прикм. до дефляція*

- процес, рік, характер.

ДЕФЛЯЦІЯ, (лат.), -ї, ж.; – *вилучення урядом з обігу надлишкової грошової маси, випущеної в період інфляції*

- жорстока, люднева, непередбачена, нешкідлива;
- гривні, ринку; **в (у)** державі, національній економіці;
- відбувається, закінчується, здійснюється, передбачається, починається, поширюється, провадиться, фіксується;
- відчувати, здійснювати, передбачати, помічати, починати, поширювати, провадити, фіксувати (*що*); закінчувати рік (*з чим*); «входити» (*у що*);
- здійснення, наслідки, передбачення, початок, поширення, причина, проблема, проведення, фіксування (*чого*).

ДЕФՕЛТ (англ.), -у, ч.; – *відмова держави, юридичної або фізичної особи від виконання своїх зобов'язань, зокрема фінансових, в односторонньому порядку*

- близький, вибірковий, китайський, корпоративний, можливий, неминучий, перший, потенційний, рятівний, технічний, черговий;
- Греції, емітента, країни; **в Америці; на ринку; після олімпіади; щодо** державного боргу, єврооблігацій, зобов'язань;
- виникає, готується, допускається, запобігається, наближується, настає, оголошується, примушує, прогнозується, рятує, спричиняється, супроводжується;
- відстрочувати, готувати, допускати, запобігати, затаювати, оголошувати, прогнозувати, спричиняти, супроводжувати (*що*); сподіватися (*на що*); вірити (*у що*); боятися, очікувати, уникати, чекати (*чого*); рятувати, рятуватися, страхувати, страхуватися (*від чого*); готуватися, призводити (*до чого*); запобігати (*чому*); вважати (*чим*);
- виникнення, відстрочка, грань, загроза, запобігання, оголошення, очікування, межа, наслідки, привид, прогнозування, рейтинг, ризик, тїнь, уникнення, хвиля (*чого*); **на** грані, межі (*чого*); **у** стані (*чого*); страховка (*від чого*); підготовка (*до чого*).

ДЖՕБЕР (англ.), -а, ч.; – *фірма, що скуповує значні партії товарів з метою швидкого спекулятивного перепродажу їх; // біржовий клерк, дилер, комісіонер*

- кожний, пересічний;
- фондової біржі;
- виконує, відповідає, вказує, встановлює, доручає, займається, зобов'язується, купує, має право, має штат, одержує, отримує, перепродає, постачає, провадить, продає, реалізує, скуповує, спеціалізується, укладає;

- наймати (кого); купувати (у кого); довіряти, доручати, продавати (кому); домовлятися, працювати, укладати (з ким);
- вигода, доручення, дохід, завдання, зиск, зобов'язання, мета, рахунок, уповноважений, функції, штат (кого, чого); домовленість, стосунки (з ким).

ДИВІДЕНД (лат.), -у, ч.; – частина прибутку акціонерних товариств, яка щорічно розподіляється між акціонерами за акціями

- акумульований, акційний, великий, додатковий, капіталізований, кінцевий, ліквідаційний, майновий, нагромаджений, наступний, некумулятивний, опційний, попередній, преференційний, привілейований, скрипційний, щорічний;
- акцій, цінних паперів; з акції; у грошах;
- виплачується, залежить, нараховується, обліковується, оголошується, передбачає, розподіляється, сплачується;
- виплачувати, нараховувати, обліковувати, оголошувати, одержувати, отримувати, розподіляти, сплачувати (що); прирівнювати (до чого);
- виплата, нарахування, облік, отримання, розподіл, сплата (чого).

ДИВІДЕНДНИЙ, -а, -е; – прикм. до дивіденд; стос. до дивіденду

- виплати, віддача акцій, дохід, забезпечення, операція, перепис, покриття, політика, ставка.

ДІЛЕР (англ.), -а, ч.; – фізична або юридична особа, що здійснює перепродаж товарів, цінних паперів і валют; // представник або представництво головної фірми, який презентує, продає її продукцію

- інвестиційний;
- операції, фірми;
- вирішує, виступає, виявляє, зводить, здійснює, інформує, купує, оформляє, одержує, отримує, передплачує, платить, посилює, представляє, працює, презентує, провадить, продає, пропонує, реалізує, укладає угоду;
- мати на увазі, наймати, шукати (кого); купувати (у кого); довіряти, доручати, передавати, продавати (кому); вирішувати, домовлятися, зустрічатися, мати справу, укладати угоду (з ким);
- діяльність, дохід, прибуток, рішення, склад, функції (кого).

ДІЛЕРСЬКИЙ, -а, -е; – прикм. до дилер; стос. до дилера

- діяльність, дохід, зниження ціни, знижка, кредит, центр.

ДИСКАУНТ (англ.), -у, ч.; – пряме зниження ціни, що застосовується в міжнародних контрактах

- банку; у міжнародних розрахунках;
- застосовується, може бути, означає;
- застосовувати, одержувати, отримувати (що);
- сума (чого).

ДІСКОНТ (англ.), -у, ч.; – 1) купівля векселів до закінчення їхнього терміну; // процент, що його стягують банки за цю операцію; 2) зниження ціни товарів, послуг, фінансових інструментів, що зумовлено часовим фа-

ктором або відхиленням параметрів виконання домовленості від передбачених у договорі

- річний;
- векселя; у господарській практиці;
- визначається, використовується, вилучається, відповідає, застосовується, збільшується, зменшується, зумовлюється, може бути, стягується;
- визначати, використовувати, вилучати, застосовувати, збільшувати, зменшувати, стягувати (що); вважатися (чим);
- амортизація, величини, визначення, вилучення, застосування, збільшення, зменшення, норма, ставка, стягнення, форма (чого).

ДИСКОНТОВАНИЙ, -а, -е; – дієприкм. пас. до дисконтувати

- вартість, грошовий потік.

ДИСКОНТНИЙ, ДИСКОНТОВИЙ, -а, -е; – прикм. до дисконт; стос. до дисконту

- брокер, вексель, картка, модель, облігація, операція, позика, політика, ставка, ціна.

ДИСКОНТУВАННЯ, -я, с.; – 1) купівля векселя у векселедержателя; 2) зведення економічних показників різних років до вигляду, порівняного в часі

- комерційне, математичне;
- вартості, векселя, рахунків-фактур, чеків;
- здійснюється, провадиться;
- здійснювати, провадити (що);
- здійснення, коефіцієнт, провадження, ставка (чого); купівля чеків (із чим).

ДИСКОНТУВАТИ, -ую, -уєш, недок. і док., перех.; – (про банк) купувати векселі до закінчення їхнього терміну

- вартість, вексель, рахунок-фактура, чек;
- вчасно, завжди, час від часу.

ДІСПАЧ (англ.), -у, ч.; – винагорода, яку сплачує власник судна чи вагона власникові вантажу за дострокове завантаження чи розвантаження судна чи вагона, (протилежне демардж)

- високий, достроковий, непередбачений;
- власника судна, власникові вантажу; з вивантаження, завантаження; за дострокове вивантаження (завантаження);
- виплачується, дорівнює, підлягає виплаті, сплачується;
- виплачувати, одержувати, отримувати, сплачувати (що); мати право (на що);
- виплата, отримання, розмір, сплата, сума (чого); застереження, повідомлення (про що).

ДИСТРИБ'ЮТОР (англ.), -а, ч.; – агент, що здійснює збут товарів, переважно чужоземного виробництва, в межах свого регіону

- генеральний;
- фірми;

- вивчає, забезпечує, закупає, збуває, здійснює, інформує, купує, надає послуги, одержує, організовує, отримує, продає, реалізує, рекламує, укладає угоду, утримує;
- запрошувати, інформувати, наймати, чекати (*кого*); купувати (*у кого*); довіряти, доручати, передавати (*кому*); домовлятися, зустрічатися, погоджуватися, працювати (*з ким*);
- агентська мережа, зобов'язання, інформація, послуги, прибуток, рахунок (*кого*); домовленість, зустріч, угода (*з ким*).

ДОВІРА, -и, ж.; – *упевненість у чийсь чесності, щирості, правильності дій і т. ін.*

- безмежна;
- банку, вкладника, вкладникові, влади, владі, керівника, керівникові, клієнта, клієнтові, покупцеві, покупця, продавцеві, продавця, співробітникам, співробітників, фірми, фірмі; **до** адміністрації, банку, влади, керівника, клієнта, покупця, продавця, співробітників, фірми;
- буває, виникає, втрачається, є, може бути, сприймається;
- втрачати (*що*); входити (*в що*);
- видимість, втрата (*чого*).

ДОВІРЕНІСТЬ, -ності, ж.; – *документ, що видано довірительом, який дозволяє офіційно іншій особі користуватися його коштами, майном або іншими матеріальними цінностями*

- бланкова, генеральна, довгострокова, разова;
- братові, брокерові, дружині, особі, чоловікові; **на** будинок, ділянку, користування майном (автомобілем, коштами і т. ін.);
- видається, дає можливість, дає право, дається, датується, діє, дозволяє, засвідчується, зберігається, надсилається, оформляється, перевіряється, передається, підписується, повертається, пред'являється, скасовується;
- видавати, віддавати, давати, забирати, засвідчувати, зберігати, надсилати, одержувати, отримувати, оформляти, перевіряти, передавати, підписувати, повертати, показувати, пред'являти, скасовувати, тримати (*що*); мати право (*на що*); користуватися (*чим*); зазначати, фіксувати (*у чому*);
- датування, дія, засвідчення, збереження, зберігання, зміст, отримання, оформлення, підписання, повернення, пред'явлення, скасування, тримання (*чого*); користування (*чим*); дата, підпис (*на чому*).

ДОВІРІТЕЛЬ, -я, ч.; – *той, хто видав кому-небудь довіреність, хто офіційно довіряє комусь вести певну справу*

- відомий, заклопотаний, зосереджений, невідомий, поважний;
- майна;
- довіряє, домовляється, доручає, засвідчує, заслуговує, зустрічається, одержує, отримує, оформляє, підписує, погоджує, погоджується, пропонується, пропонує, радить, чекає, шукає;
- чекати (*кого*); звертатися (*до кого*); пропонує, пропонувати (*кому*); домовлятися, зустрічатися, погоджуватися (*з ким*);

- автомобіль, ділянка, документ, заслуга, згода, квартира, майно, очікування, підпис, порада, справа (кого); звернення (до кого); послуга (кому); домовленість, зустріч, погодженість, угода (з ким).

ДОВІРЧИЙ, -а, е; – 1) *такий, що виявляє повну довіру до кого-, чого-небудь; прикм. до довіра; стос. до довіри*

- діалог, документ, інтервал, керування, лист, операції, платіж, послуга, тон, характер;

2) *який дає право діяти від імені особи, що видала довіреність*

- банку; власник, товариство, управління, фонд.

ДОВІРЯТИ, -яю, -яєш, недок.; док. **довірити**, -ірю, -іриш; – *виявляючи довіру, доручати, передавати кому-небудь когось, щось*

- братові, зберігання, керівникові, керування, користування, майно, пост;
- завжди, недовго, час від часу.

ДОВГОСТРОКОВИЙ, -а, -е; – *виданий, розрахований на тривалий строк*

- документ, зобов'язання, кредит, угода.

ДОГОВІР, договору, ч.; – *взаємне зобов'язання, письмова або усна домовленість про права та обов'язки між державами, установами, підприємствами чи окремими особами*

- агентський, алеаторний, безстроковий, бодмерейний, вигідний, генеральний, депозитарний, депозитний, дійсний, ексцедентний, засновницький, зовнішньоекономічний, квотний, колективний, компенсаційний, консенсуальний, консенсусний, кореспондентський, кредитний, ліцензійний, міжнародний, найпростіший, недійсний, пенсійний, прямий, разовий, ризиковий, строковий, субпідрядний, трастовий, узгоджений, установчий, цивільний, цивільно-правовий, чинний;
- банківського вкладу, банківського рахунку, гарантії, доручення, застави, комерційної концесії, комерційної субконцесії, комісії, консигнації, концесії, купівлі-продажу, лізингу, майнового найму, майнового страхування, медичного страхування, міни, оренди, перестрахування, підряду, податкової поруки, позики, позички, поруки, постачання, прокату, простого товариства, ренти, складського зберігання, страхування, субпідряду, транспортного експедирування, управління майном, учасників, факторингу; **за** контокорентом; **із** правом продовження; **між** учасниками; **на** експертизу, здійснення рахунку, користь третьої особи, перевезення, поставку; **про** взаємодопомогу, відкриття рахунку, закупівлю, купівлю-продаж, матеріальну відповідальність, надання послуг, обслуговування, пенсійне забезпечення, спільну діяльність;
- визначає, використовується, відрізняється, гарантує, діє, здійснюється, змінює, змінюється, містить, належить, оформляється, передбачає, підписується, підтверджує, поєднує, продовжується, реалізується, регламентує, реєструється, розривається, скріплюється, спря-

мовується, створює, супроводжує, супроводжується, укладається, установлює;

- використовувати, відрізнити, здійснювати, змінювати, оформляти, підписувати, продовжувати, реалізовувати, реєструвати, розривати, скріплювати, супроводжувати, укладати (*що*); належати (*до чого*); базуватися (*на чому*); вказувати, зазначати, передбачати (*у чому*); визначатися (*чим*); відповідати, застраховувати, зберігати, зобов'язуватися, надавати, обмінювати, передавати, приймати, сплачувати (*за чим*); гарантувати, контролювати, набувати, надавати, перевіряти (*згідно з чим, відповідно до чого*);
- використання, виконання, дія, здійснення, зміст, ознаки, оформлення, підписання, преамбула, предмет, продовження, реалізація, реєстрація, реквізити, розірвання, складові, сторони, сума, термін, умови, укладання, учасник, форма, чинність (*чого*); відповідальність (*за чим*).

ДОГОВІРНИЙ, -а, -е; – *обумовлений договором*

- відносини, дисципліна, документація, мито, перестраховування, санкції, система, списання, ставка, сторони, страховий поліс, ціна.

ДО́ЛАР (*англ.*), -а, ч.; – *грошова одиниця США і деяких інших країн*

- австралійський, американський, безготівковий, готівковий, доступний, канадійський;
- Австралії, інших країн, Канади, США;
- використовується, витісняє, відповідає, завозиться, здешевлюється, знаходиться, купується, обмінюється, перебуває, продається, проникає, скуповуються, становить;
- використовувати, витягувати з ринку, вкладати, завозити, купувати, міняти, обмінювати, одержувати, отримувати, продавати, рахувати, скуповувати, тримати (*що*); міняти (*на що*); надавати кредит, номінувати, сплачувати (*у чому*); розплачуватися, розраховуватися (*чим*);
- вартість, використання, девальвація, здешевлення, інфляція, кількість, купівля, курс, мільйон, мільярд, нестача, обіг, обмін, перевага, покупець, продавець, продаж, проникнення, роль, сто, тисяча (*чого*); конвертована ціна (*з чого*); гривня (*за що*); попит (*на що*); номінація (*у чому*); у вигляді (*чого*).

ДО́ЛАРОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до долар; стос. до долара*

- ажіотаж, банкомат, бум, вклад, «голод», депозит, «дош», зона, еквівалент, євробонд, імперіалізм, індекс, кредит, купюра, маса, мільярдер, рахунок, резерви, стандарт, стрибок.

ДОРОГІЙ, -а, -е; – *який коштує великі гроші або має вартість*

- гроші, послуги, прикраси, продукти, сукно, товар.

ДОРУЧА́ТИ, -аю, -аєш, недок.; док. *доручіти*, -учу́, -у́чиш; – *покласти на когось виконання чого-небудь*

- виконання, завдання, оплату, роботу, справу; виконати, відіслати, зробити, оплатити, підписати, прослідкувати;

- завжди, іноді, кілька разів, час від часу.

ДОРУЧЕННЯ, -я, с.; – документ, яким доручитель уповноважує свого представника здійснювати від імені доручителя певні дії; // справа, доручена кому-небудь, завдання

- відкрите, генеральне, дійсне, загальне, інкасове, недійсне, обмежене, платіжне, разове, спеціальне, чинне;
- банку, брокерові, векселедавця, доручителя, клієнта, клієнтові, представникові; **на** вклад, одержання, оплату, стягнення грошей;
- буває, видається, виконується, засвідчується, надає право, оформляється, передбачає, підписується, подається, поновлюється, скасовується, складається;
- видавати, виконувати, давати, засвідчувати, оформляти, підписувати, подавати, поновлювати, скасовувати, складати (*що*); вказувати, записувати, позначати (*у чому*); уповноважувати (*чим*);
- виконання, засвідчення, зміст, оформлення, підписання, поновлення, реквізити, скасування, текст, чинність (*чого*).

ДОТАЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – додаткові асигнування з державного бюджету підприємству, установі чи організації для покриття перевитрат та інших потреб; // матеріальна допомога, доплата

- аналогічна, бюджетна, велика, величезна, державна, експортна, європейська;
- вирівнювання, організації, підприємству, установі; **від** держави; **на** економічний розвиток;
- виділяється, виплачується, витрачається, відновлюється, враховується, надається, обмежується, оформляється, повертається, призначається, скасовується;
- брати, виділяти, виплачувати, витратити, відновлювати, враховувати, мати, надавати, обмежувати, одержувати, отримувати, оформляти, повертати, призначати, просити, скасовувати (*що*);
- виплата, витрачання, відновлення, врахування, обсяг, отримання, оформлення, повернення, призначення, розмір, скасування, сума (*чого*); потреба (*у чому*).

ДОХІД, -ходу, ч.; – гроші або матеріальні цінності, одержані від виробничої, комерційної, посередницької чи іншої діяльності; *виторг*

- валовий, використаний, використовуваний, вироблений, високий, власний, гарантований, госпрозрахунковий, граничний, грошовий, державний, дивідендний, дилерський, дискреційний, додатковий, емісійний, загальний, задекларований, закріплений, зароблений, заявлений, зведений, звичайний, змішаний, інвестиційний, капітальний, курсовий, лісовий, майбутній, максимальний, маржинальний, митний, мінімальний, можливий, монетний, накопичений, нарахований, національний, неоподаткований, неоподатковуваний, неподаткові, непроцентні, нетрудовий, номінальний, операційні, оподаткований, оподатковуваний, особистий, пасивний, позареалізаційний, потенційний, поточний, прихований, продуктивний, процентні,

- реальний, регульований, річний, спекулятивний, сукупний, фактичний, фіскальний, фондовий, чистий; дохід-брутто;
- акціонера, банку, бюджету, власника, громади, держави, державної скарбниці, майбутніх періодів, населення, некомерційного та побічного продажу, особи, підприємства, платника, суспільства; **від** акції, вкладу, власності, діяльності, емісії, зростання, інвестицій, карбування монет, надання послуг, надходження, нетрудової діяльності, операцій з капіталом, оренди, підприємства, підприємництва, підприємницької діяльності, послуг, приросту капіталу, продажу, реалізації, реклами, розміщення, страхувальних операцій, угод; **внаслідок** збільшення, зростання, продажу, реінвестування; з аграрного сектору, депозиту; **за** відрахуванням, цінним папером; **на** активи, акцію, вкладений капітал, заощадження, споживання, частку власників; **у** грошовому вираженні, фінансові активи, цінні папери; **у формі** дивідендів, процентів;
  - визначається, вилучається, виплачується, витрачається, декларується, дорівнює, забезпечує, збільшується, зменшується, зростає, контролюється, легалізується, може бути, надходить, належить, нараховується, обчислюється, оподатковується, охоплює, падає, перевищується, переміщується, перетворюється, підлягає, планується, поділяються, покриває, поповнюється, призначається, реалізовується, регулюється, розподіляється, розраховується, скорочується, складає, стабілізується, становить, формується, характеризує, характеризується;
  - визначати, вилучати, виплачувати, витрачати, відносити, декларувати, диференціювати, збирати, збільшувати, зменшувати, контролювати, легалізувати, мінімізувати, нараховувати, обчислювати, одержувати, оподатковувати, отримувати, перевищувати, переміщувати, перераховувати, перетворювати, планувати, поповнювати, рахувати, реалізовувати, регулювати, розподіляти, розраховувати, скорочувати, стабілізувати, формувати (*що*); зараховувати, належати (*до чого*);
  - вид, виконання, вилучення, виплата, витрачання, декларування, диференціація, збільшення, збір, зменшення, зниження, контроль, мобілізація, моніторинг, обчислення, оподаткування, отримання, падіння, перевищення, перелік, перерозподіл, перетворення, планування, показники, поповнення, потік, призначення, рівень, розподіл, скорочення, структура, сума, формування, частка (*чого*).

ЕВАЛЬВАЦІЯ (*фр.*), -ї, ж.; – *оцінювання, обчислення ціни, вартості*

- будь-яка;
- послуг, товару;
- відбувається, відображає, застосовується, здійснюється, очікується, припиняється, проходить, створює, стимулює, супроводжується;
- здійснювати, очікувати, припиняти, супроводжувати (*що*);

- використання, застосування, здійснення, очікування, припинення (чого).

ЕКВІВАЛЕНТ (лат.), -а, ч.; – предмет або кількість, що відповідає іншим предметам або кількостям, може замінювати чи виражати їх; // товар, який виражає вартість інших товарів і на який вони обмінюються

- гривневий, доларовий, загальний, національний валютний, речовий, універсальний;
- грошових коштів, звичайних акцій;
- виражає, відповідає, є, змінюється;
- замінювати (що);
- зміна (чого).

ЕКОНОМІКА (гр.), -и, ж.; – сукупність відносин у сфері виробництва, розподілу, обміну та споживання матеріальних благ і послуг в умовах конкретного суспільного ладу і конкретної держави

- виробнича, відкрита, вітчизняна, глобальна, дефіцитна, ефективна, заборонена, закрита, змішана, ізольована, інформаційна, конкурентоспроможна, кримінальна, міжнародна, латентна, народна, національна, неофіційна, неформальна, нова, перехідна, постсоціалістична, прихована, протизаконна, регіональна, ринкова, розвинена, світова, статична, сучасна, тіньова, трансформаційна, українська, централізована;
- будівництва, виробництва, галузей народного господарства, господарства, держави, заробітної плати, капіталізму, комунального господарства, країни, міст, невиробничої сфери, освіти, підприємства, праці, промисловості, пропозиції, соціально-культурної сфери, соціально-ринкового типу, тваринництва, торгівлі, транспорту, України, розвитку, рослинництва, сільського господарства, участі; з високим рівнем інтеграції, обмеженнями;
- виживає, відображається, відрізняється, живе, забезпечує, знищується, зростає, лікується, модернізується, наближується, пов'язується, поділяється, покращується, прогнозується, регулюється, розвивається, трансформується, формується;
- заспокоювати, знищувати, лікувати, модернізувати, наближати, поділяти, позиціонувати, покращувати, прогнозувати, регулювати, розвивати, рятувати, трансформувати, формувати (що); вкладати, приходить (в що); хотіти (від чого); належати (до чого); заподіювати збитки (чому); займатися, управляти (чим); відбуватися, панувати, поєднувати (в чому);
- арсенал, аспект, ведення, виживання, вимірник, виникнення, відновлення, галузь, демонополізація, детінізація, доларизація, ефективність, завдання, заходи, збитки, знищення, зростання, інноваційна складова, межі, метапідсистема, міністр, модель, модернізація, можливості, наближення, основи, перебудова, питома вага, підсистема, пожвавлення, покращення, прогноз, регулювання, результат,

риса, розвиток, сектор, стан, структура, сфера, тенденції, тінізація, трансформація, умови, формування, характер (чого); завдання, загроза, прогноз, стрес (для чого); поточний стан, ризик, ситуація, співвідношення, стабільність, суперечності, тінь, фінансова потужність (в чому); система управління (чим).

ЕКОНОМІЧНИЙ, -а, -е; – *прикм. до економіка; стос. до економіки*

- аксіологія, активність, аналіз, аспект, барометр, безпека, біженці, блага, блок, блокада, важелі, вартість, вигода, вимір, вимоги, відносини, власність, втрати, деградація, демократія, депресія, дестабілізація, динаміка, діагностика, діяльність, допомога, дослідження, доцільність, дуалізм, егоїзм, експансія, експеримент, експерт, енциклопедія, ефект, ефективність, життя, завдання, закони, закономірність, заходи, зв'язки, злочин, зона, зрілість, зростання, інтеграція, інтерес, інформація, категорія, кібернетика, класифікація, конверсія виробництва, конкуренція, кордони, криза, культура, література, методи, метрологія, мислення, міць країни, модель, наука, невизначеність, незалежність, нормативи, обґрунтування, оптимум, оцінка, пакет, план, площа, поведінка, поділ світу, пожвавлення, політика, популізм, потенціал, прибуток, примус, пріоритети, прогнозування, програма, простір, процес, психологія, район, регулювання, режим, результат, результативність, рента, ресурси, реформа, ризик, рівновага, розвиток, робота, роль держави, саморегулювання, санкції, свобода, система, ситуація, соціологія, спад, співвимір, стабільність, статистика, стимул, стимулювання, стійкість, стратегія, структура, суб'єкт, суперечності, теорія, тред-юніонізм, умови, успіх, цикл, чинник.

ЕКОНОМІЯ (гр.), -ї, ж., тільки одн.; – *бережливість, ощадливість у витраченні чого-небудь*

- абсолютна, велика, відносна, політична;
- грошей, коштів, продуктів, ресурсів, фонду зарплати, часу; **через** зростання зарплати, зростання продуктивності праці;
- досягається, здійснюється, обчислюється, передбачає;
- передбачати (що); звертати увагу (на що); досягати (чого);
- досягнення, здійснення, передбачення, режим, результати, рівень (чого).

ЕКОНОМНИЙ, -а, -е; – *який сприяє зменшенню витрат; // який ощадливо витрачає що-небудь*

- ведення господарства, господар, спосіб.

ЕКСПЕРТ (лат.), -а, ч.; – *висококваліфікований, авторитетний спеціаліст у певній галузі знань, якого залучають для досліджень, консультування, проведення експертизи*

- досвідчений, кваліфікований, непідкупний, обізнаний, розумний, штатний;
- сфери економіки (науки, фінансів і т. ін.); **на** підприємстві;

- вивчає, виявляє, володіє, встановлює, дає, доводить, досліджує, здійснює, консультує, обґрунтовує, оцінює, радить, робить висновок, перевіряє, проводить експертизу, розглядає, узагальнює;
- залучати, наймати, слухати (кого); довіряти, доручати (кому); домовлятися, радитися, спілкуватися (з ким);
- висновок, досвід, дослідження, знання, консультація, обґрунтування, оцінка, порада, рішення, роль, узагальнення (кого).

ЕКСПЕРТИЗА (фр.), -и, ж; – розгляд, дослідження якої-небудь справи обізнаною особою, експертом, з метою зробити правильний висновок, дати правильну оцінку відповідному явищу

- бухгалтерська, бюджетна, власна, оцінна, неупереджена, патентна, ретельна, судово-бухгалтерська, термінова;
- грошових знаків, інноваційного проекту, проекту, товарного знака, товару;
- забезпечує, здійснюється, передбачається, планується, провадиться;
- здійснювати, передбачати, планувати, провадити (що); відправляти (на що);
- акт, мета, здійснення, проведення, результат (чого).

ЕКСПЕРТНИЙ, -а, -е; – прикм. до експертиза; стос. до експертизи

- висновок, комісія, оцінка, оцінювання майна, товариство.

ЕКСПОРТ (англ.), -у, ч.; – вивезення через митний кордон країни товарів, капіталу, цінних паперів для реалізації їх на зовнішньому ринку з метою одержання прибутку, зміцнення економічних і політичних позицій держави

- безмитний, вдалий, великий, взаємовигідний, вигідний, високотехнологічний, газовий, грошовий, державний, добровільний, дорогий, ефективний, загальний, законний, заборонений, зворотний, легальний, минулий, надійний, невдалий, невеликий, невидимий, негативний, нелегальний, неприбутковий, обмежений, очікуваний, підтверджений, повний, прибутковий, продовольчий, строковий, товарний, український, цільовий, чистий, щорічний;
- вантажу, вікон, зерна, інфляції, капіталу, країни, машин, новин, озброєння, платежів, послуг, продукції, ресурсів, сировини, товарів, устаткування, фінансових ресурсів, цінних паперів; в (у) Америку, Білорусь; з України; між країнами; у швидкому темпі;
- активізується, блокується, відбувається, готується, дозволяється, забороняється, збільшується, здійснюється, зменшується, зростає, зумовлює, зупиняється, існує, контролюється, кредитується, налагоджується, нарощується, має місце, надає, обмежується, перебуває, переважає, перевищує, підтверджується, планується, реалізується, розвивається, складається, відноситься, скорочується, становить, стимулюється, фінансується, форсується;
- активізувати, блокувати, дозволяти, забороняти, заохочувати, затримувати, збільшувати, здійснювати, зменшувати, зумовлювати, зупиняти, контролювати, кредитувати, налагоджувати, нарощувати,

обмежувати, обслуговувати, перевищувати, підтверджувати, планувати, продовжувати, реалізовувати, розвивати, розширювати, скорочувати, стимулювати, страхувати, стримувати, фінансувати, форсувати (*що*); виділяти, відправляти, впливати, поставляти (*на що*); відносити (*до чого*); підлягати, сприяти (*чому*); займатися, нарощувати (*чим*); зростати, переважати (*в чому*);

- адміністрування, активізація, блокування, важливість, вартість, виконання, експертиза, ефект, заборона, затримка, заохочення, збільшення, здійснення, зменшення, зростання, зупинка, квотування, контенгування, контроль, кредитування, критерій, ліцензування, можливості, налагодження, нарощування, об'єкт, обмеження, обслуговування, обсяг, основа, перевага, перевищення, питома вага, планування, показник, продукція, процент, реалізація, регулятор, розвиток, розширення, скорочення, стан, стаття, стимулювання, стримування, стратегія, структура, суб'єкт, субсидіювання, ціна, факт, фінансування, форсування, частка (*чого*); умови (*для чого*); документи (*щодо чого*); замовлення, квота, контракт, ліцензія, право, сертифікат, товар (*на що*); сприяння (*чому*); контроль (*за чим*); монополіст (*в чому*).

ЕКСПОРТЁР, -а, ч.; – *фізична або юридична особа чи окрема країна, яка здійснює експорт товарів чи капіталу за кордон*

- консервативний, обережний;
- капіталу, послуг, робіт, товарів, цінних паперів;
- авансується, банкрутує, вивозить, відстрочує, займається, здійснює, має можливість, нагороджується, надає, організовує, отримує, реалізує, сплачує, ставиться;
- авансувати, визначати, заохочувати, перевіряти, чекати (*кого*); виплачувати, гарантувати, давати можливість, довіряти, доручати, надавати, повертати (*кому*);
- авансування, банкрутство, впевненість, дії, діяльність, досвід, нагорода, нагородження, помилка (*кого*); винагорода, виплата, пільга, позика, премія (*кому*); країна-експортер, фірма-експортер.

ЕКСПОРТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до експорт; стос. до експорту*

- вартість, галузь, детаксація, діяльність, договір, дотація, завдання, замовлення, зниження ціни, інкасо, квота, контроль, кредит, лізинг, ліцензія, мито, операція, підприємство, політика, потенціал, премія, програма, продукція, ресурси, ризик, розрахунки, спеціалізація, субсидія, товар, факторинг, фонд, ціна.

ЕКСПОРТУВА́ТИ, -ую, -уєш, недок. і док., перех.; – *вивозити за кордон товари, капітал тощо*

- вироби, зерно, продукцію, товар, цінні папери; до Франції;
- терміново, щорічно.

ЕМБАРГО (*ісп.*), невідм., с.; – *накладання державою заборони на ввезення або вивезення золота, іноземної валюти, товарів та інших цінностей,*

проведення якихось заходів, дій; // заборона заходити в порти і виходити з них іноземним суднам

- американське, багаторічне, внутрішнє, воєнне, діюче, довгострокове, економічне, збиткове, збройне, колективне, Куби, міжнародне, нафтове, неповне, обмежене, одностороннє, повне, світове, своєчасне, сучасне, товарне, торгове, часткове;
- валюти, золота, країни, одягу, преси, прикрас, товарів; **на** валюту, затримання, зброю, золото, імпорт, іноземну валюту, поставку зброї, продукти, товари, торгівлю, туризм, цінні папери;
- виправдовується, встановлюється, діє, запроваджується, застосовується, засуджується, затверджується, здійснюється, знімається, лібералізується, надається, накладається, наносить, означає, передбачає, підтримується, подовжується, порушується, призводить, скасовується;
- вводити, вимагати, виправдовувати, встановлювати, запроваджувати, застосовувати, засуджувати, затверджувати, здійснювати, знімати, лібералізувати, надавати, накладати, обдумувати, обходити, підписувати, підтримувати, подовжувати, порушувати, продумувати, скасовувати (*що*); дотримуватися (*чого*); користуватися (*чим*);
- введення, виправдання, вплив, встановлення, дотримання, заборона, запровадження, застосування, засудження, затвердження, зняття, лібералізація, мета, накладання, підписання, політика, порушення, права, правила, скасування, умови, форма (*чого*).

ЕМІСІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до емісія; стос. до емісії*

- баланс, банк, дисципліна, дохід, курс, операції, податок, політика, послуга, право, прибуток, перспект, різниця, сальдо, синдикат, система, угода, установа, ціна, цінний папір.

ЕМІСІЯ (*лат.*), -ї, ж.; – *випуск в обіг грошей, банкнотів і цінних паперів*

- банкотна, безготівкова, відкрита, депозитно-чекова, додаткова, закрита, казначейська, конверсійна, кредитна, міжнародна, недобросовісна, нова, пільгова, скарбнича, фідучіарна;
- акцій, банкнот, банком, валюти, векселя, гривні, грошей, грошових знаків, державою, долара, євровалюти, єврооблігацій, казначейських векселів, компанією, облігацій, платіжних карток, суверенних євробондів, цінних паперів; **для** залучення коштів;
- виправдовується, відбувається, впливає, забезпечується, здійснюється, зростає, контролюється, обмежується, перевищує, призводить, приносить, провадиться, регулюється, розміщується, скорочується;
- виправдовувати, забезпечувати, здійснювати, контролювати, обмежувати, провадити, регулювати, розміщувати, скорочувати (*що*); вдаватися (*до чого*); регулювати (*чим*);
- вид, визнання, виправдування, відмінність, вплив, деталі, етапи, забезпечення, здійснення, зростання, канал, контроль, масштаби, межа, мета, механізм, можливість, обмеження, обсяг, особливість, пе-

ревищення, порядок, право, провадження, проспект, процедура, регулювання, скорочення, сума, форма, частка (чого); за рахунок (чого); рішення (про що).

ЕМІТЕНТ (лат.), -а, ч.; – держава, установа, організація чи підприємство, що випускають в обіг гроші та цінні папери

- солідний;
- акцій, грошових знаків, кредитних карток, облігацій, платіжно-розрахункових документів, цінних паперів;
- визначається, виконує, випускає, здійснює, зобов'язується;
- визначати (кого);
- визначення, діяльність, зобов'язання (кого); курс цінних паперів (щодо кого); країна-емітент.

ЕМІТУВАТИ, -ую, -уєш, недок., перех.; – здійснювати емісію

- банкноти, варанти, казначейські білети, платіжні картки, розмінну монету.

ЕФЕКТ (лат.), -у, ч.; – досягнутий результат у певній формі вираження (матеріальній, грошовій, соціальній, екологічній тощо)

- валовий, від'ємний, внутрішньогалузевий, грошовий, духовний, екологічний, економічний, загальний, інтегральний, квазічистий, максимальний, матеріальний, множинний, негативний, нульовий, підсумковий, плюсовий, позитивний, соціальний, умовно чистий, чистий; ефект Кейнса, мінус-ефект, плюс-ефект;
- багатства, витіснення, відсоткової ставки, впливу, доходу, заміщення, імпорتنих закупівель, масштабу, мультиплікатора, олівера-танзі, операційного левериджу, оподаткування, реальних касових залишків, синергізму, снобізму, «стадності», структури капіталу, торгівлі, фінансового важеля, фінансового левериджу, фішера; від збільшення, зменшення, капітальних вкладів, скорочення, тривалості;
- акумулюється, визначається, вимірюється, відображає, відображається, відрізняється, впливає, діє, досягається, зумовлюється, існує, набуває, передбачається, спричиняє, утворюється;
- акумулювати, визначати, відображати, зумовлювати, мати, одержувати, отримувати, передбачати, приносити (що); досягати (чого); відрізнити (від чого); відображати (чим);
- величина, визначення, вимір, вимірювання, відмінності, вплив, досягнення, значення, наявність, отримання, передбачення, походження, розрахунок, утворення, форма (чого); зиск, користь (від чого); відносність (чого до...).

ЕФЕКТИВНИЙ, -а, -е; – який дає потрібний результат, ефект

- будівництво, валютний курс, варіант, використання, вирішення, витрати, вкладення, вплив, діяльність, дослідження, дохідність, капітальні вкладення, кредитування, ліки, механізм управління, політика, портфель, проект, регулювання економіки, ринкова система, ринок, робота, розподіл, співпраця, ставка, техніка, товарообіг.

ЕФЕКТИВНІСТЬ, -ності, ж.; – *здатність приносити ефект, результативність процесу, проекту тощо, яку обчислюють як відносність результату до витрат, що забезпечили цей результат*

- абсолютна, бюджетна, валютна, велика, гранична, економічна, загальна, народногосподарська, порівняльна, продуктивна, соціальна, соціально-економічна, техніко-економічна;
- амортизації, використання, виробництва, вкладень, дивідендної політики, діяльності, дослідження, економіки, експорту, заходу, імпорту, інвестицій, капіталу, капіталовкладень, капітальних вкладень, кредитування, нагромадження, науково-технічного прогресу, нових засобів виробництва, нової техніки, політики, прогресу, продажу, процесу, регіонального господарства, ринкового регулювання, ринку, роботи, сільського господарства, скорочення тривалості будівництва, співпраці, сукупної праці, суспільного виробництва, суспільного відтворення, техніки, товарообігу, фонду нагромадження, цін;
- визначається, використовується, вимірюється, виражає, виявляється, досягається, забезпечує, забезпечується, знижується, зростає, зумовлюється, обчислюється, оцінюється, підвищується, розкриває, розглядається, розраховується, складається, стає, характеризує, характеризується;
- визначати, використовувати, виміряти, забезпечувати, знижувати, зіставляти, зумовлювати, обчислювати, оцінювати, підвищувати, розглядати, розраховувати, характеризувати (*що*); впливати (*на що*); досягати (*чого*); залежати (*від чого*); оцінювати (*чим*);
- аспект, визначення, використання, вимірювання, забезпечення, зміст, зниження, зростання, категорія, коефіцієнт, концепція, критерій, норматив, обчислювання, оцінка, оцінювання, підвищення, показник, поліпшення, причини, результат, рівень, розвиток, система, складова, сторони, структура, теорія, формула, характер (*чого*).

ЄВРОВАЛЮТА, -и, ж.; – *назва стійких валют, якими комерційні банки здійснюють безготівкові депозитно-позикові операції за межами країн-емітентів цих валют*

- стійка;
- західноєвропейських країн, країни; у банку;
- використовується, випускається, дешевшає, дорожчає, накопичується, обмінюється, перебуває в обігу, розміщується;
- використовувати, випускати, накопичувати, обмінювати, позичати, розміщувати (*що*);
- використання, випуск, емісія, курс, накопичення, накопичування, обмін, питома вага, позичальник, ринок, розміщення (*чого*); належати (*до чого*); розрахункові операції (*у чому*); операції (*з чим*).

ЄВРОДОЛАР, -а, ч.; – *долари США, що знаходяться в розпорядженні європейських валютних установ, банків і приватних осіб*

- здатний, конвертований, неконвертований;

- для депозитно-позикових операцій, кредитних операцій; за межами; на рахунку; у банку Франції;
- виконують, використовуються, депонуються, дешевшають, дорожчають, накопичуються, розміщуються;
- використовувати, впроваджувати, депонувати, накопичувати, розміщувати (що);
- відношення, депозит, емісія, дорожчання, здешевлення, накопичення, обіг, попередник, проникнення, розміщення, ринок, функції (чого); позика, ставка (у чому); операція (з чим).

ЄВРОКРЕДІТ, -у, ч.; – міжнародний кредит, що його надають комерційні банки з ресурсів ринку євровалют

- акредитивний, вексельний, облігаційний;
- в(у) доларах, марках, франках; з плаваючою відсотковою ставкою; на рік; під відсотки;
- береться, надається, пропонується, сплачується;
- брати, надавати, одержувати, отримувати, пропонувати, сплачувати (що); сподіватися (на що);
- вид, надання, одержувач, сума, термін, умови (чого); попит (на що).

ЄВРООБЛІГАННЯ, -ї, ж.; – боргове зобов'язання позичальника, що отримав довготермінову позику в євровалюті

- конвертована, традиційна;
- країни, нерезидента, позичальника, резидента;
- випускається, гарантує, дарується, емітується, купується, має особливості, розміщується;
- випускати, дарувати, емітувати, купувати, одержувати, отримувати, розміщувати (що);
- вартість, випуск, гарантія, дарування, емісія, емісійний центр, купівля, ознака, особливість, отримання, реквізити, ринок, різновид, розміщення, статус, тримач, форма (чого); позика (у вигляді чого).

ЄВРОРІНОК, -у, ч.; – міжнародний ринок позичкових капіталів, на якому операції здійснюються в євровалютах

- валютний;
- капіталів, кредитів;
- виникає, діє, забезпечує, знаходиться, існує, містить, надає, охоплює, розміщується;
- мати на увазі (що); вийти (на що); здійснювати грошові операції, надавати позику, реалізовувати (на чому);
- виникнення, гарантування, діяльність, існування, операції, розміщення, сектор, складові частини (чого); грошові операції, кредитор, позики, позичальник (на чому).

ЄВРОЧЕК, -а, ч.; – чек, що приймається до оплати в будь-якій із країн-учасниць європейської банківської системи «Євробчек»

- банківської системи, країни-учасниці;
- видається, використовується, відрізняється, оплачується, повертається, позичається, приймається;

- видавати, використовувати, оплачувати, повертати, позичати, приймати (*що*);
- видача, використання, власник, кредитор, мета, оплата, повернення, позичальник, сума (*чого*).

ЗАБОРГОВАНИСТЬ, -ності, ж.; – *невиконане зобов'язання, несплачений борг; // сума несплаченого боргу*

- абонентська, безнадійна, бюджетна, валютна, внутрішня, дебіторська, державна, забезпечена, зовнішня, короткотермінова, кредитна, кредиторська, накопичена, недостатньо забезпечена, найбільша, незабезпечена, облігаційна, перехідна, податкова, поточна, прострочена, протермінована;
- клієнта, клієнтові, організації, осіб, підприємства, підприємству, позичальника, працівникам, працівниками; **від** дебіторів, осіб; **з(із)** відрахування до бюджету, заробітної плати, податку; **за** виданими векселями, оплатою праці, основним боргом, отриманими авансами, податками, послуги, процентами, розрахунками з бюджетом, страховими внесками, товари; **на** певну дату, суму; **перед** клієнтом, організацією, підприємством; **у** валюті, межах; **щодо** зобов'язань, кредиту, податку, розрахунків, позики;
- вважається, виникає, відповідає, забезпечується, зменшується, зростає, накопичується, підлягає, погашається, списується, сплачується, стягується;
- вважати, забезпечувати, зменшувати, мати, накопичувати, погашати, розрізняти, списувати, сплачувати, стягувати (*що*);
- вартість, виникнення, вид, забезпечення, залишок, зменшення, зростання, інкасація, наявність, неповернення, ознаки, погашення, протермінування, рівень, списання, сплата, стягнення, сума, термін сплати (*чого*).

ЗАВДАТОК, -тку, ч.; – *видана наперед частина тієї грошової суми, яка має бути виплачена за що-небудь, щоб забезпечити виконання умови*

- великий, гарантійний, змінний, малий, мізерний, недостатній, обіцяний, певний, початковий;
- у рахунок платежів;
- видається, витрачається, вноситься, втрачається, дається, зараховується, передається, повертається;
- видавати, вимагати, витратити, вносити, втратити, давати, зараховувати, обіцяти, одержувати, отримувати, передавати, повертати, розрізняти (*що*);
- внесення, зарахування, отримання, повернення, половина, сума, частина (*чого*).

ЗАКУПІВЛЯ, -і, ж.; – *придбання товарів за кордоном або всередині країни великими партіями, у великих кількостях*

- державна, зустрічна, щомісячна, щорічна;
- акцій, бензину, валюти, ліків, товарів, цінних паперів; партіями; **для** армії, дитбудинків, оборонного сектору; **за** кордоном, ціною; **на** да-

ту, мільйон гривень, термін; у кількості, контрагента, фірми; **через** посередника, постачальника, фірму;

- використовується, завершується, здійснюється, має право, оформляється, передбачає, передбачається, підрозділяються, починається, припиняється, проходить;
- виводити з-під контролю, використовувати, завершувати, здійснювати, оформляти, передбачати, починати, припиняти, ховати від очей (*що*); стежити (*за чим*);
- використання, завершення, здійснення, основи, оформлення, початок, припинення, прозорість, сфера, угода, час (*чого*); договір, закон (*про що*); недоліки, порушення (*у чому*).

ЗАЛИШОК, -шку, ч.; – *те, що лишилося невитраченим, невикористаним; // загальна сума вкладу, що на певний момент зберігається на банківському рахунку вкладника*

- вихідний, вхідний, дебетовий, задіяний, компенсаційний, кредитовий, ліквідаційний, незнижувальний, середній, середньомісячний, твердий, фактичний;
- грошових активів, звітного періоду, коштів, рахунку; **на** кінець, початок, рахунку;
- використовується, відповідає, зберігається, підлягає, розподіляється;
- використовувати, задіювати, зберігати, розподіляти (*що*);
- використання, зберігання, половина, розподіл, сума, частина (*чого*).

ЗАМОВЛЕННЯ, -я, с.; – *пропозиція покупця, споживача виготовити, доставити і продати йому товар певного виду і якості або виконати певну роботу чи надати послугу*

- біржове, виробниче, державне, дискредитаційне, друге, лімітоване, наступне, перше, письмове, подальші, попереднє, ринкове, усне;
- покупця, послуг, робіт, товару, фірми, покупцем, споживачем, підприємству, продавцеві, фірмі; **на** будівництво, вироби, готівку, доставку, купівлю, оренду, послуги, поставку, продаж, продукти, ремонт, товар; **щодо** будівництва, доставки, купівлі, оренди, поставки, постачання, продажу, ремонту;
- акцептується, виконується, затримується, містить, міститься, оплачується, оформляється, передається, передбачає, підтверджується, подається, приймається, розглядається, скеровується;
- акцептувати, брати, виконувати, віддавати, доручати, одержувати, оплачувати, отримувати, оформляти, передавати, підтверджувати, подавати, приймати, розглядати, скеровувати (*що*); отримувати (*за чим*); вказувати (*у чому*);
- акцептування, виконання, дата, зміст, оплата, отримання, оформлення, підтвердження, подача, портфель, предмет, текст, термін дії (*чого*); підстава (*для чого*); готівка, доставка, кількість, оренда, послуги, поставка, постачання, продаж, ремонт, товар, ціна, якість (*щодо чого*); **на** підставі (*чого*).

ЗАМОВЛЯТИ, -яю, -яєш, недок.; док. **замóвити**, -влю, -виш; перех.; – *доручати кому-небудь виготовити, виконати, підготувати або доставити що-небудь у певний, наперед визначений термін*

- будівництво, виробу, готівку, доставку, купівлю, оренду, послуги, поставку, постачання, продаж, продукти, ремонт, товар;
- вчасно, завчасно, іноді, постійно, терміново, час від часу, часто, щомісячно; із запізненням.

ЗАРОБІТОК, -тку, ч.; – *те, що зароблено, плата за виконану роботу*

- вдалий, високий, значний, минулий, низький, одноразовий, остаточний, постійний, раптовий, регулярний, річний, свій, сьогоднішній, теперішній, тижневий, тимчасовий, тодішній;
- економіста, менеджера, продавця, фірми; **за** виконання, виконану роботу, інформацію, послуги, рекламу, торгівлю;
- видається, виплачується, витрачається, віддається, втрачається, гарантується, дає можливість, дівається, зберігається, кладеться, нараховується;
- видавати, виплачувати, витрачати, віддавати, втрачати, гарантувати, давати, дівати, зберігати, класти, нараховувати, одержувати, отримувати (*що*); жити, сподіватися (*на що*); заходити (*по що*); згадувати, нагадувати (*про що*); відраховувати (*із чого*);
- величина, виплата, втрата, гарантія, зберігання, можливість, нарахування, отримання, розмір, сума, частина (*чого*); витрати, відрахування, внесок (*із чого*); додаток (*до чого*); сподівання (*на що*); нагадування (*про що*).

ЗАРОБЛЯТИ, -яю, -яєш, недок.; док. **заробіти**, -роблю, -робиш; перех.; – *працюючи, набувати права на отримання плати*

- гроші, капітал, кошти, хліб; **для** нащадків, себе, сім'ї, фірми; **на** відпочинок, життя, освіту, подорожі, хліб;
- завжди, значно, іноді, легко, постійно, регулярно, трохи, тяжко, час від часу, щоденно.

ЗАСТÁВА, -и, ж.; – *віддавання кредиторів матеріальних цінностей для забезпечення одержуваної позики; // речі, цінності і т. ін., що залишаються у того, хто видає позичку*

- грошова, цінна;
- дорогоцінностей, капіталу, маєтку, майна, товарів, цінних паперів;
- береться, дається, залишається;
- брати, давати, залишати (*під що*); слугувати (*чим*);
- предмет (*чого*).

ЗАСТАВНИЙ, -а, -е; – *прикм. до застава*

- документ, квитанція.

ЗАЯВКА, -и, ж.; – *офіційне подання, що містить вимогу на що-небудь; замовлення*

- біржова, зустрічна, кредитна;

- клієнта, позичальника, покупця, учасника; **до** банку, біржі, підприємства; **на** готівку, купівлю, одержання кредиту, послуги, продаж, ремонт, торги, участь в аукціоні, цінні папери;
- виконується, містить, оплачується, оформляється, передається, подається, приймається, розглядається, скеровується;
- брати, виконувати, одержувати, оплачувати, отримувати, оформляти, передавати, подавати, приймати, розглядати, скеровувати (*що*); вказувати, міститися (*у чому*);
- виконання, зміст, оплата, отримання, оформлення, перелік, подання, предмет, текст, термін виконання, термін подання (*чого*); підстава (*для чого*); **на** підставі (*чого*);

ЗБИТКОВИЙ, -а, -е; – який завдає матеріальних втрат, не вигідний, (протил. **прибутковий**)

- господарство, діяльність, завод, культура, об'єкт, підприємство.

ЗБИТКОВІСТЬ, -вості, -ж.; – стан за знач. збитковий

- висока, низька;
- аграрного виробництва, господарства, підприємства, страхової суми;
- визначається, виявляється, дає змогу, ліквідується, обчислюється, прикривається, характеризує;
- визначати, виявляти, ліквідувати, обчислювати, прикривати (*що*);
- визначення, виявлення, зона, ліквідація, обчислювання, показник, прикривання (*чого*).

ЗБІТОК, -тку, ч.; – матеріальні втрати, (протилежне **прибуток**)

- безповоротний, валовий, великий, ймовірний, значний, капітальні, колосальний, майновий, максимальний, матеріальний, мінімальний, можливий, невеликий, непрямий, обліковий, оцінений, оцінюваний, страхові, реальний, чистий;
- банку, винарів; **від** корупції, матеріальних втрат; **внаслідок** вибуху, корупції, події, пожежі, теракту; **на** суму, тисячу гривень;
- визначається, виникає, виявляється, відшкодовується, доходить, завдає, збільшується, зумовлюється, існує, компенсується, оцінюється, перевищує, підраховується, рахується, спричиняє, спричиняється;
- визначати, виявляти, відшкодовувати, завдавати, зумовлювати, компенсувати, оцінювати, перевищувати, підраховувати, рахувати, спричиняти (*що*); завдавати, зазнавати, заподіяти, потерпати (*чого*); бути (*у чому*); бути, обернутися (*чим*);
- визначення, вияв, виявлення, відшкодування, замовлення, компенсація, мільярд, обсяг, оцінювання, підрахування, спричинення, сума, розмір, частина (*чого*).

ЗБІР, збору, ч.; – цільовий податок, який справляють для покриття конкретних потреб; // обов'язковий платіж підприємства або фізичної особи, що є однією з умов здійснення державними органами юридично значущих дій в інтересах платника

- адміністративний, акцизний, гербовий, грошовий, загальнодержавний, кліринговий, комісійний, консульський, курортний, ліцензійний, митний, місцевий, обов'язковий, окладний, патентний, постійні, разовий, реєстраційний, ринковий, страховий, щорічний;
- виробника, імпортера; з експортера, орендаря, отримувача ліцензії, операцій купівлі-продажу, послуг стільникового зв'язку, продавця; **на** будівництво, заснування, здійснення угод, консульські послуги, оренду, оформлення, продукцію, реєстрацію, ремонт, страхування, товари; **при** відчуженні легкових автомобілів; у вигляді надбавки до діючого тарифу;
- надходить, сплачується, стягується;
- включати, сплачувати, справляти, стягувати (*що*);
- надходження, обсяг, платник, розмір, сплата, ставка, стягнення, тариф (*чого*); збільшення (*від чого*); дозвіл (*на що*).

ЗБУВАТИ, -аю, -аєш, недок.; док. збути, збуду, збудеш; перех.; – *продавати, переважно швидко, дешево*

- автомобілі, вироби, продукцію, товар, цінні папери;
- дешево, надійно; **без** зиску; з вигодою, користю.

ЗБУТ, -у, ч.; – *продаж готової продукції, робіт, послуг*

- масовий, надійний, швидкий;
- послуг, продукції, сировини, товарів; **за** кордоном; у межах країни (міста, села тощо);
- відбувається, забезпечується, здійснюється, припиняється, розпочинається;
- забезпечувати, здійснювати, мати, припиняти, розпочинати (*що*); відповідати (*за що*); повідомляти (*про що*); керувати (*чим*);
- забезпечення, здійснення, концепція, мережа, напрям, припинення, ринок (*чого*); місце (*для чого*).

ЗДЕШЕВЛЕННЯ, -я, с.; – *дія за знач. здешевлювати*

- загальне, помірне, постійне, прискорене, часткове, щорічне;
- виробів, послуг, продукції, робіт, товару;
- відбувається, дозволяється, зберігається, контролюється, перебуває, починається, припиняється, спричиняється;
- дозволяти, контролювати, починати, припиняти, спричиняти (*що*);
- контролювання, початок, припинення, процес, розмір, спричинення, термін (*чого*); дозвіл (*на що*).

ЗДЕШЕВЛЮВАТИ, -юю, -юєш, недок.; док. здешевіти, -влю́, -віш, -вимó, -вité, -влять; перех.; – *робити дешевим або дешевшим*

- вироби, послуги, продукцію, роботи, товар;
- помірно, постійно, частково, швидко, щорічно.

ЗИСК, -у, ч.; – *вигода, прибуток*

- великий, невеликий, постійний;
- виробнику, господарству, підприємству, покупцеві, продавцеві, фірмі; **від** діяльності, заснування, збуту, зниження ціни, купівлі, підвищення якості, плідної роботи, продажу, скорочення терміну;

- втрачається, відновлюється, є, припиняється, розподіляється;
- відновлювати, втрачати, давати, мати, приносити, розподіляти (*що*);
- відновлення, втрата, розподіл, сума (*чого*); впевненість (*у чому*).

ЗНАК, -а, ч.; – *позначка, зображення, предмет і т. ін., які вказують на що-небудь, підтверджують, означають щось*

- багатотоновий, водяний, гербовий, графічний, грошовий, двотонний, загальні, локальні, монетний, нефіксований, повторюваний, поширені, різноманітні, розподілені, світлий, складний, смуговий, темний, товарний, фіксований;
- валюти, вартості, монетаріїв;
- визнається, викарбовується, використовується, замінює, затверджується, змінюється, зображується, оздоблюється, поділяються, позначає, поєднує, розташовується, створюється;
- визнавати, викарбовувати, використовувати, затверджувати, змінювати, зображувати, оздоблювати, підробляти, розташовувати, створювати (*що*);
- вартість, визнання, використання, заміна, затвердження, зміна, зображення, оздоблення, підробка, різновиди, розмір, розташування, створення (*чого*).

ЗНЕЦІНЕННЯ, ЗНЕЦІНЮВАННЯ, -я, с.; – *дія за знач. знецінювати*

- внутрішнє, зовнішнє, передбачене, постійне, тимчасове;
- грошей, золота, послуг, праці, товару, цінних паперів;
- виникає, відбувається, контролюється, передбачається, починається, припиняється, продовжується, триває;
- здійснювати, контролювати, передбачати, попереджати, починати, припиняти, продовжувати (*що*);
- процес, рівень (*чого*).

ЗНЕЦІНЮВАТИ, -юю, -юєш, недок.; док. **знецініти**, -інію, -ініш; перех.; – *позбавляти цінності, робити менш цінним*

- гроші, послуги, працю, товар, цінні папери;
- вчасно, іноді, постійно, поступово, час від часу, швидко; із запізненням.

ЗНІЖЕННЯ, -я, с.; – *дія за знач. знижувати*

- бонусне, брокерське, вагове, валютне, дилерське, закрите, значне, експортне, кумулятивне, маклерське, незначне, одноразове, особливе, постійне, поступове, просте, разове, раптове, реінвестиційне, сезонне, складне, спеціальне, функціональне, щорічне;
- ваги, витрат, доходу, зарплати, затрат, податку, ціни, якості; **для** виробника, вкладника, інвестора, підприємства, підприємця, покриття витрат, покупця, спонсора, угод; **за** кількість товару, оплату готівкою, умов експлуатації; **через** неспроможність, низьку якість; зниження «сконто»;
- використовується, виникає, відбувається, дозволяється, забезпечує, застосовується, зацікавлює, здійснюється, передбачається, погоджується, стимулює, триває;

- використовувати, дозволяти, застосовувати, здійснювати, передбачати, погоджувати (*що*); домовлятися (*про що*); не допускати (*чого*); доводити, призводити (*до чого*);
- мета, необхідність, періодичність, поступовість, процес (*чого*); дозвіл (*на що*); домовленість, угода (*про що*).

ЗНІЖКА, -и, ж.; – зменшення, зниження призначеної, установленної ціни, норми тощо

- вимушена, газова, закрита, збутова, інвестиційна, кількісна, оптова, податкова, політична, початкова, торгова, функціональна;
- **для** відшкодування, інвестора, підприємця, покриття витрат, покупця, утворення прибутку; **за** контрактом; **на** доходи, податок, послуги, поставку газу, товар, ціну;
- встановлюється, запроваджується, надається, обчислюється, переглядається, передбачається, призначається;
- вимагати, встановлювати, запроваджувати, надавати, обіцяти, обчислювати, отримувати, переглядати, передбачати, призначати, робити (*що*); продавати (*зі чим*); платити (*без чого*);
- величина, мета, розмір, сума (*чого*); домовленість, угода (*про що*).

ЗНІЖУВАТИ, -ую, -уеш, недок.; док. **знижити**, знижу, знизити; перех.; – опускати нижче; зменшувати; послаблювати рівень

- вагу, вартість, витрати, доходи, зарплату, затрати, мито, податок, ціну, якість; **для** виробника, відшкодування, вкладника, інвестора, підприємства, підприємця, покриття витрат, покупця, спонсора, утворення прибутку; **до** мінімуму, норми;
- одноразово, постійно, раптово, щорічно.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, -я, с.; – 1) поставлене перед собою завдання, обіцянка, що неодмінно мають бути виконаними; 2) грошовий позиковий документ

- безвідкличне, безстрокове, безумовне, боргове, бюджетне, гарантійне, державне, довготермінове, договірне, забезпечене, заставне, кредитне, короткотермінове, пайове, податкове, позадоговірне, поточні, середньотермінове, скарбниче, солідарне, фінансове, часткове; **пов'язане із** закриттям контракту;
- вкладника, інвестора, кредитора, особи, підприємства, підприємця, позичальника, постачальника, спонсора, фірми; з домовленості, угоди; **за** участю кредиторів; **перед** банком, вкладником, гарантом, кредитором, позичальником, постачальником;
- береться, видається, виконується, випускається, дає право, забезпечується, задовольняється, засвідчується, застосовується, зумовлюється, оформляється, передбачає, підписується, пов'язується, погашається, поділяються, призводить, скасовується;
- брати, видавати, виконувати, випускати, забезпечувати, задовольняти, засвідчувати, застосовувати, оформляти, підписувати, погашати, скасовувати (*що*); дотримуватися (*чого*); утримуватися (*від чого*);

вказувати, зазначати, передбачати (у чому); вимагати, виплачувати, відповідати (за чим);

- виконання, виникнення, дотримання, засвідчення, застосування, надійність, невиконання, оформлення, підписання, погашення, скасування, термін, форма (чого); участь (у чому).

ЗОВНІШНІЙ, -я, -є; – який знаходиться зовні, за межами чого-небудь; // який стосується відносин з іноземними державами

- аудит, аудитор, баланс, грошовий потік, державний борг, джерела формування фінансів, економіка, знецінення грошей, інвентаризаційна комісія, конвертованість, позика, політика, ринок, страхування, торгівля, фінансовий аналіз.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИЙ, -а, -е; – який стосується взаємовідносин вітчизняних і чужоземних суб'єктів господарювання

- відносини, діяльність, договір, засоби, комерційна операція, ліцензія, політика, угода.

ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИЙ, -а, -е; – який стосується зовнішньої торгівлі держав

- баланс, банк, дефіцит, діяльність, зона, квота, контракт, оборот, операція, політика.

ЗОНА, -и, ж.; – ділянка, простір, район, територія, що характеризується певними ознаками

- азіатська, африканська, валютна, вільна, доларова, економічна, експортно-виробнича, заборонена, зовнішньоторговельна, кожна, латиноамериканська, митна, морська, оптимальна, офшорна, преференційна, промислова, промислово-експортна, спеціальна, сучасна, торговельна, широка;
- акумуляції, анклавного типу, безмитної торгівлі, бідності, відвантаження, вільного підприємництва, вільної торгівлі, економічного сприяння, торгівлі, митного контролю, перевантаження, розкидання цін, спільного підприємництва, фінансових втрат, фінансових ризиків;
- вважається, виділяється, визначається, встановлюється, засновується, знаходиться, орієнтується, прив'язується, прилягає, сприяє, створюється;
- виділяти, визначати, встановлювати, створювати (що); належати (до чого); відбуватися, встановлювати, дотримуватися, зберігати, здійснювати, здійснюватися, координувати, купувати, розвивати, працювати, перебувати, продавати (у чому);
- визначення, внесок, встановлення, знаходження, площа, принцип, створення, утворення, форма, частина (чого); робочі місця (у чому).

ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ, -а, -е; – прикм. до ідентифікація

- код, назва, номер, показник.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – 1) встановлення відповідності реального об'єкта, товару поданій на нього документації; 2) розпізнавання

контрагентів, власників активів чи цінностей за допомогою коду, підпису, знака тощо

- електронна, комп'ютеризована;
- господарської діяльності, ризиків, товарів;
- визначає, запобігає, здійснюється, передбачає, передбачається, провадиться;
- здійснювати, передбачати, провадити (*що*); відносити (*до чого*);
- здійснення, мета, особливість, передбачення, процес, система, суть (*чого*).

ІММОБІЛІЗАЦІЯ (*лат.*), -ї, ж.; – *відволікання коштів від чого-небудь; // конверсія коштів юридичної особи у кошти приватних власників цієї особи*

- термінова;
- обігових коштів, оборотних активів, цінних паперів;
- виправдовується, затримує, здійснюється, пов'язується, погіршує, призводить;
- виправдовувати, здійснювати, пов'язувати (*що*); пов'язувати (*з чим*);
- мета, процес (*чого*).

ІМПОРТ (*англ.*), -у, ч.; – *ввезення з-за кордону товарів, послуг, технологій, капіталу, цінних паперів для реалізації чи застосування їх на внутрішньому ринку*

- автомобільний, американський, вдалий, вигідний, видимий, вимушений, демпінговий, державний, довгостроковий, загальний, зустрічний, інвестиційний, контрабандний, коректний, короткочасний, легальний, ліцензований, можливий, невидимий, недовгостроковий, неліцензований, неповноцінний, непрямий, опосередкований, очікуваний, паралельний, персональний, пільговий, побічний, постійний, рекордний, спеціальний, субсидований, товарний, чистий, щорічний;
- виробів, добрива, енергоносіїв, енергоресурсів, золота, інформації, капіталу, країни, медикаментів, металу, нафти, послуг, продуктів, продукції, сировини, технологій, товарів, устаткування, цементу, цінних паперів; **в** оптимальних обсягах, Україну; **для** внутрішнього споживання; **з(із)** Китаю, Зімбабве;
- відіграє, включає, досягає, дозволяється, дорожчає, забороняється, застосовується, збільшується, здійснюється, зменшується, зростає, зумовлює, зумовлюється, контролюється, ліцензується, обмежується, оформляється, падає, підтримується, поновлюється, порушується, працює, припиняється, регулюється, розпочинається, скорочується, сприяє;
- дозволяти, забороняти, застосовувати, збільшувати, здійснювати, зменшувати, ініціювати, контролювати, ліцензувати, обмежувати, оформляти, підтримувати, поновлювати, порушувати, припиняти, регулювати, розпочинати, скорочувати (*що*); залежати (*від чого*); формуватися (*за рахунок чого*);

- відсутність, ефективність, заборона, застосування, збільшення, здійснення, зменшення, значення, зростання, ліцензування, обмеження, обсяг, основа, оформлення, падіння, питома вага, поновлення, припинення, роль, скорочення, статистика, таблиця, ціна (*чого*); залежність (*від чого*); призначення (*для чого*); політика (*щодо чого*); дозвіл, квота (*на що*); регулювання (*чим*).

ІМПОРТЁР, -а, ч.; – *фізична або юридична особа, яка здійснює імпортні операції з товарами, капіталом тощо*

- відповідальний, надійний, обережний, основний, пунктуальний, постійний;
- виробів, добрива, енергоносіїв, енергоресурсів, золота, інформації, капіталу, медикаментів, матеріалів, металу, нафти, послуг, продуктів, продукції, сировини, технологій, товарів, устаткування, цінних паперів;
- ввозить, втрачає, грає, довіряє, домовляється, доручає, дотримується, займається, закладає додаткову вартість, звертається, здійснює, обіцяє, оформляє, оцінює, передбачає, перераховує, підписує, підтримує, погоджується, реалізує, розраховується, сплачує, ставиться, телефонує, укладає, чекає;
- зустрічати, контролювати (*кого*); очікувати, чекати (*кого, на кого*); звертатися (*до кого*); сподіватися (*на кого*); довіряти, сплачувати, телефонувати (*кому*); домовлятися, зустрічатися, погоджувати, розмовляти, розраховуватися, узгоджувати, укладати угоду (*з ким*);
- дії, доручення, згода, контролювання, обіцянка, обов'язки, підпис, підтримка (*кого*); очікування (*кого, на кого*); вимога, звернення (*до кого*); довіра (*кому*); договір, домовленість, зустріч, погодження, розмова, угода (*з ким*).

ІМПОРТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до імпорту; стос. до імпорту*

- вартість, вугілля, депозит, індексація, індекс оптових цін, індент, інкасо, інкотермс, інструменти ринку капіталів, канали товароруку, канали розподілу, квота, лізинг, ліцензія, мито, перевезення, сировина, тарифи, товар, ухил.

ІМПОРТОВАНИЙ, -а, -е; – *дієприкм. пас. до імпортувати*

- інфляція, машини, товар.

ІМПОРТУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, недок. і док.; – *ввозити з-за кордону товари, капітали, технології*

- автомобілі, верстати, вироби, деревину, добрива, енергоносії, енергоресурси, золото, інформацію, капітал, медикаменти, метал, нафту, послуги, продукти, продукцію, сировину, технології, товари, устаткування, цемент, цінні папери; **в (у)** Україну, Польщу; **для** внутрішнього споживання; **з (із)** Китаю, України;
- завжди, іноді, постійно, терміново, щорічно.

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до інвестиція; стос. до інвестиції, інвестування*

- активи, активність, аналіз, банк, барометр, безпека, брокер, бум, вартість, витрати, вклад, вкладення, горизонт, декларація, дилер, діяльність, довідник, дохід, засоби, заощадження, знижка, зобов'язання, інститут, інфраструктура, капітал, керівник, клімат, компанія, комплекс, консультант, кошти, кредит, криза, лаг, менеджмент, можливості, монета, мотиви, операція, пауза, податкова знижка, податок, позиція, політика, попит, портфель, посередник, постаудит, потенціал країни, попит, потік, право, прибуток, привабливість, програма, проект, процес, пул, ресурси, ризик, ринок, рівень, рішення, середовище, сертифікат, складова, співпраця, співробітництво, стратегія, сфера, товари, траст, трест, фактор, фонд, ціна, цінний папір, чинник, якість.

ІНВЕСТИЦІЯ (лат.; нім.), -ї, ж.; – *грошові, майнові, інтелектуальні цінності, що вкладають в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту*

- аграрні, альтернативні, банківські, безризикові, боргові, бухгалтерські, бюджетні, валові, велика, виробничі, високоризикові, власна, внутрішні, державна, дорога, зарубіжні, значні, зовнішні, інноваційні, іноземні, інтелектуальні, інші, капітальні, кваліфікаційна, колективна, контролююча, наддержавні, непродуктивні, непрямі, нефіксована, нефінансові, низькоризикові, нова, офіційні, очікувана, пайові, портфельні, початкова, приватна, прямі, реальні, середньоризикові, спекулятивні, стратегічні, фінансові, чисті, чужоземна;
- банку, валютних коштів, держави, зарубіжних інвесторів, компанії, осіб, партнерів, підприємства, підприємців, промислових програм, фондової біржі; **для** виробництва, забезпечення; **до** діяльності; з фіксованим доходом; **на** макрорівні, мікрорівні, рівні підприємства, термін; **у(в)** вигляді, виробничі активи, відтворення, водні ресурси, державні облігації, землю, надра, національну економіку, невиробничі активи, освіти, основний капітал, проекти, процес відтворення капіталу, реальний сектор, розвиток, розмірі, технології, фермерські господарства, фінансові активи, формі, цінні папери;
- атрофуються, бувають, використовується, виступає, відіграє, вкладається, дає віддачу, забезпечує, забороняється, залучається, заохочується, засвідчує, збільшується, здійснюється, знецінюється, знижується, зростає, має, надходить, належить, обмежується, окупається, ототожнюється, охоплює, очікується, падають, перепродається, пов'язується, погашається, поділяються, поширюються, реалізується, реєструється, розміщуються, розподіляються, спрямовується, становить, стимулюється, утримується, формується;
- використовувати, вкладати, вносити, забороняти, завозити, залучати, заохочувати, збільшувати, здійснювати, обмежувати, ототожнювати, очікувати, перепродавати, погашати, поділяти, придбавати, ре-

еструвати, робити, розміщувати, розподіляти, спрямовувати, стимулювати, формувати (*що*); очікувати, стосуватися (*чого*); розвиватися (*без чого*); використовувати (*для чого*); відносити, належати (*до чого*); називати (*чим*);

- вартість, вид, визначення, використання, відтік, вклад, група, джерело, динаміка, експорт, ефективність, заборона, залучення, заохочення, збільшення, здатність, зниження, зростання, класифікація, коливання, корисність, користь, мета, нагромадження, напрям, обмеження, обсяг, ознаки, падіння, питома вага, погашення, показник, портфель, прилив, приріст, притік, програма заохочення, пропозиція, реалізація, реєстрація, результативність, рівень ризику, розмір, розміщення, розподіл, роль, складова, спрямування, стимулювання, структура, суб'єкт, сума, сутність, фінансова база, фінансування, форми, формування, функція, характеристика, частина (*чого*); віддача, доходи, прибуток (*від чого*); прибуток, ресурси (*для чого*); попит (*на що*); законодавство (*про що*); управління (*чим*); діяльність (*з чим*); контроль (*за чим*); потреба (*у чому*).

ІНВЕСТОР (лат.; англ.), -а, ч.; – суб'єкт інвестиційної діяльності, що здійснює довготермінове вкладення капіталу в якусь справу, підприємство з метою отримання прибутку

- агресивний, вітчизняний, західний, зовнішній, індивідуальний, іноземний, інституційний, інституціональний, консервативний, номінальний, портфельний, постійний, потенційний, приватний, стратегічний, тимчасовий;
- будівництва, підприємства; **на** ринку цінних паперів;
- бере участь, визначає, вимагає, відвертається, відкликає, вкладає, володіє, готується, дивиться, довіряє, дотримується, займається, залучає, залучається, звертає увагу, звертається, здійснює, контролює, купує, має право, набуває, одержує, отримує, оформляє, очікує, підписує, платить, позбавляється, продовжує, призначає, ризикує, робить, розпродаеться, сподівається, створює, схиляється, управляє, утворює, утримується, формує;
- залучати, заохочувати, звільняти від податків, отримувати, позбавляти, чекати, шукати (*кого*); одержувати, отримувати (*від кого*); звертатися (*до кого*); сподіватися (*на кого*); давати гарантію, давати право, довіряти, доводити, забезпечувати, передавати у користування, продавати (*кому*); домовлятися (*з ким*);
- вимога, власність, внесок, дивіденди, діяльність, довіра, доходи, думка, залучення, звернення, капітал, консорціум, кошти, мета, можливість, обіцянка, обов'язки, оптимізм, перспектива, позиція, прибуток, право, справа, стратегія, участь (*кого*); відомості, повідомлення (*від кого*); перешкоди, пільги (*для кого, кому*); звернення (*до кого*); сподівання (*на кого*); домовленість, угода (*з ким*).

ІНВЕСТУВАННЯ, -я, с.; – фінансування довготермінових вкладень, надання інвестицій; // придбання акцій якоїсь компанії з метою стати її співвласником чи отримувати дохід на вкладений капітал

- ефективно, інноваційне, іноземне, малопривабливе, наступне, перехресне, реальне, спільне, фінансове;
- будівництва, грошей, діяльності, підприємства, приросту запасів активів; **в (у)** акції, бізнес, будівництво, діяльність, «людський капітал», нематеріальні активи, проект, форми, цінні папери; **за** правилами, формулою;
- відбувається, впливає, допомагає, затримується, здійснюється, зростає, надає, передбачає, передбачається, припиняється, продовжується;
- затримувати, здійснювати, передбачати, припиняти, продовжувати, розрізняти (*що*);
- вид, вплив, джерело, засіб, затримка, здійснення, інструмент, мета, можливість, напрям, об'єкт, область, обсяг, період, правила, припинення, проблеми, продовження, режим, ризик, розвиток, спектр, умови, форма (*чого*); пріоритетний напрям (*для чого*).

ІНВЕСТУВАТИ, -ую, -уєш, недок. і док., перех.; – надавати інвестиції; // купувати акції якої-небудь компанії, щоб стати її співвласником або отримувати дохід на вкладений капітал

- будівництво, гроші, діяльність, долари, капітал, кошти, мільярди, підприємство, фірму, фонд; **в (у)** акції, бізнес, будівництво, видобуток, діяльність, «людський капітал», нематеріальні активи, проект, територію, форми, цінні папери; **за** правилами, формулою;
- іноді, одноразово, постійно, терміново, час від часу.

ІНДЕКС (лат.), -у, ч.; – умовне позначення в системі певної класифікації; // статистичний показник, який у відсотках виражає динаміку розвитку певних явищ, зокрема економічних

- агрегатний, арифметичний, базисний, біржовий, бюджетний, високій, відомий, гармонійний, гедоністичний, глобальний, груповий, динамічний, економічний, експортний, єдиний, загальний, зважений, зведений, індивідуальний, імпортований, комбінований, ланцюговий, літерний, необхідний, об'єднаний, окремий, оптовий, основний, офіційний, певний, провідний, промисловий, роздрібний, світовий, середній, складний, спеціальний, сукупний, територіальний, точний, урядовий, фондовий, цифровий; індекс ДАХ-30, індекс-дефлятор, індекс Доу-Джонса, індекс «Комерс-Брок», індекс Nasdag, індекс Ніккей, індекс Пааше, індекс-показник, індекс САС-40, індекс своп; індекс FT, індекс FTSE-100, індекс SP-500; L-індекс, S-індекс;
- акцій, безробіття, бідності, валютного курсу, вартості життя, виконання плану, виплат, в'язкості, дивідендів, доходності інвестицій, запізнювальних індикаторів, заробітної плати, злиденності, зміни цін, зниження собівартості продукції, індикаторів, інфляції, конку-

рентоспроможності, концентрації доходів, купівельної спроможності, курсу національної валюти, курсу цінних паперів, людського розвитку, обсягу виробництва продукції, оптових цін, охоплення, паритету, платних послуг, прибутковості, продуктивності праці, реальних доходів населення, ринкової концентрації, ринку, рівня життя, роздрібних цін, споживчих цін, структурних зсувів, товарів, фізичного обсягу продукції, фондової біржі, хеджування, цін; у номінальному вираженні, реальному вираженні;

- визначається, використовується, виражає, виражається, висвітлює, відображає, відрізняється, враховує, встановлюється, ґрунтується, дає змогу, дає оцінку, допомагає, дорівнює, записується, застосовується, здійснюється, змінюється, знижується, зростає, існує, має, містить, наближається, називається, обчислюється, ототожнюється, охоплює, падає, перебільшує, передбачає, перераховується, перетворюється, підвищується, показує, порівнюється, порушується, поширюється, «просідає», публікується, регулюється, розраховується, розробляється, служить, характеризує, характеризується;
- визначати, використовувати, встановлювати, записувати, застосовувати, здійснювати, змінювати, наближати, називати, обчислювати, ототожнювати, отримувати, перераховувати, підвищувати, позначати, порівнювати, порушувати, поширювати, публікувати, регулювати, реструктурувати, розраховувати, розрізняти, розробляти (*що*); брати, вважати (*за що*); впливати (*на що*); вводити (*у що*); належати (*до чого*); користуватися (*чим*); співвідносити (*за чим*);
- варіант, величина, визначення, використання, вплив, встановлення, економічні умови, елемент, запис, застосування, зміна, значення, зниження, наближення, назва, обчислення, об'єктивність, ототожнення, отримання, падіння, перерахування, перетворення, підвищення, побудова, порушення, поширення, публікація, регулювання, розрахунок, ряд, система, список, сукупність, форма, формула (*чого*).

ІНДЕКСАЦІЯ, -ї, ж.; – 1) *проставлення індексу на певних документах, книжках для класифікації їх; 2) встановлення зв'язку, пропорційної залежності між змінами величин будь-яких показників*

- автоматична, відповідна, договірна, звужена, напівавтоматична, поширена, регулярна, чергова;
- вартості фондів, величини, вкладів, доходів, заощаджень, заробітної плати, облігації, основних фондів, пенсій, податків, позики, суми оплати праці, цінностей;
- встановлюється, враховується, дає змогу, застосовується, здійснюється, передбачає, передбачається, пов'язується, поширюється, провадиться, спрямовується;
- встановлювати, враховувати, застосовувати, здійснювати, передбачати, поширювати, провадити, спрямовувати (*що*); потребувати (*чого*); підлягати (*чому*); пов'язувати (*з чим*);

- варіант, встановлення, застосування, здійснення, координати, мета, метод, механізм, поріг, поширення, проблеми, проведення, спрямування, форма (*чого*); закон, рішення (*про що*).

ІНДЕКСНИЙ, ІНДЕКСОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до* **індекс**, **індексація**; *стос. до* **індексу**, **індексації**

- застереження, контракт, метод, показник, фонд.

ІНДЕКСОВАНИЙ, -а, -е; – *дієприкм. пас. до* **індексувати**

- вартість фондів, величина, вклад, дохід, зарплата, облігація, пенсія, податок, позика.

ІНДЕКСУВАТИ, -у́ю, -у́єш, *недок. і док.*; – *здійснювати індексацію*; // *пасивно управляти портфелем фінансових інвестицій*

- вартість фондів, величину, вклади, доходи, заощадження, зарплату, облігації, основні фонди, пенсії, податки, позику, суми оплати праці, цінності;
- англійською мовою, необхідно, передбачливо, постійно, терміново.

ІНДЕМНІТ (*лат.*), -у, ч.; – *компенсація, відшкодування збитків (звичайно в міжнародному праві)*

- зберігає, призначається, скасовується;
- призначати, скасовувати (*що*);
- призначення, скасування (*чого*).

ІНДОСАМЕНТ (*нім.*), -у, ч.; – *передавальний напис на векселі, чеку, іншому цінному папері, який засвідчує перехід прав за цим документом до іншої особи*; // *документ, що додається до страхового поліса і містить зміни умов страхування*

- безоборотний, бланковий, дружній, заставний, іменний, кожний, обмежений, обмежувальний, ордерний, передавальний, передоручальний, повний, спільний, умовний, цільовий;
- **за** векселем; **із** зазначенням особи; **на** пред'явника; **щодо** векселя;
- виконує, гарантує, додається, забороняє, засвідчує, застосовується, має силу, містить, несе відповідальність, передається, служить, стає;
- застосовувати, здійснювати, робити (*що*); вказувати (*у чому*); передавати, переходити у власність (*за чим*); вимагати (*згідно з чим*);
- застосування, форма, функція (*чого*); вексель (*з чим*).

ІНДОСАНТ, ІНДОСАТОР (*нім.*), -а, ч.; – *особа, яка передає право стягнення боргу за переказним векселем іншій особі через оформлення індосаменту*

- відповідає, довіряє, домовляється, доручає, засвідчує, заповнює, здійснює, має право, несе відповідальність, обирає, оформляє, передає право, переводить, переказує, пише, підписує, попереджає, пояснює, робить, свідчить, співпрацює, чекає;
- довіряти (*кому*); домовлятися, зустрічатися, співпрацювати (*з ким*);
- вибір, документ, згода, напис, підпис, попередження, пояснення, право, свідчення, текст (*кого*); договір, домовленість, зустріч, розмова, співпраця, угода (*з ким*).

ІНДОСА́Т (нім.), -а, ч.; – особа, якій шляхом індосаменту передають право вимоги виконання боргового зобов'язання за переказним векселем

- виконує, вимагає, відповідає, заповнює, має право, одержує, отримує, оформляє, підписує, робить, чекає;
- очікувати, попереджати (кого); довіряти, доручати, передавати, переказувати, пояснювати (кому); домовлятися, зустрічатися, співпрацювати (з ким);
- документ, згода, підпис, право (кого); договір, домовленість, зустріч, розмова, угода (з ким).

ІНДОСА́ЦЯ, -ї, ж.; – передавання векселя у власність іншій особі шляхом передавального напису (індосаменту)

- відбувається, здійснюється;
- здійснювати (що); домовлятися (про що); відмовлятися (від чого);
- дата, здійснення, терміни (чого); розмова, домовленість (про що); вексель (з ким).

ІНКАСА́ЦІЙНИЙ, -а, -е; – прикм. до інкасація

- вексель, витрати.

ІНКАСА́ЦЯ (італ.), -ї, ж.; – 1) збір готівки в касах підприємств, організацій та установ і здавання її до кас кредитних установ; 2) отримання в банку готівки за векселем, чеком чи іншим платіжним документом

- регулярна, щомісячна;
- боргових вимог, векселя, готівки, грошей, документів, страхових внесків, чека;
- здійснюється;
- здійснювати (що);
- здійснення (чого).

ІНКА́СО (італ.), невідм., с.; – банківська операція, сутність якої полягає в тому, що банк за дорученням клієнта отримує плату від підприємств, установ тощо за надіслані на його адресу товари або надані послуги на підставі грошових, товарних та розрахункових документів

- документарне, експортне, імпортне, чисте;
- акредитивів, валюти, векселів, грошей, документів, чеків;
- в міжнародних розрахунках; для отримання грошей; з подальшим акцептом; щодо отримання грошей;
- виконується, використовується, доручається, здійснюється;
- виконувати, використовувати, доручати, здійснювати, розрізняти (що); подавати, приймати (на що);
- виконання, здійснення, механізм, порядок, форма (чого); плата (за що).

ІНКА́СОВИЙ, -а, -е; – прикм. до інкасо

- акредитив, вексель, документ, доручення, чек.

ІНКАСУВА́ТИ, -ую, -уєш, недок. і док., перех.; – виконувати операції інкасо

- акредитив, валюту, вексель, гроші, документ, доручення, чек;
- вчасно, постійно, терміново; із затримкою.

ІНСАЙДЕР (англ.), -а, ч.; – фізична або юридична особа, яка має доступ до конфіденційної інформації про справи банку завдяки своєму службовому становищу, участі в капіталі, родинним зв'язкам і має змогу використовувати своє становище у власних інтересах

- інформований, колишній, терміновий;
- бере участь, використовує, відповідає, відстоює, володіє, впливає, домовляється, засновує, знає, керує, контролює, має доступ, має можливість, належить, обіймає посаду, погоджує, розпоряджається, узгоджує, ухвалює, утримує;
- інформувати, повідомляти (кого); належати (до кого); вважати (ким); домовлятися, погоджувати (з ким);
- вплив, звіт, зв'язки, інтереси, інформація, можливості, посада, слово, становище, торгівля, участь (кого).

ІНСАЙДЕРСЬКИЙ, -а, -е; – прикм. до інсайдер

- звіт, інтереси, інформація, торгівля.

ІНТЕГРАЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – економічний процес взаємодії національних економік двох і більше держав на засадах кооперації та поділу виробництва і праці; // об'єднання підприємств для виробництва певної продукції з мінімальними затратами фінансів і матеріальних ресурсів

- валютна, галузева, глобальна, економічна, міжнародна, регіональна, фінансова;
- бюджетних процесів, валютних відносин, валютної політики, держав, економічної діяльності, підприємств, податкових систем, систем контролю; для виробництва; на засадах; у межах;
- досягає, здійснюється, з'являється, нормалізується, починається, поширюється, супроводжується;
- здійснювати, нормалізувати, починати, супроводжувати (що);
- здійснення, мета, нормалізація, основа, початок, процес, форма (чого).

ІНФЛЯЦІЙНИЙ, -а, -е; – прикм. до інфляція; стос. до інфляції

- застереження, збільшення маси грошей, зростання цін, курс, механізм економіки, очікування, податок, премія, процес, ризик, розрив, спіраль заробітної праці, таргетування, хеджування, чистий національний продукт.

ІНФЛЯЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – знецінення паперових грошей, що супроводжується зростанням цін на товари і послуги

- абсолютна, адміністративна, висока, відкрита, внутрішня, галопова, галопуюча, грошова, довготермінова, експортована, зовнішня, імпортована, індукована, кожна, короткотермінова, кредитна, монетарна, монетна, монетно-грошова, національна, негативна, номінальна, нульова, обмежена, очікувана, паперово-грошова, передчасна, повзуча, подавлена, позитивна, помірна, пригнічена, прихована, реальна, середньовічна, соціальна, справжня, стримана, тотожні, традиційна, формальна, цінова, часткова, штучна; гіперінфляція, супергіперінфляція;

- видатків, витрат, грошей, попиту, надлишкових витрат, надлишкового попиту, надлишкової пропозиції, попиту, пропозиції; **в** країні; **за** часом; **на** сучасному етапі;
- активізує, акумулюється, виділяється, визнається, визначається, використовується, виокремлюється, виникає, виступає, виявляється, відбувається, відіграє, впливає, враховується, гальмується, дає змогу, дає можливість, дезорганізує, долається, допускається, є, збільшується, здійснюється, зменшується, знецінює, знижує, зростає, зумовлюється, ідентифікується, імпортується, існує, настає, обмежується, означає, ототожнюється, переважає, переноситься, переростає, підриває, погіршує, полягає, породжується, порушує, посилює, посилюється, послаблює, починається, поширюється, практикується, призводить, прискорює, прискорюється, регулюється, розвивається, розглядається, спричиняє, спричиняється, становить, створює, стимулюється, суперечить, супроводжує, супроводжується, формується, характеризується;
- виділяти, визнавати, визначати, використовувати, виокремлювати, враховувати, гальмувати, долати, допускати, збільшувати, згортати, здійснювати, зменшувати, зумовлювати, ідентифікувати, обмежувати, означати, ототожнювати, очікувати, породжувати, поширювати, пояснювати, приборкувати, придушувати, регулювати, розглядати, «розкручувати», спричиняти, стимулювати, стримувати, формувати (*що*); впливати (*на що*); уникати (*чого*); призводити (*до чого*); загрожувати (*чому*); вважати (*чим*); боротися, ототожнювати (*з чим*);
- величина, вид, використання, виникнення, виокремлення, вияв, відсутність, вплив, евристика, здійснення, зменшення, значення, зростання, індекс, ідентифікація, імпорт, концепція, механізм, наслідок, наявність, обмеження, особливість, ототожнення, очікування, період, першопричина, питома вага, подолання, породження, походження, поширення, пояснення, приборкання, прискорення, причина, регулювання, рівень, різновид, розвиток, розгортання, «розкручування», розрахунок, роль, система, складова, сутність, стан, стимулювання, стримування, структура, темп, теорія, тип, умови, урахування, фактор, формування, характер, чинник (*чого*); знецінення боргів, зростання цін (*внаслідок чого*); вплив (*на що*); боротьба (*з чим*).

ПОТЕКА (*гр.*), -и, ж.; – застава нерухомого майна для отримання в банку чи інших фінансових організаціях довготермінового кредиту

- подальша;
- будинку, землі, майна, споруд;
- виникає, забезпечує, надає право, сприяє;
- передавати (*в що*);
- галузь, модель, предмет, пул, розвиток, система (*чого*); закон (*про що*); передача (*в що*).

ПОТІЧНИЙ, -а, -е; – *прикм. до іпотека; стос. до іпотеки*

- актив, асоціація, банк, борг, договір, заборгованість, застава, книга, компанія, корпорація, кредит, кредитор, кредитування, криза, облигація, позика, покриття, пул, ринок, сертифікат, система, структура, установа, угода, фінансування, цінні папери.

КАДАСТР (фр.), -у, ч.; – систематизований опис та оцінка об'єктів, що підлягають оподаткуванню

- водний, земельний;
- артезіанських свердловин, земельних ділянок, окремих промислів, родовищ корисних копалин;
- використовується, має, містить, складається;
- використовувати, складати (що);
- використання, дані, склад (чого).

КАДАСТРОВИЙ, -а, -е; – прикм. до кадастр; стос. до кадастру

- дані, номер, спосіб сплати податку.

КАЛЬКУЛЮВАННЯ (лат.), -я, с.; – дія за значенням калькулювати

- своєчасне;
- витрат, собівартості;
- дає змогу, забезпечується, здійснюється;
- забезпечувати, здійснювати, розрізняти (що);
- забезпечення, здійснення, метод, об'єкт, повнота, процес (чого).

КАЛЬКУЛЮВАТИ, -юю, -юєш, недок. і док.; – здійснювати калькуляцію

- витрати, собівартість;
- своєчасно.

КАЛЬКУЛЯЦІЙНИЙ, -а, -е; – прикм. до калькуляція; стос. до калькуляції

- витрати, лист, одиниця, стаття, рахунок, розрахунок.

КАЛЬКУЛЯЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – обчислення собівартості одиниці продукції, виконаних робіт і послуг за елементами витрат

- актуарна, бухгалтерська, виробнича, звітна, нормативна, планова, попередня, провізорна, фактична;
- витрат, продукції, собівартості, туру;
- дає змогу, містить, розробляється, складається, служить;
- розробляти, складати (що); враховувати (у чому);
- елементи, інформація, розробка, склад (чого).

КАМПАНІЯ (фр.), -ї, ж.; – спеціально організована на певний період робота, діяльність щодо перетворення в життя важливих чергових соціально-політичних, господарських або культурних заходів

- виборча, кримська, посівна;
- проти абортів, забудови, знищення; щодо залучення, розпродажу;
- згортається, передбачає, провадиться, розпочинається;
- згортати, провадити, розпочинати (що).

КАПІТАЛ (лат.; нім.), -у, ч.; – сукупність коштів (майно, гроші, нерухомість), що приносять прибуток

- авансований, активний, акціонерний, амортизаційний, банківський, венчурний, вільний, вкладений, власний, гарантійний, гнучкий, го-

- могенний, грошовий, декларований, довготерміновий, додатковий, дозволений, достатній, дотаційний, емітований, залучений, запасний, змінний, іммобілізований, інвестиційний, індивідуальний, іноземний, короткотерміновий, лихварський, людський, марковий, марочний, «мертвий», невипущений, незмінний, неімітований, номінальний, облігаційний, оборотний, однорідний, операційний, оплачений, основний, пайовий, передплатний, позиковий, позичковий, постійний, початковий, продуктивний, промисловий, реальний, регулятивний, резервний, ризиковий, стартовий, статутний, субординований, суспільний, сформований, товарний, торговельний, уставний, фізичний, фіктивний, фінансовий, функціональний, чистий;
- акціонерного товариства, банку, підприємства, товариства, юридичних осіб; **від** продажу; **для** започаткування справи; у вигляді цінних паперів, грошовій формі, формі акцій;
  - бере участь, використовується, витрачається, вкладається, включає, вноситься, дає можливість, декларується, залучається, засновується, збільшується, зростає, інвестується, набирає форми, нагромаджується, надається, обмінюється, обчислюється, оновлюється, передається, перерозподіляється, перетворюється, переходить, підлягає, покриває, походить, призначається, приносить, реанімується, розподіляється, рухається, складається, становить, створюється, утворюється, формує, формується, функціонує;
  - виводити із тіні, вивозити, використовувати, випускати, витратити, вкладати, вносити, декларувати, ділити, залучати, заміщати, засновувати, збільшувати, інвестувати, мати, легалізувати, нагромаджувати, обмінювати, обчислювати, одержувати, оновлювати, отримувати, передавати, переливати, показувати, реанімувати, розподіляти, розпорошувати, розрізняти, сплачувати, створювати, утворювати, формувати (*що*); вкладати, перетворювати (*у що*); враховувати, належати (*до чого*);
  - адресат, амортизація, баланс, вартість, величина, виведення із тіні, види, використання, виток, відмінність, вплив, відсутність, декларування, елементи, залучення, заснування, збільшення, зростання, класифікація, майно, легалізація, нагромадження, наявність, обмін, обчислення, оновлення, отримання, пасив, переливання, переоцінка, перерозподіл, поділ, показник, походження, призначення, ринок, розподіл, розпорошення, рух, сплата, створення, сума, утворення, форма, формування, формула, частина (*чого*); дохід (*від чого*).

КАПІТАЛЬНИЙ, -а, -е; – *дуже важливий, основний, головний, фундаментальний*

- база, блага, борг, будівництво, бюджет, бюджетування, витрати, вкладення, дохід, збитки, інвестиції, майно, прибуток, резерви, ремонт, споруда, трансфери, фінансування.

КАРГО (*ісп.*), невідм., с.; – *страхування вантажів, що транспортуються морським шляхом*

- вдале, вигідне, доцільне, збиткове, зовнішньоторговельні, контрактне, минуле, міжнародне, надійне, торговельне; авіа карго, карго експрес;
- компаній, перевезення; **на** товари;
- анулюється, буває, відповідає, забезпечує, здійснюється, оформляється, передбачає, сплачується, укладається;
- анулювати, замовляти, здійснювати, отримувати, оформляти, сплачувати, спостерігати, укладати (*що*); залучати (*у що*); відмовлятися (*від чого*);
- анулювання, забезпечення, здатність, здійснення, мета, оформлення, послуги, ризики, сплата, укладання (*чого*); безпека (*для чого*); карго інтерес, карго план, карго сервіс, карго система.

КАРТЕЛЬ (фр.), -ю, ч.; – монополістичне добровільне об'єднання незалежних компаній, засноване на угоді між підприємцями щодо регулювання виробництва, умов збуту продукції, наймання робочої сили, встановлення цін на товари, обміну виробничою та комерційною інформацією з метою одержання прибутку

- банківський, внутрішні, газовий, державний, експортний, ефективний, імпортний, міжнародний, нафтовий, негласний, особистий, стійкий, тимчасовий;
- у формі погоджень пулів;
- володіє, встановлює, засновується, існує, регулює, розвалюється, створюється, утворюється;
- засновувати, створювати, утворювати (*що*); керувати (*чим*);
- заснування, інтереси, мета, політика, створення, утворення, учасник, форма, член (*чого*).

КАРТЕЛЬНИЙ, -а, -е; – прикм. до картель; стос. до картелю

- відомство, договір, домовленість, зговір, право, рух, угода, ціна.

КВОТА (лат.), -и, ж.; – 1) частка, частина, норма чого-небудь допустимого; // кількісний показник, що визначає частку в спільному виробництві, збуті, експорті та імпорті або у платежах кожного з учасників певної угоди; 2) розмір податку з одиниці оподаткування

- абсолютна, антидемпінгова, глобальна, групова, державна, довгострокова, експортна, загальна, імміграційна, імпортна, індивідуальна, компенсаційна, конкретна, міграційна, найвища, небезпечна, невичерпна, обов'язкова, ощадна, попередня, різні, річна, сезонна, спеціальна, тарифна;
- видобутку нафти, виробництва, дозволу, збуту продукції, імпорту, країн-учасниць, члена переговорів; **на** безкоштовне лікування, ввезення, виробництво, експорт, емігрантів, збут, імпорт, полювання, постачання, працевлаштування, товар, цукор, шлюб; **у** міжнародному валютному фонді; **щодо** виробництва, збуту, ліцензування, товару;
- виділяється, визначається, виконується, використовується, вичерпується, впроваджується, встановлює, встановлюється, закріплюється,

замінюється, запобігає, запроваджується, застосовується, затверджується, збалансовує, зберігається, збільшується, зменшується, існує, обмежує, перевищується, переглядається, приймається, провокує, регулює, скасовується, створюється, уводиться, утворюється, уточнюється, ухвалюється, формується;

- виділяти, визначати, виконувати, використовувати, вичерпувати, впроваджувати, встановлювати, закріплювати, замінювати, запроваджувати, застосовувати, затверджувати, зберігати, збільшувати, одержувати, отримувати, перевищувати, переглядати, приймати, пропонувати, розподіляти, скасовувати, створювати, уводити, уточнювати, ухвалювати, формувати (*що*); дотримуватися, позбавляти, (*чого*); входити (*до чого*); залежати (*від чого*); бути монополістом (*за чим*);
- введення, величина, вид, визначення, використання, впровадження, запровадження, застосування, затвердження, зберігання, збільшення, зменшення, копія, невичерпність, отримання, перевищення, перегляд, позбавлення, розмір, розподіл, система, скасування, створення, упровадження, установлення, утворення, уточнення, ухвалення, форма, формування (*чого*); залежність (*від чого*).

КВÓТНИЙ, -а, -е; – *стос. до квоти*

- договір.

КВОТУВА́ННЯ, -я, с.; – *кількісне обмеження виробництва чи ввезення або вивезення товарів певної номенклатури наданням ліцензії та забороню неліцензійних операцій*

- ввезення товару, виробництва, експорту, імпорту, меж зміни вартості; **в** міжнародній торгівлі;
- вводитьься, визначає, виконує, використовується, відноситься, дає змогу, збалансовує, здійснюється, обмежує, характеризує;
- вводити, використовувати, здійснювати (*що*);
- використання, здійснення, система, функції (*чого*).

КЕШ (*англ.*), -а, ч.; – *готівка; оплата готівкою*

- кеш-флов;
- **від** інвестицій, компанії, надходжень відсотків (дивідендів), орендної плати, отримання довготермінових позик, продажу старих основних фондів, розміщення власних цінних паперів;
- надходить, сплачується;
- сплачувати (*що*).

КІ́ЛЬКІСНИЙ, -а, -е; – *прикм. до кількість; стос. до кількості*

- аналіз, взаємозалежність, висновки, відмінність, закономірність, залежність, зіставлення, зниження ціни, інформація, метод, міра, обмеження, показник, теорія грошей, характеристика.

КІ́ЛЬКІСТЬ, -кості, ж.; – *число, величина, об'єм, маса*

- велика, відрахована, достатня, значна, мала, нарахована, наявна, незмінна, незначна, необхідна, остаточна, постійна, потрібна, уся;

- агентів, вагонів, вантажів, виробів, годин, грошей, грошових одиниць, днів, платіжних засобів, покупців, праці, предметів, продукції, товарів, часу, частин;
- визначається, відраховується, впливає, додається, забезпечується, зазначається, залежить, зараховується, збільшується, зменшується, змінюється, перевищується, подвоюється, рахується;
- визначати, відраховувати, додавати, забезпечувати, зазначати, зараховувати, збільшувати, зіставляти, зменшувати, змінювати, перевищувати, подвоювати, рахувати (*що*); впливати (*на що*); залежати (*від чого*); додавати (*до чого*); відповідати (*чому*); характеризуватися (*чим*); зіставляти (*з чим*);
- визначення, відрахування, вплив, добуток, забезпечення, залежність, зарахування, збільшення, зменшення, зіставлення, зміна, перевищення, подвоєння, характеристика (*чого*); залежність (*від чого*); тариф (*на що*); зіставлення (*з чим*); характеристика (*за чим*).

КЛЕ́ЙМСИ (англ.), -ів, мн.; – претензії, вимоги до продавця у зв'язку із *недоліками в якості або стані постачених товарів*

- перевізника, покупців, постачальника; **до** продавця; **на** постачені товари; **щодо** стану (якості) товару.

КЛІ́РИНГ (англ.), -у, ч.; – *безготівкові розрахунки за товари, цінні папери, послуги, що базуються на зарахуванні взаємних вимог і зобов'язань*

- багатосторонній, банківський, біржовий, валютний, вечірній, вигідний, виконаний, внутрішній, внутрішньобанківський, двосторонній, денний, доступний, загальний, загальнодержавний, загальнообов'язковий, локальний, міжбанківський, міжнародний, необхідний, оновлений, спеціальний, тристоронній, частковий, щоденний;
- бланків, документів, розрахунків, цінних паперів; **без** права конверсії; **з(із)** конвертованим сальдо, лімітованим сальдо, обмеженою конверсією, повною конверсією; **за** продані товари, надані послуги;
- базується, виконується, використовується, встановлюється, готується, допускає, забезпечує, зараховується, застосовується, здешевлює, здійснюється, зупиняється, набуває, накопичує, організовується, передбачає, поширюється, прискорює, скасовується, сприяє, створюється, уточнюється, формує;
- виконувати, використовувати, встановлювати, готувати, зараховувати, застосовувати, здійснювати, зупиняти, одержувати, організовувати, отримувати, передбачати, поширювати, розглядати, розрізняти, скасовувати, складати, створювати, уточнювати (*що*); користуватися, розпоряджатися (*чим*); допускати різницю, здійснювати розрахунки, перевищувати ліміт, розраховуватися (*за чим*);
- валюта, виконання, використання, встановлення, відділ, елементи, етапи, зарахування, засади, застосування, здійснення, зупинення, метод, механізм, на основі, організація, отримання, палата, передбачення, підготовка, позитивні сторони, поширення, принцип, проведення, результати, розвиток, розгляд, сальдо, система, схема, учас-

ники, функції, центр, цикл (*чого*); закон (*про що*); кредит, рахунки, регулювання сальдо (*за чим*); кліринг-банк.

КЛІРИНГОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до кліринг; стос. до клірингу*

- банк, валюта, вимога, відділ, депозитарій, дім, діяльність, домовленість, засади, збір, маржа, метод, операція, палата, послуги, рахунок, розрахунки, система, тип, угода, установа, фірма, центр, цикл.

КОД (*фр.*), -у, ч.; – *умовний знак для передавання, обробки й зберігання усякої інформації*

- банківський, валютний, ідентифікаційний, літерно-знаковий, міжнародний, реєстраційний, телеграфний, умовний, цифровий, штриховий;
- авторизації, банку, бухгалтерського рахунку, випуску цінних паперів, рахунку;
- використовується, відкривається, допомагає, забувається, запам'ятовується, записується, застосовується, зберігає, зберігається, ідентифікує, означає, надається, називається, містить, передає, позначає, позначається, полегшує, поновлюється, призначається, символізує, фіксується, формується;
- використовувати, відкривати, визначати, забувати, запам'ятовувати, записувати, зберігати, знати, нагадувати, надавати, називати, позначати, поновлювати, призначати, фіксувати, формувати (*що*);
- використання, визначення, запис, зберігання, знання, надання, позначання, позначення, поновлення, призначення, складові, фіксування, формування (*чого*).

КОМЕРСАНТ (*фр.*), -а, ч.; – *особа, яка самостійно здійснює торговельну і підприємницьку діяльність і укладає угоди*

- визнаний, відомий, досвідчений, дрібний, зареєстрований, індивідуальний, колективний, особливий, потенційний, самостійний, успішний, формальний, чесний;
- **із** досвідом;
- веде бухгалтерію, визначає, виконує, дбає, дізнається, домовляється, допомагає, займається, заносить, заявляє, звертається, здійснює, знаходить, зустрічається, має, може, обіцяє, обмірковує, обслуговує, очікує, підписує, підтримує, працює, реалізує, робить, створює, торгує, укладає, шукає;
- підтримувати, характеризувати, чекати (*кого*); звертатися (*до кого*); довіряти, допомагати (*кому*); домовлятися, зустрічатися (*з ким*);
- вантаж, діяльність, допомога, заява, зобов'язання, можливості, обіцянка, підпис, підтримка, права, правове становище, праця, робота, слово, справа, сфера діяльності, товар, угода (*кого*); звернення (*до кого*); домовленість, зустріч, угода (*з ким*).

КОМЕРЦІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до комерція; стос. до комерції*

- агент, акт, банк, вексель, витрати, графік, директор, дисконтування, діяльність, документ, засади, код, компанія, кредит, кредитування, лист, операція, організація, підприємство, посередник, право, про-

ект, рахунок, реалізація, ризик, розрахунок, система, таємниця, торгівля, угода, фільм, флот, функції, ціна, цінний папір, честь.

КОМЕРЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – підприємницька діяльність, що забезпечує обіг товарів і спрямована на отримання прибутку через урахування ринкової кон'юнктури

- вигідна, вдала, необхідна;
- **на** ринку;
- базується, детермінується, забезпечує, здійснюється, поступається, спрямовується;
- здійснювати, спрямовувати (що); досягати, здобувати, мати, реалізовувати (завдяки чому); базуватися (на чому);
- інтереси, мета, передумови, спрямування, суб'єкт, учасник, цілі (чого); успіхи (у чому).

КОМІВОЯЖЕР (фр.), -а, ч.; – роз'їзний агент торгової фірми, який пропонує покупцям товари за наявним у нього зразком, каталогом, збирає замовлення на товари, укладає торговельні угоди

- досвідчений, освічений, приємний, солідний, спритний, чесний;
- фірми;
- бере участь, виконує, відмовляється, дає, демонструє, домовляється, допомагає, забезпечує, запевняє, збирає, забуває, збуває, здійснює, обговорює, обіцяє, одержує, отримує, пам'ятає, передає, переконує, переміщується, підписує, погоджує, погоджується, пояснює, пропонує, рахує, роз'їжджає, розміщує, розраховується, роз'яснює, сперечається, торгується, умовляє, формує, чекає, шукає;
- запевняти, зустрічати, чекати, шукати (кого); отримувати (від кого); звертатися (до кого); купувати (у кого); довіряти, доручати, пояснювати (кому); домовлятися, зустрічатися, обговорювати, погоджуватися, розраховуватися, сперечатися, торгуватися (з ким);
- діяльність, допомога, запевнення, зобов'язання, клієнти, обіцянка, переконання, підпис, пошуки, пояснення, пропозиція, слово, справа, умовляння, функції (кого); звернення (до кого); винагорода (кому); взаємини, зустріч, погодження, розрахунок, суперечка (з ким); фірма-комівояжер.

КОМІСІЙНИЙ, -а, -е; – прикм. до комісія у 2 і 3 знач.; стос. до комісії у 2 і 3 знач.

- винагорода, договір, доручення, магазин, обладнання, операція, оцінка, підприємство, торгівля, угода, фірма, ціна.

КОМІСІОНЕР (фр.), -а, ч.; – учасник комісійної угоди, що виконує операції купівлі-продажу від свого імені, але за рахунок клієнта (комітента)

- відповідальний, впевнений, досвідчений, освічений, приємний, солідний, хитрий, чесний;
- іншої країни; **на** роз'їзді;
- бере відповідальність (зобов'язання, участь), виконує, виступає, виплачує, відмовляється, відповідає, домовляється, допомагає, забезпечує, здійснює, зобов'язується, купує, одержує, оплачує, отримує,

- оцінює, погоджується, практикує, приймає, провадить, продає, пропонує, реалізує, сплачує, узгоджує, укладає;
- зустрічати, цінити (*кого*); сподіватися (*на кого*); купувати (*у кого*); відмовляти, давати доручення, довіряти, доручати, продавати, пропонувати (*кому*); домовлятися, зустрічатися, погоджувати, погоджуватися, укладати (*з ким*);
- вигода, виплата, виручка, відмова, відповідальність, відповідь, допомога, дохід, згода, зобов'язання, ініціатива, інтереси, користь, оплата, оцінка, прибуток, пропозиція (*кого*); бонус, винагорода, відмова, доручення, оплата, продаж, пропозиція (*кому*); взаємини, домовленість, погодження, стосунки (*з ким*); **від імені** (*кого*).

КОМІСІЯ (*лат.*), -ї, ж.; – 1) група осіб або орган державного управління із спеціальними повноваженнями; 2) послуги, що надаються магазинами приватним особам у продажі належних їм речей; 3) доручення (найчастіше щодо оцінки, перевірки), що його виконують за певну винагороду, зазвичай пов'язане із торгівлею-продажем або якою-небудь обладнанням; //винагорода за виконання доручення

- арбітражна, виборча, внутрішня, брокерська, зовнішня, інвентаризаційна, комбінована, котирувальна, ліквідаційна, перестраховальна, постійна, приймальна, ревізійна, спеціальна, страхова, тимчасова, факторингова;
- для контролю, оцінки майна, розрахунків, складання балансу; з клієнтів;
- встановлює, залучає, здійснює, контролює, надає, перевіряє, передає, практикується, призначає, приймає, публікує, реєструє, розв'язує, спостерігає, створюється, формує, формується;
- збирати, здійснювати, обирати, створювати, формувати (*що*); здавати (*на що*); вводити (*у що*);
- голова, інформація, повноваження, представник, розмір, склад, функції, член (*чого*); винагорода (*кому*).

КОМІТЕНТ (*лат.*), -а, ж.; – юридична або фізична особа, яка доручає іншій особі (комісіонерів) здійснення певних угод з цінними паперами чи товарами за винагороду

- відповідальний, досвідчений;
- металу, товару;
- виконує, виплачує, вирішує, відмовляється, диктує, домовляється, доручає, досягає, забезпечує, здійснює, надає, одержує, отримує, передає, підтримує, погоджує, погоджується, узгоджує, укладає, чекає, шукає;
- підтримувати (*кого*); домовлятися, погоджувати, погоджуватися, узгоджувати, укладати (*з ким*);
- доручення, винагорода, кошти, мета, підтримка, пошуки, рахунок, угода (*кого*); договір, домовленість, погодження, укладання (*з ким*).

КОМІТЕТ (*лат.; фр.*), -у, ч.; – колегіальний орган, що керує будь-якою галуззю державної або громадської діяльності

- антимонопольний, арбітражний, базельський, біржовий, бюджетний, контрольний, кредитний, позиковий, тендерний;
- кредиторів; з міжнародних стандартів; у справах нагляду;
- бере участь, веде, видає, визнає, виконує, вирішує, відає, встановлює, готує, дотримується, забезпечує, запроваджує, засновується, звертається, здійснює, керує, клопоче, контролює, наглядає, напруцьовує, об'єднує, призначає, приймає, провадить, скликає, створюється, узагальнює, управляє, ухвалює;
- засновувати, створювати (*що*); залучати (*до чого*);
- запровадження, заснування, заходи, звернення, клопотання, компетенції, контроль, нагляд, напруцьовання, призначення, рішення, створення, узагальнення, ухвала, функції, член (*чого*).

КОМПА́НІЯ (*італ.*), -ї, ж.; – об'єднання підприємців у сфері промисловості, торгівлі, транспорту тощо, яке базується на пайовій участі окремих його членів

- акціонерна, асоційована, афілійована, велика, виробнича, вітчизняна, вузькоспеціалізована, головна, дочірня, закордонна, закрита, зареєстрована, змішана, інвестиційна, інжинірингова, іноземна, інша, кептивна, консалтингова, контрольована, лізингова, мала, материнська, національна, номінальна, одноосібна, одноособова, офшорна, офшорно-страхувальна, певна, перестраховальна, приватна, привілейована, промислова, публічна, страхова, титульна, торговельна, транснаціональна, універсальна, фінансова, фронтувальна, холдінгова; компанія-франчайзер, компанія-цедент;
- масового виробництва, підприємців; для іноземної торгівлі; з високим ступенем боргової залежності, обмеженими акціями, обмеженою відповідальністю, приватним (державним, колективним) капіталом;
- акумулює, базується, бере участь, виготовляє, видає, виконує, використовує, виникає, виплачує, випускає, виражає, відмовляється, відповідає, відрізняється, вкладає, володіє, впроваджує, встановлює, готує, декларує, діє, досягає, забезпечує, займається, залежить, залучає, заощаджує, заявляє, здійснює, зміцнює, зосереджує, існує, контролює, користується, кредитує, купує, має, може, надає, об'єднує, обслуговує, одержує, отримує, організовує, перевіряє, перебуває, передає, підпорядковується, погоджується, посідає, працює, претендує, пред'являє, продає, пропонує, просить, просідає, реалізує, реєструється, ризикує, розвивається, розподіляє, розробляє, спеціалізується, створюється, управляє, шукає;
- контролювати, організовувати, реєструвати, створювати (*що*); поширюватися (*на що*); належати (*чому*); управляти (*чим*); співпрацювати (*з чим*);
- акції, акціонер, вид, вимоги, винагорода, виникнення, виплата, відмова, відповідь, власність, впровадження, директор, діяльність, допомога, досягнення, доходи, залежність, заощадження, запас облад-

нання, засновник, засоби, згода, зобов'язання, заява, інтереси, капітал, керівний орган, компетенції, контроль, кошти, мета, обслуговування, операція, пайовик, пакет акцій, парк машин, перевірка, підпорядкування, позиції, поліс, політика, попередники, послуги, права, президент, претензії, прибуток, проект, пропозиція, прохання, рада директорів, реєстрація, резерв, ризик, розвиток, розробки, роль, сертифікат, стан, становище, створення, статут, угоди, форма, функції, член (*чого*); належність (*до чого*); належати, підпорядковуватися (*чому*); управління (*чим*); відносини, співпраця (*з чим*).

КОМПЕНСАЦІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до компенсація; стос. до компенсації*

- акредитив, виплата, договір, залишок, кредит, курс, лізинг, мито, позика, продукція, реформа, сертифікат, торгівля, угода.

КОМПЕНСАЦІЯ (*лат.*), -ї, ж.; – *відшкодування, винагорода за що-небудь*

- бюджетна, грошова, непряма, повна, пряма, часткова;
- боргу, вартості, витрат, втрат, завданої шкоди, зарплати, збитків, кредитора, особі, недоотриманих доходів, нестачі, платникові податків, податків, порушником, скорочення експортної виручки; **за** втрати, збитки, невикористану відпустку, особливі умови праці, пошкодження, різниці в цінах; **через** зниження податків;
- виплачується, застосовується, збільшується, здійснюється, зменшується, передбачається, сплачується;
- виплачувати, застосовувати, збільшувати, здійснювати, зменшувати, мати, одержувати, отримувати, передбачати, платити, розрізняти, сплачувати (*що*); добиватися (*чого*); використовувати, надавати позички (*для чого*); забезпечувати вирівнювання умов (*чим*);
- вид, виплата, застосування, збільшення, здійснення, зменшення, мета, отримання, передбачення, розмір, система, сплата, сума (*чого*); кошти (*для чого*).

КОМПЕНСУВАТИ, -ую, -уєш, недок. і док., перех.; – *давати компенсацію за що-небудь; відшкодовувати*

- борг, вартість, витрати, втрати, завдану шкоду, зарплату, збитки, недоотримані доходи, нестачу, податки, скорочення експортної виручки;
- вчасно, повністю, поступово, своєчасно, терміново, частково; **за** втрати, збитки, невикористану відпустку, особливі умови праці, пошкодження, різниці в цінах; **через** зниження податків.

КОНВЕНЦІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до конвенція; стос. до конвенції*

- мито, ставка, тариф, факторинг.

КОНВЕНЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – міжнародний договір, угода з якихось спеціальних питань (збуту, виробництва тощо)

- аналогічна, вексельна, Віденська, Женевські, міжнародна, митна, монетна, обмежена, Паризька, чекова;
- міжнародної торгівлі, ООН; з міжнародної торгівлі, питань; **щодо** вирішення колізій, виробництва, збуту, мита, уніфікації законів, чеків; **про** взаємні права, гербовий збір, договори купівлі-продажу, охорону власності, ціни;
- визначає, встановлює, враховує, діє, забезпечує, застосовується, контролює, передбачає, підписується, порушується, приймається, регламентує, складається, укладається, усуває, ухвалюється;
- дотримуватися (*чого*); приєднуватися (*до чого*); застосовувати, підписувати, порушувати, приймати, укладати, ухвалювати (*що*); встановлювати (*чим*);
- дотримання, застосування, зміст, мета, підписання, порушення, стаття, укладання, умови, ухвалення, учасники, частина (*чого*).

КОНВЕРСІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до конверсія; стос. до конверсії*

- арбітраж, валютні операції, емісія, облігація, період, премія, угода.

КОНВЕРСІЯ (лат.), -ї, ж.; – 1) обмін, зміна, перетворення, перерахунок; 2) переукладання договору щодо умов оплати раніше наданого кредиту

- військова, добровільна, економічна, зворотна, примусова, факультативна, фінансова;
- активів, акцій, акціонерного капіталу, валюти, гривні, державних позик, зовнішнього боргу, позики, страхового поліса, цінних паперів; з метою; **за** допомогою;
- використовується, впливає, дає змогу, дозволяється, забезпечується, здійснюється, означає, передбачається, провадиться, спричиняється, сприяє;
- використовувати, дозволяти, забезпечувати, здійснювати, передбачати, провадити (*що*);
- вид, використання, вплив, дозвіл, забезпечення, здійснення, мета, передбачення, період, політика, причина, проведення, рівень, форма, умови (*чого*); угода (*щодо чого*).

КОНВЕРТОВАНИЙ, -а, -е; – *такий, який вільно обмінюється на іноземну валюту*

- акція, валюта, гривня, коефіцієнт, облігація, цінні папери.

КОНВЕРТУВАТИ (лат.), -ую, -уєш, недок. і док.; – *здійснювати конверсію*

- активи, акції, акціонерний капітал, валюту, гривні, державні позики, зовнішній борг, облігації, позику, страховий поліс, цінні папери;
- вільно; з метою; **за** курсом; **на** валюту, інші акції, облігації, цінні папери.

КОНДИЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – норма, стандарт, якість, яким має відповідати той чи інший товар або продукція за умовами договору

- вільна, жорстка;
- передбачається;
- передбачати (що); доводити, доходити (до чого), відповідати (чому);

КОНКУРЕНТ (лат.), -а, ч.; – особа, група осіб, підприємство, що змагаються за досягнення ідентичної мети володіння тими самими ресурсами, благами, секторами ринку тощо

- брехливий, важливий, головний, добросовісний, здатний, іноземний, інший, місцевий, нахабний, небезпечний, недобросовісний, озброєний, основний, постійний, потенційний, розумний, серйозний, сильний, спроможний, толерантний, упевнений;
- банку, бізнесмена, компанії, підприємства, підприємця, фірми; із досвідом; **на** ринку; **у** діяльності, збуті товарів, кредитуванні, торгівлі; **щодо** діяльності, збуту продукції (товару), кредитування, купівлі, продажу;
- бореться, вважає, вибачається, вигадує, виконує, використовує, вирішує, витісняє, витісняється, витрачає, вичікує, відмовляється, відтворює, володіє, впливає, втрачає, грає, дає змогу, довіряє, доводить, дозволяє, домовляється, доручає, досягає, дотримується, заважає, завдає, завойовує, замовляє, запевняє, заперечує, заробляє, застосовує, здійснює, здогадується, зловживає, знає, знаходить, зникає, зобов'язується, зупиняє, з'являється, з'ясовує, ініціює, контролює, може, надолужує, наполягає, наступає, обіцяє, обходить, оволодіває, одержує, опереджає, опікується, отримує, очікує, перевіряє, переглядає, передає, переманює, перехоплює, перешкоджає, піклується, повертає, погоджує, погоджується, поглинається, позбавляє, позбавляється, покращує, поліпшує, посідає, поступається, починає, поширює, прагне, працює, привласнює, припиняє, провадить, продовжує, проникає, пропонує, реагує, робить, розуміє, свариться, складає, слідкує, сперечається, сплачує, створює, узгоджує, укладає, фантазує, хоче, цікавиться, чекає, шантажує, шкодить, шукає;
- використовувати, витіснити, втратити, задовольняти, запевняти, ігнорувати, контролювати, мати, опереджати, перевіряти, перемагати, поглинати, позбавляти, позбавлятися, шантажувати, шукати (кого); одержувати, отримувати, приховувати (від кого); надсилати (до кого); впливати, сподіватися (на кого); виступати, діяти (проти кого); відмовляти, вибачати, довіряти, доводити, дозволяти, заважати, заздрити, заперечувати, обіцяти, передавати, перешкоджати, поступатися, пропонувати, протидіяти, сплачувати, шкодити (кому); цікавитися (ким); боротися, домовлятися, змагатися, погоджувати, погоджуватися, працювати, сваритися, сперечатися, укладати (з ким); підбирати, слідкувати (за ким); вибачатися (перед ким);
- бажання, вигода, виступ, витіснення, витрати, відмова, відчай, втрати, дії, діяльність, дозвіл, дохід, задоволення, заздристь, запевнення,

запити, заробіток, згода, зиск, зловживання, змова, зникнення, зобов'язання, ініціатива, інтереси, користь, кроки, мета, можливості, наполягання, наступ, обіцянка, обсяг продажу, перемога, піклування, поведінка, поглинання, погодження, поразка, послуги, поступки, потреби, потужність, поява, права, прагнення, прибуток, пропозиція, протидія, реакція, репутація, слово, сплата, спроможність, територія, товар, умови, фантазії, шанси (*кого*); вплив, сподівання (*на кого*); відомості, інформація, розмови, плітки (*про кого*); виступ, дії (*проти кого*); довіра (*кому*); боротьба, домовленість, клопоти, угода, узгодження (*з ким*); товар-конкурент.

КОНКУРЕНТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до конкуренція; стос. до конкуренції*

- андерайтинг, боротьба, взаємодія, відносини, галузь, девальвація, лист, можливості, організація, перевага, поведінка, позиція, політика, порядок, право, процес, раціональність, ринок, середовище, сила, система, ситуація, становище, стратегія, суперництво, сценарій, товар, трансформація фірми, утворення, фірма.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИЙ, -а, -е; – *який у змозі витримати конкуренцію*

- економіка, підприємство, послуги, продуктивність, розвиток, товар, фірма.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ, -ості, ж.; – *сукупність якісних і вартісних характеристик товару, які забезпечують його відповідність вимогам ринку в певний період часу*

- економічна, міжнародна, німецька, стабільна;
- країни, підприємства, позичальника, послуг, продукції, регіону, сфери туризму, товару, угоди, фірми, цінних паперів; **на** ринку;
- визначає, визначається, зберігається, знижується, зростає, підвищується, посилюється, спостерігається, характеризується;
- визначати, зберігати, знижувати, набувати, підвищувати, посилювати, спостерігати, розглядати, характеризувати (*що*);
- аналіз, визначення, відсутність, елементи, збереження, зниження, зростання, концепція, набуття, оцінка, передумова, підвищення, посилення, показники, проблеми, рівень, стратегія, фактори, характеристика (*чого*); експорт, імпорт (*у чому*);

КОНКУРЕНЦІЯ (*лат.*), -ї, ж.; – *суперництво в якій-небудь галузі, боротьба за досягнення кращих наслідків; // суперництво між виробниками, продавцями товарів за кращі, економічно вигідні умови виробництва і реалізації продукції, за отримання найвищого прибутку чи інших переваг*

- агресивна, акціонерна, взаємна, виграшна, високоефективна, відкрита, вільна, віолентна, внутрішньогалузева, гарантуюча, гідна, глобальна, гостра, державна, діюча, досконала, ефективна, жорстка, ідеальна, капіталістична, комутантна, кооперативна, креативна, легалізована, міжгалузева, міждержавна, міжнародна, монополістична, надійна, недобросовісна, недосконала, немонополістична, непередбачувана, неприборкана, нецінова, нечесна, олігополістична, повно-

правна, приватна, регульована, ринкова, «самоїдська», світова, своєрідна, справедлива, сумлінна, сучасна, тверда, успішна, цивілізована, цінова, чесна, чиста;

- дешевої праці, послуг, програм, суперників, товарів, угод; **в(у)** маркетингу, умовах; **з** бізнесменами, виробниками, метою, підприємствами, підприємцями, продавцями, фірмами; **за** домінуючу позицію, лідерство; **між** альтернативами, банками, виробниками, власниками, орендарями і власниками, підприємствами, підприємцями, продавцями, споживачами, субститутами, учасниками, фінансистами, фірмами; **на** ринку; **у** виробництві продукції, нових умовах; **через** підвищення продуктивності, підвищення якості, поліпшення умов реалізації; **щодо** асортименту, виробництва, діяльності, збуту, кредитування, платоспроможного попиту, послуг, постачання, продажу, товарів, умов, цін, якості;
- буває, визначається, виникає, виступає, виходить за межі, виявляє, виявляється, відбивається, відбувається, впливає, вплітається, втрачає, дає змогу, досліджується, еволюціонує, забезпечується, запроваджується, зароджується, заслуговує, згасає, здатна, здійснюється, змінюється, зростає, зумовлює, існує, контролюється, має місце, набуває, обмежується, опирається, оцінюється, панує, переважає, передбачає, переростає, перетворюється, підтримує, підтримується, пов'язується, поживляється, посилюється, послаблюється, поширюється, протистоїть, регулюється, розвивається, розглядається, служить, спостерігається, спричиняє, сприяє, стимулює, стимулюється, супроводжує, супроводжується, трактується, трансформується, унеможлиблює, унеможлиблюється, утворює, формується, характеризується;
- вести, визначати, витримувати, досліджувати, забезпечувати, запроваджувати, захищати, змінювати, контролювати, обмежувати, оцінювати, передбачати, підтримувати, поживлявати, пом'якшувати, посилювати, послаблювати, розвивати, розглядати, розрізняти, спостерігати, стимулювати, супроводжувати, унеможлиблювати, формувати, характеризувати (*що*); впливати (*на що*); говорити (*про що*); вступати (*у що*); боятися (*чого*); залежати (*від чого*); перетворюватися (*внаслідок чого*); загрожувати, сприяти, шкодити (*чому*); регулювати, управляти (*чим*); боротися, зіткнутися (*з чим*); наглядати (*за чим*);
- аналіз, аспект, вид, визначення, властивість, вплив, динаміка, динамічність, дослідження, еволюція, елемент, етап, забезпечення, закони, запровадження, зародження, заслуга, захист, зброя, згасання, здійснення, зміна, значення, індивідуальний відтінок, ініціатор, інструменти, існування, концепція, кооперація, масштаби, мета, методи, модель, механізм, надійність, напрям, наслідки, норми, обмеження, об'єкт, ознаки, основи, особливості, оцінка, передумова, підтримка, поживлення, показники, політика, посилення, послаблення,

поширення, правила, принципи, процес, прояв, раунд, регулювання, результат, ринок, риси, розвиток, роль, свобода, середа, середовище, системний варіант, стан, становлення, стратегія, ступінь, сутність, суть, теорія, тип, трансформація, умова, унеможливлення, форма, формування, функціонування, функція, характер, характеристика, центр, цілі (чого); залежність (від чого); перешкоди (для чого); підхід (до чого); вплив (на що); протистояння (чому); антипод (чому, чого); регулювання, управління (чим); контроль, нагляд (за чим); антагоністичність, відносини, місце, явище (у чому).

Поза конкуренцією.

КОНКУРУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; – боротися з ким-небудь за досягнення кращих наслідків; змагатися

- з виробниками, економіками держав, компанією, метою, партнерами, підприємством, підприємцями, продавцями, успіхом, фірмою; **за** домінування, домінуючу позицію, лідерство, нормами, правилами, рівнем; **на** ринку; **у** нових галузях; **щодо** асортименту, видів ресурсів, виробництва, діяльності, збуту, кредитування, платоспроможного попиту, послуг, постачання, продажу, товарів, умов, цін, якості;
- відкрито, вільно, ефективно, жорстко, легалізовано, постійно, успішно, цивілізовано.

КОНОСАМЕНТ (фр.), -а, ч.; – поширений у зовнішній торгівлі товаророзпорядчий документ, що надає його тримачеві право розпоряджатися вантажем; // документ, що містить умови договору на морське перевезення вантажу

- бортовий, застрахований, зворотний, іменний, індосований, лінійний, комплектний, міжнародний, наскрізний, нечистий, обіговий, оборотний, окремий, ордерний, орендний, оригінальний, первинний, справжній, стислий, чартерний, чистий;
- відправника, партнерів, товарів, чартерної партії; **з** позначкою; **на** вантаж, перевезення, пред'явника, продукцію, товар, транспорт;
- видається, виконує, використовується, виписується, включає, дає право, досліджується, друкується, задовольняє, засвідчує, засвідчується, застосовується, затверджується, зобов'язує, містить, обговорюється, оформляється, передається, підписується, підтверджує, підтверджується, поєднує, свідчить, слугує, складається, ухвалюється;
- видавати, вимагати, використовувати, виписувати, досліджувати, доставляти, друкувати, засвідчувати, застосовувати, затверджувати, мати, обговорювати, одержувати, отримувати, оформляти, передавати, підписувати, підтверджувати, показувати, пред'являти, приймати, складати, страхувати, стримувати, ухвалювати (що); зазначати (у чому); видавати (згідно з чим);
- видача, вид, використання, дата, засвідчення, застосування, затвердження, зворот, зразок, комплект, набір, оригінал, отримання, оформлення, передача, підписання, підтвердження, пред'явник, примір-

ник, проформи, різновид, сила, складання, статус, страхування, термін, умови, форма, функції (чого); позначка (у чому); коносамент-бланк, коносамент-примірник.

КОНСАЛТИНГ (англ.), - у, ч.; – *консультації товаровиробникам, продавцям і покупцям з питань діяльності підприємств, фірм, організацій, зокрема в зовнішньоекономічній сфері*

- інвестиційний, незалежний, правовий; АВС-консалтинг, Ареол-консалтинг;
- для покупців, продавців, товаровиробників; з менеджменту, питань діяльності підприємства (фірми, організації); у галузі управління; щодо оцінки торговельних умов, проведення маркетингових досліджень, прогнозування ринку, створення спільних підприємств, формування експортної стратегії;
- відбувається, завершується, здійснюється, передбачає;
- проводити (що);
- вид, завершення, мета, проведення (чого); консалтинг група.

КОНСАЛТИНГОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до консалтинг*

- послуги, фірма.

КОНСИГНАНТ (лат.), -а, ч.; – *власник експортованого товару, призначеного до реалізації через посередника (консигнатора)*

- відповідальний;
- металу, товару;
- вимагає, визначає, виплачує, висловлює, вичікує, відповідає, вкладає, володіє, гарантує, готує, домовляється, допомагає, запевняє, засвідчує, зобов'язується, зустрічається, керує, має право, обіцяє, перевіряє, передає, підписує, повідомляє, погоджує, постачає, призначає, продає, пропонує, радить, реалізує, сплачує, узгоджує, укладає, цікавиться, чекає, шукає;
- визначати, затверджувати, просити, чекати, шукати (кого); вимагати (від кого); доручати, обіцяти, пропонувати (кому); домовлятися, зустрічатися, погоджувати (з ким); залишатися (за ким);
- бажання, вимоги, власність, діяльність, дохід, зацікавленість, зобов'язання, кошти, обіцянка, обов'язки, підпис, порада, право, пропозиція, рахунок, склад, слово, товар, указівки (кого); винагорода, повідомлення, пропозиція (від кого); домовленість, зустріч, погодження, розрахунок (з ким).

КОНСИГНАТОР (лат.), -а, ч.; – *посередник, який реалізує товари консигнанта зі своїх складів і від свого імені за винагороду, виплачувану йому за консигнаційною угодою*

- відповідальний, досвідчений, надійний, постійний;
- товару, цінних паперів;
- визначає, виконує, вимагає, висловлює, вичікує, відповідає, гарантує, готує, домовляється, експортує, запевняє, зберігає, здійснює, зобов'язується, зустрічається, має, обіцяє, одержує, отримує, перепродає, перераховує, підписує, повертає, повідомляє, погоджує, пос-

тачає, працює, приймає, продає, пропонує, радить, реалізує, рекламує, сподівається, цікавиться, чекає, шукає;

- одержувати, отримувати (*від кого*); виплачувати, обіцяти, передавати (*кому*); зустрічатися, погоджувати, укладати (*з ким*);
- бажання, виторг, діяльність, досвід, запевнення, зацікавлення, контора, надійність, обіцянка, обов'язки, помешкання, порада, пошуки, право, пропозиція, рахунок, реклама, робота, склад (*кого*); інформація, повідомлення (*від кого*); винагорода (*кому*); домовленість, зустріч, розрахунок, угода (*з ким*).

КОНСИГНАЦІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до консигнація; стос. до консигнації*

- операція, продаж, склад, угода;

КОНСИГНАЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – *комісійний продаж товарів за кордон, коли експортер (консигнант) надсилає товар іноземній фірмі (консигнатору) з дорученням продати його на певних умовах*

- безповоротна, зворотна, комісійна, митна, незворотна, поворотна, прибуткова, частково поворотна;
- експорту, продукції, товару;
- дає право, допомагає, застосовується, захищає, здійснюється, розглядається;
- застосовувати, здійснювати, розглядати (*що*); знаходитися (*на чому*); поставити (*на що*);
- застосування, здійснення, принцип, термін, умови (*чого*); договір, угода (*щодо чого, на що*).

КОНТАНГО с., невідм.; – *1) ситуація на біржі, коли ціни на товар з негайною поставкою нижчі за ціни з поставкою через певний період часу; 2) винагорода брокерові за організацію відтермінування щодо виконання договірних зобов'язань підприємцем*

- аномальне, графічне, зафіксоване, несприятливе, стрімке;
- цін; за організацію;
- виникає, виплачується, відбувається, збільшується, знижується, зростає, передбачається, фіксується;
- збільшувати, зменшувати, організовувати, передбачати, представляти, прогнозувати, розширювати, фіксувати (*що*); продавати (*як*);
- величина, виникнення, виплата, збільшення, зниження, зростання, поширення (*чого*); ситуація контанго, стан контанго.

КОНТИНГЕНТ (лат.), -у, ч.; – *у зовнішній торгівлі встановлювана в офіційному порядку гранична норма вивезення, ввезення або транзиту деяких товарів у певні країни, виражена в кількісних чи вартісних одиницях*

- експортний, імпортний;
- вивезення товарів, доходів, експорту, завезення товарів, імпорту; за вартістю, кількістю; у зовнішній торгівлі; **щодо** планування;
- використовується, встановлюється, забезпечує;
- використовувати, встановлювати (*що*);
- встановлення, показник (*чого*).

КОНТИНГЕНТУВА́ННЯ, -я, с.; – державне регулювання зовнішньої торгівлі за допомогою встановлення експортних та імпорتنних квот (контингентів)

- експортне, імпорتنне;
- емісії; за вартістю, кількістю; у зовнішній торгівлі; **щодо** планування;
- використовується, встановлюється, забезпечує, здійснюється;
- використовувати, встановлювати, здійснювати (*що*);
- шляхом (*чого*).

КОНТО (*італ.*), невідм., с.; – рахунок

- конто-лоро, конто-мета, конто-мію, конто-ностро, конто-сепарато, конто-суо.

КОНТОКОРЕ́НТ (*італ.*), -у, ч.; – поточний рахунок; // єдиний рахунок, на якому обліковують усі операції банку з конкретним клієнтом

- банку, клієнтові;
- відкривається, має, обліковується, поєднує, фіксується;
- відкривати, встановлювати (*що*); обліковувати, фіксувати (*на чому*);
- кошти (*на чому*); кошти, позичка, розрахунки (*за чим*).

КОНТОКОРЕ́НТНИЙ, -а, -е; – прикм. до контокорент; стос. до контокоренту

- картка, кредит, період.

КОНТРАБА́НДА (*італ.*), -и, ж; – таємне перевезення через кордон товарів, валюти та інших цінностей з порушенням митного законодавства; // товар, цінності незаконно переміщені через кордон

- вилучена, ворожа;
- антикваріату, банкнот, валюти, вибухових речовин, готівки, діамантів, зброї, золота, коштовностей, матеріальних цінностей, медикаментів, наркотиків, отруйних речовин, раритетних монет, творів мистецтва, товарів, цінних активів, цінностей;
- вилучається, дає змогу, засуджується, існує, має місце, перевозиться, переміщується, переноситься, учиняється;
- вилучати, засуджувати, перевозити, переміщати, переносити, учиняти (*що*); розцінювати (*як що*); займатися, перевозити, переносити (*чим*); боротися (*з чим*);
- вид, вилучення, перевезення, переміщення, перенесення (*чого*); заняття (*чим*); боротьба (*з чим*).

КОНТРАГЕ́НТ (*лат.*), -а, ч.; – кожна зі сторін у договорі

- взаємний, діючий, довготривалий, чужоземний;
- банку, бізнесмена, експортера, замовника, імпортера, компанії, кредитора, орендаря, орендодавця, підприємства, підприємця, підрядника, позичальника, покупця, продавця;
- бере зобов'язання, бере участь, виконує, виправляє, відповідає, домовляється, зобов'язується, обіцяє, погоджує, погоджується, попереджає, порушує, реалізує, узгоджує, укладає;

- визначати, мати, попереджати (*кого*); доводити, обіцяти, повідомляти (*кому*); домовлятися, зустрічатися, погоджувати, погоджуватися, укладати (*з ким*);
- визначення, виправлення, витрати, відповідальність, дії, згода, зобов'язання, контора, обіцянка, офіс, повноваження, попередження, порушення, становище, участь (*кого*); домовленість, зустріч, переговори, погодження, угода (*з ким*).

КОНТРА́КТ (*лат.*), -а, ч.; – двосторонній чи багатосторонній договір, де містяться узгоджені права й обов'язки для його учасників; у торгівлі – документ, що містить усі умови купівлі-продажу

- бартерний, безконкурентний, біржовий, валютний, взаємовигідний, вигідний, відкритий, газовий, гарантійний, глобальний, державний, довгостроковий, зв'язаний, зовнішньоекономічний, зовнішньоторговельний, індексний, касовий, компенсаційний, кредитний, ліквідований, міжнародний, облігаційний, обмежувальний, окремих, орендний, ощадно-житловий, підрядний, простий, словесний, спільний, стандартний, строковий, тайм-чартерний, типовий, трудовий, форвардний, ф'ючерсний, чинний; контракт «бербоут», контракт лонг, контракт спот, контракт шорт;
- купівлі-продажу, оренди, шлюбу; **без** обумовленого терміну дії; **із** встановленою (визначеною) ціною, зобов'язаннями, коректуванням фіксованої ціни; **на** біржі, вивчення, комплектацію, лізинг, оренду, переробку сировини, попередню розробку проекту, поставку, реальний товар, рейтинг, термін, умовах, хайрин; “**під ключ**”; у зустрічній зовнішній торгівлі; **щодо** забезпечення, купівлі-продажу, навчання, оренди, шлюбу;
- вважається, виконує роль, використовується, гарантує, допускає, засвідчує, засвідчується, містить, називається, обговорюється, оформляється, передбачає, підписується, продається, публікується, регламентує, розривається, розробляється, скасовується, узгоджується, укладається;
- використовувати, закривати, засвідчувати, купувати, називати, обговорювати, оплачувати, оформляти, підписувати, придбавати, продавати, публікувати, розривати, розробляти, скасовувати, укладати (*що*); давати назву (*чому*); здійснювати (*за чим*); зобов'язуватися (*згідно з чим*); зазначати, містити, передбачатися (*у чому*);
- вид, виконання, використання, вимоги, дія, елементи, засвідчення, копія, назва, обговорення, обсяг, оформлення, підписання, покупець, предмет, примірник, продавець, продаж, публікація, реквізити, розділ, розірвання, скасування, складові, сторони, сума, термін дії, укладання, умови, форма, функція, ціна, чинність (*чого*); зв'язки (*на основі чого*); зобов'язання, робота (*за чим*); дата, підпис (*на чому*).

КОНТРА́КТНИЙ, КОНТРАКТÓВИЙ, -а, -е; – *прикм. до контракт; стос. до контракту*

- асигнування, врожай, лист, рахунок, робітник, ціна.

КОНТРАКТУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; док. **законтрактувати**; – *укладати контракт на одержання, використання чого-, кого-небудь*

- асигнування, врожай, рахунок, робітників.

КОНТРОЛЬ (фр.), -ю, ч.; – *перевірка, облік діяльності кого-, чого-небудь, нагляд за чимось, кимось*

- адміністративний, аудиторський, банківський, бюджетний, валютний, вибірковий, виробничий, відомчий, внутрішній, внутрішньо-банківський, внутрішньогосподарський, громадський, державний, документальний, екологічний, економічний, експортний, загальний, загальнодержавний, ініціативний, інсайдерський, інспекційний, інший, митний, можливий, народний, незалежний, обов'язковий, оперативний, параметричний, певний, подальший, податковий, позавідомчий, попередній, поточний, пробірний, разовий, реальний, регулярний, ретроспективний, спільний, суцільний, фактичний, фінансовий, фітосанітарний;
- банку, вантажів, прибутку, товариства; **за** видатками, виконанням, використанням, випуском, діяльністю, дотриманням терміну, експортом, зарплатою, збереженням, обліком, операціями, переміщенням, прибутком, процесом виробництва, процесом ціноутворення, ресурсами, рівнем, розподілом, своєчасністю, сплатою, станом довілля, сферою грошових відносин, тарифами, товариством, цінами, якістю; **у** сфері виробництва, торгівлі;
- вважається, використовується, виокремлюється, виникає, відображає, забезпечує, застосовується, здійснюється, зменшується, існує, має силу, набуває, охоплює, перебуває, передбачає, передує, полягає, поширюється, провадиться, регулює, складається, сприяє, спрямовується, утверджується;
- використовувати, виокремлювати, забезпечувати, застосовувати, здійснювати, зменшувати, організовувати, підсилювати, провадити, спрямовувати, утверджувати (*що*); надавати, підлягати (*чому*); бути, знаходитися (*під чим*);
- використання, апарат, аспект, види, забезпечення, завдання, засоби, застосування, здійснення, зміст, мета, методи, недоліки, об'єкт, органи, організація, основи, проведення, результати, риси, розподіл, спрямування, суб'єкт, сфера, форма, функції (*чого*); дані (*для чого*).

КОН'ЮНКТУРА (лат.), -и, ж.; – *сукупність взаємопов'язаних умов, обстановка, що склалася в якій-небудь галузі суспільного життя; // сукупність показників, що характеризують стан ринкового господарства, рухомість цінних паперів, дивідендів тощо в певний період часу*

- біржова, господарська, економічна, міжнародна, несприятлива, ринкова, сприятлива, специфічна;
- ринку;
- впливає, залежить, змінюється, знижується, зростає, ігнорується, пов'язується, послаблюється, розвивається, складається, спадає, формується, характеризується;

- вивчати, враховувати, змінювати, ігнорувати, пов'язувати, послаблювати, розвивати, формувати, характеризувати (що); впливати, зважати (на що); залежати (від чого);
- вивчення, залежність, зміна, зростання, ігнорування, показники, послаблення, розвиток, спад, стан, фактори, формування, характеристика (чого).

КОН'ЮНКТУ́РНИЙ, -а, -е; – *прикм. до кон'юнктура; стос. до кон'юнктури*

- бум, показники, причини, спад, тенденція, цикл, ціни.

КО́РНЕР (англ.), -а, ч.; – *короткочасна угода з метою оволодіти ринком будь-якого товару скуповуванням його для спекулятивного перепродажу за монопольними цінами; // угода на фондовій біржі для скуповування акцій*

- нефіктивний, розірваний, фіктивний;
- автотранспорту; **на біржі**;
- здійснюється, розривається, створюється;
- здійснювати, розривати, створювати (що);
- здійснення, мета, розірвання, створення (чого).

КОРУМПО́ВАННИЙ, -а, -е; – *просякнутий корупцією, продажний*

- влада, кошти, схема, частина суспільства, чиновник.

КОРУМПУВА́ТИ, -ю, -уєш, недок., перех.; – *протиправно використувати надані повноваження для одержання матеріальних благ, послуг, пільг або інших переваг*

- владу, правопорушення, торги;
- безбоязно, безоглядно, постійно, ризикуючи.

КОРУПЦІ́ЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до корупція; стос. до корупції*

- відкат, гідра, діяння, злочин, обладнання, правопорушення, процедура, ризик, складова, схема, торги.

КОРУПЦІ́Я (лат.), -ї, ж; – *підкупність, продажність урядовців і громадських діячів, схильних до хабарництва*

- безбоязна, безоглядна, вища посадова, вітчизняна, системна;
- **в (у) владі, закладі, країні, сфері, установі**;
- виникає, діє, долається, залишається, засуджується, зростає, існує, має місце, поділяється, поширюється, прикривається, припиняється;
- долати, засуджувати, ліквідувати, прикривати, припиняти (що); протидіяти (чому); боротися (з чим);
- виникнення, випадки, джерело, засудження, зростання, зупинення, існування, ліквідація, подолання, поширення, практика, прикривання, рівень, розгул, складова частина, схема (чого); збитки (від чого); протидія (чому); бути винним (у чому); бути інфікованим (чим); боротьба (з чим).

КОТИРУВА́ННЯ (фр.), -я, с.; – *встановлення курсів чужоземних валют, цінних паперів на підставі валютного паритету або цін товарів на біржах чи неорганізованих ринках*

- біржове, державне, мультифіксингове, непряме, обов'язкове, останнє, офіційне, повне, постійне, поточне, початкове, пряме, ринкове, середні, стартове, тверде, товарне, фіксингове; котирування спот;
- акцій, валюти, гривні, курсів, облігацій, покупців, продавців, цінних паперів; **за** біржовим (ринковим) курсом;
- використовується, відображає, враховує, здійснюється, існує, передбачає, подається, публікується, реєструється;
- використовувати, здійснювати, подавати, публікувати, реєструвати (що);
- вид, використання, врахування, здійснення, існування, механізм, передбачення, публікування, реєстрація (чого).

КОШИК, -а, ч.; – *міра, що дорівнює вмісту виробу, продуктів тощо, яку використовують як визначення норми для споживання*

- валютний, споживчий, ринковий;
- доходів, споживання;
- визначається, використовується, дає змогу, характеризує;
- визначати, використовувати (що); включати (до чого);
- вартість (чого).

КОШТИ, -ів, мн.; – *гроші у національній або чужоземній валюті чи їхній еквівалент*

- банківські, бюджетні, валютні, вільні, власні, вкрадені, готівкові, грошові, депозитні, депоновані, державні, додаткові, заблоковані, заставні, залучені, інвестиційні, інші, кишенькові, матеріальні, незначні, обігові, оборотні, особисті, пенсійні, позабюджетні, позикові, позичкові, потрібні, свої, спеціальні, списані, фінансово-кредитні, цільові;
- банку, клієнта, спілки, спільного інвестування, підприємства, товариства, установи, учасника, фірми, членів; **для** капітальних вкладень, покриття витрат; **за** депозитом; **на** виконання, виплату, закупівлю, навчання, обслуговування, оновлення, покриття, рахунку, соціальні потреби, споруди; **у** розрахунках;
- акумулюються, арештовуються, блокуються, вважаються, виводяться, виділяються, використовуються, викрадаються, вилучаються, виплачуються, витрачаються, віддаються, відмиваються, вкладаються, включаються, вносяться, депонуються, додаються, закріплюються, залучаються, зникають, заощаджуються, з'являються, ідуть, мігрують, містяться, мобілізуються, надаються, надходять, належать, направляються, нараховуються, обліковуються, охоплюють, перебувають, перевитрачаються, передаються, передбачаються, плануються, поповнюються, потрапляють, призначаються, розміщуються, розподіляються, списуються, спрямовуються, стають, утворюються, фінансуються, формуються;
- акумулювати, арештовувати, блокувати, брати, вважати, виводити, виділяти, використовувати, викрадати, вилучати, виплачувати, витрачати, віддавати, відмивати, вкладати, включати, вкладати, вмі-

щувати, вносити, давати, депонувати, додавати, добувати, забирати, закріплювати, заморожувати, залучати, заощаджувати, мати, мобілізувати, направляти, нараховувати, обліковувати, одержувати, отримувати, перевитрачати, передавати, перераховувати, планувати, повертати, поділяти, поповнювати, придбавати, призначати, рахувати, розміщати, розподіляти, складати, списувати, спрямовувати, утворювати, фінансувати, формувати, ховати, шукати (*що*); придбавати (*за що*); сподіватися (*на що*); розпоряджатися (*чим*);

- акумуляція, арешт, блокування, величина, виведення, видатки, виділення, використання, вилучення, витрачання, відмивання, вплив, відсутність, вкладання, внесення, депонування, джерело, динаміка, добування, елементи, залишок, залучення, заощадження, з'явлення, міграція, мобілізація, нарахування, облік, отримання, перевитрата, передача, перерахування, повернення, поділ, поповнення, походження, придбання, призначення, резерв, розміщення, розподіл, розпорядник, складання, списання, спрямування, сукупність, сума, фінансування, формування, частина (*чого*); потреба (*у чому*).

КОШТОВНИЙ, -а, -е; – *який має високу вартість; дуже цінний (про предмет)*

- каміння, обручка, річ.

КОШТОРИС, -у, ч.; – *основний плановий документ для фінансування бюджетних установ, обчислення витрат на виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг тощо*

- будівельний, бюджетний, галузевий, єдиний, загальний, зведений, індивідуальний, локальний, об'єктний, окремий, первинний;
- будови, видатків, доходів, установи; **для** бібліотеки, будівель, лікарні, підприємства, школи; **на** автоматику, придбання обладнання, рік, роботи; **у** три мільярди;
- буває, визначає, відображає, встановлює, затверджується, містить, охоплює, розраховується, розробляється, складається, слугує;
- видавати, затверджувати, розраховувати, розробляти, складати (*що*); включати, входити (*до чого*); визначати, об'єднувати, подавати (*у чому*); визначати (*за чим*);
- затвердження, об'єкт, основа, розрахунок, розроблення, склад, форма, частина (*чого*); інвестпроект (*із чим*); **на** основі, підставі (*чого*); план-кошторис.

КОШТОРИСНИЙ, -а, -е; – *стос. до кошторису; передбачуваний кошторисом*

- вартість, документ, документація, норма, нормативи, прибуток, розрахунок, сума, фінансування, ціни.

КОШТУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; – *мати певну ціну, вартість у грошовому вираженні*

- п'ять гривень, тисячу доларів, відсоток від кредиту (продажу);
- дешево, дорого, завжди, зараз, протягом року, сьогодні.

КРЕДИТ (лат.), -у, ч.; – права сторона в рахунках бухгалтерського обліку, де записують усі витрачені цінності, а також борги і видатки, зазначені в цьому рахунку, (протилежне **дебет**)

- рахунку; у бухгалтерському обліку, звітності;
- адресується, відображає, вказує, дорівнює, є, містить, означає, показує, представляє, розкриває, ставить межі, характеризує, являє собою;
- записувати (до чого, у чому); відобразити, вказувати, міститися (у чому);
- зміст (чого); відображення, залишок, запис (у чому); кредит-нота, кредит-процент;

КРЕДИТ (лат.), -у, ч.; – позика, яка надається в грошовій чи натуральній формі за умовою повернення її, як правило, з оплатою певного проценту

- авальний, акцептний, акцептно-рамбурсний, амортизаційний, банківський, безвідкличний, безвідсотковий, безнадійний, безпроцентний, бланковий, брокерський, буферний, бюджетний, валютний, вексельний, великий, венчурний, взаємний, вигідний, виданий, відкличний, відкритий, відновлений, «вічнозелений», власний, внутрішній, гарантійний, гарантований, готівковий, грошовий, державний, дешевий, дилерський, дисконтний, довготерміновий, допустимий, дорогий, експортний, євросиндигований, забезпечений, загальний, заставний, застрахований, звичайний, земельний, змішаний, зовнішній, зручний, інвестиційний, інвестиційно-податковий, іпотечний, капіталістичний, комерційний, компенсаційний, комунальний, консорціумний, контокорентний, кооперативний, короткотерміновий, легкий, лихварський, лізинговий, ломбардний, митний, міжбанківський, міждержавний, міжнародний, місцевий, мультивалютний, наданий, налаштований, небезпечний, недоцільний, незабезпечений, необмежений, непродуктивний, нестандартний, новий, обіцяний, обліковий, овердрафтний, одnodенний, однорідні, онкольний, отриманий, останній, паралельний, персональний, перший, пільговий, платіжний, податковий, поновлюваний, привабливий, проблемний, пролонгований, промисловий, проміжний, протермінований, прямий банківський, разовий, рамбурсний, револьверний, роловерний, сезонний, середньотерміновий, синдигований, синдиційований, сільськогосподарський, спекулятивний, споживчий, стабілізаційний, стандартний, строковий, сумнівний, технічний, товарний, «точковий», урядовий, фінансовий, фірмовий, централізований, центральний, цільовий, чековий, чужоземний; кредит-гарантія, кредит-овернайт, кредит «стенд-бай»;
- банку, довіри, клієнтові, компанії, наявними грошима, підприємству, підприємцеві, підприємця, покупцеві, приватної особи, страхової компанії, установі, фізичній (юридичній) особі, фірмі; **без** стягнення відсотків; **для** купівлі, оплати навчання, оренди, позичальника, придбання нерухомості, фірми, формування основних фондів; **з(із)** від-

критого рахунку, державного бюджету, державною підтримкою, підвищеним ризиком, умовою; **за** відкритим рахунком; **на** безвідсоткових умовах, будівництво, війну, житло, здійснення діяльності, компенсаційних засадах, оплати, пільгових умовах, покриття податків, поточну діяльність, потреби комунального господарства, предмети розкоші, придбання житла, термін, тривалий час, умовах неповернення; **під** гарантію банку, забезпечення векселем, за поруку, заставу, капітальні вкладення, цінні папери; **у(в)** грошовій формі, іноземній валюті, речовій формі, формі сертифікатів; **щодо** суб'єктів власності;

- базується, береться, вважається, видається, виконує, використовується, виникає, виплачується, виражає, витрачається, відкликається, відкривається, відновлюється, втрачається, дає змогу, дає можливість, діє, допомагає, забезпечується, залучається, застосовується, збільшує, збільшується, здешевлюється, зменшує, зменшується, існує, лімітується, набуває поширення, надається, об'єднується, обмежується, обслуговує, оформляється, очікується, передбачає, перераховується, перерозподіляє, перетворюється, повертається, пов'язується, погашається, покращується, потрапляє, потребує, практикується, призначається, пристосовується, пролонгується, рефінансується, розвивається, розміщується, розширюється, скеровується, спирається, сплачується, спричиняється, спрямовується, становить, страхується, удержавлюється, ухвалюється, фінансується, функціонує;
- брати, видавати, використовувати, виплачувати, випускати, витратити, відкликати, відкривати, відновлювати, втрачати, забезпечувати, залучати, застосовувати, затримувати, збільшувати, здешевлювати, зменшувати, лімітувати, надавати, об'єднувати, обмежувати, одержавлювати, одержувати, отримувати, оформляти, перераховувати, повертати, погашати, покращувати, практикувати, призначати, пристосовувати, пролонгувати, просити, рефінансувати, розвивати, розглядати, розміщувати, розрізняти, розширювати, скеровувати, сплачувати, спрямовувати, страхувати, удержавлювати, ухвалювати, фінансувати (*що*); брати (*за що*); запитувати (*про що*); брати, віддавати, давати, купувати, реалізовувати (*у що*); застосовувати, звертатися, належати (*до чого*); забезпечувати, користуватися, управляти (*чим*);
- вартість, вид, видача, використання, виплата, відкриття, відмінності, відновлення, відсоток, втрата, доцільність, забезпечення, залучення, засоби, застосування, затримка, збільшення, здатність, здешевлення, зменшення, зміст, значення, ліміт, лімітування, межі, мета, місце розміщення, надання, необхідність, об'єкт, обмеження, обслуговування, обсяг, ознаки, оперативність, особливості, отримання, оцінка, перелік, перерахування, повернення, погашення, покращення, призначення, пролонгація, процент, ризик, різновид, розвиток,

розмір, розширення, роль, список, сплата, спрямування, ставка, страхування, сума, сутність, суть, сфера, теорія, термін, тип, транш, угоди, удержавлення, форма, функції, характер, хеджування, цільова спрямованість, ціна, частина, якість, якість забезпечення, частина (чого); кошти (для чого); забезпечення (з чого); штрафні санкції (щодо чого); відсоток, заборгованість, плата, процент, розрахунок, ставка, ціна (за що); заявка, ліміт, обмеження (на що); оплата, продаж (у що); доходи (через що); аналог (чому); забезпечення, користування, управління (чим); відсоток, невизначеність (з чим); виплата, відсоткові ставки, відсоток, держгарантії, заборгованість, зобов'язання, комісії, компенсація, ставка (за чим).

КРЕДІТНИЙ, КРЕДІТОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до кредит; стос. до кредиту*

- агентство, адміністрування, аналіз, аналітик, аукціон, бал, білет, блокада, бюро, відносини, вкладення, галузь господарства, гарантія, гроші, дискримінація, дисципліна, діяльність, договір, експансія, емісія, забезпечення, заборгованість, заявка, звіт, зобов'язання, інспектор, інститут, інфляція, історія, картка, комітет, кооперація, кошти, ліміт, лінія, магазин, маржа, менеджмент, механізм, обмеження, оборот, операція, організація, план, політика, портфель, посередництво, послуги, правочин, пропозиція, процент, процес, регулювання, рейтинг, рестрикція, ресурси, реформа, ризик, ринок, робота, сальдо, система, союз, спілка, справа, ставка, «стеля», страхування, схема, товариство, угода, управління, установа, характер, частка.

КРЕДИТО́Р (лат.), -а, ч.; – *один із учасників кредитних відносин, який надає кредит і має право вимагати від боржника сплати боргу*

- достроковий, заставний, змушений, ініціюючий, іноземний, іпотечний, конкурсний, перший, преференційний, привілейований, реєстровий, старший;
- банку, останньої інстанції, погашеної заборгованості, поточної заборгованості; для третьої особи;
- банкрутує, бере участь, веде переговори, вивчає, видає, визначає, виконує, використовує, вимагає, вирішує, випускає, виступає, відкриває, відповідає, встановлює, диктує, забезпечує, задовольняє, застосовує, звертає увагу, здійснює, змінює, знає, зобов'язується, іде на ризик, контактує, контролює, має зиск, має право, набуває право, надає, надає позику, намагається, одержує, організовує, отримує, перевіряє, передбачає, підписує, підтримує, повертає, подає позов, привласнює, припускає, продає, реалізує, ризикує, співпрацює, сплачує, створює, страхує, стягує, убезпечує, укладає, уникає;
- задовольняти, мати, обирати, поважати, характеризувати (кого); отримувати (від кого); звертатися (до кого); вимагати (у кого); виплачувати, давати змогу, довіряти, заборгувати, надавати, сплачува-

ти (кому); домовлятися, зустрічатися, контактувати, підписувати, співпрацювати, укладати (з ким); відповідати (перед ким);

- банкрутство, відповідальність, взаємини, вимога, заборгованість, збиток, зобов'язання, інститут, інтереси, кількість, країна, майнові вимоги, наявність, переваги, підпис, пільги, позиція, позичка, право, претензія, проблеми, умови, функції (кого); позичка, претензія, сигнал (від кого); зобов'язання (щодо кого); борг, сплата (кому); договір, домовленість, контакт, співробітництво, стосунки, угода (з ким); відповідальність, зобов'язання (перед ким).

КРЕДИТОРСЬКИЙ, -а, -е; – *прикм. до кредитор*

- заборгованість, зобов'язання.

КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ, -і, ж.; – *наявність передумов для отримання кредиту, спроможність повернути його в повному обсязі й у певний термін*

- надійна;
- банку, клієнта, підприємства, позичальника, цінних паперів;
- визначається, встановлюється, оцінюється, перевіряється, передбачає;
- аналізувати, визначати, встановлювати, оцінювати, перевіряти (що);
- аналіз, визначення, встановлення, оцінка, перевірка, показник, рівень (чого).

КРЕДИТУВАННЯ, -я, с.; – *надання суб'єкту господарювання банківських кредитів на засадах платності, строковості й повернення*

- акцептне, банківське, безлімітне, взаємне, вигідне, державне, довгострокове, земельне, іпотечне, комерційне, короткострокове, ломбардне, пільгове, планове, подальше, постійне, пряме, синдиційоване, спекулятивне, термінове, тривале, щорічне;
- банку, будівництва, заходу, зовнішньої торгівлі, народного господарства, підприємства, суб'єкта господарювання, торговельних операцій; **для** формування фондів; **за** відкритим рахунком, залишком, контрактом, оборотом, потребою;
- відбувається, забезпечується, запроваджується, здійснюється, знаходиться, обмежується, поновлюється, призупиняється, припиняється, розширюється, триває;
- забезпечувати, запроваджувати, здійснювати, обмежувати, поновлювати, призупиняти, припиняти, розширювати (що); відволікати (від чого);
- вид, дата, договір, забезпечення, запровадження, заходи, здійснення, ліміт, метод, механізм, об'єкт, обмеження, обсяг, поновлення, правила, призупинка, припинення, принципи, процес, режим, розмір, розширення, стадія, стан, структура, суб'єкт, термін, тривалість, умови, форма, характер (чого); вигода, користь (від чого); закон (*про що*), перевага, потреба (*у чому*).

КРЕДИТУВАТИ, -ую, -уєш, недок. і док.; перех.; – *надавати кому-небудь кредит, позику*

- будівництво, заходи, підприємство, проект, суб'єкт господарювання; **для** будівництва, торговельної операції, формування фондів; **за** відкритим рахунком, залишком, контрактом, оборотом, потребою; **на** суму;
- постійно, терміново, щорічно.

КУПІВЕЛЬНИЙ, -а, -е; – *пов'язаний з можливістю купувати*

- спроможність, ціна.

КУПІВЛЯ, -і, ж.; – *дія за знач. купувати*

- відкрита, вільна, обов'язкова, примусова;
- автомобіля, акцій, будівлі, валюти, взуття, виробів, землі, квитків, компанією, корпорацією, майна, мануфактури, машин, нерухомості, облігацій, оптом, особою, партії одягу, паю, підприємства, підприємством, покупцем, послуг, продуктів, продукції, робіт, суб'єктами, товарів, устаткування, фірмою, цінних паперів; **без** згоди, повернення, повідомлення, покриття, посередників; **в(у)** банку, кіоску, крамниці, магазині, роздріб, супермаркеті, універмазі; **з** аукціону, «наваром», прибутком, торгів; **за** валюту, готівку, гривні, долари, ціною; **з-під** поли, прилавка; **на** аукціоні, базарі, ринку, термін, ярмарку; **через** бартер, безготівковий рахунок, брокера, мережу Інтернет, посередника, фірму;
- відбувається, дозволяється, забороняється, закінчується, здійснюється, практикується, реєструється, розпочинається, триває;
- дозволяти, забороняти, закінчувати, здійснювати, реєструвати, розпочинати (*що*); домовлятися, повідомляти (*про що*);
- мета, об'єкт, процес, форми (*чого*); операція (*з чого*); домовленість, договір, контракт, угода (*щодо чого*); дозвіл, згода (*на що*); повідомлення (*про що*).

КУПУВА́ТИ, -ую, -уєш, недок.; док. **купіти**, куплю́, кúпиш; перех.; – *придбавати за гроші*

- автомобіль, акції, будівлі, взуття, вироби, власність, землю, квитки, майно, мануфактуру, машини, мед, нерухомість, обладнання, облігації, одяг, пай, підприємство, послуги, продукти, продукцію, товар, устаткування, фірму, цінні папери;
- вигідно, відкрито, вроздріб, зразу, оптом, швидко; **в(у)** банку, кіоску, крамниці, магазині, супермаркеті, універмазі; **з** аукціону, «наваром», прибутком, торгів; **за** валюту, готівку, гривні, гроші, долари; **з-під** поли, прилавка; **на** аукціоні, базарі, ринку, торгах, ярмарку; **у** виробника, власника, кого-небудь, підприємства, підприємця, продавця, фірми, хазяїна; **через** бартер, безготівковий розрахунок, брокера, мережу Інтернет, посередника, фірму.

КУПЮ́РА (*фр.*), -и, ж.; – *грошовий знак будь-якої вартості, облігація та подібні цінні папери*

- будь-яка, великономінальна, вітчизняна, зручна, іноземна, міжнародна, незручна, підроблена, постійна, пошкоджена, різні, тверда, фальшива;

- двісті гривень, один долар; з(із) зображенням, кількістю нулів, трьома нулями;
- виконує, використовується, вилучається, втрачає, має, обертається, підробляється, пошкоджується;
- вилучати, підробляти, пошкоджувати (що);
- вартість, вид, використання, вилучення, номінал, обернення, обіг, підробка, пошкодження, функції (чого); водяний знак, малюнок (на чому); потреба (у чому).

КУРС (лат.), -у, ч.; – *вартість цінних паперів, установлювана спеціальними нормативними актами; // ціна, за якою купують і продають акції, облігації, інші цінні папери і валюту*

- біржовий, валютний, вексельний, високий, гнучкий, емісійний, ефективний, змінний, інвентаризаційний, індикативний, інфляційний, коливний, множинний, незмінний, неофіційний, нестійкий, низький, нинішній, номінальний, об'єктивний, обмінний, обов'язковий, обумовлений, обчислюваний, оновлений, офіційний, очікуваний, паритетний, плаваючий, подвійний, поточний, примусовий, реальний, ринковий, різні, рівноважний, розрахунковий, середній, товарний, фіксований, форвардний, центральний, «чорний»; крос-курс, курс кеш, курс спот, спот-курс;
- акцій, валюти, гривні, гривні відносно долара, грошової одиниці, долара, емісії акцій, євро, купівлі, облігацій, обміну валюти, перерахунку, покупця, продавця, продажу, цінних паперів; **на** відкриття, закриття;
- базується, вводиться в дію, визначається, виражається, відрізняється, встановлюється, гарантує, досягає, залежить, залишається, запроваджується, змінюється, зміцнюється, знижується, зростає, зумовлює, з'являється, коригується, наближається, обчислюється, падає, перевищує, передбачає, підвищується, повертається, прогнозується, рухається, стабілізується, становить, стимулює, стоїть, укріплюється, утримується, формується;
- вводити в дію, визначати, встановлювати, запроваджувати, змінювати, зміцнювати, знижувати, коригувати, наближати, обчислювати, підвищувати, повертати, подавати, прогнозувати, публікувати, стабілізувати, укріплювати, утримувати, формувати (що); звертати увагу (на що); відходити (від чого); звикати (до чого); жити (з чим); здійснювати, купувати, обліковувати, продавати (за чим);
- величина, визначення, встановлення, девальвація, зміна, зміцнення, зниження, зрив, зростання, індекс, кількість, коливання, котирування, межа, множинність, нестабільність, основи, підвищення, поява, ревальвація, різновид, стабілізація, стабільність, укріплення, формування (чого); тиск (на що).

КУРСОВІЙ, -а, -е; – *прикм. до курс; стос. до курсу*

- вартість, втрата, дохід, маклер, перекіс, прибуток, ризик, різниця, ціна.

КУРТАЖ (фр.), -у, ч.; – комісійна винагорода, яку отримують біржові маклери та інші посередники за комерційні операції

- пристойний;
- брокерові, маклерові; **від** покупця, продавця; **за** посередництво;
- виплачується, залежить, обчислюється, сплачується;
- одержувати, отримувати, виплачувати, сплачувати;
- виплата, обчислення, отримання, розмір, ставки, сума (чого).

ЛИХВА́Р (давньоукр.), -я, -ч.; – особа, яка дає позику грошима, товарами тощо за сплату надто високих процентів (лихви)

- досвідчений, обережний, сміливий, спритний, хитрий;
- **із** досвідом; **на** біржі, ринку;
- боїться, вимагає, вичікує, гарантує, дає, додержується, займається, зникає, зобов'язує, зобов'язується, зраджує, з'являється, карає, надає, наживається, обіцяє, обманує, одержує, отримує, очікує, перешкоджає, підводить, позичає, помиляється, пробачає, сплачує, ховається, чекає, шкодить, шукає;
- викривати, засуджувати, знати, карати, ловити, повідомляти, судити, чекати, шукати (кого); одержувати, потерпати (від кого); скаржитися, сподіватися (на кого); брати (у кого); довіряти, доводити, обіцяти, сплачувати (кому); бути, домовлятися, зв'язуватися, зустрічатися, розмовляти, сваритися (з ким); слідкувати (за ким);
- вимоги, засудження, зобов'язання, кара, кошти, позика, помилка, пошуки, умови (кого); скарга (на кого); зустріч (з ким); суд (над ким).

ЛИХВА́РСТВО, -а, с.; – діяльність лихваря; // надання позики на кабальних умовах

- відоме, лібералізоване, незасуджене, скрите, чисте, явне;
- **на** біржі, ринку; у кредитуванні, торгівлі;
- виявляється, відбувається, дає можливість, засуджується, здійснюється, карається, лібералізується, має місце, підтримується, полягає, призводить, припиняється, розкривається, триває;
- викривати, виявляти, засуджувати, здійснювати, карати, лібералізувати, підтримувати, припиняти, розкривати (що); сприяти (чому);
- викриття, випадки, засудження, здійснення, наявність, лібералізація, підтримка, покарання, припинення, розкриття, умови (чого); сприяння (чому); помилки (у чому).

ЛИХВА́РСЬКИЙ, -а, -е; – *стос. до лихварства або лихваря*

- відсоток, дії, діяльність, капітал, кредит, позика, процент.

ЛІБЕРАЛІ́ЗАЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – *напрям у політиці, економіці і т. ін., що передбачає послаблення, поступки кому-небудь*

- можлива, неможлива, справжня;
- економіки, цін; **в(у)** економіці, політиці;
- відбувається, впливає, здійснюється, охоплює, полягає, призводить, спричиняє, унеможлиблює, унеможлиблюється;
- здійснювати, унеможлилювати (*що*); пов'язувати (*з чим*);
- вплив, здійснення, можливість, основи, переваги, політика (*чого*).

ЛІ́ЗИНГ (англ.), -у, ч.; – *довготермінова оренда машин, обладнання, споруд виробничого призначення, яка є способом фінансування інвестицій і активізації збуту*

- банківський, бартерний, вигідний, внутрішній, генеральний, двосторонній, експортний, зворотний, імпорتنний, класичний, компенсаційний, міжнародний, оперативний, операційний, опосередкований, пайовий, повний, поновлюваний, популярний, простий, прямий, револьверний, фінансовий, чистий; лізинг бруто, лізинг ліз-бек, лізинг нетто, лізинг «секонд-хенд»;
- майна, нерухомості, обладнання, споруд, станків, технічних ліній, транспортних засобів; **з(із)** залученням коштів, повною (частковою) оплатою;
- вважається, використовується, ґрунтується, дає змогу, передбачає, полягає, поширюється, регулюється, розвивається, розглядається, фінансується;
- вважати, використовувати, регулювати, розвивати, розглядати, розрізняти, фінансувати (*що*); брати, здавати, передавати, придбавати, продавати (*у що*); користуватися, регулювати (*чим*); укладати контракт (*за чим*);
- аспект, вид, використання, договір, об'єкт, ознаки, отримувач, перевага, період, послуги, поширення, регулювання, різновид, розвиток, термін, умови, фінансування, форма, частка (*чого*); вигода (*від чого*); законодавство (*з чого*); питання (*щодо чого*); договір (*про що*); користувач, регулювання (*чим*); ввезення, контракт (*за чим*).

ЛІ́ЗИНГОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до лізинг; стос. до лізингу*

- договір, компанія, контракт, кредит, операція, платежі, послуги, проект, схема, угода, фірма.

ЛІ́КВІДА́ТОР, -а, ч.; – *особа, якій доручено здійснити ліквідацію, зокрема підприємства-банкрута, та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів*

- відповідальний, досвідчений, надійний;
- банку, підприємства-банкрута;
- веде, виконує, відкликається, відповідає, вказується, забезпечує, задовольняє, займається, здійснює, зобов'язується, з'ясовує, має, наймається, організовує, оцінює, подає, призначається, регулює;

- відкликати, вказувати, зобов'язувати, наймати, призначати (кого); дозволяти, доручати (кому); ставати (ким);
- відповідальність, зобов'язання, повноваження, призначення (кого); вимоги (до кого); дозвіл, доручення (кому).

ЛІКВІДАЦІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до ліквідація; стос. до ліквідації*

- баланс, вартість, витрати, гроші, дивіденд, дні, залишок, комісія, маса, процедура.

ЛІКВІДАЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – *знищення, скасування, припинення існування кого-, чого-небудь*

- добровільна, примусова;
- банку, боргів, діяльності, збитків, існування, контракту, підприємства, спілки, угоди, установи, фірми; **за рішенням**;
- завершується, здійснюється, провадиться, триває;
- завершувати, здійснювати, провадити (*що*); оголошувати (*про що*);
- завершення, здійснення, необхідність, особливості, термін (*чого*); підстави (*для чого*); оголошення (*про що*).

ЛІКВІДИ (лат.), -ів, мн.; – *активи підприємства, які можна швидко і легко реалізувати, продати*

- мобільні;
- банку, підприємства, товариства, фірми;
- використовуються, купуються, продаються, реалізуються;
- використовувати, купувати, продавати, реалізовувати (*що*);
- використання, запаси, купівля, мобільність, продаж, реалізація (*чого*).

ЛІКВІДНИЙ, -а, -е; – *прикм. до ліквіди; стос. до ліквідів*

- активи, вексель, гроші, засоби, зобов'язання, кошти, матеріали, можливості, пасиви, «подушка», потік, резерв, ринок, співвідношення, фонд, цінні папери.

ЛІКВІДНІСТЬ (лат.), -ості, ж.; – 1) *припинення діяльності, існування чого-небудь*; 2) *здатність активів перетворюватися на готівку*

- абсолютна, банківська, більша, валютна, вторинна, генеральна, гривнева, дешева, загальна, інвестиційна, легка, менша, міжнародна, надлишкова, найнижча, недостатня, необмежена, низька, повна, систематична;
- активів, акцій, балансу, банку, грошей, грошової маси, економічних суб'єктів, зобов'язань, інвестицій, інвестиційного портфеля, компанії, підприємства, продукції, ринку, спілки, товару, цінних паперів, установи, фірми; **в економіці; на біржі**;
- визначається, забезпечується, зберігається, здійснюється, контролюється, надається, оцінюється, підвищується, підтримується, реалізовує, сприяє, характеризується;
- визначати, забезпечувати, зберігати, здійснювати, контролювати, мати, оцінювати, підвищувати, підтримувати, характеризувати (*що*); впливати (*на що*); залежати (*від чого*);

- визначення, забезпечення, запас, збереження, коефіцієнт, криза, менеджмент, міра, можливість, ознака, оцінка, підвищення, підтримка, показник, рівень, спектр, ступінь, умови, характеристика (чого); рішення (щодо чого); управління (чим).

ЛІКВІДУВАТИ, -ую, -уєш, недок. і док.; – *припиняти діяльність, існування і т. ін. чого-небудь*

- банк, підприємство, посаду, ринок, спілку, установу, фірму;
- за наказом, негайно, обов'язково, поступово, протягом року, у певний термін.

ЛІМІТ (лат.), -у, ч.; – *гранична величина витрат матеріальних, фінансових та інших ресурсів*

- брокерський, витратний, інвестиційний, кошторисний, кредитний, річний;
- авторизації, валютних операцій, видачі, витрат, відповідальності страховика, грошей, заборгованості, залишку готівки, інвестування, капіталу, капітальних вкладень, каси, коливання цін, контрактів, коштів, кредиту, кредитування, перестраховального покриття, позиції, страхового відшкодування, страхування, фінансування, ціни; на акції, будівництво;
- виділяється, визначається, використовується, відображає, встановлюється, дорівнює, запроваджується, наводиться, обчислюється, перерозподіляється, планується, повертається, розраховується, розробляється, складається, спонукає, становить, фіксується, формується;
- виділяти, визначати, використовувати, відображати, встановлювати, доводити, запроваджувати, наводити, обчислювати, перерозподіляти, планувати, повертати, розраховувати, розробляти, спрямовувати, фіксувати, формувати (що); відносити (до чого);
- вартість, визначення, використання, відображення, встановлення, доведення, залишок, запровадження, обчислення, перерозподіл, планування, повернення, термін використання, формування (чого); потреба (у чому).

ЛІМІТНИЙ, -а, -е; - *прикм. до ліміт; стос. до ліміту*

- дисципліна, застосування, капітал, наказ, споживання, ціна, ціноутворення, чекова книжка.

ЛІМІТУВАННЯ, -я, с.; – *визначення граничної величини виробничих ресурсів, обчисленої за нормами витрат відповідно до запланованої виробничої програми*

- внутрішнє, зовнішнє;
- капіталу, кредиту, фінансових ризиків, ціни;
- забезпечується, здійснюється;
- забезпечувати, здійснювати (що);
- забезпечення, здійснення, мета, механізм (чого).

ЛІЦЕНЗІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до ліцензія; стос. до ліцензії*

- винагорода, договір, збір, платежі, система, торгівля, угода.

ЛІЦЕНЗІЯ (лат.), -ї, ж.; – 1) дозвіл, виданий державними органами, на право використання, здійснення чого-небудь; 2) знижка з тарифного мита

- банківська, валютна, виняткова, відкрита, генеральна, експортна, зовнішньоекономічна, «золота», індивідуальна, патентна, повна, «позолочена», проста, разова, чинна;
- на використання, виробництво, здійснення, експорт, імпорт, право, виробництво, торгівлю;
- буває, видається, дає право, дозволяє, купується, передається, продається;
- видавати, купувати, одержувати, отримувати, передавати, придбавати, продавати (що); обмінюватися (чим);
- вид, видача, купівля, об'єкт, отримання, передача, придбання, продаж (чого); обмін (чим).

ЛІЦЕНЗУВАННЯ, -я, с.; – 1) видача ліцензії на право проведення певних операцій, користування чим-небудь; // договір на передачу однією особою (ліцензіаром) іншій (ліцензіатові) права використання імені, продукції, технології чи послуг ліцензіара в межах чітко визначеного ринку; 2) контроль за імпортом і експортом товарів у бік обмеження їх

- перехресне;
- банківських операцій, документації, страхової діяльності, товару; на виготовлення, використання, здійснення, експорт, імпорт;
- відбувається, дає змогу, здійснюється, обмежує;
- здійснювати (що);
- здійснення, об'єкт, обмеження, режим (чого).

ЛОГІСТИКА (гр.), -и, ж.; – оптимальне керування матеріальними, інформаційними й фінансовими потоками в економічних системах

- виробнича, військова, дистрибуційна, заготівельна, матеріальна, промислова, розподільча, торговельна, транспортна, фінансова;
- виробництва, збуту, переробки відходів, підприємства, постачання, продажу, торгівлі, утилізації відходів; у банківській справі, будівництві, військовій практиці, промисловості, сфері транспорту, торгівлі; бізнес-логістика, маркетинг-логістика, логістика-міх;
- визначається, виконує, використовується, відповідає, вносить, впливає, дає змогу, допомагає, забезпечує, застосовується, інтегрує, координує, орієнтується, організовує, ототожнюється, охоплює, охоплюється, передбачає, підтримує, пов'язується, породжує, посилює, потребує, розглядається, сприяє, спрямовується, створює, стимулює, стосується, структурується, трактується, функціонує;
- визначати, використовувати, застосовувати, класифікувати, ототожнювати, охоплювати, пов'язувати, розглядати, спрямовувати, структурувати, трактувати (що);
- аспект, вартість, визначення, використання, завдання, застосування, значення, інтеграційні тенденції, компоненти, концепція, корисність, межі, мета, об'єкт, підсистема, практика, принципи, процес,

розгляд, роль, специфіка, справа, спрямування, становлення, стратегія, структура, підсистема, сфера, теорія, тип, трактування, функції, функціонування, цілі (*чого*); **за** допомогою (*чого*).

ЛОГІСТІЧНИЙ, -а, -е; – *прикм. до логістика; стос. до логістики*

- вимоги, вирішення, витрати, галузь, діяльність, доведення, елемент, завдання, зміст, інформація, інфраструктура, канал, концепція, ланцюг, менеджмент, мережа, обслуговування, операції, підсистема, підхід, план, планування, послуги, потоки, процес, рішення, сервіс, система, стратегія, структура, підсистеми підприємства, сфера, товар, товариство, управління, фірма, функції, центр, цикл, цілі.

ЛОКАЛЬНИЙ (*лат.*), -а, -е; – *який не виходить за певні межі; місцевий*

- депозитарій, кошторис, розрахунок.

ЛЮКО (*лат.*), невідм., с.; – *встановлення ціни товару покупцем за місцем знаходження цього товару (без урахування доставки)*

- високе, знижене, підвищене, тимчасове;
- валют, продуктів, ринку, цінних паперів; **на** автомобілі, товари;
- встановлюється, знижується, підвищується;
- встановлювати, знижувати, підвищувати (*що*);
- встановлення, зниження, підвищення, умови (*чого*).

ЛОТ (*нім.*), -а, ч.; – *стандартна за кількістю і якістю партія товару, що пропонується для продажу на біржі, аукціоні*

- дешевий, дорогий, кожний, круглий, незвичайний, непарний, неповний, нефасований, нормативний, повний, стандартний, фасований, якісний;
- акцій, аукціону, біржі, продукції;
- визначається, виставляється, позначається, поставляється, продається, пропонується, скасовується;
- визначати, виставляти, позначати, поставляти, придбавати, продавати, пропонувати, скасовувати (*що*); надавати, присвоювати (*чому*);
- величина, визначення, номер, постачання, придбання, продаж, пропозиція, скасування, список (*чого*); ціна (*на що*).

МАГАЗІН (*нім.*), -у, ч.; – *спеціально обладнаний стаціонарний будинок (або його частина), призначений для продажу товарів і надання послуг покупцям; крамниця*

- вбудований, великий, грошовий, господарчий, дрібногуртовий, змішаний, кредитний, непродовольчий, неспеціалізований, оптовий, прибудований, продовольчий, промтоварний, роздрібний, спеціалізований, універсальний, фондочий; магазин-салон;
- безмитної торгівлі, будматеріалів, звичайного типу, меблів, посуду, самообслуговування, торгівлі за зразками, торгівлі під попереднє замовлення, фірмової торгівлі; **з** обмеженням (повним, спеціальним) обслуговуванням; **для** наречених;
- виконує, відкривається, забезпечується, займає, закривається, купує, здійснює, знаходиться, існує, купується, ліквідується, пра-

- цює, перевіряється, продається, реалізує, ремонтується, розміщується, розташовується, складається, спеціалізується, стоїть;
- відкривати, забезпечувати, закривати, купувати, ліквідовувати, мати, перевіряти, продавати, ремонтувати, розташовувати, тримати (*що*); завозити, заносити, заходити, потрапляти (*у що*); стосуватися (*чого*); призначатися (*для чого*); вивозити, виносити (*з чого*); знаходитися, купувати, працювати, продавати, розташовувати, стояти (*у чому*);
  - відкриття, вітрина, власник, зала, забезпечення, закриття, знаходження, існування, купівля, ліквідація, майно, обладнання, перевірка, покупець, приміщення, продавець, продаж, реклама, ремонт, розташування, спеціалізація, стан, функції (*чого*); обладнання, товар (*для чого*); вимоги, дорога, шлях (*до чого*); випадок, продаж, товар, торгівля, черга (*у чому*).

МАГАЗИНА́Ж, -у, ч.; – гроші, що сплачуються за зберігання товарів у магазині

- сума (*чого*).

МАГАЗИ́ННИЙ, МАГАЗИ́НОВИЙ, -а, -е; – стос. до магазину

- вивіска, горілка, політика, рушниця, хліб.

МА́КЛЕР (нім.), -а, ч.; – посередник між сторонами при проведенні операцій на фондових і товарних біржах, він виступає як юридична особа, діє за рахунок клієнтів і за їхнім дорученням

- вексельний, досвідчений, зареєстрований, курсовий, операційний, страховий;
- біржі, фірми;
- виконує, виступає, відає, діє, запевняє, здійснює, купує, має право, наполягає, обіцяє, одержує, отримує, працює, продає, укладає;
- викликати, призначати, шукати (*кого*); звертатися (*до кого*); покласти, покладатися (*на кого*); вимагати, купувати, придбавати (*у кого*); віддавати, довіряти, доводити, доручати, обіцяти, продавати, сплачувати (*кому*); домовлятися, розраховуватися, співпрацювати (*з ким*);
- виклик, вимоги, від імені, дії, діяльність, запевнення, зобов'язання, кошти, обіцяння, обов'язки, пошуки, рахунок, слово (*кого*); винагорода, довіра, доручення, сплата (*кому*); домовленість, розрахунок, співпраця (*з ким*).

МА́РЖА (фр.), -і, ж.; – 1) різниця між цінами товарів, курсами цінних паперів, процентними ставками, іншими показниками; 2) сума прибутку, обчислювана як відсоток до ціни продажу товару

- банківська, біржова, варіаційна, велика, висока, гарантійна, демпінгова, значна, клірингова, кредитна, першочергова, підтримувана, початкова, приваблива, ринкова, форвардна, щоденна;
- гривні і долара, прибутку; за позицією; на фондовій біржі; у відсотках, страховій справі, торгівлі; як гарантійний внесок;

- визначається, виникає, виплачується, виправдовує, враховує, встановлюється, забезпечує, зараховується, збільшується, зменшується, знаходиться, зумовлюється, кредитується, минає, може бути, нараховується, обчислюється, означає, оплачується, перевищує, різниться, розподіляється, списується;
- визначати, вимагати, виплачувати, вносити, встановлювати, зараховувати, збільшувати, зменшувати, зумовлювати, кредитувати, нараховувати, обчислювати, оплачувати, розподіляти, списувати (*що*); вистачати (*чого*); називати (*чим*); продавати (*з чим*);
- вид, визначення, виникнення, виплата, встановлення, зарахування, збільшення, зменшення, знаходження, коливання, кредитування, механізм, мінімум, нарахування, обмеження, обчислення, оплата, привабливість, природа, рівень, розмір, розподіл, розрахунок, списання (*чого*).

МАРЖИНА́ЛЬНИЙ, -а, -е; – *граничний за ознакою збитковості*

- аналіз, витрати, дохід, прибуток, рахунок, торгівля.

МА́РКЕТИНГ (*англ.*), -у, ч.; – *комплексна система заходів щодо вивчення ринку й активного впливу на споживацькі потреби з метою збуту товарів і одержання прибутку*

- диференційований, інноваційний, конверсійний, концентрований, масовий, міжнародний, некомерційний, пробний, проблемний, промисловий, протидіючий, прямий, соціально-етичний, страховий, сучасний, цільовий, ціновий; директ-маркетинг;
- засобів виробництва, послуг, сегментів ринку, споживчих товарів; **за** ринковим (товарним) принципом;
- активізує, орієнтується, передбачає, розглядається, спрямовується;
- застосовувати, розглядати, спрямовувати (*що*); використовувати (*у чому*);
- ділянки, застосування, ідеї, канал, комплекс, мета, методи, організація, план, принципи, програма, розвиток, система, стратегія, структура, тактика, функції (*чого*); директор, фахівець (*з чого*); управління (*чим*).

МА́РКЕТИНГОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до маркетинг; стос. до маркетингу*

- аналіз, витрати, дослідження, завдання, інформаційна система, комунікації, планування, посередники, практика, програма, пропозиція, рік, середа фірми, система, служба, стратегія, тактика.

МА́РКУВА́ННЯ, -я, с.; – *нанесення марки, позначки на вироби, товари і т. ін., яка містить дані про їхні якість і кількість*

- екологічне, етичне, застаріле, нове;
- виробів, документів, продукції, товару;
- відбувається, відновлюється, забезпечує, здійснюється, передбачає, припиняється, провадиться;
- відновлювати, здійснювати, припиняти, провадити (*що*); призначатися (*для чого*);

- відновлення, дата, здійснення, мета, припинення, проект, спосіб (чого); матеріали (для чого); пропозиції (щодо чого).

МЕНЕДЖЕР (англ.), -а, ч.; – спеціаліст у сфері керування виробництвом; найманий професійний керівник підприємства; // підприємець у сфері торгівлі, професійному спорті, шоу-бізнесі і т. ін., який організовує реалізацію товарів, виступи спортсменів, артистів і т. ін.

- відповідальний, дієвий, енергійний, досвідчений, кваліфікований;
- підприємства, фірми; з досвідом роботи, питань торгівлі; у професійному спорті, торгівлі, царині мистецтва;
- вважає, вибачає, вибачається, виправдовується, вирішує, відповідає, доводить, дякує, засвідчує, заслуговує, зацікавлює, знає, знаходить, зустрічається, контролює, координує, критикує, має право, належить, обіцяє, організовує, передбачає, переконує, переконується, підписує, погоджується, помиляється, поспішає, працює, розмірковує, розраховує, управляє, шукає;
- критикувати, наймати, переконувати, поважати, слухати (кого); вибачати, довіряти, доручати, передавати (кому); домовлятися, зустрічатися, погоджуватися, працювати (з ким);
- вади, вибачення, відповідальність, довіра, доводи, досвід, думка, заслуга, згода, знання, ідеї, критика, хиби, обіцянка, обов'язки, організованість, передбачення, переконання, підпис, помилка, пошуки, право, праця, професіоналізм, рівень, рішення, робота, школа (кого); довіра, доручення, повага (до кого); контроль (з боку кого); домовленість, зустріч, робота (з ким).

МЕНЕДЖМЕНТ (англ.), -у, ч.; – сукупність принципів, методів, засобів і форм управління виробництвом, спрямованих на його ефективність і збільшення прибутку

- вартісний, західний, здатний, інвестиційний, інноваційний, кредитний, новий, оперативно-тактичний, податковий, системний, стратегічний, фінансовий; бренд-менеджмент, ризик-менеджмент;
- активів, підприємства;
- базується, використовується, вирішує, забезпечує, забезпечується, оптимізує, організовується, охоплює, передбачає, підтримує, поділяється, прогнозує, реалізує, реалізується, спрямовується, ухвалює, формує;
- використовувати, забезпечувати, організовувати, поділяти, реалізувати, спрямовувати (що);
- використання, завдання, забезпечення, мета, методи, особливості, практика, принципи, реалізація, складники, спрямування, стандарт, теорія, форми (чого).

МІТНИЙ, -а, -е; – прикм. до мито; стос. до мита

- бандероль, бар'єр, блокада, борг, брокер, вартість, війна, декларація, догляд, доходи, законодавство, застава, збір, кодекс, конвенція, контроль, кордон, кредит, межа, надходження, огляд, операція, орган, оформлення, очистка, пільги, політика, пост, правила, протекці-

онізм, процедури, регулювання, режим, склад, служба, союз, справа, структура, тариф, тарифна преференція, територія, уповноважений, формальності.

МІТНИК, - а, ч; – *той, хто збирає мито*

- місцевий, український;
- **на** кордоні;
- відповідає, застерігає, здійснює, конфіскує, оформляє, перевіряє, попереджує, шукає;
- інформувати, попереджувати, слухатися (*кого*); відповідати, допомагати, доручати (*кому*); сперечатися (*з ким*).
- відповідальність, допомога, застереження, місце, обов'язки, попередження, робота (*кого*).

МІТНИЦЯ, -і, ж.; – *державна установа, що здійснює контроль за провезенням вантажу, багажу і поштових відправлень через кордон, стягує мито, податки та інші збори з товарів, які перетинають кордон*

- залізнична, морська, регіональна, російсько-українська;
- України;
- виконує, відповідає, додержується, дотримується, забезпечує, затримує, зберігає, здійснює, контролює, координує, має право, оподатковує, організовує, складає, справляє, стягує;
- минати (*що*); перевозити, проходити (*через що*); керувати (*чим*); закріплюється (*за чим*);
- завдання, компетенція, печатка, проходження, співробітник, функції (*чого*); порядок, робота, товарообіг (*на чому*).

МІТО (нім.), -а, с.; – *обов'язковий грошовий внесок, що його справляють митні органи держави з юридичних осіб і громадян під час перетину митного кордону; // державний грошовий збір, що його справляють з юридичних і фізичних осіб у разі здійснення між ними або між ними та державою певних дій*

- автономне, адвалорне, альтернативне, антидемпінгове, біржове, ввізне, вивізне, високе, внутрішньоквотне, гербове, державне, договірне, додаткове, дорожнє, експортне, ефективне, заборонне, змінне, значне, зрівнювальне, імпортне, каральне, комбіноване, компенсаційне, конвенційне, ліцензійне, номінальне, патентне, пільгове, поворотне, понадквотне, постійне, преференційне, просте, пропорційне, протекціоністське, своєрідне, сезонне, специфічне, спеціальне, статистичне, судове, транзитне, фінальне, фіскальне, щорічне;
- **від** вартості товару; **для** регулювання; **з** вантажів, товарів; **за** видачу документа, здійснення операції, перевезення; **на** аграрну продукцію, товари, цукор;
- виконує, використовується, впроваджується, враховує, враховується, встановлюється, запобігає, запроваджується, застосовується, захищає, зберігається, змінюється, накладається, нараховується, підлягає, погіршує, підтримує, повертається, полегшує, поширюється,

призначається, регулює, сплачується, справляється, сприяє, стосується, стримує, стягується, характеризується;

- вводити, використовувати, впроваджувати, враховувати, встановлювати, запроваджувати, застосовувати, зберігати, змінювати, накладати, нараховувати, повертати, призначати, сплачувати, справляти, стягувати (*що*); обкладати, регулювати (*чим*);
- вид, використання, вплив, впровадження, врахування, встановлення, запровадження, застосування, класифікація, накладання, нарахування, ознаки, повернення, призначення, розрахунок, сплата, ставки, стягнення, сума, форма (*чого*); збори (*від чого*).

МОНЕТА (*лат.*), -и, ж.; – грошовий знак, викарбуваний з металу

- апіграфна, білонна, дзвінка, зливкова, золота, інвестиційна, коронаційна, мідна, напівнумізматична, нейзильберова, нумізматична, обігова, пам'ятна, перша, повноцінна, поширена, пробна, п'ятигривнева, раритетна, розмінна, срібна, стандартна, тезавраційна, чиста, ювілейна; монета-символ;
- вітчизняного (чужоземного) виробництва, незатвердженого зразка, номіналом гривня, певного номіналу; **без** легенди, напису; з(**із, зі**) зображенням, золота, коштовного металу, міді, нейзильберу, сплаву, срібла;
- виготовляється, викарбовується, виконує роль, використовується, випускається, відноситься, дарується, з'являється, карбується, коштує, купується, має статус, називається, оформляється, перебуває в обігу, присвячується, продається, реалізується, роздаються, трапляється;
- виготовляти, викарбовувати, використовувати, випускати, дарувати, карбувати, купувати, оформляти, присвячувати, продавати, реалізувати, роздавати (*що*); надавати (*чому*); платити (*чим*);
- вага, вартість, виготовлення, використання, випуск, дарування, карбування, колекція, купівля, номінал, обріз, ознаки, оформлення, продаж, реалізація, сторона, тираж, форма (*чого*); зображення, напис (*на чому*); склад металу (*у чому*).

МОНЕТАРИЗМ (*англ.*), -у, ч.; – політика державного контролю над грошовими і кредитними ресурсами для впливу на економічну активність у країні в цілому

- переважає, передбачає;
- роль (*чого*).

МОНЕТАРНИЙ (*англ.*), -а, -е; – прикм. до монетаризм; стос. до монетаризму

- активи, база, золото, інфляція, метали, політика, правило, стаття.

МОНЕТИЗАЦІЯ -ї, ж.; – заміна чинних пільг, субсидій і т. ін. грошовою компенсацією

- необхідна, повна, потрібна;
- валового внутрішнього продукту, ВВП, економіки, пільг, послуг, субсидій; **на** проїзд, рівні домогосподарств (підприємств);

- вимагає, досліджується, пов'язується, проходить, робить можливим (неможливим);
- вимагати (чого); переходити (до чого); вводити, досліджувати (що); пов'язувати (з чим); працювати (над чим);
- введення, дослідження, зміст, коефіцієнт, перший етап, проблеми, рівень, розвиток, стан, ступінь, сутність, темп росту (чого); крок, перехід (до чого); експеримент (щодо чого); наказ, рішення (про що); сутність (у чому).

МОНЕТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до монета; стос. до монет*

- двір, дохід, знак, планшетка, поле, регалія, стопа.

МОНІТОРИНГ (англ.), -у, ч.; – *постійне спостереження за ситуацією на ринку, за виробничою і фінансовою діяльністю підприємства, банку, біржі тощо, а також за реалізацією окремих проектів, зокрема інвестиційних*

- безконтактний, біологічний, геосистемний, геофізичний, геохімічний, глобальний, дистанційний, екологічний, загальний, імпактний, контактний, локальний, параметричний, податковий, покомпонентний, постійний, регіональний, санітарно-гігієнічний, точний, фінансовий;
- біологічних ресурсів, інвестиційного ринку, інноваційної діяльності, навколишнього природного середовища, прибутку, реалізації проектів, ринку, стану довкілля, території, фінансової діяльності; **за** діяльністю банків;
- ведеться, здійснюється, допомагає, провадиться, розробляється;
- вести, здійснювати, провадити, розробляти (що);
- ведення, дані, здійснення, мета, організація, провадження, процес становлення, результат, розробка, система, складові (чого).

МОНОПІЛІЯ (гр.), -ї, ж.; – *виняткове право держави, організації, групи людей на виробництво, торгівлю або на діяльність у якій-небудь сфері суспільного життя; // велике виробниче, торговельне і т. ін. об'єднання, що володіє таким правом*

- абсолютна, багатопродуктова, банківська, білатеральна, валютна, винна, газетна, групова, державна, колективна, крупна, могутня, найбільша, неправильна, однопродуктова, окрема, панівна, повна, промислова, природна, регульована, справжня, сучасна, телефонна, технологічна, торговельна, транспортна, фальшива, фіскальна, чиста; монополія-виробник, монополія-споживач, монополія як змова;
- держави, зовнішньої торгівлі, окремого підприємства; **за** часів феодалізму; **на** виготовлення, видобування, виробництво, водопостачання, володіння, діяльність, збут, здійснення, продаж, промисел, реалізацію, теплопостачання, торгівлю, управління; у сфері газозабезпечення, сфері зв'язку (зовнішньої торгівлі);
- базується, вдосконалюється, виникає, використовує, виробляє, вкладає, впливає, впроваджує, встановлює, гальмує, дає змогу, дає можливість, домагається, досягає, експлуатує, забезпечує, запро-

ваджується, здійснює, здійснюється, знищується, зустрічається, з'являється, інвестує, існує, користується, купує, має потребу, охоплює, панує, передбачає, переплітаються, планує, породжує, починає, прагне, привласнює, придушує, продає, регулює, розвивається, розкривається, розрізняються, скуповує, створюється, суперечить, супроводжується, уникає, управляє, утворюється, утруднює, характеризується;

- вдосконалювати, запроваджувати, знищувати, розрізняти, створювати, супроводжувати, утворювати, характеризувати (*що*); перетворюватися (*у що*); належати, стосуватися (*до чого*); давати змогу, допомагати (*чому*); регулювати (*чим*);
- вдосконалення, вид, виникнення, дії, діяльність, експансія, запровадження, зв'язок, знищення, капітал, користь, мета, могутність, мотиви, надприбуток, наслідки, наявність, неспроможність, переваги, поведінка, поява, прагнення, прибутки, приклад, риси, розвиток, становище, створення, суб'єкт, сфера діяльності, тип, транснаціоналізація, утворення, учасники, форма, характеристика (*чого*); регулювання (*чим*).

МОНОПÓЛЬНИЙ, -а, -е; – *прикм. до монополія; стос. до монополії*

- вартість, влада, володіння, галузь, комітет, користування, надприбуток, право, прибуток, рента, становище, ціна.

МОНОПСОНІЯ (*гр.*), - ї, ж.; – *тип ринку, на якому, на відміну від монополії, існує велика кількість продавців і лише один покупець*

- чиста;
- зустрічається, існує;
- володіти (*чим*);
- влада, приклад, умови (*чого*).

МОРАТО́РІЙ (*лат.*), -ю, ч.; – *відтермінування сплати внутрішніх або зовнішніх боргових зобов'язань, оголошене спеціальними актами державної влади на певний термін чи до закінчення якихось надзвичайних подій; // призупинення виконання боржником грошових зобов'язань*

- загальний, офіційний, фактичний, частковий;
- **на** задоволення вимог, продаж, сплату податків, стягнення штрафів;
- вводиться, запроваджується, обумовлюється, оголошується, оформляється, охоплює, поширюється, припиняється;
- вводити, запроваджувати, оголошувати, оформляти, припиняти, розрізняти (*що*);
- введення, запровадження, мета, оголошення, оформлення, припинення, текст, термін дії, час (*чого*).

НАДАВА́ТИ, -даю́, -дає́ш, -даємо́, -даєте́, недок; док. **нада́ти**, -да́м, -дасі́, -да́сть, -дамо́, -дасте́, -даду́ть; – *1) давати можливість мати що-небудь, користуватися чимось і т. ін.; 2) давати кому-небудь певні звання, права, повноваження і т. ін., нагороджувати чимось*

- вчений ступінь, громадянам, допомогу, звання, здобувачеві, кандидові, кваліфікаційний клас, назву, номер, право, притулок, рейтингові оцінки, статус, учителів;
- вчасно, інкогніто, назавжди, нечесно, посмертно, терміново; із запізненням; **на** певний час.

НАДБАВКА, -и, ж.; – додана до чого-небудь частина; усе, що отримують над усталену норму

- велика, відсоткова, мала, одноразова, постійна, потрібна, процентна;
- врожаю, молока; **до** заробітної плати; **на** тарифну ставку; **у** розмірі;
- визначається, вираховується, додається, знімається, нараховується, перевищує, передбачається;
- визначати, вираховувати, додавати, знімати, нараховувати, одержувати, отримувати, передбачати (*що*); розраховувати, сподіватися (*на що*);
- визначення, вирахування, зняття, нарахування, отримання, передбачення, розмір, частина (*чого*); сподівання (*на що*); зарплата (*із чим*).

НАДВИШОК, -шку, ч.; – грошові виплати понад встановлену норму

- великий, відсотковий, гарантійний, малий, потрібний, процентний;
- **за** особливі вимоги до товару, пакет акцій, специфіку товару; **до** заробітної плати, ціни; **у** розмірі;
- виплачується, встановлюється, перевищує, передбачається, планується, стимулює;
- виплачувати, встановлювати, одержувати, отримувати, передбачати, планувати (*що*);
- величина, виплата, встановлення, отримання, передбачення, планування, розмір (*чого*).

НАДЛИШКОВИЙ, -а, -е; – який перевищує загальноприйнятну норму чи потребу в чому-небудь

- активи, вартість, грошовий потік, дохідність, запас, ліквідність, майно, попит, пропозиція, робоча сила.

НАДЛИШОК, -шку, ч.; – кількість чого-небудь, що виходить за межі потреб, перевищує їх

- бюджетний, потрібний;
- доходів, енергії, капіталу, касової готівки, кредиту, робочої сили, сміливості, хліба;
- вилучається, відкладається, є підставою, знімається, перевищує, підлягає вилученню;
- вилучати, відкладати, знімати (*що*);
- величина, вилучення, зняття, перевищення, розмір (*чого*).

НАДПРИБУТОК, -тку, ч.; – надлишок прибутку, що утворюється як різниця між суспільною та індивідуальною вартістю товару

- значний, монопольний, недостатній, організаційно-економічний, техніко-економічний;
- виробника, підприємства, постачальника;

- визначається, використовується, забезпечує, забезпечується, передбачається, розміщується, сприяє, утворюється;
- визначати, використовувати, забезпечувати, отримувати, передбачати, розміщувати, утворювати (*що*);
- величина, визначення, використання, джерело, забезпечення, отримання, передбачення, розмір, розміщення, утворення, форма (*чого*).

НАКЛАДНА́, у знач ім., -ої, ж.; – *первинний бухгалтерський документ для обліку надходження чи відпускання матеріальних цінностей; // супровідний документ за перевезення, передавання вантажу, товарів і т. ін.*

- авіавантажна, вантажна, залізнична, морська, океанська, податкова, річкова, товарна, товаротransпортна, транспортна;
- міжнародного зразка; **на** вантаж, товари;
- видається, використовується, виписується, заповнюється, засвідчує, зобов'язує, містить, оформляється, підписується, призначається, регулює, складається, супроводжує;
- видавати, використовувати, виписувати, вручати, заповнювати, оформляти, підписувати, складати (*що*); вказувати, зазначати (*у чому*);
- відбуватися, відвантажувати, передавати, приймати (*за чим*);
- видача, використання, дата заповнення (підписання), номер, оформлення, підписання, призначення (*чого*).

НАКОПІЧЕНИЙ, -а, -е; – *дісприкм. пас. до накопичувати*

- відсоток, дохід, заборгованість, капітал, пенсійні внески, процент.

НАКОПІЧУВАЛЬНИЙ, -а, -е; – *такий, що сприяє накопиченню або у якому відбивається результат накопичення*

- вклад, документ, період, рахунок, система, фонд.

НАКОПІЧУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; док. **накопичити**, -чу, -чиш; перех.; – *поступово збирати, накопляти в якій-небудь кількості; збільшувати, додавати що-небудь*

- внески, гроші, запаси, матеріальні цінності, рахунок;
- постійно, поступово.

НАРАХУВАННЯ, -я, с.; – *обчислення належної комусь плати; розрахунок оплати за щось; // штраф, платіж за порушення окремих умов договору, за незаконну витрату, грошову розтрату тощо*

- відсоткове, щомісячне, штрафне;
- амортизації, відсотків, зарплати, надбавки, пенсії, преміальних, процентів, штрафу; **до** фонду; **за** рахунок підприємства; **на** заробітну плату;
- визначається, включається, впливає, здійснюється, обчислюється, передбачає, передбачається;
- визначати, включати, здійснювати, обчислювати, передбачати (*що*); повідомляти (*про що*);
- визначення, здійснення, мета, методи, період, порядок, процентна ставка, розмір, термін (*чого*); повідомлення (*про що*).

НАРАХО́ВУВАТИ, -вую, -вуєш, недок.; док. **нарахува́ти**, -у́ю, -у́єш; перех.; – *записувати на чий-небудь рахунок; // обчислюючи, встановлювати надбавку до якої-небудь суми*

- відсотки, зарплату, надбавку, пенсію, преміальні, проценти, штраф;
- вчасно, напередодні, остаточно, своєчасно, похапцем, попередньо, терміново; із затримкою; у визначений термін.

НАЦІ́НКА, -и, ж.; – *підвищення ціни товару на яку-небудь суму; // сума грошей, на яку підвищено ціну чого-небудь*

- велика, значна, незначна, необхідна, потрібна, разюча, смішна, стабільна;
- **за** збут, обробку, постачання, упакування, якість; **на** вироби, молоко, продукцію, товар, хліб;
- відбувається, є, забезпечується, здійснюється, існує, нараховується, передбачає, передбачається;
- забезпечувати, здійснювати, нараховувати, передбачати;
- забезпечення, здійснення, нарахування, необхідність, передбачення, стабільність, сума (чого); потреба (у чому).

НЕДОПЛА́ТА, -и, ж.; – *сума податку чи іншого обов'язкового платежу, яку не повністю сплачено платником вчасно і підлягає сплаті*

- велика, незначна, помилкова, постійна;
- відсотків, грошей, процентів; **до** заробітку, зарплати, кредиту, рахунку; **за** використання, відомістю, збут, обробку, перевезення, послуги, постачання, рахунком;
- визначається, виявляється, передбачається, підлягає, погашається, сплачується, сприяє;
- визначати, виявляти, передбачати, погашати, рахувати, сплачувати (що); повідомляти (про що);
- розмір, сума (чого); винний (щодо чого); повідомлення (про що).

НЕДОСТА́ЧА, -і, ж.; – *брак, відсутність достатньої кількості чого-небудь; нестача*

- велика, виявлена, значна, незначна, понаднормова, фактична;
- бланків, виробів, документів, грошей, коштів, товару, цінних паперів, цінностей; **за** документами; **на** підприємстві;
- виявляється, відшкодовується, допускається, зараховується, передбачається, погашається, списується, сплачується, стягується, фіксується;
- бачити, виявляти, відшкодовувати, допускати, зараховувати, передбачати, погашати, помічати, списувати, сплачувати, стягувати, фіксувати (що); відповідати, карати (за що); повідомляти (про що); звинувачувати (у чому);
- виявлення, відшкодування, зарахування, передбачення, погашення, причина, розмір, списання, сплата, стягнення, сума (чого); відповідальність (за що); повідомлення (про що); звинувачення (у чому).

НЕЛІКВІДИ (лат.), мн., -ів; – *товарно-матеріальні цінності, зайві чи непотрібні підприємству; // готова продукція підприємства, яку важко реалізувати*

- виявлені, застарілі, знищені, нові, реалізовані, списані;
- у виробничих запасах, готовій продукції, грошовому потоці, незавершеному виробництві;
- виявляються, залежуються, знищуються, з'являються, можуть бути, реалізуються, списуються, трапляються;
- виявляти, знищувати, реалізовувати, списувати (що);
- види, виявлення, знищення, наявність, реалізація, списання (чого).

НЕЛІКВІДНИЙ, -а, -е; – *прикм до неліквіди; стос. до неліквідів*

- активи, вироби, грошовий потік, зобов'язання, підприємства, продукція, товар.

НЕПЛАТІЖ, -тежү, ч.; – *невнесення належної плати за що-небудь, несплата; // відмова боржника розраховуватися з кредитором, або відмова платника від акцепту чи оплати векселя*

- непередбачений, постійний, регулярний;
- банку, кредиторів, пенсіонерам, працівникам; за векселем, виконання, вироби, відвантаження, збут, перевезення, послуги, продаж, рахунком; у розмірі;
- виявляється, карається, передбачається, підлягає, покривається;
- виявляти, передбачати, покривати (що); карати (за що); повідомляти (про що);
- розмір, сплата, сума (чого); кара (за що); повідомлення (про що).

НЕПЛАТОСПРОМЇЖНИЙ, -а, -е; – *який не має можливості сплатити те, що він зобов'язаний сплатити*

- агентство, банк, дебітор, клієнт, підприємство, позичальник, покупець, фірма.

НЕПЛАТОСПРОМЇЖНІСТЬ, -і, ж.; – *фінансовий стан підприємства або окремих осіб, коли вони не можуть своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання перед кредиторами або зобов'язання щодо сплати податків, зборів та обов'язкових платежів*

- несвоєчасна, перехресна, тривала;
- банку, дебітора, клієнта, підприємства, позичальника, покупця, фірми; за позицію;
- виникає, передбачає, передбачається, пов'язується, призводить, розглядається, супроводжується, триває;
- застерігати, передбачати, попереджати, пояснювати, розглядати, супроводжувати (що); застерігати (від чого); призводити (до чого); пов'язувати (з чим);
- виникнення, застерігання, можливість, наслідки, передбачення, попередження, результат, тривалість (чого); борги, непорозуміння, неприємності (через що).

НЕПРИБУТКОВИЙ, -а, -е; – *який не приносить або нездатний приносити доходи, прибутки*

- активи, банк, виробництво, інвестиції, капітал, оборот, підприємство, ринок, торгівля, фірма, цінні папери.

НЕСТАЧА, -і, ж.; – *недостатня кількість чого-небудь, те, чого не вистачає; недостача*

- виявлена, значна, незначна, непередбачена, понаднормова, фактична;
- виробів, грошей, коштів, продукції, цінних паперів, цінностей; **за** документами; **на** підприємстві, ринку; **у** банку, касі, цеху;
- виникає, виявляється, відшкодовується, зараховується, передбачається, погашається, списується, сплачується, стягується, фіксується;
- виявляти, відшкодовувати, зараховувати, передбачати, погашати, помічати, списувати, сплачувати, стягувати, фіксувати (*що*); відповідати, карати (*за що*); повідомляти (*про що*); звинувачувати (*у чому*);
- виникнення, виявлення, відшкодування, погашення, причина, розмір, списання, сплата, стягнення, сума, фіксування (*чого*); відповідальність (*за що*); повідомлення (*про що*); непорозуміння, неприємності (*через що*); звинувачення (*у чому*).

НЕТТО (*італ.*), невідм., прикм., присл.; – *1) вага товару без тари і упаковки; 2) ціна товару за вирахуванням знижок; 3) чистий прибуток або дохід бюджету після вирахування витрат*

- прибутку, товару, ціни;
- вираховується, відображає, збільшується, зменшується, складає;
- вираховувати, збільшувати, зменшувати (*що*);
- вирахування, відображення, збільшення, зменшення (*чого*); бюджет нетто, маса нетто, товар нетто; визначення за нетто, кількість за нетто; нетто-активи, нетто-баланс, нетто-вартість, нетто-відсотки, нетто-грошовий потік, нетто-дохід, нетто-заборгованість, нетто-зміна, нетто-капітал, нетто-премія, нетто-прибуток, нетто-проценти, нетто-ставка.

НОМІНАЛ (*лат.*), -у, ч.; – *вартість, вказана на цінних паперах, паперових грошах, монетах; // ціна товару, зазначена у прейскуранті або на самому товарі*

- високий, гривневий, низький; номінал Євро;
- акції, грошового знака, депозиту, купюри, монети, облігації, цінних паперів;
- визначає, вказується, враховується, зазначається, змінюється;
- вказувати, враховувати, зазначати, змінювати (*що*);
- визначення, відсутність, зазначення, зміна, наявність (*чого*).

НОМІНАЛЬНИЙ, -а, -е; – *який виражається грошовою вартістю або позначенням на чому-небудь*

- валютний курс, вартість, депонент, дохід, заробітна плата, значення, капітал, котирування, курс, оцінка, процентна ставка, сума векселя, тримач, фонд робочого часу, ціна.

НОРМА (лат.), -и, ж.; – звичайний, узаконений, загальноприйнятий, обов'язковий порядок, стан і т. ін.

- внутрішня, виробничі, гранична, заборонна, зобов'язальна, комплексні, кошторисна, купонна, матеріальна, обов'язкова, процесуально-процедурна, реальна, соціальні, укрупнені, фінансові, фінансово-правова;
- відрахувань, відшкодувань, використання, виробітку, виробничого запасу, витрат, дохідності, забезпечення, заміщення, запасу, збитковості, капіталізації, нагромадження, накопичення, обігових коштів, обороту, обслуговування, праці, прибутку, природних витрат матеріалів, продуктивності, процента, резервів, рентабельності, тривалості будівництва, часу, чисельності; **на** активи підприємства, інвестиції;
- буває, визначає, визначається, використовується, вимірюється, виражається, враховує, враховується, встановлюється, диференціюється, застосовується, затверджується, існує, має місце, обчислюється, подається, призначається, розробляється, слугує, характеризується;
- визначати, використовувати, вимірювати, враховувати, встановлювати, диференціювати, застосовувати, затверджувати, обчислювати, призначати, розрізняти, розробляти, характеризувати (*що*); включати (*до чого*); визначати (*за чим*);
- визначення, використання, вимірювання, врахування, встановлення, застосування, затвердження, зміст, обчислення, розроблення, характеристика, функція (*чого*).

НОРМАТИВ (лат.), -у, ч.; – економічний, фінансовий, технічний, технологічний чи інший показник відповідних норм, згідно з якими здійснюють певну дію, приймають управлінське рішення; // розрахункова максимально припустима величина витрат праці, матеріалів тощо на виробництво одиниці продукції або окремої роботи

- економічний, кошторисний, соціальний, стратегічний, технічний, технологічний, фінансовий, цільовий;
- вибування фондів, витрат, залишків ресурсів, капітальних вкладень, обігових коштів, регулювання діяльності, резервування, товарних запасів, фінансування, чисельності, численності;
- виконується, встановлюється, змінюється, існує, має місце, розробляється, усталюється;
- виконувати, встановлювати, змінювати, розробляти, усталювати (*що*); дотримуватися, стосуватися (*чого*); відповідати (*чому*);
- виконання, встановлення, дотримання, зміна, наявність, розроблення (*чого*); відповідність (*чому*).

НОРМАТИВНИЙ, -а, -е; – який визначає норму, правила чого-небудь; // який відповідає нормативу, встановлений нормативом

- витрати, документ, запас, калькуляція, облік, система, собівартість, термін.

НО́ТИС (англ.), -у, ч.; – *письмове повідомлення, сповіщення про щось; // спеціальний документ, яким супроводжують постачання товарів на біржу*

- відповідний, зазначений, засвідчений, затверджений, негайний, не-передавальний, обов'язковий, передавальний, північний, підписаний, підтверджений, попередній, семиденний, сформований, фіксований;
- продавця, судна, товарів; **про** готовність судна, постачання;
- відповідає, готується, діє, доводить, зазначає, засвідчується, надається, надсилається, містить, передається, передбачає, підписується, підтверджується, подається, розривається, складається, формується;
- вручати, готувати, засвідчувати, надавати, надсилати, одержувати, отримувати, передавати, підписувати, підтверджувати, подавати, розривати, складати, формувати (*що*);
- вид, вручення, дата, підписання, підтвердження, подання, пункти, реквізити, термін, умови, форма, функція (*чого*).

НУВО́РИШ (фр.), -а, ч.; – *людина, яка швидко розбагатіла із сумнівних джерел доходів, посівши відповідне місце у вищих сферах суспільства; // багатій-вискочка*

- безсумнівний, енергійний, нахабний, хитрий;
- у владі, торгівлі;
- агітує, багатіє, виконує, впевнює, здійснює, обіцяє, посідає, проби-вається, пропагує, спекулює, торгує;
- запевняти, зупиняти (*кого*); звертатися (*до кого*); вірити, довіряти (*кому*); боротися (*з ким*);
- агітація, впевненість, доходи, місце, нахабство, обіцянки, пропаган-да (*кого*); боротьба (*з ким*).

О́БИГ, -у, ч.; – *характерний для товарного виробництва обмін товарів, праці, грошей та інших об'єктів власності через купівлю-продаж*

- безготівковий, біржовий, вексельний, вільний, готівковий, грошо-вий, предметний, товарний;
- грошей, капіталу, ресурсів, робочої сили, цінних паперів;
- здійснюється, пов'язується;
- здійснювати (*що*); залежати (*від чого*); допускати (*до чого*); пов'язувати (*з чим*); слідкувати (*за чим*);
- еластичність, засіб, здатність, здійснення, ознака, перевага, процес, специфіка, сфера, фонд (*чого*); банкноти (*в чому*).

О́БЛІК, -у, ч.; – *засвідчення, встановлення наявності, з'ясування кількості чого-небудь; // реєстрація процесів будь-якої діяльності в її кількіс-ному та якісному виявах з метою спрямування, контролю і т. ін.*

- аналітичний, бухгалтерський, бюджетний, вартісний, господар-ський, депозитарний, деталізований, децентралізований, документа-льно обґрунтований, зведений, камеральний, кількісний, колгосп-ний, комплексний, матеріальний, неперервний, нормативний, опера-тивний, оперативно-технічний, первинний, персоніфікований, по-

датковий, пооб'єктний, постійний, простий, регламентований, синтетичний, складський, сортовий, статистичний, стратегічний, суцільний, табельний, традиційний, управлінський, фінансовий;

- боргових вимог, бюджетних витрат, бюджетних позик, векселів, виконання бюджетів, використання робочого часу, витрат, виходів на роботу, відомостей, відповідальності, господарських засобів (операцій), документації, інвентаризації, кадрів, калькуляції, майна, матеріальних цінностей, надходжень, обороту, податків, підприємств, платежів, платників податків, прав власника, права власності, продуктивності, руху матеріалів, статутного капіталу, суми внесків, установ, цінних паперів; **за** системою ГААП; **із** застосуванням методу; **у** бюджетних організаціях;
- ведеться, відбувається, здійснює, здійснюється, припиняється, триває;
- вести, здійснювати, припиняти (*що*);
- ведення, дані, елемент, здійснення, предмет, рахунки (*чого*).

ОБЛІКОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до облік; стос. до обліку*

- база, відомість, відсоток, джерела, документація, зони, картка, кошти, кредит, лист, операції, оцінка, період, політика, прибуток, процент, процес, реєстр, реєстрація, ринок, справа, ставка, ціна.

ОБМІН, -у, ч.; – *процес передачі і отримання натомість чого-, кого-небудь*

- безвалютний, високотехнологічний, глобальний, грошовий, еквівалентний, міжнародний, нееквівалентний, товарний;
- активами, валютою, послугами, продукцією, роботами, товарами; **між** виробниками, країнами, партнерами, працівниками; **на** акції, валюту, гроші, послуги, товар, хутро;
- відбувається, дозволяється, завершується, здійснюється, зумовлюється, контролюється, набуває, опосередковується, передбачається, починається, триває;
- вивчати, дозволяти, завершувати, здійснювати, зумовлювати, ініціювати, контролювати, передбачати, починати (*що*);
- вивчення, завершення, здійснення, контролювання, об'єкт, початок, предмет, результат, термін, учасники, форма, час (*чого*); підстави (*для чого*); дозвіл (*на що*); контроль (*за чим*).

ОБМІННИЙ, -а, -е; – *прикм. до обмін; стос. до обміну*

- валюта, взаємодія, курс, пункт.

ОБМІНЮВАТИ, -нюю, -нююєш, недок.; док. **обміняти**, -няю, -няєш; перех.; – *віддаючи, одержувати натомість кого-, що-небудь*

- активи, акції, будматеріали, валюту, вироби, гроші, долари, майно, послуги, працівників, продукти, продукцію, речі, товар, хутро; **на** будматеріали, валюту, вироби, гроші, долари, послуги, продукти, продукцію, речі, товар, хутро;
- вигідно, вчасно, постійно, час від часу, швидко.

ОБОРОТ, -у, ч.; – 1) грошові суми, одержувані від реалізації товарних мас за певний відрізок часу; 2) бухгалтерський термін, що означає валовий дохід чи валовий обсяг продажу без будь-яких відрахувань

- безготівковий, біржовий, валовий, видатковий, готівковий, грошовий, дебетовий, зайвий, заключні, зовнішньоекономічний, зовнішньоторговельний, касовий, кредитовий, міжфіліальний, оподатковуваний, необхідний, платіжний, прибутковий;
- активів, грошей, запасів, капіталу, коштів, попереднього року, працівників, робочої сили; за вкладками, рахунками; на фондовій біржі;
- обліковується, обчислюється, підлягає обліку;
- обліковувати, обчислювати, розрізняти (що);
- коефіцієнт, облік, обчислення, показник (чого).

ОБОРОТНИЙ, -а, -е; – прикм. до оборот; стос. до обороту

- активи, баланс, валюта, відомість, документ, засоби, капітал, каса, фонди, цінні папери.

ОБСЯГ, -у, ч.; – кількісний економічний показник, що відображає величину затрат ресурсів, окремих факторів виробництва, створеного або спожитого продукту, попиту і пропозиції товарів, послуг і вимірюється у вартісних або натуральних одиницях

- великий, малий, сукупний;
- аудиторської перевірки, вибірки, виконаних робіт, виробництва, попиту, послуг, продажу, продукції, пропозиції, товарів;
- визначається, вимірюється, залежить, обчислюється, пропонується;
- визначати, вимірювати, обчислювати, пропонувати (що); залежати (від чого);
- визначення, вимірювання, залежність, обчислення, перевірка, показники, пропозиція (чого); залежність (від чого);

ОВЕРДРАФТ (англ.), -у, ч.; – короткотерміновий кредит, суть якого полягає у списанні коштів із розрахункового рахунку клієнта понад їхній залишок на рахунку, тобто в утворенні на рахунку клієнта дебетового сальдо

- під купівлю валюти;
- використовується, відрізняється, дає змогу, дається, здійснюється, погашається;
- використовувати, давати (що);
- використання, порядок погашення, сума, термін, умова (чого); позика (у формі чого); кредит (за чим).

ОВЕРСОЛД (англ.), -у, ч.; – зниження ринкових цін на товари, валюту, цінні папери до збиткового рівня внаслідок надмірної кількості їх на ринку

- постійний;
- на продукти, товар;
- відбувається;
- користуватися (чим);
- використання, термін, умови (чого).

ОКЛАД, -у, ч.; – *заробітна плата, що видається за виконану роботу відповідно до посади, кваліфікації і т .ін.*

- великий, малий, місячний, невеликий, персональний, подвійний, посадовий, пристойний;
- банкіра, директора, керівника, менеджера, посадовця, працівника, продавця, співробітника; **згідно з посадою**;
- виплачується, встановлюється, збільшується, зменшується, змінюється, нараховується, підвищується, призначається;
- виплачувати, встановлювати, збільшувати, зменшувати, нараховувати, одержувати, отримувати, підвищувати, призначати (*що*);
- виплата, встановлення, два, збільшення, зменшення, нарахування, підвищення, призначення, розмір, схема (*чого*); надбавка (*до чого*); премія (*згідно з чим*).

ОКЛАДНИЙ, -а, -е; – *стос. до окладу*

- збір, лист, податок, страхування.

ОКУПНІСТЬ, -ності, ж.; – *повернення коштів, вкладених у що-небудь*

- інтенсивна;
- витрат, інвестицій, капітальних вкладів, коштів, ресурсів;
- здійснюється, передбачається;
- здійснювати, передбачати (*що*); сподіватися (*на що*);
- інтенсивність, показник, термін (*чого*); сподівання (*на що*).

ОНКОЛЬ (*англ.*), -ю, ч.; – *банківська позичка або рахунок під заставу цінних паперів чи товарів*

- кредиту, рахунку, угоди;
- використовується, може бути, припиняється;
- використовувати, припиняти (*що*);
- використання, припинення (*чого*).

ОНКОЛЬНИЙ, -а, -е; – *прикм. до онколь*

- кредит, рахунок, угода.

ОНЛАЙН (*англ.*), -у, ч.; – *безпосередній прямий зв'язок з комп'ютером емітента кредитної картки в момент виконання операції з використанням цієї картки*

- онлайн-брокер, онлайн-операція, онлайн-стоп-лист.

ОПЕРАЦІЯ, -ї, ж.; – *окрема дія в ряду інших*

- агентська, активна, арбітражна, балансова, бартерна, безнадійна, безризикова, біржова, брокерська, валютна, вексельна, венчурна, внутрішньогрупова, внутрішня, гарантійна, господарська, готівкова, депозитна, дивідендна, дилінгова, дисконтна, довірча, допоміжна, експортно-імпортна, емісійна, забезпечувальна, заставна, зовнішньоекономічна, зовнішньоторговельна, інвестиційна, касова, кожна, комерційна, комісійна, компенсаційна, конверсійна, консигнаційна, корпоративна, кредитна, лізингова, ломбардна, митна, міжбанківські, міжнародна, негрошова, «невидима», облікова, обліково-позикова, орендна, основна, офсетна, паралельна, пасивна, певна, переказна, переоблікова, підприємницька, платіжна, позабалансова,

- позареалізаційна, посередницька, пролонгаційна, проста, процентна, рамбурсна, реальна, реекспортна, реімпортна, розрахункова, скарбнича, складна, страхова, строкова, термінова, товарна, товарно-комісійна, торговельна, торгово-посередницька, трастова, фіктивна, фінансова, фондова, форвардна, ф'ючерсна; операція аутрайт, операція опціон, операція своп, операція спот, траст-операції;
- банку, депозитарію, зустрічної торгівлі, емітента, купівлі-продажу, пов'язаних сторін, фінансових посередників, хеджування; **з(із)** активами, валютним опціоном, векселями, використанням векселів, грошовими вкладками, грошовими коштами, договором, премією, товарно-матеріальними цінностями; **між** компаніями, суб'єктами; **на** відкритому ринку, умовах; **через** розрахункову палату; **щодо** залучення заощаджень (коштів), купівлі, кредитування, лізингу, обміну валюти, продажу, розміщення вільних коштів, списання коштів, товаропросування, управління майном, цінних паперів;
  - виконується, відображається, гарантує, готується, дає гарантію, дає змогу, дозволяє, здійснюється, зумовлює, контролюється, надає, належить, обслуговується, оформляється, передбачає, передбачається, пов'язується, поділяються, позбавляється, потребує, приносить, регулюється, реєструється, позбавляє, складається, супроводжується;
  - виконувати, відобразити, готувати, здійснювати, контролювати, обслуговувати, оформляти, передбачати, пов'язувати, позбавляти, реєструвати, супроводжувати (*що*); інформувати, попереджати (*про що*); належати (*до чого*); керувати, регулювати (*чим*); пов'язувати (*з чим*);
  - вид, виконання, відображення, вимірники, дані, здійснення, ініціатор, класифікація, мета, необхідність, об'єкт, обслуговування, обсяг, ознаки, оформлення, підготовка, реєстрація, результат, різновиди, сутність, суть, учасник (*чого*); підготовка (*до чого*); прибуток (*з чого*); ризик (*щодо чого*).

ОПЕРАЦІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до операція; стос. до операції*

- активи, бюджети, важіль, валютний ринок, витрати, діяльність, доходи, змінні витрати, капітал, каса, левередж, маклер, оренда, прибуток, рахунок, ризик, цикл, час.

ОПЛАТА, -и, ж.; – *дія за знач. оплачувати; // виплачувані за що-небудь гроші; плата*

- вчасна, додаткова, повна, попередня, своєчасна, термінова, часткова;
- авансом, акціями, відпустки, годин роботи, готівкою, гривнями, грошима, доларами, купленого, облігацій, навчання, «натурою», перевезень, перерви, пільгових годин роботи, позики, покупцям, послуг, постачання, праці, працівника, працівникам, прогулів, простоїв, товарів, часу; **за** акціями, карткою, вихідні дні, відпрацьований час, місцем роботи, понаднормові роботи, послуги, рахунком, час виконання; **із** затримкою; **через** банк, Інтернет, касу;

- відбувається, затримується, здійснюється, обчислюється, складається;
- затримувати, здійснювати, обчислювати, одержувати, отримувати, охоплювати (*що*);
- затримка, розмір, сума, термін (*чого*).

ОПЛАЧУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; док. **оплатіти**, -ачу́, -áтиш; перех.; – *вносити плату за що-небудь; платити за роботу, послуги і т ін.*

- виклик майстра, відвантаження, відпрацьований час, відпустку, години роботи, капітал, куплене, навчання, перевезення, перерву, пільгові години роботи, позику, понаднормові роботи, послуги, постачання, працю, святкові дні, час виконання, час простоїв;
- авансом, вчасно, готівкою, грошима, інкасо, «натурою», своєчасно, повністю, терміново, частково; **за** акціями, карткою, рахунком; **із** затримкою; **через** банк, Інтернет, касу.

ОПОДАТКОВУВАНИЙ, ОПОДАТКОВАНИЙ, -а, -е; – *дісприкм. пас. до оподатковувати, оподаткувати*

- будинок, дохід, заробітна плата, збиток, земельна ділянка, майно, об'єкт, оборот, прибуток, товар.

ОПОДАТКОВУВАННЯ, ОПОДАТКУВАННЯ, -я, с.; – *узаконене державою обкладання податками юридичних осіб і громадян, а також порядок сплати податків*

- багатоступінчасте, звичайне, індивідуальне, каскадне, майнове, непряме, обов'язкове, однакове, одночасне, передчасне, пільгове, подвійне, подушне, прибуткове, прибутково-майнове, прогресивне, пропорційне, пряме, регресивне, рівне, своєчасне, узаконене;
- будинку, доходів, заробітної плати, збитків, земельної ділянки, майна, обороту, прибутку, прибутковим податком, товару; **без** урахування податку; **відповідно до** законодавства; **за** місцем проживання; **із** відстроченням; **на** стадії виробництва.
- враховує, дає змогу, застосовується, збільшує, збільшується, здійснюється, оформляється, передбачає, передбачається, призводить;
- застосовувати, збільшувати, здійснювати, називати, оформляти, передбачати, планувати (*що*); розраховувати (*на що*); уникати (*чого*); підлягати (*чому*);
- застосування, збільшення, здійснення, мета, метод, мінімізація, об'єкт, оптимізація, оформлення, планування, режим, рівень, сфера, уникнення (*чого*); територія вільна (*від чого*); підстави (*для чого*).

ОПОДАТКОВУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; док. **оподаткувати**, -ую́, -уєш; перех.; – *обкладати податком*

- власника, громадян, доходи, іноземців, майно, оборот, осіб, підприємця, платника, прибуток, продавця, суб'єкт, товар, юридичну особу;
- надмірно, пізніше, подвійно; **без** урахування податку; **відповідно до** законодавства; **за** місцем проживання; **із** відстроченням; **на** стадії виробництва.

ОПТОВИЙ, -а, -е; – який здійснюється у великій кількості, оптом або причетний до оптової торгівлі; // який купує або продає оптом

- закупки, магазин, покупець, продавець, продаж, ринок, торгівля, ціна, ярмарок.

ОПТОМ, присл.; – великими партіями, у великих кількостях, усе разом, гуртом

- вивозити, відвантажувати, забирати, закупувати, збувати, купувати, продавати, реалізовувати.

ОПЦІОН (лат.), -у, ч.; – право, зафіксоване біржовою угодою, на продаж чи придбання товарів, валюти, цінних паперів за певних умов протягом певного часу; // строкова угода, що передбачає таке право

- акціонерний, альтернативний, американський, безкоштовний, бінарний, біржовий, важливий, валютний, вантажний, вдалий, виборний, вигідний, викупний, встановлений, генеральний, географічний, «голий», додатковий, європейський, зазначений, затверджений, зафіксований, звичайний, золотий, комбінований, минулий, наявний, незастрахований, незахищений, некомпенсований рівною позицією, паритетний, подвійний, покритий, п'ятирічний, стандартний, функціональний, ф'ючерсний, «циліндричний», чинний; опціон кванто, опціон кол, опціон пут, опціон стелаж, опціон стренгл;
- акцій, відсоткової ставки, емітента, застереження, зміни, купівлі, покупця, продавця, продажу, цін; **без** виграшу, грошей, покриття; **з(із)** вирашем, одночасною купівлею-продажем, поверненням, покриттям, програшем, різними цінами; **на** акції, безпроцентну ставку, валютний контракт, відсоткову ставку, індекси, купівлю, поставку, придбання товару, продаж; **при** грошах;
- вводиться, визначається, виконується, використовується, впливає, встановлюється, дає право, дається, допускає, забезпечує, забезпечується, застосовується, затверджується, захищається, здійснюється, знаходиться, зобов'язує, набувається, належить, обумовлює, оплачується, передається, підтверджується, поділяються, продається, реалізується, створює, укладається, фіксується, функціонує;
- вводити, визначати, виконувати, використовувати, виплачувати, встановлювати, забезпечувати, застосовувати, затверджувати, захищати, здійснювати, купувати, набувати, надавати, написати, одержувати, оплачувати, отримувати, передавати, підтверджувати, поділяти, придбавати, продавати, продовжувати, реалізовувати, укладати, фіксувати (*що*); сплачувати (*за що*); включати (*у що*); володіти, скористатися (*чим*); позичати (*з чим*); надавати право (*за чим*);
- виконання, використання, власник, дія, емітент, застосування, затвердження, захист, змінні величини, купівля, ознака, операція, оплата, отримання, підтвердження, покупець, придбання, продавець, продаж, продовження, реалізація, різновид, термін дії, умови, ціна (*чого*); **в** межах, основі (*чого*); премія (*для чого*); контракт, опе-

рація (з чого); дозвіл, попит, пропозиція (на що); володіння, торги (чим); акції (за чим); операція опціон.

ОПЦІОННИЙ, -а, -е; – *прикм. до опціон; стос. до опціону*

- контракт, реалізація, сертифікат, стратегія.

ОПЦІЯ, -ї, ж.; – *один із варіантів для вибору*

- захеджовані;
- кукурудзи, пшениці, ячменю;
- викупувати, підбирати;
- набір, ціна (чого).

ОРДЕР (нім.), -а, ч.; – *документ на здійснення певної операції з грошовими коштами чи товарно-матеріальними цінностями*

- видатковий, касовий, меморіальний, прибутковий, торговельний;
- **на** арешт, купівлю, одержання, отримання, продаж;
- видається, містить, підписується, пред'являється, свідчить, складається;
- видавати, одержувати, отримувати, показувати, пред'являти, складати (що); зазначати (у чому);
- **на** підставі (чого); запис (у чому).

ОРДЕРНИЙ, -а, -е; – *прикм. до ордер; стос. до ордера*

- індосамент, коносамент, чек, цінні папери.

ОРЕНДА (лат.), -и, ж.; – *наймання, тимчасове користування будівлями, земельною ділянкою, обладнанням, майном, машинами і т. ін. на договірних засадах*

- безстрокова, довгострокова, довготермінова, інша, короткострокова, короткотермінова, операційна, подібна, середньотермінова, тимчасова, фінансова, чиста;
- активів, будинку, будівлі, ділянки, земельного паю, землі, квартири, майна, об'єкта, підприємства, приміщення, фабрики; “**в** портфелі”; **на** певний час, рік;
- дає змогу, закінчується, оформляється, передбачає, поновлюється, припиняється, продовжується, реєструється;
- оформляти, передбачати, поновлювати, припиняти, продовжувати, реєструвати (що); брати, здавати, передавати (в що);
- договір, закінчення, об'єкт, ознаки, оформлення, передбачення, поновлення, початок, право, припинення, продовження, реєстрація, умови, термін, ціна (чого); зобов'язання (щодо чого); платежі (за що); право (на що); договір, угода (про що).

ОРЕНДНИЙ, -а, -е; – *стос. до оренди*

- договір, плата, платежі, ставка відсотка, угода.

ОРЕНДОВАНИЙ, -а, -е; – *дієприкм. пас. мин. ч. до орендувати*

- активи, будинок, будівля, ділянка, земельний пай, земля, квартира, майно, об'єкт, підприємство, приміщення, фабрика.

ОРЕНДУВАТИ, -ую, -уєш, недок. і док., перех.; – *брати в оренду*

- активи, будинок, будівлю, ділянку, земельний пай, землю, квартиру, майно, об'єкт, підприємство, приміщення, фабрику;

- довгий час, завжди, тимчасово; **на** певний (довгий) час, рік.

ОФЕРТА (лат.), -и, ж.; – *формальна пропозиція про укладання угоди з детальним зазначенням її умов*

- вільна, письмова, тверда, усна;
- **про** вартість продукції, порядок розрахунків, строки виконання; **щодо** бажання, продажу;
- акцептується, виконується, використовується, відрізняється, здійснюється, містить, надсилається, пов'язує, приймається, спрямовується;
- адресувати, акцептувати, виконувати, використовувати, здійснювати, надсилати, одержувати, отримувати, приймати, розрізняти (*що*); відмовлятися (*від чого*); вказувати, зазначати (*в чому*); звертатися, погоджуватися (*з чим*);
- автор, вид, виконання, використання, здійснення, зміст, отримання, спрямування, текст, термін дії, умови (*чого*); відмова (*від чого*); відповідь (*на що*).

ОФШОР (англ.), -у, ч.; – *фінансовий центр, який залучає іноземний капітал через надання спеціальних податкових та інших пільг іноземним компаніям, що реєструються в країні розміщення центру*

- доступний, зручний, пільговий, потрібний, розташований;
- **для** компанії, фінансово-кредитних операцій, чужоземних резидентів; **у** країні;
- використовується, залучає, залучається, кооперує, надає можливість, розміщується, функціонує;
- використовувати, залучати, перекривати, утворювати (*що*); експортувати (*в що*); виводити, завозити, імпортувати, надходити, працювати (*через що*); працювати (*без чого*); експортувати (*до чого*); здійснювати, знаходитися, реєструвати, реєструватися, ховати (*в чому*); називатися (*чим*);
- взаємодія, використання, влада, закони, надійність, переваги, пільговий режим, пільгові умови, список, утворення (*чого*); експорт (*в що*); імпорт, надходження (*через що*); операції, оподаткування, пільги, пільговий режим (*в чому*).

ОФШОРНИЙ, -а, -е; – *прикм. до офшор; стос. до офшору*

- банк, банківський рахунок, бізнес, зона, компанія, корпорація, країна, рахунок, регіон, територія, центр, юрисдикція.

ОЦІНКА, -и, ж.; – *дія за значення оцінювати; оцінювання; // вартість, ціна чого-небудь*

- грошова, експертна, знижена, інтегральна, інша, негативна, номінальна, облікова, основна, позитивна, попередня, реальна, рейтингова, страхова;
- активів, акцій, будівлі, вартості, витрат, діяльності, доходу, експерта, ефективності інвестицій, земельної ділянки, землі, значення, інвестиційної привабливості, майна, майнових прав, нерухомого майна, обладнання, облігацій, основних фондів, прибутку, професійної

діяльності, споруди, статей бухгалтерського балансу, суджень експертів, товару, цінних паперів, цінності, якості; **за** вартістю реалізації, історичною собівартістю, поточною собівартістю, рейтингом, теперішньою вартістю;

- визначається, використовується, здійснюється, комбінується;
- визначати, використовувати, здійснювати, розрізняти (*що*); комбінувати (*з чим*);
- індекс, метод, основа, принципи, реальність, система (*чого*); вимоги (*до чого*).

ОЦІННИЙ, -а, -е; – *стос. до оцінки*

- бал землі, вартість, експертиза, індекс, професійна діяльність, страховий листок.

ОЦІНЮВАННЯ, -я, с.; – *дія за знач. оцінювати; // грошове вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку*

- експертне, незалежне, рейтингове, страхове;
- активів підприємства, акцій, будівлі, вартості, доходу, ефективності інвестицій, земельної ділянки, знань, майна, майнових прав, об'єктів обліку, обладнання, облігацій, основних фондів, послуг, прибутку, споруди, статей бухгалтерського балансу, товару, цінних паперів, якості; **за** відновною вартістю, початковою вартістю, прокатною вартістю;
- визначає, визначається, вимірюється, відповідає, дозволяється, здійснюється, планується, провадиться, триває;
- визначати, дозволяти, здійснювати, планувати, провадити (*що*);
- види, замовник, індекс, момент, основа, показники, принципи, реальність, система, форми, час (*чого*); вимоги (*до чого*); **за** допомогою (*чого*); **на** підставі (*чого*).

ОЦІНЮВАТИ, -ую, юнеш, недок.; док. **оцініти**, оціню, оціниш; перех.; – *призначати ціну чому-небудь, визначати вартість чогось; // визначати якість, цінність, значення і т. ін. чого-небудь*

- активи підприємства, акції, будівлю, вартість, витрати, вміння, діяльність, дохід, ефективність інвестиції, земельну ділянку, знання, інвестиційну привабливість, майно, майнові права, об'єкти обліку, обладнання, облігації, основні фонди, послуги, прибуток, споруди, статті бухгалтерського балансу, товар, цінні папери, якість;
- вчасно, належно, професійно; **за** відновною вартістю, початковою вартістю, прокатною вартістю.

ОЩАДНИЙ, -а, -е; – *пов'язаний із зберіганням заощаджень, вкладів*

- банк, вклад, договірний інститут, каса, квота, книжка, сертифікат, установа.

ПАГАМÉНТ (*итал.*), -у, ч.; – *платіж готівкою*

- банківський, валютний, великий, внутрішній, грошовий, діючий, заборгований, запроваджений, зручний, малий, міжбанківський, міжнародний, невігідний, невикладений, недостатній, непотрібний, податковий, сплачений, чистий;

- послуг, товарів; **за** авто, використання, виробу, послуги, товар; **на** товари, послуги;
- визначається, використовується, відновлюється, встановлюється, забезпечує, забороняється, зазначається, запроваджується, збільшується, здійснюється, зменшується, індексується, скасовується, складається, сплачується, супроводжується, упроваджується;
- визначати, виконувати, використовувати, відновлювати, встановлювати, забороняти, зазначати, запроваджувати, збільшувати, здійснювати, зменшувати, індексувати, опановувати, скасовувати, складати, сплачувати, супроводжувати, упроваджувати (*що*); домовлятися (*про що*); відмовлятися (*від чого*); розмірковувати (*над чим*);
- визначення, виконання, використання, відсотки, встановлення, заборона, запровадження, збільшення, здійснення, зменшення, принцип (*чого*); виплати, оплата (*чим, за чим*).

ПАРИТЭТ (нім.), -у, ч.; – *рівність двох або кількох цілей, факторів, засобів, об'єктів, рівність прав і зобов'язань, платежів, становищ на ринку різних економічних суб'єктів; // співвідношення валют різних країн*

- валютний, відсотковий, грошовий, доларовий, золотий, конверсійний, повний, твердий, частковий;
- купівельної спроможності, цін;
- визначається, використовується, вимірюється, виражає, відіграє, відхиляється, встановлюється, втрачає, діє, запроваджується, збігається, збільшується, зменшується, змінюється, коливається, означає, становить, утримується, фіксується;
- визначати, використовувати, вимірювати, встановлювати, запроваджувати, збільшувати, зменшувати, утримувати, розраховувати, фіксувати (*що*); дотримуватися (*чого*); змінюватися (*відповідно до чого*); наближуватися (*до чого*); збігатися (*з чим*);
- базовий рівень, визначення, використання, вимірювання, відхилення, встановлення, запровадження, збільшення, зменшення, значення, коливання, нестабільність, принцип, розрахунок, роль, теорія, фіксація (*чого*); курс валюти (*щодо чого*); розходження (*з чим*); перевищення (*над чим*).

ПАРИТЭТНИЙ, -а, -е; – *заснований на паритеті*

- засади, курс, опціон, облігація.

ПАРТНЭР, -а, ч.; – *компаньйон, товариш у якій-небудь справі, якому-небудь занятті*

- бувший, відвертий, впевнений, діловий, довірливий, жадібний, задрісний, колишній, конкурентоспроможний, майбутній, надійний, покладливий, покірний, постійний, поступливий, потенційний, скупий, спритний;
- **по** бізнесу; у торгівлі;
- бажає, бере участь, виконує, вирішує, висловлює, гарантує, довіряє, домовляється, допомагає, доручає, заперечує, звертається, здійснює, знайомиться, зобов'язується, зраджує, зустрічається, купує, надси-

лає, оцінює, очікує, підписує, підтримує, планує, погоджується, покладається, попереджає, порушує, постачає, продає, пропонує, рятує, свариться, сперечається, сподівається, ставить умови, телефонує, тягне, хвилюється, хоче, чекає, шанує, шукає;

- втрачати, знати, знаходити, підтримувати, попереджати, рятувати, характеризувати, чекати, шанувати, шукати (*кого*); звертатися (*до кого*); хвилюватися (*за кого*); покладатися, сподіватися (*на кого*); довіряти, допомагати, доручати, зраджувати, надсилати, постачати, пропонувати, телефонувати (*кому*); бути (*ким*); вирішувати, говорити, домовлятися, знайомитися, зустрічатися, погоджуватися, порозумітися, сваритися, сперечатися (*з ким*); ставити умови (*перед ким*);
- вчинок, гарантія, довіра, допомога, доручення, думка, заперечення, звернення, згода, зобов'язання, конкурентоспроможність, кошти, майно, надійність, обов'язки, очікування, підтримка, попередження, порятунок, рішення, роль, умови, характеристика, хвилювання, частка (*кого*); телефонний дзвінок (*від кого*); сподівання (*на кого*); договір, домовленість, знайомство, зустріч, суперечка (*з ким*); зобов'язання (*перед ким*).

ПАСІВ (лат.; італ.), -у, ч.; – 1) частина бухгалтерського балансу, в якій на певну дату відображено в грошовому виразі джерела утворення коштів підприємства, установи, організації; 2) дефіцит платіжного балансу; 3) перевищення витрат над надходженнями

- банку, підприємства, споживача;
- визначається, відображає, підраховується, становить;
- визначати, підраховувати (*що*);
- визначення, облік, особливості, характеристика (*чого*); термінологія (*щодо чого*).

ПАСІВНИ, -вів, мн.; – усі офіційні вимоги до підприємства чи приватної особи

- короткотермінові, стійкі;
- компанії, підприємства, фірми;
- належать, перебувають, прирівнюються;
- залучати, прирівнювати (*що*); відносити, належати (*до чого*);
- наявність (*чого*).

ПАСІВНИЙ, -а, -е; – прикм. до пасив, пасиви; стос. до пасиву, пасивів

- баланс, дохід, облігація, операції, портфель цінних паперів, сальдо, рахунок, частина.

ПЕНЯ (лат.), -і, ж.; – штрафна санкція за несвоєчасне виконання фінансових зобов'язань, що застосовуються у разі протермінування сплати податків і податкових платежів

- велика, грошова, максимальна, мізерна, мінімальна, невелика;
- з податкового боргу; за несвоєчасну оплату;
- застосовується, накладається, нараховується, сплачується, стягується, ураховується;
- накладати, нараховувати, сплачувати, стягувати, ураховувати (*що*);

- нарахування, розмір, сплата, стягнення, сума, урахування (чого).

ПЕРЕВАГА, -и, ж.; – *якість, властивість, особливе право, що вигідно відрізняє кого-, що-небудь від когось, чогось; більша, ніж у кого-небудь, кількість*

- абсолютна, кількісна, конкурентна, порівняльні, цінова, численні;
- країни, підприємства, підприємця, ризику, фірми; **від** об'єднання, співпраці; **над** конкурентом; **у** бізнесі, торгівлі;
- виявляється, зумовлює, поширюється;
- виявляти, мати (що);
- стабільність, стратегія, структура (чого).

ПЕРЕВІРКА, -и, ж.; – *обстеження і вивчення окремих ділянок фінансово-господарської діяльності підприємства, установи, організації тощо*

- аудиторська, вибіркова, виїзна, вчасна, документальна, зустрічна, інформативна, камеральна, комплексна, контрольна, невізна, обов'язкова, одночасна, оперативна, планова, повторна, податкова, позапланова, попередня, постійна, регулярна, тематична, щорічна;
- банку, діяльності, дотримання вимог, об'єкта, правильності розрахунків, установи, юридичних осіб; **в(у)** відділі, установі; **з** метою; **за** вказівкою, даними звітності, місцем проведення, наказом, охопленням документів, технологією здійснення, участі контролюючих органів; **на** підприємстві, підставі інформації, прохання;
- буває, здійснюється, класифікуються, обмежується, передбачає, передбачається, поєднується, провадиться;
- здійснювати, класифікувати, обмежувати, передбачати, поєднувати, провадити (що); підлягати (чому);
- графік, здійснення, кількість, матеріали, наслідки, необхідність, обмеження, передбачення, проведення, результати, терміни (чого); розпорядження (щодо чого); час (на що).

ПЕРЕВІРЯТИ, -яю, -яєш, недок.; док. *перевірити*, -рю, -риш; перех.; – *з'ясовувати правильність, точність виконання, наявність, кількість чого-небудь*

- банк, діяльність, документи, дотримання вимог, об'єкт, підприємство, правильність розрахунків, установу, юридичних осіб;
- вчасно, завжди, обов'язково, повільно, повсякчасно, повторно, постійно, похапцем, регулярно, сумлінно, терміново, уважно, час від часу, швидко, щомісячно, щорічно; **з** метою; **за** вказівкою, даними звітності, місцем проведення, наказом, необхідності, охопленням документів, технологією здійснення, участі контролюючих органів; **на** підприємстві, підставі інформації, прохання.

ПЕРЕДОПЛАТА, -и, ж.; – *попередня, авансова оплата замовлення, закупівель чи послуг*

- гарантована, постійна;
- **за** виконання робіт, домовленістю, послуги, товар; **через** банк, касу, посередника;
- гарантує, завершується, здійснюється, розпочинається;

- гарантувати, завершувати, здійснювати, розпочинати (*що*); домовлятися (*про що*);
- завершення, здійснення, суб'єкт, сума (*чого*); гарантія, домовленість, угода (*про що*).

ПЕРЕДПЛАТА, -и, ж.; – розміщення цінних паперів або шляхом відкритого продажу, або без оголошення серед небагатьох інвесторів, засновників

- відкрита, закрита;
- акцій;
- завершується, закінчується, здійснюється, передбачається, провадиться, розпочинається, триває;
- завершувати, здійснювати, оголошувати, передбачати, провадити, розпочинати (*що*);
- завершення, закінчення, здійснення, мета, початок, провадження, тривалість, учасники (*чого*).

ПЕРЕДПЛАТНИЙ, -а, -е; – прикм. до **передплата**; стос. до **передплати**

- варант, капітал, коефіцієнт, привілей, ціна.

ПЕРЕКАЗ, -у, ч.; – перерахування грошей юридичними або фізичними особами один одному через кредитні установи чи підприємства зв'язку; // повідомлення про це перерахування

- банківський, грошовий, електронний, міжбанківський, поштовий;
- вкладів, грошей; **на** ім'я, підставі, суму; **із** застосуванням; **через** банк, пошту;
- виконується, здійснюється, надсилається, оформляється;
- здійснювати, надсилати, одержувати, отримувати, оформляти (*що*); сплачувати (*за що*); повідомляти (*про що*);
- здійснення, номер, отримання, оформлення, сума (*чого*); повідомлення (*про що*).

ПЕРЕКАЗНИЙ, -а, -е; – призначений для переказування грошей; стос. до переказу

- акредитив, бланк, вексель, операція.

ПЕРЕКУПІВУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; док. **перекупіти**, -куплю́, -купиш; перех.; – купувати у кого-небудь куплене, добуте ним

- акції, взуття, землю, зерно, майно, нерухомість, товар, цінні папери;
- відкрито, завжди, постійно, таємно; з вигодою, користю; **за** вказівкою, власною ініціативою, дорученням; у бізнесмена, підприємця, спекулянта; **через** посередника.

ПЕРЕОЦІНКА, -и, ж.; – зміна оцінки, нова оцінка вартості товарів, майна, основних фондів, зміна номінальної вартості вкладів у зв'язку з матеріальним зношенням, моральним старінням, інфляцією, рухомістю цін

- вчасна, наступна, нова, остання, планова, позапланова, попередня, регулярна, щоквартальна, щомісячна;
- балансу, вартості, вкладів, земельної ділянки, коштів, майна, нерухомості, об'єкта, основних фондів, товарно-матеріальних цінностей, товару;

- дає змогу, застосовується, здійснюється, очікується, передбачається, планується;
- застосовувати, здійснювати, очікувати, передбачати, планувати (*що*); чекати (*чого*);
- застосування, здійснення, мета, момент, об'єкт, очікування, планування, результат, розмір (*чого*).

ПЕРЕОЦІНЮВАТИ, -юю, -юєш, недок.; док. **переоцініти**, -інію, -іниш; перех.; – *оцінювати ще раз, повторно або заново, по-іншому*

- баланс, вартість, вклад, забудову, земельну ділянку, кошти, майно, нерухомість, об'єкт, основні фонди, товарно-матеріальні цінності, товар;
- вчасно, нашвидку, особисто, регулярно, час від часу, щоквартально, щомісячно; із запізненням, затримкою.

ПЕРЕПЛАТА, -и, ж.; – *дія за знач. переплачувати; // сума коштів, сплачена понад норму*

- велика, випадкова, допустима, незначна, регулярна;
- боргу, внеску, заробітної плати, мита, пенсії, податку, решти; з умислом;
- виникає, відбувається, дозволяється, допускається, забороняється, здійснюється, карається, контролюється, повторюється, припиняється, триває;
- дозволяти, допускати, забороняти, здійснювати, карати, контролювати, повторювати, припиняти (*що*); виплачувати, сплачувати (*з чим*);
- винуватець, виплата, розмір, сума (*чого*); покарання (*за що*); дозвіл, заборона (*на що*).

ПЕРЕПЛАЧУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; док. **переплатити**, -ачу, -атиш; перех. і неперех.; – *платити більше, ніж слід*

- борг, внесок, заробітну плату, мито, нарахування, пенсію, податок, решту;
- завжди, іноді, ненароком, помилково, постійно, регулярно, час від часу; з умислом.

ПЕРЕПРОДУВАТИ, -ую, -уєш, і **ПЕРЕПРОДАВАТИ**, -даю, -даєш, недок.; док. **перепродати**, -ам, -асі; перех.; – *продавати раніше куплене з метою одержання прибутку*

- акції, валюту, власникам, землю, компанією, корпорацією, майно, особам, підприємством, підприємцем, підприємцеві, покупцям, продукцію, споруди, суб'єктами, товар, фірмою, цінні папери;
- відкрито, завжди, регулярно, таємно, час від часу; **без** дозволу, згоди, повернення, повідомлення, покриття, посередників; **з** дозволу, умислом; **за** готівку, ціною; **на** ринку; **через** посередника.

ПЕРЕРАХОВУВАТИ, -овую, -овуєш, недок.; док. **перерахувати**, -ую, -уєш; перех.; – *1) перелічувати; 2) переводити грошові кошти з одного рахунку на інший*

- валюту, виторг, внески, гонорар, гроші, доходи, заробітну плату, кошти, пенсію, податки, страхову суму;
- відкрито, вчасно, регулярно, таємно, час від часу; з рахунку; за вказівкою, дорученням, наказом; **на** касу, рахунок.

ПЕРЕРАХУВАННЯ, -я, с.; – *переведення грошових коштів з одного рахунку на інший; форма безготівкових розрахунків*

- відкрите, вчасне, заплановане, несподіване, очікуване, передбачуване, регулярне, таємне, термінове;
- валюти, виторгу, внесків, гонорару, грошей, доходів, заробітної плати, коштів, пенсії, податків, страхової суми;
- виконується, здійснюється, очікується, передбачається, планується;
- виконувати, здійснювати, передбачати, планувати (*що*); сподіватися (*на що*); очікувати, чекати (*чого*); сплачувати (*чим*);
- здійснення, планування, мета, об'єкт (*чого*); сума коштів (*для чого*); з рахунку; за вказівкою, дорученням, наказом; **на** касу, рахунок.

ПІДПРИЄМЕЦЬ, -мця, ч.; – *особа, яка на професійних засадах систематично займається підприємницькою діяльністю*

- активний, великий, видатний, відомий, добросовісний, досвідчений, ініціативний, київський, креативний, крутий, малий, недобросовісний, поінформований, приватний, професійний, самостійний, середній, сучасний, толерантний, український, хитрий, цілеспрямований, чесний;
- з досвідом, капіталом; **у сфері** нерухомості, торгівлі;
- бере на себе ризик, вводить, вивозить, виготовляє, виконує, використовує, виплачує, вирішує, володіє, впливає, впроваджує, встановлює, вступає, втілює, втрачає, втручається, довіряє, доводить, дозволяє, домовляється, допомагає, дотримується, жертвує, загрожує, задовольняє, займається, залучає, замовляє, запевняє, засвоює, затверджує, захищає, захищається, збагачується, зберігає, збуває, здійснює, знаходить, зупиняє, інвестує, існує, конфліктує, купує, наживається, наймає, намагається, наполягає, наслідує, обважає, обіцяє, обраховує, одержує, оплачує, організовує, орендує, орієнтується, отримує, оформляє, оцінює, панікує, передбачає, переконує, перетворює, перечікує, підписує, підриває, підтримує, планує, платить, погоджується, поєднує, порушує, посідає, постачає, прагне, працює, презентує, претендує, привласнює, приймає, продає, продовжує, пропонує, просить, радіє, рахує, реагує, рекламує, рекомендує, ризикує, робить, розкрадає, розплачується, розпоряджається, розробляє, скасовує, сперечається, сплачує, створює, торгується, укладає, управляє, усвідомлює, ухиляється, формує, хитрує, хоче, цінить, чекає, шкодить, шукає;
- задовольняти, запевняти, захищати, зупиняти, інвестувати, наймати, очікувати, переконувати, підтримувати, просити, чекати (*кого*); вимагати, отримувати (*від кого*); покладатися, сподіватися (*на кого*); вимагати, купувати (*у кого*); довіряти, доводити, допомагати, дору-

чати, загрозувати, замовляти, заперечувати, обіцяти, платити, продавати, рекомендувати, сплачувати (*кому*); бути (*ким*); домовлятися, зустрічатися, конфліктувати, підписувати, погоджуватися, розплачуватися, сперечатися, співпрацювати, торгуватися, укласти (*з ким*);

- вимога, виторг, вміння, внесок, діяльність, завдання, ініціатива, капітал, кількість, кошти, майно, мета, новаторство, обов'язки, переконання, підтримка, плани, послуги, пошук, праця, прибуток, пропозиція, прохання, рахунок, реакція, реклама, рекомендації, репутація, риси, товар, успіх, функції, характер, цілі, частка, якості (*кого*); інвестиції, пропозиція (*від кого*); договір, домовленість, конфлікт, стосунки, угода (*з ким*).

ПІДПРИЄМНИЦТВО, -а, с.; – *систематична, на власний ризик діяльність, спрямована на виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг, посередницьку діяльність, торгівлю з метою одержання прибутку*

- венчурне, вільне, державне, індивідуальне, інноваційне, колективне, орендне, приватнокапіталістичне, ризикове, сімейне, спільне, сумісне, сучасне, фінансове, цивілізоване;
- **у сфері** виробництва, освіти, послуг, торгівлі;
- ґрунтується, допомагає, засновується, здійснюється, орієнтується, підтримує, пов'язується, поєднує;
- засновувати, здійснювати, фінансувати, характеризувати (*що*); загрозувати (*чому*); вважати, займатися (*чим*); пов'язувати (*з чим*);
- вид, завдання, зміст, зона, інвестування, можливості, мотиви, мотивація, норми, передумови, принципи, свобода, стимул, суб'єкти, умови, фінансування, форма, функції, характеристика, цілі, чинники (*чого*); політика (*щодо чого*); закон (*про що*).

ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ, -а, -е; – *стос. до підприємця*

- діяльність, дохід, ідея, ініціатива, капітал, ризик, спроможність, товариство.

ПІДПРИЄМСТВО, -а, с; – *основна організаційна ланка у сфері економіки, самостійний господарчий суб'єкт з правами юридичної особи, який здійснює виробничу, посередницьку, комерційну, науково-дослідну чи іншу діяльність з метою отримання прибутку*

- асоційоване, багатопрофільне, велике, венчурне, виробниче, віртуальне, гнучке, групові, державне, дочірнє, дрібне, екологічне, ефективне, збиткове, змішане, індивідуальне, інноваційне, інше, казенні, капіталістичне, колективне, комунальне, конкурентне, конкурентоспроможне, контрольоване, концесійне, кооперативне, корпоративне, крупне, майбутнє, мале, материнське, міжнародні, монопольне, муніципальне, народне, науково-виробниче, національне, одноосібне, окреме, олігопольне, орендне, посередницьке, престижне, приватне, приватнокапіталістичне, приватнотрудове, прогресивне, ризикове, ризиковане, самостійне, середнє, сімейне, спільне, торговельне, трудове, унітарне, фінансово-кредитне; підприємство-банкрут;

- інвестора, будь-якої форми, некомерційного типу; з чужоземними інвестиціями, переробки відходів;
- базується, банкрутує, виготовляє, виконує, використовує, випускає, виробляє, відповідає, відрізняється, відтворюється, володіє, впроваджує, впроваджується, встановлює, вступає, досягає, забезпечує, забезпечується, залежить, засновується, збуває, здійснює, зосереджує, контролюється, ліквідовується, має, мобілізує, надає, належить, обтяжується, одержує, орендує, отримує, переважає, підлягає, підпорядковується, підтримується, позбавляється, працює, привласнюється, приносить користь, припиняє, реалізує, реорганізовується, розвивається, розробляє, розширюється, спеціалізується, створює, створюється, фінансується, функціонує, характеризується;
- відтворювати, впроваджувати, забезпечувати, засновувати, контролювати, ліквідовувати, наслідувати, підтримувати, підпорядковувати, позбавляти, привласнювати, реорганізовувати, розвивати, розширювати, створювати, фінансувати, характеризувати (*що*); впливати, поширюватися (*на що*); впроваджувати (*у що*); вилучати (*з чого*); надавати (*чому*); володіти, керувати, управляти (*чим*); закріплювати (*за чим*); виготовляти, виготовлятися, існувати, працювати, формуватися (*на чому*);
- акції, баланс, банкрутство, будівлі, вартість, вид, витрати, відтворення, власник, власність, діяльність, договір, дохід, ефективність, забезпечення, залежність, засновник, заснування, збут, знак, зобов'язання, інноваційний бізнес-інкубатор, інтереси, капітал, керівний орган, класифікація, колектив, конкурентоспроможність, ліквідація, майно, марка, мета, місцезнаходження, можливість, назва, належність, негативні сторони, недоліки, об'єкти власності, особливості, перевага, персонал, печатка, підрозділ, позитивні сторони, політика, право, працівник, престижність, прибуток, привласнення, продуктивні сили, продукція, рада директорів, рахунок, реорганізація, ризик, риси, розвиток, розмір, розширення, статус, статут, створення, структура, структурна одиниця, територія, технологічний процес, технопарк, тип, тип власності, угода, установчі документи, фонд, форма власності, фінансування, функції, характер (*чого*); інформація (*для чого*); вплив (*на що*); управління (*чим*).

ПІДРАХОВУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; док. *підрахувати*, -ую, -уєш; перек.; – *рахуючи, підводити підсумки чому-небудь, визначати кількість чого-небудь*

- валюту, вартість, вироби, виручку, все, гроші, досягнення, дохід, збитки, кількість, кошти, нестачу, результат, суму;
- довго, мовчки, орієнтовно, повільно, похапцем, приблизно, регулярно, ретельно, терміново, уважно, час від часу, швидко.

ПІДРАХУНОК, -у, ч., перев. мн.; – *дія за значенням підраховувати; а також результат, підсумок лічби, обчислення*

- інший, орієнтовний, остаточний, перший, приблизний, регулярний, ретельний, точний;
- валюти, вартості, виробів, виручки, грошей, досягнень, доходів, збитків, кількості, коштів, нестачі, результату, суми;
- завершується, замовчується, здійснюється, зупиняється, починається, продовжується, триває;
- виконувати, завершувати, замовчувати, здійснювати, починати, продовжувати, робити (*що*); залежати (*від чого*);
- завершення, замовчення, здійснення, об'єкт, початок, продовження, результат, тривалість (*чого*).

ПІЛЬГА, -и, ж., перев. мн.; – *перевага, що надається як виняток із загальних правил якій-небудь фізичній чи юридичній особі або об'єкту*

- відповідна, економічна, загальнодержавна, митна, надана, обґрунтована, підтримувана, пов'язана з посадою (пенсією), податкова, протекціоністська, соціальна, спеціальна, стимульована, тимчасова;
- ветеранам, вільним економічним зонам, громадянам, депутатам, особам, підприємствам, пенсіонерам, регіонам, урядовцям; **для** багатодітних сімей, компанії, організації, підприємства, суднобудівної галузі, товариства, установи, фірми; **за** видатні досягнення, виробничий стаж, особливі заслуги, податками, специфічні умови праці; **на** виплату кредиту, податок, проїзд, сплату мита (послуг); **у** разі недостатньої соціальної захищеності;
- афішується, виконує, використовується, впроваджується, встановлюється, дає можливість, закріплюється, запроваджуються, застосовується, зумовлюється, існує, надається, обходиться, пов'язується, сприяє, спрямовується, стимулює, формує;
- афішувати, використовувати, впроваджувати, встановлювати, закріплювати, запроваджувати, застосовувати, звужувати, зумовлювати, мати, монетизувати, надавати, розширювати, спрямовувати (*що*); мати право (*на що*); потребувати (*чого*); належати (*до чого*); користуватися (*чим*);
- використання, впровадження, встановлення, джерело, закріплення, запровадження, застосування, звуження, класифікація, монетизація, надання, наявність, розмір, розширення, система, спрямування, сума, форма, функції, характер (*чого*); ставлення (*до чого*); право (*на що*); зрівнялівка (*у чому*); **за** допомогою, рахунок (*чого*); **у** вигляді (*чого*).

ПІЛЬГОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до пільга; стос. до пільги*

- дні, емісія, користування, кредит, кредитування, митний тариф, мито, оподаткування, період кредиту, податок, позика, проїзд, сплата послуг, режим, умови, ціна.

ПЛАТА, -и, ж.; – *грошова компенсація, відшкодування, виплата за що-небудь*

- абонементна, додаткова, заробітна, квартирна, комісійна, накладна, непередбачена, обов'язкова, орендна, рентна;

- боржників, громадян, громадянам, комітента, позичальника, працівникам, фізичних осіб, юридичних осіб; **в сумі; до бюджету; для покриття витрат; за** викиди, використання, воду, вхід, газ, деревину, державні гарантії, електропостачання, забруднення навколишнього середовища, забруднювачі, землю, користування, кредити, кредитні ресурси, марки, надання позик, нафту, опалення, оренду, послуги, постачання, право користування, придбання землі, природні ресурси, проїзд, роботу, товари, товарні операції; **через** банк, касу;
- береться, включає, вноситься, встановлюється, зараховується, збирається, збільшується, зменшується, надходить, обґрунтовується, обчислюється, передбачається, підвищується, призначається, розраховується, справляється, стимулює;
- брати, вносити, встановлювати, зараховувати, збирати, збільшувати, зменшувати, обґрунтовувати, обчислювати, підвищувати, призначати, передбачати, справляти (*що*); вносити, входити (*до чого*);
- величина, внесення, зарахування, збирання, збільшення, зменшення, надходження, нарахування, норматив, обґрунтування, розмір, ставка, форма, частина (*чого*); право (*на що*).

ПЛАТІТИ, -ачу́, -а́тиш, недок.; док. **заплатіти**, -ачу́, -а́тиш ; – *віддавати, вносити плату за що-небудь; сплачувати*

- дань, мито, податки, постачальникам, продавцеві, штраф; **за** викиди, використання, воду, вхід, деревину, геологічну розробку, забруднення довкілля, землю, користування, кредити, матеріали, надання позик, нафту, опалення, оренду, послуги, постачання, придбання землі, природні ресурси, проїзд, роботу, товари, товарні операції;
- вчасно, готівкою, грішми, грошима, наперед, невчасно, постійно, регулярно, справно, час від часу; **з** відтермінуванням; **за** дорученням; **із** затримкою; **на** початку терміну; **у** кінці (середині) терміну.

ПЛАТІЖ, -тежу́, ч.; – *1) виплата грошей як розрахунок за що-небудь придбане, використане і т. ін.; // документ, який містить інформацію про виплату належної суми коштів; 2) перев. мн.; – фінансово-грошові операції, пов'язані з розрахунками підприємств і організацій між собою та органами фінансово-кредитної системи*

- авансові, адміністративні, адресний, безакцептні, безготівковий, готівковий, грошовий, достроковий, дотерміновий, змішані, комунальні, компенсаційні, концесійні, крупний, лізингові, ліцензійні, мінімальні, накладний, невизначені, неперіодичні, неподаткові, нетоварні, обов'язковий, одноразовий, орендний, паушальний, передавальні, періодичний, піврічний, плановий, податковий, рентні, ресурсні, річний, сплачувані, страховий, трансферні, фактичний, факторний, фіксований, ціновий, щоквартальні, щомісячні, щотижневі;
- грішми, громадян, грошима, зменшувальними сумами, зростаючими сумами, лізінгоодержувача, наперед, населення, не визначеними сумами, неподаткового характеру, підприємств, податкового характеру, постачальникам, рівномірними частинами, установ, фізичних

осіб, цінними паперами, юридичних осіб; **без** сплати відсотків (страхових платежів); **для** відшкодування; **до** бюджету, фонду; **з** авансом, відтермінуванням, підприємства, прибутку, прискореною амортизацією, повною амортизацією, торгових операцій, фіксованою сумою; **за** векселем, вирашем, викиди, використання, водокористування, геологічну розвідку, забруднення довкілля, матеріали, послуги, постачання, рахунок коштів, товарні операції; **зі** сплатою відсотків (страхових платежів); **на** початку терміну (створення), суму; **у** кінці терміну, розмірі, середині створення; **щодо** погашення позики;

- використовується, вноситься, запроваджуються, застосовується, збираються, збільшується, здійснюється, зменшується, має, перераховується, призначається, складаються, стягується, фіксується;
- визначати, використовувати, вносити, запроваджувати, застосовувати, збирати, збільшувати, здійснювати, зменшувати, перераховувати, призначати, стягувати, фіксувати (*що*); відносити, включати, належати (*до чого*);
- вид, визначення, внесення, джерело, засоби, запровадження, застосування, збільшення, збір, здійснення, зменшування, класифікація, коефіцієнт, обсяг, перерахування, призначення, розмір, стягнення, сума, тариф, термін, фіксація, форма, черговість (*чого*).

ПЛАТІЖНИЙ, -а, -е; – *прикм. до платіж; стос. до платежу*

- баланс, банкомат, вимога, вимога-доручення, відомість, день, дисбаланси, дисципліна, документ, доручення, засоби, зобов'язання, інструменти, календар, картка, кредит, криза, обіг, оборот, операція, організація, повідомлення, розписка, система, сума, схема, тариф, термін, термінал, угода.

ПЛАТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до плата; стос. до плати*

- використання, вхід, захід, користування, навчання, послуга, проїзд, стоянка.

ПЛАТНИК, -а, ч.; – *той, хто платить чи має сплатити певну суму коштів за щось, розраховується з кимось*

- відповідальний, забудькуватий, заляканий, інформований, неорганізований, неспроможний, особливий, платоспроможний, постійний, чесний;
- аліментів, боргу, внесків, збору, комунальних послуг, податку, рахунку; **за** векселем, вирашем, дорученням, карткою;
- виконує, відмовляється, відповідає, вносить плату, додержує слова, забуває, замовчує, затримує, здійснює, зобов'язується, з'являється, обіцяє, одержує, оплачує, отримує, очікує, надсилає, пам'ятає, переводить, передає, передбачає, переміщується, перераховує, платить, повідомляє, погоджується, рахує, розраховується, сплачує, сподівається, ховається, чекає;
- викликати, вказувати, зазначати, знаходити, зобов'язувати, інформувати, карати, чекати, шукати (*кого*); одержувати, отримувати (*від*

кого); вираховувати, списувати (з кого); вказувати, довіряти, нагадувати, повідомляти (кому); домовлятися, зустрічатися (з ким);

- база, відповідь, гроші, грошові надходження, згода, зобов'язання, кошти, місцеперебування, платіж, пошуки, рахунок, ресурси (кого); відповідь, внесок, надходження (від кого); інформація, повідомлення, покарання (для кого); повідомлення (кому).

ПЛАТОСПРОМЇЖНИЙ, -а, -е; – який має досить коштів, щоб заплатити за куплене, використане

- боржник, організація, особа, компанія, конкурент, партнер, підприємство, платник, покупець, попит, потреба підприємств (індивідів, суб'єктів ринку, держави), страховик, фермер.

ПЛАТОСПРОМЇЖНІСТЬ, -ності, ж.; – здатність держави, юридичної або фізичної особи вчасно і повністю сплачувати за своїми зобов'язаннями, які випливають із торговельних, кредитних чи інших операцій грошового характеру

- висока, гарантована, низька, нормативна, розрахункова, стабільна, фактична;
- боржника, держави, клієнта, країни, населення, організації, особи, конкурента, партнера, підприємства, платника, покупця, страховика, фермера;
- буває, визначається, виправдовує, впливає, гарантує, гарантується, дає впевненість (змогу, право), забезпечує, забезпечується, залежить, знижується, означає, оцінюється, підвищується, послаблюється, розраховується;
- визначати, гарантувати, забезпечувати, знижувати, оцінювати, підвищувати, послаблювати, розраховувати (що); сподіватися (на що); свідчити (про що); вірити (у що); залежати (від чого);
- визначення, гарантія, джерело, забезпечення, залежність, запас, зниження, коефіцієнт, криза, маржа, оцінка, підвищення, показник, розмір (чого); залежність (від чого); сподівання (на що); впевненість (у чому).

ПОГАШАТИ, -аю, аєш, недок.; док. погасіти, -гашу́, -га́сиш; перех.; – сплачувати суму векселя, кредиту, рахунку тощо

- борг, вексель, кредит, позику, цінні папери;
- вчасно, завчасно, із затримкою, своєчасно, терміново.

ПОГАШЕННЯ, -я, с.; – дія за значенням погашати

- завчасне, попереднє, своєчасне, термінове;
- боргу, векселя, кредиту, позики, цінних паперів;
- відбувається, дає змогу, дає право, дозволяє, забезпечує, забезпечується, здійснюється, передбачає, передбачається;
- забезпечувати, здійснювати (що); сподіватися (на що); впоратися (з чим); бути впевненим (у чому);
- здійснення, сума (чого); кошти (для чого); дозвіл (на що); упевненість (у чому).

ПОДАТКОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до податок; стос. до податку; пов'язаний з розподілом і сплатою податків*

- автономія, агент, адміністрація, амністія, апеляція, аудит, аудитор, база, борг, важіль, вид, вимога, витрати, відтермінування, втрати, гавань, «гальмо», гарантія, декларація, дохід, емігрант, заборгованість, закон, законодавство, застава, застереження, збір, звіт, звітність, знижка, зобов'язання, ініціатива, імунітет, індикатор, інспектор, інспекція, інструкція, календар, канікули, квота, кодекс, компроміс, контроль, конфіденційність, кредит, лазівка, лист, маневри, менеджмент, міліція, мінімум, моніторинг, мультиплікатор, навантаження, надходження, накладна, облігація, облік, орган, перевага, перевірка, період, пільга, планування, платіж, повідомлення, позика, показник, політика, порука, порушення, поручительство, потенціал, право, правоздатність, привілеї, «рай», регулювання, реєстр, ризик, різниця, робота, розслідування, роз'яснення, санкції, сертифікат, система, служба, спір, справедливість, ставка, структура, стягнення, суверенітет, сфера, сховище, тягар, угода, уряд, ціль, штраф, щит, юрисдикція.

ПОДАТОК, -у, ч.; – *обов'язковий нормативний платіж у державний або місцевий бюджет, що його вносять окремі особи, підприємства, організації, установи, фірми*

- адвалорний, акцизний, біржовий, валютний, високий, внутрішній, гербовий, глобальний, грошовий, дегресивний, додатковий, екологічний, емісійний, єдиний, загальнодержавний, занижений, збільшений, земельний, зрівнювальний, зрозумілий, інфляційний, квотативний, комунальний, корпоративний, майновий, місцевий, надзвичайний, натуральний, непрямий, низький, новий, окладний, окремих, особовий, подушний, помайновий, прибутковий, прогресивний, продовольчий, прямий, реальний, регресивний, розкладний, сільськогосподарський, фіксований, цільовий, чистий, шедулярний, щорічний;
- країни проживання, фізичних осіб; з(із) власників фірм, доходів фізичних осіб, обігу, обороту, продажу, реклами; **на** виробництво, депозит, додану вартість, дохід на майно, доходи від грошових капіталів, доходи фізичних осіб, зовнішні операції, корпоративні доходи, майно, прибуток, продаж, промисел, споживання, торгівлю, цінні папери;
- базується, визначається, виступає, встановлюється, експортується, забезпечує, забезпечується, запроваджується, збільшується, зростає, має, обчислюється, підвищується, пов'язується, складає, сплачується, становить, стимулює, стримує, стягується, функціонує, характеризується;
- вводити, визначати, встановлювати, драти, експортувати, забезпечувати, запроваджувати, збільшувати, мінімізувати, обчислювати,

переплачувати, підвищувати, сплачувати, стягувати (*що*); ухилятися (*від чого*);

- адміністрування, введення, вид, визначення, встановлення, експортування, елементи, запровадження, збільшення, значення, кількість, мінімізація, місце, недобір, обчислення, особливість, переплата, підвищення, платник, розмір, ряд, система, сплата, сплачування, ставка, стягнення, сума, сфера, функціонування, частина (*чого*); відрахування (*з чого*); зобов'язання (*щодо чого*); пільги (*на що*); закон (*про що*); заборгованість (*за чим*).

ПОЗИКА, -и, ж.; – *передавання грошей чи матеріальних цінностей за договором юридичній або фізичній особі на умовах повернення; // те, що взято або дане в борг*

- банківська, безоблігаційна, безпроцентна, безтермінова, валютна, втрачена, гарантована, державна, дисконтна, довгострокова, довготермінова, дуальна, зовнішня, індексована, іпотечна, класифіковані, компенсаційна, короткострокова, короткотермінова, міжбанківська, міжнародні, міжурядова, місцева, муніципальна, натуральна, незабезпечена, негрошова, нестандартна, нефундована, нова, облігаційна, одноразова, онкольна, опційна, партисипативна, пільгова, податкова, протермінована, процентна, рентна, спеціальна, субординаційна, сумнівна, товарна, українська, фідучіарна, фінансова, фундована, цільова;
- банку, державі, органів влади, країнам, підприємству, фермерові, фірмі; **без** продажу облігацій; **для** підтримки валютних курсів, поповнення ресурсів, придбання товарів, регулювання платіжного балансу; **з(зі)** опціоном, сплатою процентів; **на** великі проценти, рік; **під** відсотки, гарантію, дисконт векселя, заставу, інвестиційні проекти, проценти, цінні папери; **у** вигляді коштів (поставок товарів), грошовій формі, національній валюті, формі овердрафтів, чужоземній валюті;
- буває, видається, використовується, виникає, випускається, впливає, гарантується, залучається, заміщує, здійснюється, надається, передбачає, повертається, погашається, поділяються, призначається, розміщується, служить, сплачується;
- брати, видавати, використовувати, вимагати, випускати, гарантувати, залучати, надавати, одержувати, отримувати, оформляти, повертати, погашати, призначати, розмішувати, розповсюджувати, сплачувати (*що*); брати, вкладати (*у що*); уникати (*чого*); ставитися (*до чого*); користуватися (*чим*); виплачувати, залучати, надавати (*за чим*);
- вид, видача, використання, випуск, вплив, договір, доцільність, емісія, залучення, кошти, надання, отримання, повернення, погашення, призначення, різновид, розмір, роль, розміщення, сплата, сума, термін, форма, умови (*чого*); проценти (*за що*); користування (*чим*).

ПОЗИКОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до позика; стос. до позики*

- джерела, капітал, комітет, кошти, процент, рахунок, фонд.

ПОЗИКОДАВЕЦЬ, -вця, ч.; – *той, хто дає в борг, у позику*

- майбутній, надійний, попередній, постійний;
- валюти, грошей, товарів;
- гарантує, дає, довіряє, надає, обіцяє, одержує, отримує, оцінює, позичає, попереджає, розпоряджається, спрямовує, судиться;
- попереджати (*кого*); одержувати, отримувати (*від кого*); боргувати, виплачувати, віддавати, обіцяти, сплачувати (*кому*); домовлятися, зустрічатися (*з ким*);
- гроші, дохід, зобов'язання, інтереси, кошти, обіцянка, переваги, право (*кого*); кредит, позика, позичка (*від кого*).

ПОЗИЧАЛЬНИК, -а, ч; – *той, хто бере у кого-небудь щось у позику, (протилежне позикодавець)*

- майбутній, постійний;
- валюти, грошей, товарів;
- бере, викупує, виплачує, віддає, зникає, накопичує, обіцяє, одержує, отримує, оцінює, погашає, позичає, розпоряджається, сплачує, спрямовує;
- попереджати, штрафувати (*кого*); одержувати, отримувати (*від кого*); давати, довіряти, обіцяти (*кому*); домовлятися, зустрічатися, судитися (*з ким*);
- гроші, дохід, заощадження, застава, зобов'язання, інтереси, кошти, невиплата, обіцянка, переваги, право, штраф (*кого*); кредит, позика, позичка (*для кого*); послуга (*кому*).

ПОЗИЧАТИ, -аю, -аєш, недок.; док. **позичити**, -чу, -чиш; перех.; – *брати або давати у борг чи у тимчасове користування що-небудь у кого-небудь*

- валюту, гроші, кошти, підприємцеві, позичальникові, товар, фермерові;
- постійно, регулярно, час від часу; **без** продажу облігацій; **для** підтримки валютних курсів, поповнення ресурсів, придбання товарів, регулювання платіжного балансу; **з(зі)** опціоном, сплатою процентів; **на** великі проценти, короткий термін, рік, умовах; **під** вексель, гарантію, заставу, інвестиційні проекти, проценти, цінні папери; у вигляді коштів (поставок товарів), грошовій формі, кредитора, національній валюті, позикодавця, фермера, формі, чужоземній валюті.

ПОЗИЧКА, -и, ж.; – *надання або одержання грошей на певних умовах; // сума грошей, що взята або дана*

- бюджетна, взаємні, контрольна, короткострокова, необхідна, паралельні;
- підприємству, підприємцеві, позичальникові, фермерові, фізичним особам; **без** відсотків; **до** кінця року; **з** бюджету; **на** короткий термін, покриття; **під** вексель, гарантію, заставу, інвестиційні проекти, проценти, цінні папери; у валюті, вигляді коштів (поставок товарів), грошовій формі, національній валюті, чужоземній валюті;
- видається, дається, дозволяє, повертається, сплачується;

- брати, давати, повертати, робити, сплачувати (що);
- виплата, повернення, сплата, сума (чого).

ПОКАЗНИК, - а, ч., перев. мн.; – *наочні дані про результати якоїсь роботи, якогось процесу, дані про досягнення в чому-небудь*

- абсолютний, аналогічний, важливий, відносний, відповідний, внутрішній, деталізований, економічний, загальний, звітний, зведений, індивідуальний, інтегральний, кількісний, конкретний, контрольований, макроекономічний, міжнародні, надійний, незалежний, ненормалізований, нефінансовий, новий, номінальний, основний, плановий, реальний, синтетичний, техніко-економічний, узагальнений, українські, укрупнені, фінансовий, фондоутворювальний, якісний;
- бухгалтерського обліку, вартості будівництва, гнучкого бюджету, діяльності, доходів, енергетичної стратегії, зборів, знань, конкурентоспроможності, надходжень, обсягу фінансових ресурсів, оцінювання, платежів, податків, поточного плану, прибутку, приросту, пріоритетів, рівня продуктивності, рівня стійкості, року;
- визначає, використовується, виражається, входить, дає змогу, деталізує, деталізується, диференціюються, доповнює, допомагає, досліджується, дублює, задовольняє, зазнає, залежить, знаходиться, знижується, зростає, контролюється, нормалізується, обґрунтовується, обирається, поділяються, порівнюється, призначається, розробляється, свідчить, стабілізується, узагальнюється, фіксується, характеризує, характеризується;
- визначати, використовувати, деталізувати, досліджувати, контролювати, обґрунтовувати, обирати, переоцінювати, порівнювати, розраховувати, розробляти, характеризувати (що); належати (до чого); встановлювати (згідно з чим); враховувати, застосовувати (у чому);
- вид, використання, група, дефлятор, динаміка, дослідження, збільшення, значення, зниження, зростання, інгредієнт, контроль, критерії, нормалізація, обґрунтування, питома вага, приріст, прогноз, система, стабілізація, сукупність, темп зростання, узагальнення (чого); розбіжність (з чим).

ПОКУПЕЦЬ, -пця, ч.; – *той, хто купує що-небудь*

- безвідповідальний, вдячний, вибагливий, відповідальний, вправний, інший, кожний, надійний, наступний, неплатоспроможний, новий, норавливий, нудний, окремих, оптовий, платоспроможний, постійний, потенційний, прискіпливий, реальний, скупий, щедрий;
- акцій, валюти, одягу, опціону, партії взуття, товару, цінних паперів; з грошима, претензіями; **на** аукціоні, базарі, біржі, ринку, ярмарку;
- бажає, бере, бракує, вибачається, вивозить, вивчає, відвантажує, відмовляється, відповідає, відшкодовує, вітається, дає, домовляється, довіряє, доводить, доручає, дратує, дякує, забирає, забуває, залишає, замовляє, запевняє, запитує, згадує, зневажає, зустрічається, критикує, купує, лається, має гроші (змогу, право), має що сказати, нагадує, наполягає, наривається на неприємність, обирає, обіцяє, одер-

жує, отримує, оцінює, очікує, пакує, підписує, платить, повертає, повідомляє, погоджує, погоджується, погрожує, порівнює, порушує, пояснює, привертає увагу, просить, прощається, розглядає, розгортає, скаржиться, складає, сперечається, сплачує, укладає, хитрує, цікавиться, чекає;

- закликати, заспокоювати, знати, зневажати, кривдити, обважувати, обкрадати, обманювати, переконувати, підтримувати, поважати, попереджати, привертати увагу, умовляти, штрафувати, чекати (кого); залишати, притримувати, ховати (для кого); покладатися, скаржитися, сподіватися (на кого); брати, залишати, запитувати (у кого); відвантажувати, віддавати, відшкодовувати, годити, давати, довіряти, доводити, дякувати, залишати, кланятися, нагадувати, надсилати, обіцяти, підписувати, платити, повертати, повідомляти, погрожувати, показувати, постачати, пояснювати, продавати, пропонувати, радити, рекламувати, рекомендувати, (кому); домовлятися, зустрічатися, погоджувати, порозуміватися, сперечатися, укладати (з ким); вибачатися (перед ким);
- відшкодування, вподобання, гроші, замовлення, запитання, зацікавленість, згода, зобов'язання, кошти, критика, можливість, нагадування, наполегливість, обов'язки, оцінка, підпис, плата, повідомлення, погодження, погроза, подяка, порушення, пояснення, право, претензії, прохання, скарга, смак, сплата, увага, фінанси (кого); повідомлення, подяка, прохання (від кого); залишок, знижка, реклама, товар, умови (для кого); звернення, зневага, повага (до кого); скарга, сподівання (на кого); відшкодування, довіра, нагадування, недовіра, обіцянка, обіцяння, повідомлення, погроза, подяка, попередження, порада, постачання, претензії, продаж, пропозиція, штраф (кому); договір, домовленість, зустріч, погодження, угода (з ким).

ПОЛІТИКА, -и, ж.; – діяльність органів державної влади, політичної партії або суспільних партій, угруповань, що відповідає їхнім цілям та інтересам у тій чи іншій галузі

- агресивна, адаптаційна, амортизаційна, андеррайтерська, антиінфляційна, бюджетна, бюджетно-фінансова, валютна, грошово-кредитна, девізна, депозитна, державна, дефляційна, дивідендна, дисконтна, довготермінова, економічна, емісійна, ефективна, загальна, залишкова, зовнішньоекономічна, зовнішньоторговельна, інвестиційна, інноваційна, компромісна, комунікаційна, консервативна, кредитна, митна, монетарна, облікова, оптимальна, податкова, поміркована, поточна, процентна, регуляторна, рестрикційна, ризикова, структурно-інвестиційна, товарна, фіксальна, фінансова, цінова;
- акціонерного товариства, банку, вільної торгівлі, гнучких цін, держави, «дешевих» грошей, дивідендних виплат, «дорогих» грошей, доходів, єдиних цін, залучення кредиту, залучення позикових коштів, зростання обсягу виплат, оподаткування, підприємства, скорочення маси грошей, стабільного рівня виплат, стримування маси

- грошей, управління, управління прибутком, уряду, фінансування, формування структури капіталу; у сфері діяльності;
- базується, визначається, використовується, відбиває, відіграє, впливає, дозволяє, забезпечує, запобігає, здійснюється, називається, орієнтується, охоплює, передбачає, підпорядковується, пов'язується, поділяється, полягає, реалізується, регулює, розкривається, розробляється, сприяє, спрямовується, створює, формується;
  - визначати, викладати, використовувати, здійснювати, підпорядковувати, пов'язувати, проваджувати, провадити, реалізовувати, розробляти, спрямовувати, формувати (*що*); впливати (*на що*);
  - види, визначення, використання, вплив, елементи, етапи, ефективність, завдання, заходи, зв'язок, здійснення, інструменти, межі, мета, надійність, напрями, недолік, перевага, підпорядкування, провадження, реалізація, розкриття, розробка, склад, складові, спрямування, тип, форми, формування, цілі, частина (*чого*).

ПО́ПИТ, -у, ч.; – *потреба в чому-небудь; // вимога на певний товар*

- ажіотажний, великий, виробничий, внутрішній, вторинний, диференційований, еластичний, ефективний, залежний, інвестиційний, індивідуальний, купівельний, надлишковий, національний, невеликий, негативний, нееластичний, нераціональний, нерегульований, нерегулярний, низький, очікуваний, підвищений, платоспроможний, повноцінний, потенційний, похідний, прогнозований, ринковий, світовий, сезонний, слабкий, споживчий, стимульований, сукупний, широкий;
- доходів, населення, організацій, підприємства, покупця, продукції, товаровиробників, установ; **на** валюту, нафту, вироби, послуги, продовольчі товари, продукцію, ринку, товар;
- буває, визначається, вимагає, відповідає, вражає, досліджується, забезпечує, забезпечується, задовольняється, залежить, збільшується, зменшується, змінюється, зростає, має тенденцію, обумовлює, обумовлюється, обчислюється, охоплює, перевищує, перевищується, призводить, спричиняє, спричиняється, стимулює, стимулюється, стримується;
- визначати, досліджувати, забезпечувати, задовольняти, збільшувати, зменшувати, змінювати, знаходити, мати, обумовлювати, обчислювати, перевищувати, розширювати, спричиняти, стимулювати, стримувати (*що*); залежати (*від чого*); користуватися (*чим*);
- визначення, дослідження, забезпечення, закони, залежність, збільшення, зменшення, змінювання, крива, критерії, механізм, обсяг, обчислення, перевищення, показник, пред'явник, приріст, прогнозування, розвиток, розширення, стан, створення, стимулювання, стримування, структура, якість (*чого*); враження, залежність (*від чого*); співвідносність (*між попитом і пропозицією*).

ПОРТО-ФРА́НКО (*італ.*), невідм., с.; – *певна територія в деяких країнах, у межах якої дозволяється ввезення й вивезення іноземних товарів*

без сплати мита; // вільна безмитна торгівля в порту або приморській зоні

- відкрите, відроджене, встановлене, діюче, комерційне, насичене, одеське, узгоджене;
- країни;
- використовується, відкривається, відроджується, встановлюється, входить, дозволяє, знаходиться, існує, користується, ліквідується, оголошується, припиняється, регулюється, скасовується, функціонує;
- використовувати, відкривати, відроджувати, встановлювати, закривати, затверджувати, ліквідовувати, оголошувати, погоджувати, припиняти, скасовувати (*що*); переправляти, проводити (*через що*); заходити (*до чого*); запобігати (*чому*); користуватися (*чим*);
- використання, відродження, встановлення, запобігання, затвердження, зона, інститут, ліквідація, межа, оголошування, показник, порт, припинення, присутність, противники, режим, скасування, статус, територія, умови, філія (*чого*); користування (*чим*).

ПОСЕРЕДНИК, -а, ч.; – *юридична або фізична особа, яка займається посередництвом, за участі якої здійснюються переговори між сторонами*

- біржовий, впевнений, інвестиційний, кмітливий, комерційний, надійний, незалежний, спеціальний, торговельний, фінансовий;
- **між** продавцем і покупцем, державами, країнами; **на** ринку; **у** вирішенні конфлікту, розв'язанні конфлікту, суперечці; **щодо** купівлі-продажу;
- акумулює, бере участь, вивчає, виконує, виплачує, відмовляється, відповідає, вирішує, виступає, дає змогу, діє, домовляється, завершує, займається, залежить, залучає, заперечує, звертає увагу, здійснює, змінює, змушує, знає, знаходить, знищує, зрушує, зустрічається, інвестує, інформує, купує, має, міркує, наводить, надає, надсилає, налагоджує, нищить, обговорює, обмірковує, одержує, окреслює, отримує, оцінює, очікує, перевіряє, передає, передбачає, перетворює, планує, повідомляє, погоджує, погоджується, поновлює, поспішає, починає, пояснює, призводить, припиняє, прискорює, приховує, провадить, продає, пропонує, радить, радиться, розміщує, розкриває, розуміє, розраховує, розпоряджається, рухає, скаржитися, складає, слідкує, спеціалізується, спілкується, сплачує, сподівається, спонукає, спостерігає, сприяє, стримує, узгоджує, укладає, умовляє, усвідомлює, цікавиться, чекає, шанує, шукає;
- брати, відправляти, залучати, запрошувати, інформувати, мати, ставити перед фактом, чекати, шукати (*кого*); відмовлятися, залежати, чути (*від кого*); залишати, купувати (*у кого*); виплачувати, відмовляти, довіряти, доручати, заперечувати, повідомляти, пояснювати (*кому*); домовлятися, зустрічатися, погоджувати, погоджуватися, радитися, розраховуватися, порозумітися, сперечатися (*з ким*);

- виконання, наявність, обов'язки, помилка, порада, права, рішення, робота, справа, функції (*кого*); інформація, повідомлення, робота (*для кого*); довіра (*кому*); домовленість, зустріч (*з ким*); держава-посередник.

ПОСЕРЕДНИЦТВО, -а, с.; – *сприяння у здійсненні ділових, комерційних та інших контактів між ким-, чим-небудь; // підприємницька діяльність переважно у сфері послуг для налагодження зв'язків між продавцями і покупцями з метою прискорити і полегшити рух, обіг грошей*

- міжнародне, узаконене, фінансове;
- **між** продавцем і покупцем, державами, країнами; **у** вирішенні конфлікту; **щодо** купівлі-продажу;
- допомагає, здійснюється, полягає, сприяє, схиляє, узаконюється;
- здійснювати, пропонувати, узаконювати (*що*); користуватися (*чим*); здійснювати, сприяти (*за чим, через що*);
- об'єкти, ознаки, представники, узаконення, форма (*чого*).

ПОСЛУГА, -и, ж.; – *1) діяння, яке приносить користь, допомогу іншому; 2) підприємницька діяльність, що полягає у постачанні на ринок таких цінностей, які не мають матеріального характеру*

- адміністративні, антикризові, аудиторські, банківські, біржова, безплатні, бек-офісні, державні, добрі, довірчі, допоміжні, експертні, електронні, емісійна, інформаційні, інша, іпотечна, кожна, комерційні, комунальні, консалтингові, консультаційні, медвежа, окремі, посередницькі, рекреаційні, рекреаційно-туристичні, різноманітні, роздрібні, розрахункові, страхова, супутні, суспільні, технічні, туристичні, фінансові, якісна; Інтернет-послуга;
- банкам, особам, підприємцям, установам, банків, осіб, підприємців, споживчого призначення, установ; з нефінансовими активами, фінансових питань; **для** населення; **у** сфері інноваційної діяльності (маркетингу, менеджменту, підприємництва);
- базується, включає, забезпечується, замовляється, здійснюється, існує, користується попитом, надається, оплачується, пов'язується, полягає, пропонується, реалізується, рекламується, сплачується, спрямовується;
- виробляти, забезпечувати, замовляти, здійснювати, надавати, одержувати, оплачувати, отримувати, пропонувати, реалізовувати, рекламувати, робити, сплачувати, спрямовувати (*що*); дякувати, сплачувати (*за що*); задовольнятися, користуватися (*чим*);
- асортимент, бюро, вартість, вид, виробник, відмінності, диверсифікація, замовлення, здійснення, ліквідність, набір, надання, обсяг, оплата, перелік, питома вага, пропонування, реалізація, реклама, ринок, ряд, сегмент, складова, спектр, структура, сфера, форми, якість (*чого*); подяка, сплата (*за що*); попит (*на що*).

До ваших послуг.

ПОСТАВКА, -и ж.; – *особливий вид купівлі-продажу; // оплачувана передача товарів продавцем покупцеві на місце призначення*

- відфактурована, замовлена, негайна, обов'язкова;
- замовнику, покупцеві, товару, цінних паперів; **без** рахунків; **в** установу; **на** підприємство;
- враховується, забороняється, завершується, затримується, здійснюється, припиняється, триває;
- враховувати, забороняти, завершувати, замовляти, затримувати, здійснювати, обговорювати, припиняти (*що*); сплачувати (*за що*);
- вартість, заборона, завершення, замовлення, здійснення, припинення, форма (*чого*); сплата (*за що*).

ПОСТАЧА́ННЯ, -я, с.; – дія за значенням *постачати*

- вчасне, дострокове, матеріально-технічне, одноразове, постійне, регулярне, складське, термінове, технічне, транзитне, централізоване, чітке, якісне;
- виробів, матеріалів, обладнання, послуг, продуктів, продукції, товару, цінних паперів; **до** країни; **з(із)** запізненням, затримкою, порушенням терміну; **за** договором, домовленістю, контрактом, реквізитами, угодою; **на** підприємство, ринок; **після** закінчення терміну; у магазин, супермаркет;
- відбувається, забезпечує, забезпечується, забороняється, завершується, замовляється, здійснюється, зумовлює, обговорюється, оплачується, планується, припиняється, триває;
- забезпечувати, забороняти, завершувати, замовляти, здійснювати, обговорювати, оплачувати, планувати, припиняти, продовжувати (*що*); сплачувати (*за що*); сподіватися (*на що*); домовлятися (*про що*);
- заборона, завершення, здійснення, обговорення, оплата, планування, припинення, термін, умови, форма (*чого*); сплата (*за що*); витрати (*на що*); домовленість (*про що*).

ПОСТАЧА́ТИ, -аю, -аєш, недок.; док. *постачити*, -чу, -чиш; перех.; – доставляти кому-небудь щось потрібне, необхідне; *перепроводжувати на місце призначення*

- вироби, замовнику, матеріали, обладнання, покупцеві, послуги, продукти, продукцію, товар, цінні папери; **до** країни; **з(із)** запізненням, затримкою, порушенням терміну; **за** договором, домовленістю, контрактом, реквізитами, угодою; **на** адресу, підприємство, ринок; **після** закінчення терміну; у магазин, супермаркет;
- вчасно, достроково, негайно, одноразово, повільно, постійно, регулярно, терміново, часто, чітко, швидко, якісно.

ПОТРЕ́БА, -и, ж.; – *необхідність у кому-, чому-небудь, що вимагає задоволення*

- державна, духовна, економічна, зростаючі, особиста, платоспроможна, сезонна, соціальні, суспільні, усезростаючі;
- банку, відпочинку, замовника, кредитора, лікування, людини, населення, оздоровлення, особи, підприємства, покупця, продавця, профілактики, реабілітації, суспільного розвитку, установи, фірми; **в(у)**

допомозі, засобах виробництва, збереженні, капіталі, коштах, матеріальних засобах, освіті, помічниках, послугах, робочих руках, спеціалістах, товарах;

- виникає, задовольняється, зростає, обчислюється;
- відчувати, задовольняти, обчислювати (*що*); відгукнутися (*на що*); відповідати (*чому*); звертатися (*при чому*);
- виникнення, задоволення, зростання, обчислення, ступінь (*чого*).

Немає потреби.

ПРА́ВО, -а, с.; – 1) система законодавчо установлених суспільних відносин, які забезпечуються державою; 2) обумовлена певними обставинами підстава, здатність, можливість робити, чинити що-небудь, користуватися чим-небудь

- авторське, банківське, бюджетне, вексельне, виборне, втрачене, громадянське, законодавче, заставне, інвестиційне, корпоративне, майнове, міжнародне, основне переважне, податкове, речове, соціальне, трудове, фінансове;
- аудитора, аукціонера, аукціоніста, вибору, використання, викупу, відкликання, вкладників, власника, власності, голосу, господарського відання, громадян, конвертування, органів влади, передплати, підпису, податкової ініціативи, покупця, продавця, спільної власності, страховика, суб'єктів господарювання; **на** акцію, запровадження, отримання, пай, працю, регрес, стягнення штрафу, управління; **на правах** позичальника (учасника, члена); у сфері торгівлі;
- визначає, впроваджується, забезпечує, забезпечується, закріплюється, запроваджується, зберігається, існує, надається, належить, передбачає, переходить, регламентується, регулює, розглядається;
- визнавати, використовувати, впроваджувати, втрачати, забезпечувати, закріплювати, запроваджувати, захищати, зберігати, мати, надавати, охороняти, розглядати (*що*); користуватися (*чим*);
- впровадження, забезпечення, закріплення, запровадження, захист, надання, охорона, регламентація (*чого*).

Маю право.

ПРЕЙСКУРА'НТ (нім.), -а, ч.; – довідник цін на різні види і сорти товарів або на певні послуги

- недосконалий, повний, чинний;
- послуг, товарів, цін; **на** будівництво;
- використовується, встановлюється, діє, додається, містить, надсилається, обговорюється, призначається, розробляється, складається;
- використовувати, додавати, пред'являти, надсилати, обговорювати, розробляти, складати (*що*); користуватися (*чим*); враховувати, зазначати (*у чому*);
- використання, дія, наявність, обговорення, показники, складання (*чого*); розрахунки, ціни (*за чим*).

ПРЕ́МІЯ (лат.), -ї, ж.; – винагорода (переважно грошова), додаткова виплата за успіхи у певній галузі; // плата за право здійснювати операцію на певних умовах

- біржова, відклична, воєнна, експортна, інфляційна, конверсійна, ризикова, страхова, узгоджена, фіксована;
- працівникам, спортсменам, учасникам; для організації; з фонду; за викуп, ліквідність, право здійснювати, угодою, ризик;
- визначається, виплачується, задовольняє, залишається, зростає, має, обчислюється, передбачається, практикується, призначається, присуджується, фіксується;
- виплачувати, залишати, обчислювати, одержувати, отримувати, передбачати, платити, погоджувати, призначати, присуджувати, узгоджувати, фіксувати (що); дякувати (за що), запитувати, знати, повідомляти (про що); відмовлятися (від чого);
- виплата, залишок, обчислення, призначення, присудження, рівень, розмір, сума, форма, частина (чого); надвишок (до чого); відповідь, інформація (щодо чого).

ПРЕФА́КЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – (преференційна акція) акція, власник якої, крім отримання дивідендів, користується усякими пільгами (преференціями)

- конвертовані;
- з оплатою у валюті, участю; зі змінним курсом; стосовно дивідендів;
- випускається, обмінюється, передбачає;
- випускати, обмінювати (що);
- власник, тримач, ціна (чого); дивіденди, дивідендні платежі (за чим); дохід, дивіденди (на що).

ПРЕФЕРЕНЦІ́ЙНИЙ, -а, -е; – пільговий, переважний; стос. до преференції

- акція, борг, дивіденд, інвестиційне рішення, кредитор, мито, режим.

ПРЕФЕРЕ́НЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – особлива пільга, що надається однією державою іншій з метою пожвавлення торгівлі; надання державою пільг та пріоритетів певним підприємствам, установам з метою створення сприятливих умов для їхньої діяльності

- економічні, митні, податкові, тарифні, штучні;
- місцевим органам влади, підприємствам; щодо активів;
- застосовується, надається, охоплює, передбачає, передбачається, пов'язується;
- застосовувати, надавати, одержувати, отримувати, передбачати (що); пов'язувати (з чим);
- застосування, мета, надання, отримання, система, форми (чого).

ПРИБУТКОВИ́Й, -а, -е; – який дає прибуток; // те, що стосується прибутку

- виробництво, відсоток, каса, касовий ордер, оборот, податок, процент, товар, цінні папери.

ПРИБУТКОВІСТЬ, -вості, ж.; – *здатність забезпечити прибуток*

- абсолютна, поточна;
- активів, власного капіталу, зовнішньоекономічної діяльності, інвестицій, капіталу, підприємства, реалізації продукції, ринку акцій, справ, товарообігу, фірми;
- обговорюється, обчислюється, характеризує, характеризується;
- обговорювати, обчислювати, передбачати, характеризувати (*що*);
- значення, обговорення, передбачення, рівень, форма (*чого*).

ПРИБУТОК, -тку, ч; – *перевищення сукупних доходів над сукупними витратами*

- абсолютний, базовий, балансовий, біржовий, бруто, бухгалтерський, великий, валовий, високий, від'ємний, відносний, воєнний, втрачений, граничний, дискреційний, додатковий, додатний, дутий, економічний, емісійний, залишковий, засновницький, заявлений, знаменний, інший, інвестиційний, ймовірний, капіталізований, капітальний, кошторисний, крихітний, курсовий, максимальний, малий, маржинарний, мізерний, мінімальний, монопольний, надзвичайний, найвищий, невеликий, недоотриманий, незначний, необхідний, непотрібний, нереалізований, нерозподілений, несподіваний, новий, нормальний, обліковий, один, однаковий, операційний, оподатковуваний, очікуваний, паперовий, пасивний, питомий, плановий, подвійний, позареалізаційний, постійний, потенційний, реалізаційний, реінвестований, разовий, річний, розподілений, розрахунковий, національний, спекулятивний, споживаний, спожитий, стійкий, установчий, фінансовий, чийсь, чималий, чистий;
- банку, господарства, господарству, господарських організацій, господарським організаціям, звітного періоду, капіталу, компанії, корпорації, крамниці, підприємства, підприємству, суспільства, товариства, товариству, фірми, фірмі, центру інвестицій; **від** акції, господарювання, діяльності, зміни цін, зниження ціни, інвестицій, контролю, надання послуг, надзвичайних подій, неустойки, операцій, пені, поглинання, продажу, реалізації, розміщення цінних паперів, садівництва, співробітництва, створення, страхування, суспільства, торгівлі, транспортування; **для** підприємця; **за** дотримання планових витрат і обсягів реалізації; **на** активи, акцію, вкладений капітал, інвестиції;
- буває, використовується, вилучається, виплачується, виявляється, відноситься, відраховується, включає, враховується, втрачається, генерується, дає можливість, дорівнює, забезпечує, забезпечується, задовольняє, залишається, збільшується, зменшується, зростає, зумовлює, має бути, нагромаджується, надходить, нараховується, обчислюється, оподатковується, охоплює, підлягає розподілу (арешту), планується, пов'язується, припадає, реалізується, розподіляється, стає, складається, скорочується, спрямовується, становить, трансформується, фіксується, формується, характеризує;

- використовувати, вилучати, виплачувати, віддавати, відновлювати, відносити, відраховувати, враховувати, втрачати, давати, діставати, забезпечувати, заробляти, заявляти, зберігати, збільшувати, здобувати, зменшувати, класти, максимізувати, мати, нараховувати, обчислювати, одержувати, оподатковувати, отримувати, передавати, перераховувати, планувати, приносити, рахувати, реалізовувати, розподіляти, складати, спрямовувати, тримати, фіксувати, формувати, ховати, шукати (*що*); сподіватися (*на що*); не мати, чекати (*чого*); відповідати, дорівнювати (*чому*); збагачуватися (*завдяки чому*); бути, називати, називатися, нехтувати, розпоряджатися, стати (*чим*); бути, залишатися, працювати, продавати, реалізовувати (*з чим*);
- активи, величина, види, використання, вилучення, виплата, віднесення, втрата, джерело, елементи, забезпечення, зберігання, збільшення, зменшення, зростання, максимізація, маса, нарахування, наявність, норма, облік, обчислення, оподаткування, отримання, планування, реалізація, рівень, розподіл, сорок гривень, стаття, сто тисяч, сума, теорії, трансформація, фіксація, форма, формування, частина (*чого*); зиск, користь (*від чого*); відрахування, податок (*з чого*); сподівання (*на що*); нехтування (*чим*).

ПРИВІЛІЙ (*лат.*), -ю, ч.; – особлива перевага, надана окремим соціальним групам, особам в отриманні додаткових матеріальних благ, послуг, прав, свобод

- відповідний, інвестиційний, конверсійний, неписаний, новий, певний, реінвестиційний, становий, традиційний, установлений;
- акціонера, аукціоніста, ветерана, передплати, покупця, продавця; **в** отриманні чогось; **для** аукціонера, аукціоніста, ветерана, покупця, продавця; **на** використання, володіння, користування, купівлю, проїзд; ...використовувати дивіденди, ...купувати акції, ...отримувати доходи, ...управляти власністю;
- використовується, виникає, існує, має бути, надається, передбачається, переходить, пов'язується, реалізує, скасовується;
- використовувати, діставати, купувати, мати, надавати, одержувати, отримувати, скасовувати, установлювати (*що*); користуватися, управляти (*чим*); домагатися, позбавляти, позбавлятися (*чого*); жити, пов'язувати (*з чим*);
- використання, надання, обсяг, отримання, реалізація, режим, система, скасування (*чого*).

ПРИВІЛЕЙОВАНИЙ, -а, -е; – який має привілеї, користується привілеями; пов'язаний з привілеями

- акція, дивіденд, особа, становище, фірма.

ПРІРІСТ, приросту, ч.; – збільшення економічного потенціалу щодо вихідної величини, базового рівня

- великий, достатній, економічний, значний, малий, процентний, хороший, чималий;
- виробництва, дивідендів, доходу, власних оборотних засобів;

- буває, є, збільшується, зменшується, з'являється, передбачається, припиняється, присвоюється;
- давати, збільшувати, зменшувати, мати, передбачати, припиняти, присвоювати (*що*); впливати (*на що*); залежати (*від чого*); сприяти (*чому*);
- величина, збільшення, зменшення, наявність, передбачення, показник, поява, припинення (*чого*).

ПРИСВОЮВАТИ, -юю, -юєш, недок.; док. **присвоїти**, -ою, -оїш; перех.; – *робити своєю власністю, привласнювати що-небудь чуже*

- агентство, банк, будинок, докази, капітал, нерухомість, товар, фірму, чужі заслуги;
- вчасно, інкогніто, назавжди, нечесно, терміново; із запізненням; на певний час.

ПРИФІКС (*фр.*), -у, ч.; – *тверда ціна, що не підлягає ні підвищенню, ані зниженню*

- означає;
- брати (*що*).

ПРОГНОЗУВАННЯ (*гр.*), -я, с.; – *процес наукового передбачення майбутнього стану, перспектив розвитку певних явищ*

- глобальне, демографічне, довготермінове, економічне, короткотермінове, можливе, середньотермінове, соціологічне, політичне, факторне;
- банкрутства, бюджету, виконання, використання, вимог, впливу, грошових потоків, грошового обігу, динаміки цін, дій, діяльності, загроз, змін, інфляції, кон'юнктури ринку, масштабів реалізації, можливостей, наслідків, обстановки, обсягу, платежів, подій, показників, попиту, потреб, прибутку, проблем, продажу, процесів, результатів, ризиків, ринку, рішень, розвитку, ролі, руху, ситуації, співвідношення, стану, створення, термінів, умов, цін, явищ, якості;
- базується, визначає, виявляє, відбувається, гарантує, дає можливість, допомагає, забезпечує, забезпечується, завершується, здійснюється, може бути, обґрунтовує, передбачається, передує, покращує, потребує, поширюється, припиняється, регулює, триває;
- дозволяти, забезпечувати, завершувати, здійснювати, передбачати, поширювати, припиняти (*що*);
- виконавець, відділ, забезпечення, завдання, завершення, значення, мета, методи, напрями, необхідність, об'єкт, принципи, проблеми, процес, результати (*чого*); потреба (*у чому*).

ПРОГНОЗУВАТИ, -юю, -юєш, недок. і док., перех.; – *на основі наявних даних передбачати напрям, характер і особливості розвитку і закінчення явищ і процесів у природі й суспільстві*

- банкрутство, бюджет, виконання, використання, вимоги, вплив, грошовий обіг, грошові потоки, динаміку цін, дії, діяльність, загрози, зміни, інфляцію, кон'юнктуру ринку, масштаби реалізації, можливості, наслідки, обстановку, обсяг, платежі, події, показники, по-

пит, потреби, прибуток, проблеми, продаж, процеси, результати, ризики, ринок, рішення, розвиток, рух, ситуацію, співвідношення, стан, створення, терміни, ціни, умови, явища, якість;

- важко, легко, об'єктивно, результативно.

ПРОДАВАТИ, - даю, -даєш, недок.; док. **продати**, -дам, -дасі; перех.; – *віддавати який-небудь товар в обмін на гроші або на інший товар*

- акції, будівлі, взуття, вироби, власність, замовнику, землю, одяг, майно, машини, обладнання, пай, підприємство, підприємству, покупцеві, послуги, продукти, продукцію, товар, фірмі, фірму, цінні папери;
- вигідно, відкрито, вроздріб, оптом, повільно, поспіхом, швидко; **без** згоди, повернення, повідомлення, посередників, покриття; **в(у)** кіоску, магазині, супермаркеті, універмазі; **з** аукціону, «наваром», прибутком, торгів; **за** валюту, готівку, гривні, гроші, долари, ціною; **з-під** пахви, поли, прилавка; **на** аукціоні, базарі, замовлення, ринку, торгах, ярмарку; **через** бартер, безготівковий розрахунок, брокера, магазин, мережу Інтернет, посередника, фірму.

ПРОДАВЕЦЬ, -вця, ч.; – *той, хто продає який-небудь товар*

- активний, відвертий, вправний, добрий, довірливий, досвідчений, енергійний, злий, кмітливий, поступливий, привітний, скупий, чесний, щедрий, щирий;
- акцій, будівлі, виробів, взуття, землі, майна, одягу, опціону, послуг, продуктів, цінних паперів, продукції; **в(у)** кіоску, магазині; **від** виробництва, фірми; **з** авторитетом, досвідом; **на** аукціоні, ринку, торгах, ярмарку;
- бере, важить, виконує, виплачує, відповідає, втрачає, дає, довіряє, домовляється, доставляє, забезпечує, заборговує, замовляє, заперечує, зачинає, збирає, збирається, звертає увагу, звертається, змінює, знає, знижує, зобов'язується, міряє, надсилає, обіцяє, одержує, обманює, оплачує, отримує, оформляє, оцінює, очікує, пакує, підвищує, підписує, піклується, погоджує, погоджується, позичає, попереджає, постачає, працює, продає, пропонує, просить, радить, рахує, реалізує, розраховує, розраховується, силує, скасовує, складає, слідкує, служить, слухає, сплачує, сподівається, стверджує, торгує, торгується, тримає, узгоджує, укладає, уникає, упаковує, чекає;
- забезпечувати, звільняти, знати, наймати, очікувати, переконувати, підводити, поважати, попереджати, просити, слухати, чекати (*кого*); відмовлятися, одержувати, отримувати, потерпати, приймати, чекати (*від кого*); звертатися (*до кого*); покладатися (*на кого*); брати, купувати, позичати (*у кого*); виплачувати, давати, довіряти, доводити, доручати, доставляти, заборговувати, замовляти, заперечувати, надсилати, натякати, обіцяти, передавати, писати, платити, постачати, привозити, приносити, пропонувати, скаржитися, сплачувати (*кому*); ділитися, домовлятися, зустрічатися, погоджувати, погоджува-

тися, розраховуватися, сперечатися, торгуватися (з ким); спостерігати (за ким);

- відповідальність, втрати, діяльність, дохід, заборгованість, звільнення, зобов'язання, клієнти, кошти, майно, місце, обіцянки, обов'язки, очікування, пропозиція, прохання, робота, робочий день, слово, товар, умови, частка (кого); звернення, повага, прохання (до кого); зиск, користь, пільги, поставка, товар (для кого); довіреність (на кого); борг, догана, доручення, позика, поставка, премія, пропозиція, сплата (кому); договір, домовленість, зустріч, перемовини, погодження, угода (з ким).

ПРОДАЖ, -у, ч.; – *торгівля, товарообіг*

- відкритий, вільний, касовий, «короткий», обов'язковий, примусовий, умовний; онлайн-продаж;
- акцій, валюти, виторгу, власникам, землі, квитків, компанією, компанії, корпорацією, корпорації, крейсера, майна, облігацій, оптом, основного капіталу, особам, підприємством, підприємству, покупцеві, покупцям, послуг, продукції, робіт, суб'єктам, суб'єктами, товарів, фірмі, фірмою, цінних паперів; **без** згоди, повернення, повідомлення, покриття, посередників; **в(у)** кіоску, крамниці, магазині, супермаркеті, універмазі; **за** валюту, готівку, гривні, гроші, долари, ціною; **з-під** пахви, поли, прилавка; **на** аукціоні, базарі, виplat, ринку, термін, торгах, ярмарку; **під** відкритим небом; **просто** неба; **через** бартер, безготівковий рахунок, брокера, магазин, мережу Інтернет, посередника, фірму;
- блокується, ведеться, відбувається, дозволяється, забороняється, закінчується, здійснюється, передбачає, практикується, припиняється, реєструється, розпочинається, триває;
- блокувати, встановлювати, дозволяти, забороняти, закінчувати, здійснювати, припиняти, реєструвати, розпочинати (*що*); повідомляти (*про що*); домовлятися (*щодо чого*);
- блокування, години, заборона, закінчення, лідер, мета, об'єкт, припинення, початок, процес, реєстрація, регламентація, реклама, рентабельність, форма, час (*чого*); дозвіл, згода (*на що*); переговори, питання, повідомлення (*про що*); домовленість, договір, контракт, угода (*щодо чого*).

ПРОДУКЦІЯ, -ї, ж.; – *продукт виробництва у матеріальній, духовній та інтелектуальній сферах, який вимірюється переважно у натуральному і грошовому вираженні*

- аналогічна, будівельна, важлива, валова, виготовлена, відвантажена, впроваджена, готова, імпортована, інноваційна, інформаційна, інша, компенсаційна, конкурентоспроможна, контрафактна, кінцева, модифікована, нова, оновлена, оплачена, реалізована, сертифікована, стандартна, товарна, традиційна, удосконалена, чиста;

- будівництва, галузі, видавництва, виробництва, заводу, підприємства, товарів, фінансово-промислової групи, фабрики, фірми; **для** замовника, інвестора, споживача, фірми; **на** замовлення;
- базується, виготовляється, виробляється, відвантажуються, відповідає, відправляється, відрізняється, включає, впроваджується, зазнає, замовляється, зараховується, застосовується, імпортується, має, набирає, обробляється, обчислюється, оплачується, перевозиться, передається, постачається, представляється, призначається, приймається, реалізується, характеризує;
- виготовляти, виробляти, відвантажувати, відправляти, впроваджувати, замовляти, зараховувати, застосовувати, імпортувати, обробляти, обчислювати, одержувати, оплачувати, отримувати, перевозити, передавати, постачати, представляти, призначати, приймати, реалізовувати (*що*); зараховувати (*до чого*);
- вартість, виготовлення, використання, випуск, виробництво, відвантаження, власник, впровадження, елементи, замовлення, зарахування, застосування, обробка, обсяг, оплата, обчислення, параметри, перевезення, передача, показники, постачання, призначення, приймання, реалізація, склад, сфера використання, форми, характеристики, частина, якість (*чого*); замовлення (*на що*).

ПРОДУЦЕНТ (лат.), -а, ч.; – виробник продукції, товарів

- дрібний;
- виготовляє, виробляє, досягає, орієнтується;
- об'єднувати (*що, кого*);
- акції, мета, об'єднання, продукція, цілі (*чого, кого*).

ПРОЛОНГАЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – продовження терміну чинності договору, угоди, векселя, позики, повноважень

- законодавча;
- боргу, векселя, договору, заборгованості, кредиту, повноважень, позики, терміну, угоди; **за** домовленістю;
- здійснюється, регулюється, ухвалюється;
- дозволяти, здійснювати, регулювати, ухвалювати (*що*);
- дозвіл, домовленість, рішення, ухвала (*щодо чого*).

ПРОПОЗИЦІЯ, -ї, ж.; – те, що пропонується чийсь-небудь увазі, виноситься на обговорення, розгляд тощо; // обов'язковий компонент ринкових відносин, нерозривно пов'язаний із попитом

- ваша, вигідна, двоярусна, інша, їхня, моя, надлишкова, наша, остання, потрібна, приваблива, прилюдна, тендерна, цінна;
- акціонера, акціонерів, банку, брокера, брокерів, виробів, замовника, замовнику, інженера, клієнта, клієнтів, колективу, компанії, партнера, партнерів, підприємств, підприємця, покупців, покупця, послуг, продавців, продавця, продукції, робітникам, робочої сили, споживача, споживачеві, товарів, фірми, фірмі; **для** акціонера, брокера, власника, замовника, клієнта, партнера, покупця, продавця,

фірми; **щодо** купівлі, об'єднання, постачання, придбання, продажу, реклами;

- вноситься, є, задовольняється, заслуховується, надсилається, перевищує, пов'язується, призводить, приймається, робиться, розглядається;
- акцептувати, вносити, задовольняти, заслуховувати, мати, надсилати, приймати, робити, розглядати (*що*); відповідати (*на що*); відмовлятися (*від чого*); звертатися, пов'язувати, погоджуватися (*з чим*);
- агент, внесення, задоволення, задум, зміст, механізм, перелік, привабливість, прийняття, суть, текст, форма (*чого*); відмова (*від чого*); співвідносність (*між чим і ...*).

ПРОФІТ (*фр.*), -у, ч.; – *прибуток, зиск, вигода*

- профіт-центр.

ПРОФІЦІТ, (*фр.*), -у, ч.; – *позитивне сальдо балансу; перевищення доходів над видатками*

- бюджету, електроенергії;
- зростає, складається;
- одержувати, отримувати (*що*).

ПРОЦЕНТ (*лат.*), -а, ч.; – *сота частина числа, яке приймається за ціле, за одиницю; відсоток; // плата позичальника у боргових (кредитних) відносинах; відсотки*

- банківський, великі, дебетові, депозитний, кредитові, міжбанківський, нагромаджений, незначні, номінальний, облігаційний, обліковий, позиковий, позичковий, простий, реальний, річні, складний, точний, узгоджений;
- заробітку; **від** прибутку; **за** вексель, використання коштів, вкладом, депозитом, користування кредитом, облігацію, сертифікат; **на** номінал цінного папера, суму заборгованості; **по** кредитах; дебет-процент, кредит-процент;
- визначається, виплачуються, встановлюється, дорівнює, набігає, нараховується, обчислюються, сплачується, стягується, сягає;
- визначати, виплачувати, встановлювати, знімати, нараховувати, мати, обчислювати, одержувати, отримувати, платити, погоджувати, приносити, розраховувати, складати, сплачувати, стягувати, узгоджувати (*що*); брати кредит, закладати, позичати (*під що, за що*); належати (*до чого*); виражати (*у чому*);
- вартість, величина, виплата, два (три, чотири...), джерело, нарахування, норма, обчислення, отримання, розмір, сплата, ставка, стягнення, узгодження, форми (*чого*); **на** два (три, чотири....) (*чого*).

ПРОЦЕНТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до процент; стос. до процента*

- активи, арбітраж, витрати, доходи, нарахування, папери, період, позика, політика, ризик, ставка, число.

ПУЛ (*англ.*), -у, ч.; – *угода між підприємцями, за якої прибуток спрямовують до загального фонду і розподіляють згідно з квотами, наперед визначеними учасниками цієї угоди; // монополія, яка укладає угоду-пул*

- біржовий, загальний, «золотий», іпотечний, канадський, патентний, страховий, торговий, хлібний;
- витрат, заставних, іпотек;
- впливає, забезпечує, забезпечується, пов'язується, погоджується, створюється;
- використовувати, забезпечувати, погоджувати, створювати (що); об'єднувати, об'єднуватися (у що);
- актив, величина, діяльність, забезпечення, мета, пасив, погодження, створення, структура, учасник, член (чого); дохід (від чого); прибуток (за чим); участь (у чому); угода-пул.

ПУНКТ¹ (нім.), -у, ч.; – місце, приміщення, спеціально пристосоване для якої-небудь роботи і т. ін.

- обмінний, переговорний, постійний, тимчасовий;
- обміну валюти, продажу, пропуску через кордон;
- здійснює, знаходиться, обслуговує, розташовується;
- забезпечувати, знаходити, розташовувати (що); знаходитися (у чому);
- знаходження, розташування (чого).

ПУНКТ² (нім.), -у, ч.; – одиниця виміру мінімального коливання ціни, курсу чи індексу

- базисний, офіційний, постійний, тимчасовий;
- у статистиці;
- визначає, використовується, дорівнює, забезпечується, здійснює, змінює, характеризує;
- забезпечувати (що);
- вид, використання, зміна, операції (чого).

РАБАТ (нім.), -у, ч.; – зниження продавцем ціни товару з усієї суми грошей у разі закупівлі його великими партіями

- вигідний, очікуваний, тимчасовий;
- продукції, легкої промисловості; **на** партію автомобілів;
- надається, пропонується;
- надавати, пропонувати, робити (що); просити (про що);
- пропозиція (чого); прохання (про що).

РАМБУРС (фр.), -у, ч.; – у міжнародній торгівлі оплата купленого товару через кредитні установи

- **через** банк.

РАМБУРСНИЙ, РАМБУРСУВАЛЬНИЙ, -а, -е; – прикм. до рамбурс; стос. до рамбурса

- банк, гарантія, кредит, повноваження, угода.

РАМБУРСУВАТИ, -сую, -суюш, недок. і док.; – відшкодовувати витрати; сплачувати борг, як правило, через третю особу

- борг, витрати, заборгованість, платіж, товар;
- вчасно, згодом, терміново.

РАХУВАТИ, -ую, -уюш, недок.; – визначати кількість, суму чого-небудь; вести які-небудь підрахунки

- борги, валюту, витрати, втрати, готівку, гривні, гроші, документи, долари, доходи, залишок, зарплату, клієнтів, майно, мито, нестачу, платіж, податки, речі, решту, товари;
- завжди, повільно, чесно, швидко, щоденно, щомісячно.

РАХУНОК, ч.; – 1) -нку; – *виражений у числах результат яких-небудь обчислень; загальна кількість, підсумок*; 2) -нка; – *основний розрахунковий документ у комерційних угодах і в комерційному кредитуванні*

- активний, активно-пасивний, аналітичний, андерайтерський, анонімний, балансовий, банківський, безтоварний, біржовий, блокований, брокерський, бухгалтерські, бюджетний, валютний, відкритий, відображувальний, вкладний, власний, гарантований, головний, двовалютний, депозитний, дисбурсментський, дискреційний, доповнювальний, заблокований, зайвий, закритий, «заморожений», збірно-розподільчий, індивідуальний, інший, калькуляційний, картковий, кінцевий, клієнтський, кліринговий, кожний, комерційний, консолідований, контокорентний, контрактивний, контрпасивний, кореспондентський, маржинальний, металевий, мультивалютний, накопичувальний, наступний, національні, новий, номерний, нумерований, онкольний, операційний, основний, особливий, особовий, остаточний, ощадний, пасивний, пенсійний, позабалансовий, позабюджетний, позиковий, попередній, поточний, приватний, простий, регулювальний, регулюючий, реєстраційний, розподільчий, розрахунковий, синтетичний, спеціальний, спільний, субкореспондентський, товарний, транзитний, фідучіарний, хеджовий, чужий; рахунок-екран, рахунок-лоро, рахунок-ностро, рахунок-проформа, рахунок-специфікація, рахунок-фактура; депо рахунок;
- бухгалтерського обліку, витрат, завантаження, клієнта, особи, першого порядку, підприємства, продавця, тримача, трастів, фінансування, фірми; **для** накопичення, обліку; **за** виконану послугу (роботу), відвантаження, газ, фрахт; **на** ім'я; **у** банку, валюті, цінних паперах;
- акумулює, буває, ведеться, видається, використовується, виписується, відбиває, гарантує, дає змогу, дає право, засвідчує, засвідчується, має, містить, називається, об'єднує, передбачається, поєднує, потребує, признається, приймається, служить, сплачується, характеризує, являє собою;
- блокувати, вести, видавати, використовувати, виписувати, відкривати, деталізувати, закривати, засвідчувати, називати, обслуговувати, одержувати, отримувати, оформляти, призначати, приймати, сплачувати (*що*); депонувати, зараховувати, надходити, перераховувати (*на що*); знімати гроші, списувати (*з чого*); керувати, розпоряджатися (*чим*); вести облік, виконувати операції, виплачувати, надавати послуги, постачати (*за чим*); акумулювати, виконувати, відображати, зберігати, обліковувати, фіксувати (*на чому*); відбивати, відображати, вказувати, фіксувати (*у чому*);

- блокування, видача, вид, використання, відкриття, власник, дані, дебет, закриття, засвідчення, назва, наявність, обслуговування, отримання, оформлення, план, побудова, призначення, сальдо, сплата, стаття, сума (*чого*); кошти, платежі (*з чого*); операції, покриття збитків (*щодо чого*); кошти (*на що*); облік, розрахунок (*за чим*); кошти, сума (*на чому*).

РЕАЛІЗА́ЦІЯ (*фр.*), -ї, ж.; – дія за знач. **реалізовувати**

- вигідна, виняткова, даремна, ефективна, інтенсивна, комерційна, повільна, повільна, термінова, швидка;
- валюти, виробів, застави, коштів, майна, опціону, плану, позики, покриття, права, прибутку, продукції, споживачам, товару, цінних паперів; з вигодою, прибутком; **на** аукціоні, виставці, ринку, ярмарку; **через** аукціон, брокера, магазин, посередника, фірму;
- визначається, відбувається, завершується, здійснюється, підтверджує, починається, триває;
- визначати, завершувати, здійснювати, починати, розрізняти (*що*); домовлятися (*про що, щодо чого*);
- дата, завершення, здійснення, момент, необхідність, обсяги, показники, початок, процес, термін, тривалість, умови, факт, форма, якість (*чого*); виторг, дохід, зиск, користь, кошти, прибуток (*від чого*); акції, валюта, вироби, кошти, майно, продукція, товар, умови, цінні папери, час (*для чого*); договір, домовленість, пропозиція, розмова, угода (*щодо чого*).

РЕАЛІЗОВА́ВАТИ, -овую, -овуєш, недок.; док. **реалізува́ти**, -ую, уєш; перек.; – 1) здійснювати, втілювати в життя; 2) переводити на гроші, продавати

- акції, валюту, вироби, заставу, кошти, майно, план, позику, прибуток, продукцію, товар, цінні папери;
- вигідно, ефективно, повільно, швидко; з вигодою, прибутком; **на** аукціоні, виставці, ринку, ярмарку; **через** аукціон, брокера, магазин, посередника, фірму.

РЕВАЛІ́ВАННЯ (*фр.*), -ї, ж.; – вид грошової реформи з метою стабілізації валюти; // підвищення державного курсу паперових грошей щодо золота або іноземної валюти

- вигідна, фактична;
- валюти, гривні, грошової одиниці, долара, рубля;
- використовується, виявляється, впливає, застосовується, здійснюється, знижує, зумовлює, зумовлюється, зупиняється, передбачається, планується, робить дорожчим, спричиняє, стабілізує, створює умови, утруднює;
- використовувати, застосовувати, здійснювати, зумовлювати, зупиняти, передбачати (*що*); створювати умови (*для чого*); запобігати (*чому*);
- використання, застосування, зворотний бік, здійснення, наслідки, передбачення, передумови (*чого*); тенденція (*до чого*).

РЕВІЗІЙНИЙ, -а, -е; – стос. до ревізії

- діагностика, комісія, комітет, робота, управління.

РЕВІЗІЯ (лат.), -ї, ж.; – документальний контроль за фінансово-господарською діяльністю підприємства, установи, організації, за дотриманням законодавства з фінансових питань; спосіб документального вивчення недостатч, запобігання фінансовим зловживанням

- важлива, вертикальна, вибіркова, додаткова, кожна, комплексна, наскрізна, наступна, непланова, об'єктивна, оперативна, первинна, планова, повна, повторна, попередня, регулярні, суцільна, тематична, часткова;
- авансових звітів, бухгалтерської звітності, витрачання коштів, каси, маркетингу, підприємства, фінансово-господарської діяльності; на підприємстві; у маркетингу;
- визначає, готується, дозволяється, закінчується, запобігає, здійснює, здійснюється, організовується, охоплює, передбачає, передбачається, планується, поєднує, полягає, починається, призводить, провадиться, розпочинається, спричиняє, триває, характеризує;
- готувати, дозволяти, закінчувати, здійснювати, організовувати, передбачати, планувати, починати, провадити, розпочинати (що); погоджуватися (на що); знати, повідомляти (про що); чекати (чого); готуватися, залучати (до чого); підлягати (чому); брати участь (у чому);
- акт, дозвіл на проведення, етапи, завдання, засоби, здійснення, матеріали, мета, наслідки, необхідність, об'єкт, організація, план-завдання, початок, предмет, проведення, програма, процес, результати, способи, суб'єкт, тема, учасники, термін проведення, тривалість (чого); підготовка (до чого); вимоги, документація, комісія (щодо чого); повідомлення (про що); участь (у чому).

РЕГРЭС (лат.), -у, ч.; – 1) занепад у розвитку чого-небудь; 2) зворотна вимога відшкодувати збитки, що пред'являється однією особою іншій, з вини якої ці збитки виникли

- країни; **про** компенсацію збитків (витрат);
- застосовується, пред'являється;
- застосовувати, пред'являти (що).

РЕГРЕСІВНИЙ, -а, -е; – який веде до занепаду у розвитку чого-небудь

- бізнес, зв'язок, інтеграція, оподаткування, податкові системи, податок, сподівання.

РЕГРЭСНИЙ, -а, -е; – прикм. до регрес у 2 знач.

- позов.

РЕГУЛЬОВАНИЙ, -а, -е; – дієприкм. пас. до регулювати

- баланс, бюджет, валюта, витрати, відносини, грошовий обіг, грошовий потік, діяльність, доходи, експорт, імпорт, капітал, міграція, питання, підприємництво, продуктивні сили, процес, ресурси, розрахунки, ринок, ставка, торгівля, ціна.

РЕГУЛЮВАЛЬНИЙ, -а, -е; – призначений для регулювання

- запис, рахунок.

РЕГУЛЮВАННЯ, -я, с.; – процес впливу на відхилення фактичних результатів від запланованих чи нормативних

- автоматичне, адміністративне, антидемпінгове, антимонопольне, антициклічне, банківське, бюджетне, валютне, всеохоплюване, грошово-кредитне, державне, директивне, довгострокове, економічне, ефективне, індикативне, короткострокове, корпоративне, митне, можливе, монополістичне, наддержавне, належне, неефективне, непряме, нетарифне, обґрунтоване, обмежене, обов'язкове, олігополістичне, оперативне, планомірне, податкове, правове, пруденційне, пряме, раціональне, ринкове, селективне, соціальне, цілеспрямоване, чітке;
- біржової діяльності, бюджету, валютних відносин, валютного ризику, використання земель, виробничих відносин, витрат, відносин, відсоткових ставок, грошового обігу, грошового потоку, доходів, діяльності, економіки, економічної системи, експорту, емісії, зовнішньоекономічної діяльності, інвестиційної діяльності, імпорту, капіталу, кількості грошей, інвестиційної діяльності, капіталу, ланок господарства, міграції, міжнародної торгівлі, нетарифними методами, питань, підприємництва, платіжного балансу, порядку здійснення, продуктивних сил, процесу, ресурсів, розмірів кредиту, розрахунків, ринку, складу мігрантів, співвідношень, техніко-економічних відносин, технологічного способу виробництва, торговельного обороту, умов, участі інвесторів, форм, цін; **в(у)** галузі, умовах; **за** допомогою; **на** основі; **через** бюджетну (грошово-кредитну, інвестиційну) форму економічної політики, надання допомоги, сферу грошового обігу і кредиту;
- використовує, використовується, виражається, впливає, впорядковує, втілюється у життя, дає змогу, додає, забезпечує, закріплює, запобігає, започатковується, запроваджується, захищає, збалансовує, зберігає, здійснюється, змінює, зумовлює, існує, має місце, набуває, надає, обмежує, обмежується, означає, охоплює, передбачає, перешкоджає, підтримує, полягає, послаблює, починається, поширюється, примушує, скасовується, спричиняє, сприяє, спрямовується, стабілізує, створює, узгоджує, упорядковує, формує;
- використовувати, втілювати у життя, забезпечувати, започатковувати, запроваджувати, здійснювати, обмежувати, оцінювати, починати, поширювати, розрізняти, скасовувати, спрямовувати (*що*); відмовлятися (*від чого*); пов'язувати (*з чим*); розуміти (*під чим*);
- арсенал, аспекти, важелі, відмінності, досягнення, завдання, запровадження, засіб, значення, інструменти, концепція, крах, мета, метод, механізм, недоліки, необхідність, норми, об'єкт, обмеження, основи, особливості, оцінка, планомірність, правила, принципи, прихильники, пропорційність, процес, риса, роль, система установ,

суб'єкт, суть, тип, форма, функції, цілі, шляхи (чого); відмова (від чого); підходи (до чого); заходи (щодо чого).

РЕГУЛЮВАТИ, -іюю, -іюєш, недок., перех.; – *впорядковувати що-небудь, керувати чимось, підкоряючи його відповідним правилам, певній системі*

- баланс, біржову діяльність, бюджет, валютний ризик, визначенням умов, використання земель, витрати, відносини, відсоткові ставки, встановленням режиму, грошовий обіг, грошовий потік, діяльність, економіку, експорт, імпорт, капітал, міграцію, нетарифні методи, питання, підприємництво, порядок здійснення, продуктивні сили, процес, ресурси, розмір кредиту, розрахунки, ринок, співвідношення, торгівлю, торговельний оборот, умови, участь інвесторів, форми, ціни; **за** допомогою; **на** основі; **через** бюджетну (грошово-кредитну, інвестиційну) форму економічної політики, надання допомоги, сферу грошового обігу і кредиту;
- відповідально, недбало, постійно, уважно, чітко, якісно.

РЕГУЛЮЮЧИЙ, -а, -е; – *дієприкм. акт. до регулювати*

- заходи, функція.

РЕГУЛЯТИВНИЙ, -а, -е; – *який вносить спрямовуваний порядок, планованість у що-небудь*

- капітал, повноваження, фактор.

РЕГУЛЯТОР, - а, ч; – *важіль, інструмент впливу на розвиток чого-небудь*

- грошово-кредитний, економічний, основний, потужний;
- бюджету, економіки, прогресу, цін;
- використовується, дає змогу, діє, запобігає, застосовується, існує, передбачає, сприяє, спрямовує;
- використовувати, застосовувати;
- використання, застосування, недоліки, особливості, переваги (чого).

РЕГУЛЯТОРНИЙ, -а, -е; – *прикм. до регулятор*

- акт, діяльність, орган, політика.

РЕЕКСПОРТ (англ.), -у, ч.; – *перепродаж з вивезенням за кордон раніше імпортованого товару, який не піддавали переробці; // сам цей товар*

- важливий, вигідний, вірогідний, віртуальний, державний, загальний, законний, запланований, значний, кризовий, направлений, національний, невдалий, незаконний, несанкціонований, передбачений, проблемний, тимчасовий, французький, швидкий;
- золота, каміння, коштовних матеріалів, металу, м'яса, нафтопродуктів, обладнання, послуг, продукції, сировини, товарів, шкіри;
- активізується, впроваджується, дозволяється, допускається, забезпечує, забороняється, збільшується, здійснюється, зменшується, зумовлює, передбачається, практикується, привносить, примножує, припиняється, провадиться, продовжується, реалізовується, сприяє, ускладнюється;
- впроваджувати, дозволяти, допускати, забороняти, збільшувати, здійснювати, зменшувати, передбачати, придбавати, припиняти,

провадити, продовжувати, пропускати, реалізовувати, ускладнювати (що); користуватися (чим);

- вартість, впровадження, заборона, збільшення, здійснення, зменшення, зупинка, об'єкт, порядок, предмет, припинення, продовження, реалізація, суть, термін, ускладнення, центр (чого); дозвіл, заборона, право (на що); договір, домовленість, угода (про що, щодо чого); користування (чим).

РЕЄСТР (лат.; польс.), -у, ч.; – *перелік, список, опис*

- аналітичний, банківський, двосторонній, державний, комбінований, обліковий, обов'язковий, односторонній, податковий, синтетичний, систематичний, табличний, хронологічний, шаховий;
- акціонерного товариства, банків, векселів, вимог кредиторів, виплат, власників цінних паперів, грошових претензій, договорів, документів, застав, земельних ділянок, з питань банкрутства, кредиторів, майна, наявності, нерухомості, обліку, організацій, оцінювачів, підприємств, платників, претензій, реєстраторів, руху, угод, установ, фізичних осіб, цінних паперів;
- використовується, відображає, дає змогу, забезпечує, засвідчується, застосовується, затверджується, містить, призначається, публікується, регламентується, розробляється, систематизує;
- вести, використовувати, засвідчувати, застосовувати, затверджувати, класифікувати, публікувати, регламентувати, розробляти (що); вносити, записувати (у що); вносити (до чого); вилучати (з чого); визначати (згідно з чим); відображати, вказувати, зазначати, міститися, накопичувати (у чому);
- ведення, використання, дані, елементи, засвідчення, застосування, затвердження, зберігач, зміст, призначення, публікація, розробка, система, форма (чого); вилучення, інформація (з чого); внесення (у що); запис, інформація (у чому).

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до реєстрація; стос. до реєстрації*

- внесок, збір, картка, книга, рахунок.

РЕЄСТРАЦІЯ, -ї, ж.; – *взяття на облік; внесення до списку якихось даних, записи про певні факти*

- біржова, державна, облікова, обов'язкова;
- банку, делегатів, «з чорного ходу», компанії, мешканців, підприємства, правочинів, угод, учасників, фірми, шлюбу; **за** місцем проживання;
- дозволяється, завершується, закінчується, здійснюється, полягає, припиняється, розпочинається, триває;
- дозволяти, завершувати, закінчувати, засвідчувати, здійснювати, припиняти, провадити, розпочинати (що); заява (про що); подавати (для чого); підлягати (чому); відмовляти (у чому);
- завершення, закінчення, здійснення, об'єкт, початок, предмет, термін, умови (чого); дозвіл (на що); відмова (у чому).

РЕЗЕРВ (лат., фр.), -у, ч.; – запас товарів, грошових коштів, іноземної валюти та інших ресурсів на випадок необхідності

- амортизаційний, банківський, бюджетний, важливий, валютний, відкритий, вільні, державний, добровільний, золотий, золотовалютний, капітальні, ліквідний, міжнародні, максимальний, мінімальний, надмірні, наявний, обов'язковий, офіційний, статутний, страхові, фінансовий;
- банку, боргів, внесків, дивідендів, компенсації збитків, коштів, майбутніх витрат, платежів, страхування вкладів, товарів; для оплати, покриття, страхування; під дебіторську заборгованість, знецінення цінних паперів, кредитні збитки;
- використовується, виплачується, відповідає, дає змогу, є, забезпечує, збільшується, зменшується, знаходиться, готується, контролюється, ліквідується, міститься, накопичується, передбачається, підлягає, покриває витрати, перебільшує, показується, представляється, призначається, розміщується, розподіляється, складається, створюється, тримається, фіксується, формується;
- використовувати, виплачувати, готувати, контролювати, мати, передбачати, показувати, представляти, призначати, розміщувати, розподіляти, створювати, тримати, унормовувати, фіксувати, формувати (що); розраховувати (на що); належати (до чого); виплачувати (з чого); бути, знаходитися (у чому); користуватися, розпоряджатися (чим);
- використання, виплата, наявність, передбачення, призначення, розміщення, розподіл, створення, склад, сума, фіксування, формування (чого); виплата (з чого); контроль (за чим).

РЕІМПОРТ (англ.), -у, ч.; – ввезення з інших країн власних товарів, раніше туди експортованих; // самі ці товари

- вдалих, вигідний, видимий, вітчизняний, газовий, грошовий, дійсний, легальний, минулий, можливий, неможливий, оформлений, постійний, потрібний, прогнозований, скорочений, строковий, сучасний, терміновий, товарний;
- автомобілів, валюти, відходів, культур, ліків, металобрухту, обладнання, послуг, продукції, ресурсів, товарів;
- буває, ввозиться, впливає, допускається, забороняється, здійснюється, зумовлює, керується, оформляється, припиняється, провадиться, регулюється, фіксується;
- ввозити, вивчати, впроваджувати, допускати, забороняти, здійснювати, зупиняти, оформляти, припиняти, погоджувати, провадити, прогнозувати, скорочувати, фіксувати (що); погоджуватися, сподіватися (на що); займатися, користуватися (чим);
- важливість, вартість, ввезення, впровадження, заборона, здійснення, контроль, можливість, обсяг, оформлення, переваги, припинення, провадження, прогнозування, режим, сенс, скорочення, умови, фіксування (чого).

РЕІНВЕСТИЦІЇ, -ій, мн., (одн. реінвестиція,-ї, ж.); – *повторні інвестиції за рахунок використання частини прибутку, отриманого від первинного вкладення капіталу*

- зарубіжні, зовнішні, іноземні, реальні, фінансові;
- інститутів, корпорацій, частини прибутків; **в(у)** економіку, проекти, розмірі, формі, цінні папери; **з** фіксованим доходом; **за** рахунок; **на** розширення виробництва, термін;
- бувають, використовуються, виступають, вкладаються, вносяться, забезпечують, засвідчують, збільшуються, мають, погашаються, поділяються, реалізуються, спрямовуються, утримуються;
- використовувати, вкладати, вносити, збільшувати, погашати, поділяти, реалізовувати, спрямовувати, утримувати (*що*); належати (*до чого*);
- вартість, вид, використання, вклад, внесення, джерело, збільшення, класифікація, мета, напрям, обсяг, погашення, процес, рівень ризику, розмір, спрямування, сума, форми (*чого*); доходи, користь (*від чого*); стимул (*для чого*).

РЕІНВЕСТИЦІЙНИЙ, -а, -е; – *прикм. до реінвестиція; стос. до реінвестиції*

- варант, діяльність, зниження цін, привілей.

РЕЙТИНГ (англ.), -у, ч.; – *оцінка чиєї-небудь популярності, діяльності, цінності, якості і т. ін. чого-небудь шляхом соціологічного опитування; // саме таке опитування*

- високий, довгостроковий, довготерміновий, короткотерміновий, кредитний, найвищий, невисокий, позитивний, суверенний;
- авторитету, адміністрації, акцій, банку, бізнесмена, ведення бізнесу, держави, діяльності, достатності капіталу, дохідності, закладу, компанії, країни, кредитоспроможності, ліквідності, облігацій, партнера, популярності, президента, страхової компанії, цінних паперів; **щодо** спроможності виплачувати, цінності пам'яток, якості освіти;
- вважається, визначає, визначається, відповідає, враховує, враховується, встановлюється, дає можливість, залежить, застосовується, знижується, зростає, коригується, обговорюється, оновлюється, переглядається, підтверджує, показує, провадиться, характеризує, характеризується;
- анулювати, брати до уваги, вважати, вивчати, визначати, враховувати, встановлювати, застосовувати, знижувати, коригувати, мати на увазі, обговорювати, оновлювати, переглядати, провадити, характеризувати (*що*); залежати (*від чого*); відповідати (*чому*); брати участь (*у чому*);
- визначення, встановлення, залежність, застосування, зниження, компоненти, коригування, мета, обговорення, об'єкти, оновлення, перегляд, показники, прогноз, результати, складові (*чого*); залежність (*від чого*); місце, участь (*у чому*).

РЕЙТИНГОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до рейтинг; стос. до рейтингу*

- агентство, агенція, оцінка, оцінювання, показники, система.

РЕКЛА́МА (фр.), -и, ж.; – *популяризація товарів, послуг і т. ін. з метою повернути увагу покупців, замовників, споживачів; // засоби такої популяризації*

- агресивна, відома, зовнішньоторговельна, інтенсивна, інформаційна, нагадувальна, недобросовісна, необхідна, неприваблива, переконлива, підкріплювана, погана, престижна, пристойна, своєчасна, сучасна, торговельна, хороша, шокуюча;
- банку, взуття, ліків, підприємства, послуг, продукції, театру, товару;
- активізує, вводить в оману, визначається, виглядає, виготовляється, використовується, висвітлює, відзначається, впливає, вражає, завдає шкоди, застосовується, здійснюється, змушує, інформує, міститься, нав'язує, обговорюється, оформляється, переконує, повертає увагу, розміщується, розташовується, упевнює, шкодить;
- вважати, виготовляти, використовувати, готувати, доопрацьовувати, замінювати, застосовувати, змінювати, обговорювати, оформляти, робити, розміщувати, розташовувати, удосконалювати (*що*);
- автор, виготовлення, вид, використання, вплив, заміна, замовник, засоби, застосування, зміна, мета, місце, необхідність, обговорення, оформлення, розміщення, розташування, споживач, форма (*чого*); враження, дохід, зиск, користь, шкода (*від чого*).

РЕКЛАМА́ЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – *претензія, заява однієї зі сторін про те, що інша сторона не виконала своїх зобов'язань, і вимога у зв'язку з цим відповідного відшкодування*

- дана, доречна, запізніла, невиправдана, недоречна, необ'єктивна, несподівана, передчасна, своєчасна, справедлива, сувора;
- банку, виконувачеві, обслуговувачеві, підприємства, підприємству, покупця, постачальникові, продавцеві, споживача; **на** поставку; **що-до** відмови, відшкодування, затримки, невиконання, недоліків, несплати, порушення, послуг, поставки, пошкодження, якості;
- відхиляється, задовольняється, заявляється, містить, надсилається, обговорюється, подається, пред'являється, приймається, розглядається;
- аналізувати, брати до уваги, вважати, відхиляти, враховувати, готувати, задовольняти, заперечувати, заявляти, класифікувати, мати на увазі, надсилати, обговорювати, одержувати, отримувати, перевіряти, повертати, подавати, пред'являти, приймати, розглядати, читати (*що*); відповідати, сподіватися (*на що*); чекати (*чого*); погоджуватися (*з чим*);
- автор, аналіз, варіант, вимоги, відхилення, задоволення, зміст, зразок, кількість, наявність, облік, подання, поява, прийняття, причини, розгляд (*чого*); підстава (*для чого*); згода (*щодо чого*).

РЕКЛАМАЦІ́ЙНИЙ, -а, -е; – *стос. до рекламації*

- акт, лист.

РЕКЛА́МНИЙ, -а, -е; – *прикм до реклама; стос. до реклами*

- агентство, ательє, бюджет, відрахування, діяльність, засоби, звернення, інформація, кампанія, оголошення, пропозиція, ролик, сувеніри, фільм, фірма, шоу, щит.

РЕМІСІЯ (лат.), -ї, ж.; – 1) дія за значенням *знижувати*; // *знижка, яку постачальник робить платникові для округлення суми платежу*; 2) *звільнення від штрафу, податку*

- бажана, велика, вигідна, випадкова, зимова, максимальна, мінімальна, можлива, надана, незначна, непередбачена, неповна, новорічна, оптова, офіційна, очікувана, повна, постійна, термінова, щомісячна, щорічна;
- компанії, постачальника, продавця; **на** виробу, одяг, послуги, продукцію, товари;
- вводиться, визначається, використовується, впливає, встановлюється, дає змогу, допомагає, забороняється, зазначається, запроваджується, застосовується, збільшується, зменшується, надається, провадиться, скасовується;
- вводити, визначати, використовувати, встановлювати, забороняти, зазначати, запроваджувати, застосовувати, збільшувати, зменшувати, надавати, одержувати, отримувати, провадити, робити, скасовувати (*що*); сподіватися (*на що*); відмовлятися (*від чого*);
- введення, використання, вірогідність, встановлення, заборона, запровадження, збільшення, зменшення, критерії, надання, період, скасування, стадії, тривалість, функції (*чого*); відмова (*від чого*); сподівання (*на що*).

РЕНТА (нім.), -и, ж.; – *дохід з капіталу, землі або майна, що його власники одержують регулярно, не займаючись підприємницькою діяльністю*

- абсолютна, відробіткова, грошова, державна, диференційна, довічна, економічна, земельна, «мертва», монопольна, натуральна, продуктивна, регулярна, страхова, строкова, фінансова, щоквартальна, щомісячна, щорічна;
- орендаря; **від** використання землі, здавання землі в оренду, надання кредиту, продажу товарів і послуг; **з** капіталу, родючих земельних ділянок, фонду; **за** землю, майно, нерухомість;
- вилучається, виплачується, встановлюється, дає можливість (змогу), пов'язується, привласнюється, скасовується, сплачується, становить, утворюється;
- брати, вилучати, виплачувати, встановлювати, називати, одержувати, отримувати, привласнювати, скасовувати, сплачувати, утворювати (*що*); жити (*з чого*); користуватися (*чим*);
- вид, вилучення, виплата, встановлення, отримання, привласнення, сплата, різновид, теорія (*чого*).

РЕНТАБЕЛЬНИЙ, (нім), -а, -е; – *який виправдовує затрати, дає прибутки; прибутковий, доцільний*

- активи, акції, валютні операції, ведення господарства, виробництво, витрати, інвестиції, капітал, підприємство, продаж, продукція, страхові операції.

РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, -ності, ж.; – *узагальнюючий показник економічної ефективності роботи підприємств, галузей за певний період, що характеризує їхню дохідність, прибутковість*

- базова, гранична, економічна;
- активів, акції, виробництва, витрат, доходу, інвестицій, капіталу, майна, операцій, підприємства, продажу, продукції;
- визначається, вимірюється, впливає, зумовлюється, обчислюється, характеризує, характеризується;
- визначати, вимірювати, обчислювати, характеризувати (*що*); впливати (*на що*);
- визначення, обчислення, показник, рівень, суть, характеристика (*чого*); вплив (*на що*).

РЕНТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до рента; стос. до ренти*

- облігація, плата, платежі, позика, продукт, фонд.

РЕПОРТ (лат., фр.), -у, ч.; – *строкова угода, за якою власник цінних паперів або чужоземної валюти продає їх банку із зобов'язанням зворотного викупу через певний час за новою, вищою ціною*

- діє, сприяє, спрямовується, укладається;
- укладати (*що*); здійснювати (*згідно з чим*);
- термін дії, укладання (*чого*).

РЕСТАНТ (лат.), -у, ч.; – *неходовий товар або його залишки*

- давній, новий.

РЕСТРИКЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – *обмеження виробництва, продажу та експорту, що застосовується з метою підвищення цін на товари для отримання високого прибутку; // обмеження кредитів, які центральний банк країни надає комерційним банкам, що зумовлює загальне скорочення кредитів підприємства, зменшення обсягів виробництва*

- кредитна, монетарна, фінансова;
- грошово-кредитного забезпечення, прибутків, цін;
- впливає, дає змогу, запобігає, застосовується, здійснюється, зумовлює, пов'язується, призводить, спрямовується;
- провадити, спрямовувати (*що*);
- вплив, мета, політика, система, спрямування (*чого*).

РЕСУРСИ, -ів, мн.; – *кошти, запаси, можливості, джерела чого-небудь, які можна використовувати у разі потреби*

- бажані, банківські, бібліотечні, бюджетні, важливі, валютні, великі, виробничі, власні, внутрішні, водні, всілякі (усілякі), всякі (усякі), депозитні, децентралізовані, довідкові, додаткові, домашні, економічні, енергетичні, залізничні, залучені, запозичені, земельні, значні, зовнішні, інвестиційні, інформаційні, кадрові, кредитні, людські, матеріальні, медичні, міжнародні, міські, мінеральні, невичерпні, нематеріальні, необмежені, необхідні, освітні, основні, особливі, ор-

- ганізаційні, природні, приховані, промислові, просторові, рекреаційні, різноманітні, сировинні, сільськогосподарські, соціально-економічні, структурні, структурно-організаційні, тематичні, технічні, технологічні, трудові, фінансові, централізовані, часові, чужі, юридичні;
- банку, виробництва, заводу, країни, підприємства, регіону, сировини, споживача, фірми; **для** активних операцій, використання, виробництва;
  - акумулюються, використовуються, відіграють роль, відраховуються, залучаються, накопичуються, належать, обслуговують, перебувають, передбачаються, поділяються, позичаються, призначаються, становлять, створюються, утворюються, формуються, функціонують, характеризують;
  - акумулювати, використовувати, відраховувати, залучати, множити, мобілізувати, накопичувати, одержувати, отримувати, пильнувати, поділяти, позичати, примножувати, створювати, формувати (*що*); дбати, знати (*про що*); належати (*до чого*); розпоряджатися (*чим*);
  - акумуляція, використання, відрахування, глобалізація, джерело, залучення, збір, мобільність, накопичення, належність, наявність, необхідність, обсяг, портфель, призначення, розмаїтість, створення, сукупність, утворення, формування, функціонування, частина (*чого*).

РЕФАКЦІЯ (*фр.*), -ї, ж.; – *знижка з оптової ціни або ваги чи кількості товару, якщо фактична якість його нижча за передбачену договором, стандартом чи технічними умовами*

- важлива, велика, вигідна, вимушена, встановлена, державна, довготривала, договірна, змінена, мала, можлива, надана, невигідна, неможлива, необхідна, нестабільна, низька, обов'язкова, очікувана, передбачена, постійна, прогнозована, сезонна, середньозважена, стабільна, тимчасова, торговельна, узгоджена, щорічна;
- акцизу, вантажів, відправникові, елеватора, зерна, оптової ціни, продавця, тарифів; **за** договором, контрактом, угодою; **на** вантаж, одяг, перевезення, послуги, продукцію, товари;
- визначається, впроваджується, встановлюється, замінюється, застосовується, затверджується, здійснюється, зменшується, змінюється, надається, падає, перевищує, передбачає, провадиться, скасовується, становить, устанавлюється, ухвалюється;
- визначати, впроваджувати, встановлювати, замінити, застосовувати, затверджувати, здійснювати, зменшувати, змінювати, надавати, провадити, продовжувати, робити, скасовувати, устанавлювати, ухвалювати (*що*); домовлятися (*про що*); відмовляти (*у чому*);
- важливість, визначення, впровадження, встановлення, застосування, затвердження, здійснення, значення, розмір, скасування, умови, ухвалення (*чого*).

РИНГ (англ.), -у, ч.; – тимчасова угода між підприємцями щодо скуповування або вилучення з ринку певного товару, щоб підвищити попит і потім продати цей товар за більш високою ціною

- тимчасовий, тривалий;
- підприємців, сортування, товару;
- відбувається, закінчується, передбачає, триває;
- підписувати, припиняти, розривати (що);
- мета, термін, учасники (чого).

РІНКОВИЙ, -а, -е; – прикм. до ринок; стос. до ринку

- валютний курс, вартість, взаємодія, відносини, економіка, закон, замовлення, застава, збір, інформація, інфраструктура, капіталізація, категорія, кон'юнктура, механізм, можливості, наказ, операції, підхід, портфель, принцип, реалії, реформи, репортери, ризик, рівновага, середовище, сили, символіка товару, система, соціалізм, стихія, стратегія, ціна.

РІНОК, -нку, ч.; – 1) сфера вільного товарно-грошового обігу, товарообороту, певний економічний простір для виробництва і збуту продукції; // широкий асортимент товарів і послуг, що задовольняє потреби попиту і пропозиції населення; 2) місце роздрібного продажу продуктів харчування та інших товарів; базар

- абиякий, автотранспортний, аграрний, активний, аукціонний, багатоструктурний, багатофункціональний, біржовий, «важкий», важливий, валютний, валютообмінний, висококонкурентний, відкритий, вільний, віртуальний, вітчизняний, внутрішній, власний, вторинний, вуличний, глобальний, гнучкий, гривневий, грошовий, грошово-кредитний, гуртовий, даний, двосторонній, державний, динамічний, досконалий, електронний, ефективний, європейський, єдиний, жакливий, жвавий, забруднений, зайвий, закордонний, закритий, замкнутий, занедбаний, зарубіжний, засмічений, захищений, збалансований, звичайний, земельний, змагальний, зовнішній, ідеальний, ідентичний, інвертний, інвестиційний, інституціональний, інформаційний, інший, іпотечний, ірраціональний, існуючий, квазіконкурентний, київський, кишеньковий, кожний, комерційний, конкурентний, конкурентноспроможний, контанговий, короткотерміновий, кращий, кредитний, легалізований, легальний, легкознижувальний, «ледачий», ліквідний, лісозаготовчий, локальний, малоактивний, «мертвий», міжбанківський, міжвідомчий, міжнародний, міждилерський, мінливий, міський, місцевий, міцний, могутній, монополізований, насичений, національний, невідомий, недержавний, недосконалий, неефективний, незахищений, незбалансований, незвичайний, некерований, нелегальний, непродовольчий, нестійкий, новий, нормальний, облігаційний, обліковий, обмежений, однобічний, односторонній, окремих, оподаткований, оптовий, паралельний, первинний, перевантажений, перевернутий, переповнений, пересічний, перспективний, позабіржовий, покинутий, посередницький, приват-

ний, пробний, продовольчий, прозорий, раціональний, регіональний, регульований, ресурсний, речовий, розвинений, розпорошений, світовий, сировинний, «сірий», специфічний, спільний, споживчий, спотовий, сприятливий, стихійний, стійкий, страховий, суперечливий, сучасний, телефонно-телексний, тіньовий, товарний, традиційний, традиційно існуючий, третій, факторний, фінансовий, фондовий, форвардний, фрахтовий, ф'ючерсний, хитрий, хлібний, хороший, хутровий, централізований, центральний, центральноєвропейський, цільовий, ціновий, «чорний», швидкий; спот-ринок, ринок спот;

- автомобілів, аграріїв, акцій, банківських акцептів, «биків», «ведмедів», виробника, взуття, готівкової валюти, державних установ, деривативів, засобів виробництва, зерна, експорту, електроенергії, євровалют, євродоларів, єврокредитів, єврооблігацій, житла, засобів виробництва, збуту, золота, золотих монет, імпорту, інструментів власності (позики), інтелектуальної власності, інформації, іпотечних облігацій, іпотечного капіталу, капіталу, конкуренції, країни, металопрокату, монополістичної конкуренції, нерезидентів, нерухомості, нових емісій, облігацій, освіти, перевезень, позикових капіталів (коштів), позичкових капіталів, покупця, попиту, послуг, праці, предметів споживання, принципалів, продавця, продовольства, продуктів, реального товару, резидентів, ресурсів, робіт, робочої сили, свопів, сировини, строкових угод, технологій, товарів, України, фінансово-кредитних паперів, чистої конкуренції, чорних металів; **з(зі)** співвідношенням цін, умовами реалізації; **за** функціональним призначенням; **на** біржі, вулиці, майдані; **у** місті, регіоні;
- акумулює, буває, вивчається, визначає, виконує, використовується, виникає, відкривається, виявляє, втрачається, дає змогу (оцінку), досліджується, забезпечує, забезпечується, завдає, завершує, задає, запроваджує, засновується, заспокоюється, зберігається, змінюється, знаходиться, існує, контролюється, має бути, має можливість, обслуговує, обслуговується, охоплює, очікує, переміщується, підтримується, планується, пов'язується, поділяється, представляється, реагує, регулює, регулюється, розвивається, розміщується, сприяє, спрямовує, створюється, тисне, тримає, формується, функціонує, характеризується;
- вивчати, визначати, використовувати, відкривати, встановлювати, втрачати, глобалізувати, групувати, демонополізувати, ділити, досліджувати, забезпечувати, засновувати, зберігати, класифікувати, контролювати, лібералізувати, монополізувати, обслуговувати, освоювати, оцінювати, переміщувати, підтримувати, планувати, регулювати, розвивати, розподіляти, розробляти, створювати, формувати, характеризувати (*що*); викидати, виходити, впливати, експортувати, заходити, іти, орієнтуватися, потрапляти, проникати, тиснути (*на що*); належати (*до чого*); виходити (*з чого*); сприяти (*чому*);

виникати, відбуватися, зберігатися, здійснювати, здійснюватися, знаходити, котируватися, купувати, недораховувати, обертатися, обмінюватися, перерозподілятися, позначатися, придбавати, продавати, реалізовувати, реалізовуватися, розподілятися (*на чому*); ставати (*чим*);

- аналіз, апарат, багатофункціональність, вибір, вивчення, вид, визначення, виникнення, відкриття, відрахування, взаємозв'язки, глобалізація, глобальність, групи, демонополізація, демонтаж, детінізація, дослідження, елемент, ефективність, ємкість, заснування, заспокоєння, зв'язки, зміна, зміст, значення, інструмент, інтернаціоналізація, інфраструктура, категорія, керівництво, класифікація, конкурентність, кон'юнктура, кошти, лібералізація, масштаби, механізм, місткість, модель, моніторинг, монополізація, насичення, націоналізація, об'єкти, огляд, ознаки, організація, особливість, оцінка, перспективи розвитку, потенціал, потреби, правила, призначення, проблеми, прогнозування, реакція, режим, розвиток, саморегулятор, свобода, сегмент, сектор, складові, стан, становлення, структура, суб'єкт, сутність, суть, тип, тінізація, транснаціоналізація, установи, утримання, учасник, форми, формування, функції, функціонування, частина (*чого*); наслідки, товари (*для чого*); належність (*до чого*); вихід (*з чого*); вихід, вхід, інтервенція, потрапляння, проникнення (*на що*); дані, інформація (*про що*); конкурент (*чому*); динамічні процеси, дохід, збут, зміни, інтервенція, конкурентна поведінка, конкуренція, кредитування, купівля, курс цінних паперів, операції, покупці, попит, продавці, продаж, пропозиція, протистояння, процеси, робота, рух фінансових потоків, сегменти, ситуація, скупчення, стабілізація, товари, торги, торгівля, ціна (*на чому*).

РІЗНИЦЯ, -і, ж.; – *несхожість, відмінність у чомусь між чим-небудь; розмежування, розрізнення чого-небудь*

- базисна, від'ємна, додатна, емісійна, інвентаризаційна, курсова, податкова, постійна, тимчасова;
- взаємних боргів; **між** біржовою ціною і ціною контракту, грошовими оцінками, платежами; **у(в)** платежах, прибутках, сумах виторгу;
- анулюється, визначається, виникає, виявляється, відображається, залежить, зараховується, може бути, обчислюється, повертається, регулюється, фіксується;
- анулювати, визначати, виявляти, відображати, зараховувати, обчислювати, повертати, регулювати, фіксувати (*що*);
- визначення, виникнення, виявлення, відображення, залежність, обчислення, регулювання, фіксування (*чого*).

РОЗВИВАТИ, -аю, -аєш, недок.; док. **розвіти**, розвію, розвієш; перех.; – *робити що-небудь кращим, досконалішим, підняти його на вищій щабель*

- виробництво, господарство, економіку, країну, культуру, науку, підприємство, промисловість, ринок, суспільство, торгівлю;

- екстенсивно, інтенсивно, повільно, постійно; **за** планом, рахунок; **під** керівництвом, контролем, наглядом.

РОЗВІНЕНИЙ, РОЗВІНУТИЙ, -а, -е; – який став кращим, досконалішим, піднявся на вищій щабель, досяг високого рівня чого-небудь

- виробництво, господарство, економіка, країна, культура, наука, підприємство, промисловість, ринок, суспільство, торгівля, фактори.

РОЗВИТОК, -тку, ч.; – процес, унаслідок якого відбувається зміна якості чого-небудь, перехід від одного якісного стану до іншого, вищого

- екстенсивний, інтенсивний, плановий, повільний, постійний, прогресивний, сталий;
- виробництва, господарства, економіки, країни, культури, науки, підприємства, промисловості, суспільства, ринку, торгівлі, факторів; **за** планом, рахунок; **під** керівництвом, контролем, наглядом;
- відбувається, залежить, зупиняється, має місце, може бути, починається, спостерігається, триває;
- зупиняти, спостерігати (*що*); впливати, зважати, сподіватися (*на що*); піклуватися (*про що*); залежати (*від чого*);
- залежність, кінець, початок, суть, тривалість (*чого*).

РОЗДРІБ, -робу, ч.; – поштучна не гуртова торгівля; // товар, який купують і продають поштучно чи невеликими кількостями

- усілякий, усякий;
- купувати, торгувати **в(на)** роздріб;
- купівля, торгівля **в(на)** роздріб.

РОЗДРІБНИЙ, -а, -е; – пов'язаний з торгівлею в роздріб, тобто невеликими кількостями

- банківські послуги, конгломерат, товарообіг, торгівля, торговельна мережа, ціна.

РОЗМІННИЙ, -а, -е; – те, що розмінюється; // призначений для розмінювання чого-небудь, переважно грошей

- валюта, гроші, каса, купюра, монета.

РОЗМІНЮВАТИ, -юю, -юєш, недок; док. **розміняти**, -яю, -яєш; перех.; – обмінювати більший грошовий знак на відповідну за вартістю кількість дрібних грошових знаків, монет

- валюту, гроші, дрібними, купюри, монетами, монети, сто гривень; **в(у)** банку, касі, обмінному пункті;
- вчасно, постійно, регулярно, швидко.

РОЗМІР, -у, ч.; – величина грошової оплати або винагороди за що-небудь

- достатній, максимальний, мінімальний, постійний;
- виплати, кредиту, пенсії, податку, премії, стипендії, штрафу;
- визначається, встановлюється, залежить, змінюється, обчислюється, передбачається, пропонується, ухвалюється;
- визначати, відстоювати, встановлювати, змінювати, обчислювати, передбачати, пропонувати, ухвалювати (*що*); домовлятися, сповіщати (*про що*); погоджуватися (*з чим*);

- визначення, відстоювання, встановлення, зміна, обчислення, передбачення, ухвалення (чого).

РОЗПÓДІЛ, -у, ч.; – дія за знач. розподіляти

- адміністративний, вчасний, передчасний, повний, рівномірний, централізований, частковий, чесний;
- витрат, державою, кредитів, майна, навантаження, облігацій, податкового тягара, праці, прибутку, ресурсів, ризиків, установою; між видами продукції, виробничими підрозділами, власниками, партнерами, позичальниками; на частини; під контролем, наглядом;
- визначається, дає змогу (можливість), допомагає, забезпечує, забезпечується, здійснюється, полягає, стимулює;
- визначати, забезпечувати, здійснювати (що);
- визначення, забезпечення, здійснення, значення, мета, метод, потреба, суть (чого); потреба (у чому); дозвіл (на що).

РОЗПОДІЛЕНИЙ, -а, -е; – дієприкм. пас. мин ч. до розподіляти

- витрати, кредити, майно, навантаження, облігація, податковий тягар, прибуток, фінансові ресурси.

РОЗПОДІЛЬЧИЙ, РОЗПОДІЛЬНИЙ, -а, -е; – який служить для розподілу, пов'язаний із розподілом чого-небудь

- баланс, відділ, закон множення, рахунок.

РОЗПОДІЛЯТИ, -яю, -яєш, недок.; док. розподіліти, -ділю, -ділиш; перех.; – ділити щось між кимось, чимось, даючи кожному окрему частину

- витрати, кредити, майно, навантаження, облігації, податковий тягар, працю, прибуток, ризики, фінансові ресурси; між бізнесменами, видами продукції, виробничими підрозділами, власниками, партнерами, підприємцями, позичальниками, споживачами;
- вчасно, передчасно, рівномірно, чесно; на замовлення, частини; під контролем, наглядом.

РОЗПРОДАЖ, -у, ч.; – дія за знач. розпродавати

- біржовий, вдалий, результативний, щомісячний, щорічний;
- взуття, клієнтам, майна, одягу, пакета акцій, споживачам, товарів, фірмою; за безцінь, ціною; на замовлення, ринку, ярмарку;
- відбувається, дає змогу, завершується, здійснюється, має місце, передбачається, починається;
- дозволяти, завершувати, здійснювати, провадити, розпочинати (що); виносити (на що); чекати (чого);
- завершення, мета, початок, предмети (чого); виторг, дохід, залишок, прибуток(від чого); дозвіл (на що).

РОЗПРОДАВАТИ, РОЗПРОДУВАТИ, -одую, -одуєш, недок.; док. розпродати, -ам, -асі; перех.; – продавати все частинами без залишку

- взуття, клієнтам, майно, одяг, пакет акцій, споживачам, товари; за безцінь, ціною; на замовлення, ринку, ярмарку;
- вдало, дешево, результативно, щомісячно, щорічно.

РОЗРАХУНКÓВИЙ, -а, -е; – призначений для обліку коштів, проведення платежів та інших грошових розрахунків

- акредитив, баланс, банк, валюта, відомість, відносини, день, дисципліна, діяльність, документ, електронне повідомлення, книжка, листок, місяць, обслуговування, операція, палата, показник, послуги, прибуток, рахунок, сертифікат, субрахунок, таблиця, ціна, чек.

РОЗРАХУНОК, -нку, ч; – 1) *результат обчислення яких-небудь даних; 2) виплата грошей за роботу, за борговими зобов'язаннями, оплата рахунків і т. ін.*

- актуарні, безготівкові, взаємні, готівкові, готовий, грошові, експортно-імпортні, електронні, зведений, клірингові, кошторисний, локальний, міжбанківські, міжнародні, місцеві, неправильний, об'єктний, періодичні, правильний, разовий, фінансовий;
- акредитивами, бюджетних установ, вартості будівництва, векселями, вимогами-дорученнями, вимогами на оплату, дорученнями на оплату, заробітною платою, збитку, зовнішньоторговельної ціни, компаній, населення, підприємств, платежів, платіжними вимогами, платіжними дорученнями, премії, розміру відшкодування, тарифів, ціни, чеками, шляхом планових платежів; **в** операціях з цінними паперами; **з(із)** бюджетом, кредитними установами, особами, постачальником, працівниками; **за** актами заборгованості, виконані роботи, грошовими вимогами, допомогою чеків, зобов'язанням, кредит, місцем знаходження банків, нетоварні операції, транзитні операції, послуги, продукцію, товари, товарними операціями, фактом здійснення оплати, цінні папери, угодою, чеками; **із** застосуванням електронних засобів; **на** біржі, виплат, окремі види витрат, основі принципу беззбитковості, підставі документів (чеків); **між** населенням і підприємствами, учасниками; **через** залік взаємних вимог, касу, фінансово-кредитні установи, фірму;
- базується, визначає, використовується, виникають, враховує, залежить, здійснюється, містить, охоплює, пов'язується, погашається, поділяються, показує, потребує, приховує, провадиться, спрощується, уточнюється;
- брати за основу, використовувати, здійснювати, класифікувати, називати, обслуговувати, погашати, поділяти, прискорювати, провадити, розпочинати, складати, спрощувати, уточнювати (*що*); переводити, сподіватися (*на що*); готувати, відкривати, призначати (*для чого*); відносити, належати (*до чого*); визначатися (*чим*);
- ведення, вид, використання, етапи, завершення, залежність, засіб, здійснення, методологія, ознаки, основа, переказ, погашення, проведення, розширення, сальдо, система, спрощення, суть, сфера, уточнення, учасник, фактори, форма (*чого*); інформація (*для чого*); інформація (*про що*).

РОЗТРАТА, -и, ж.; – *незаконна витрата службовою особою довірених їй грошей, цінностей або іншого майна; а також розтрачені гроші, цінності або інше майно*

- велика, доведена, незначна, прихована;

- валюти, виторгу, грошей, капіталу, коштів, майна, прибутку;
- виправдовується, виявляється, відбувається, здійснюється, карається, покривається, приголомшує, припиняється, приховується, починається, триває, учиняється;
- виправдовувати, виявляти, вчиняти, доводити, здійснювати, покривати, припиняти, приховувати (*що*); відповідати, карати, сидіти за ґратами, судити (*за що*); дізнаватися, сповіщати (*про що*); звинувачувати (*у чому*);
- винуватець, виправдання, виявлення, здійснення, об'єкт, припинення, приховування, причина, розмір, суть (*чого*); виправдовування, позов, покарання (*щодо чого*); звинувачення (*у чому*).

РОЗТРАЧУВАТИ, -чую, -чуєш, недок.; док. **розтра́тити**, -ачу, -атиш; перех.; – *легковажно, нерозсудливо або злочинно тратити гроші, цінності і т. ін.*

- валюту, виторг, гроші, дохід, заробіток, капітал, кошти, майно, прибуток, суму грошей;
- мовчки, навмисно, назло, ненароком, постійно, поступово, таємно, цілеспрямовано, час від часу, швидко, щоденно.

РОЗЦІНКА, -и, ж.; – *установлена вартість, ціна якого-небудь товару; // перев. мн. – установлені ставки оплати праці за одиницю роботи*

- бригадні, виробничі, відрядна, державні, єдина, індивідуальні, кошторисна, обчислена, одинична, районна;
- оплати праці; **на** будівництво, монтування обладнання, перевезення, постачання, ремонт, розвантаження, товари;
- береться до уваги, визначається, використовується, враховує, враховується, дає можливість, застосовується, обчислюється, охоплює, переглядаються, призначається, розробляється;
- брати до уваги, визначати, використовувати, враховувати, застосовувати, обчислювати, переглядати, призначати, розробляти (*що*); посилатися, спиратися (*на що*); дотримуватися (*чого*); враховувати (*у чому*); користуватися (*чим*); визначати, оплачувати, платити (*за чим*);
- автор, визначення, використання, врахування, дані, дотримання, застосування, обчислення, перегляд, призначення (*чого*); оплата, плата (*за чим*); посилення (*на що*).

СА́ЛЬДО (*італ.*), невідм., с.; – *різниця між грошовими надходженнями та витратами за певний період часу*

- активне, внутрішньогрупове, дебетове, емісійне, кінцеве, кредитове, негативне, пасивне, позитивне, початкове, розгорнуте;
- балансу, взаємних розрахунків, зовнішньої торгівлі, конверсії, купівлі, нетто-відсотків, нетто-процентів, об'єкта обліку; **в(у)** торгівлі; **за** дебетом, кредитором, рік; **на** активних рахунках, активно-пасивних рахунках, кінець періоду;
- буває, виводиться, визначається, використовується, відображає, знижується, утворюється;

- виводити, визначати, використовувати, утворювати (*що*); впливати (*на що*); додавати (*до чого*); дорівнювати (*чому*);
- визначення, використання, наростання, утворення (*чого*); додавання (*до чого*), вплив (*на що*).

СА́ЛЬДОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до сальдо; стос. до сальдо*

- баланс, відомість, книга, сертифікат.

СА́ЛЬДУВА́ТИ, -ую, -уєш, недок. і док., перех.; – *виводити сальдо; // підбивати підсумок*

- витрати, депозит, доходи, залишок, надбання, рахунок, розрахунок;
- регулярно, час від часу; **за** певний період.

СА́МІТ (англ.), -у, ч.; – *зустріч на найвищому рівні*

- черговий;
- глав держав, керівників урядів країн (областей, регіонів);
- відбувається, завершується, проходить, триває;
- готувати (*що*); готуватися (*до чого*); домовлятися, доповідати, приймати (*на чому*); брати участь (*у чому*);
- день, завершення, підсумок, початок, проведення, тривалість, учасник (*чого*); виступ (*на чому*); участь (*у чому*).

СВІФТ (англ.), незм.; – *система електронного передавання інформації щодо міжнародних розрахунків (SWIFT- Товариство міжнародних міжбанківських фінансових телекомунікацій)*

- виконує, використовує, використовується, дає змогу, забезпечує, існує, надає, об'єднує, організовується, передає, працює, створює, створюється;
- використовувати, здійснювати, створювати (*що*); передавати, створювати (*через що*);
- аспекти, банк-учасник, діяльність, завдання, мета, система, учасники, центр, центральний пункт, член (*чого*).

СВОП (англ.), -у, ч.; – *торгово-фінансова обмінна операція, за якої укладання угоди щодо купівлі-продажу цінних паперів, валюти, золота супроводжується укладанням контругоди про наступний зворотний продаж-купівлю того самого товару через певний час на тих же чи інших умовах*

- валютний, відсотковий, валютно-відсотковий, валютно-процентний, вигідний, дефолтний, екзотичний, золотовалютний, класичний, кредитний, кредитно-дефолтний, невивідний, нестандартний, облігаційний, одноденний, опціонний, потрійний, процентний, стандартний, тимчасовий, форвардний, чистий, швидкий;
- валютних ставок, купівлі, продажу, ринку капіталів; **з(із)** золотом, метою продовження терміну; **за** якістю коштовного металу; **на** активи, акції, дорогоцінні метали, сукупний дохід;
- виконується, використовується, відбувається, відображає, враховується, дорожчає, забезпечує, завершується, здійснюється, знаходиться, кваліфікується, об'єднується, передбачає, поділяється, провадиться, продовжується, розраховується, розробляється, скасовується, укладається;

- виконувати, використовувати, враховувати, забезпечувати, завершувати, здійснювати, кваліфікувати, котирувати, поділяти, провадити, продовжувати, розраховувати, розробляти, скасовувати, укладати (*що*); платити (*за що*);
- вид, виконання, використання, дія, забезпечення, завершення, здійснення, знаходження, комбінація, котирування, операція, оцінка, припинення, пункти, розрахунки, скасування, стан, угода, укладання, умови (*чого*); операція своп, своп-курс, своп-операція.

СЕГМЕНТАЦІЯ (*лат.*), -ї, ж.; – *поділ ринку на окремі частини, сегменти*

- глибока, подальша, ринкова, цілеспрямована;
- банківських послуг, капіталу, ринкових елементів, інвестиційного (фінансового, фондового) ринку, сукупності клієнтів; **за** видами послуг (товарів, фінансових інструментів), галузевою належністю клієнтів, групами підприємств, об'єктами інвестування, ознаками споживачів, особливостями фінансових інструментів; **на** ринок акцій (грошей і капіталів), валютний (кредитний, фондовий, страховий) ринок, ринки облігацій (окремих видів дериватів, первинних та похідних цінних паперів); **щодо** окремих видів цінних паперів;
- дає змогу (можливість), забезпечує, забезпечується, здійснюється, передбачає;
- забезпечувати, здійснювати (*що*);
- елементи, забезпечення, здійснення, мета, частини (*чого*).

СЕЛЕНГ (*англ.*), -у, ч.; – *особлива грошово-майнова операція, за якої власник майна чи коштів передає за певну плату свої права на використання грошей чи майна та розпорядження ними з безумовним поверненням їх на першу вимогу*

- доцільний, спеціальний;
- використовується, допомагає, забезпечує;
- використовувати (*що*);
- використання, суть (*чого*); селенг-фірма.

СЕЛЕНГОВИЙ, -а, -е; – *стос. до селенгу*

- діяльність.

СЕРВІС (*англ.*), -у, ч.; – *обслуговування населення, забезпечення його побутових потреб*

- автомобільний, достатній, міський, належний, неналежний, необхідний, хороший;
- **на** високому (низькому) рівні; у сфері обслуговування (послуг, ремонту, торгівлі);
- дає змогу, забезпечується, задовольняє, залежить, провадиться;
- забезпечувати (*що*); залежати (*від чого*);
- відсутність, забезпечення, об'єкт, рівень, суб'єкт (*чого*); залежність (*від чого*); причетність (*до чого*); пільги (*на що*); задоволення (*чим*); сервіс-карта, сервіс-центр.

СЕРТИФІКАТ (фр.), -а, ч.; – посвідчення, письмове свідоцтво; // документ, який засвідчує відповідність товару певним стандартам чи технічним характеристикам, його якість, вагу, походження тощо

- аварійний, аудиторський, борговий, глобальний, депозитний, дійсний, житловий, заставний, золотий, іменний, імпорتنний, інвестиційний, іпотечний, карантинний, компенсаційний, міжнародний, опційний, ощадний, певний, податковий, розрахунковий, сальдовий, страховий, строковий, торговий, чинний;
- акції, банку, відповідності, емісії, заборгованості, облигації, походження, участі, фонду, цінних паперів, якості; **до** запитання; **на** пред'явника; **про** депонування коштів, звільнення від сплати податку, надання позики, освіти;
- буває, видається, визначає, використовується, випускається, дає змогу (можливість, право), забезпечує, забезпечується, засвідчує, містить, може бути, оформляється, підлягає, підтверджує, поширюються, пред'являється, продається;
- видавати, випускати, емітувати, забезпечувати, забирати, купувати, мати, одержувати, отримувати, оформляти, передавати, поширювати, пред'являти, продавати (*що*); зазначати, фіксувати (*у чому*);
- бланк, вартість, видача, випуск, власник, емісія, зміст, купівля, обіг, оформлення, продаж, текст, термін обігу, термін чинності, форма, чинність (*чого*); **на** підставі (*чого*); зазначення (*у чому*); дохід, платежі (*за чим*).

СІФ (англ.), незм., ч.; – у зовнішній торгівлі договір про купівлю-продаж, пов'язаний з доставкою товару морем; // ціна товару, що включає його вартість, витрати на страхування та перевезення до порту призначення

- активний, державний, командний, корисний, прогнозований, сучасний, узгоджений, умовний;
- виробника, продавця, продажу, товару;
- базується, буває, визначає, визначається, використовується, включає, включається, враховує, встановлює, дозволяє, застосовується, зумовлює, комплектується, обговорюється, обумовлює, обчислюється, оформляється, передбачає, підписується, планується, погоджується, реалізує, реалізується, редагується, розраховується, розробляється, узгоджується;
- визначати, використовувати, включати, застосовувати, обговорювати, обчислювати, оформляти, підписувати, планувати, погоджувати, реалізовувати, редагувати, розраховувати, розробляти, скидати, узгоджувати (*що*);
- базис, вартість, визначення, використання, застосування, норма, обговорення, обчислення, оформлення, підписання, планування, погодження, реалізація, редагування, поставки, створення, умови, фрахт, ціни (*чого*); «СІФ landed», сіф-продавець.

СКОНТО (*італ.*), невідм., с.; – знижка з базисної ціни товару, яка передбачається договором купівлі-продажу при оплаті його готівкою або достроково

- обов'язкове, оплачене, прибуткове;
- **на** товар;
- використовується, застосовується, приносить прибуток;
- використовувати, застосовувати, передбачати (*що*); дізнаватися, домовлятися (*про що*);
- використання, застосування, знижка, основа, прибутковість, термін (*чого*); домовленість (*про що*).

СОБИВА́РТИСТЬ, -тості, ж.; – поточні затрати підприємства на виробництво і реалізацію продукції, виражені у грошовій формі

- амортизована, виробнича, дешева, заводська, індивідуальна, комерційна, нормативна, повна, реальна, фактична, цехова;
- видобутку, виробництва, виробу, продукції, послуг, робіт, фінансового інструменту, фінансової інвестиції;
- визначається, включає, збільшується, зменшується, зростає, обчислюється, оцінюється, реалізується, списується;
- визначати, доводити, збільшувати, зменшувати, обчислювати, оцінювати, розрізняти, складати, списувати (*що*); зараховувати (*до чого*);
- величина, визначення, збільшення, зменшення, калькування, обчислення, оцінка, складові, списання (*чого*); зарахування (*до чого*).

СПЕКУЛЯ́НТ, -а, ч.; – особа, яка вкладає гроші в ризиковану справу з надією одержати високий дохід за рахунок різниці в цінах купівлі й продажу

- біржовий, валютний, знайомий;
- **на** біржі, ринку;
- виконує, вичікує, вкладає, дає можливість, долає, домовляється, завищує, закупає, збагачується, купує, має змогу, наживається, обіцяє, обманює, одержує, оцінює, передбачає, перепродає, підводить, планує, поспішає, продає, пропонує, ризикує, робить, сподівається, торгується, шукає;
- бачити, знати, карати, цуратися, чекати (*кого*); купувати (*у кого*); довіряти, доводити, заборговувати, замовляти, платити, пропонувати (*кому*); домовлятися, зустрічатися, погоджуватися, спілкуватися, судитися, торгуватися (*з ким*);
- гроші, дохід, зиск, імідж, кошти, мета, обіцянка, прибуток, пропозиція, спроба, товар (*кого*); домовленість, зустріч, сварка (*з ким*); борг, пропозиція (*кому*).

СПЕКУЛЯ́ТІВНИЙ, -а, -е; – стос. до спекуляції

- дохід, запас, інвестиції, облігація, прибуток, тиск, функція, ціна.

СПЕКУЛЯ́ЦІЯ, -ї, ж.; – закупівля товарів і перепродаж їх за вищими цінами з метою наживи

- біржова, валютна, дозволена, можлива, опційна, узаконена;

- акціями, валютою, взуттям, нафтою, одягом, товарами, цінними паперами; **на** біржі, ринку; «на зростання», «на зниження», «на співвідношення цін»;
- дає змогу, здійснюється, зумовлює, передбачає, припиняється, триває;
- здійснювати, передбачати, припиняти (*що*);
- види, здійснення, мета, об'єкт, передумови, припинення, результат, форми (*чого*).

СПЛАТА, -и, ж.; – дія за знач. **сплачувати**

- гарантійна, повна, регулярна, часткова;
- боргу, відсотків, готівкою, дивідендів, недотримки, податків, процентів, членських внесків; **за** оренду, векселем, контрактом; **із** запізненням, затримкою; **через** касу;
- відбувається, відстрочується, дозволяється, завершується, здійснюється, передбачається, припиняється, розпочинається;
- відстрочувати, дозволяти, завершувати, здійснювати, передбачати, припиняти, розпочинати (*що*); погоджуватися (*з чим*);
- відстрочення, дата, завершення, здійснення, об'єкт, початок, припинення, суб'єкт, сума, терміни (*чого*); дозвіл, згода (*на що*).

СПЛАЧУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; док. **сплатіти**, сплачу́, сплатиш; **перех.**; – *вносити плату за що-небудь, на відшкодування чогось; платити*

- борги, відсотки, внески, готівкою, дивіденди, недотримку, податки, проценти, хазяїну, членські внески; **до** бюджету; **за** оренду, векселем, контрактом, хату; **із** запізненням, затримкою;
- повністю, постійно, регулярно, частково, щоденно, щомісячно.

СПОЖИВАНИЙ, СПОЖИТИЙ, -а, -е; – дієприкм. *пас. до споживати*

- блага, дохід, кошти, послуги, прибуток, продукт, товар.

СПОЖИВАННЯ, -я, с.; – *кінцева фаза суспільного відтворення, в якій суспільний продукт використовується для задоволення потреб населення*

- виробниче, державне, індивідуальне, кінцеве, колективне, майбутнє, масове, надмірне, народне, невиробниче, оптимальне, особисте, постійне, поточне, проміжне, своєчасне, спільне, суспільне, фактичне, широке;
- виробів, домашніх господарств, доходу, комунальних послуг, коштів, матеріальних благ, населенням, основного капіталу, послуг, прибутку, продовольства, продукту, товарів; **за** енергетичною цінністю, межами, рахунок витрат, способом задоволення потреб;
- активізується, відбувається, відновлює, відновлюється, впливає, досліджується, залежить, здійснює, здійснюється, знижується, зростає, коливається, обмежується, охоплює, падає, переважає, передбачає, передбачається, пов'язується, посідає, регулює, служить, становить, стимулює, уможлиблює, унеможлиблює, характеризує, шкодить;
- активізувати, відновлювати, досліджувати, знижувати, обмежувати, передбачати, підвищувати, пов'язувати (*що*); використовувати, ви-

трачати, впливати (*на що*); використовувати (*для чого*); відносити (*до чого*); позначатися (*на чому*);

- активність, величина, вид, відновлення, вплив, дослідження, залежність, зниження, зростання, коливання, місце, модель, можливість, норми, носій, обмеження, обсяг, першоджерело, показники, предмет, продукт, процес, регулярність, рівень, розвиток, стан, статистика, структура, фонд, форма, характер, частка, якість (*чого*); вироби, товари (*для чого*); зміни (*у чому*).

СПОЖИВАТИ, -аю, -аєш, недок.; док. **спожіти**, -иву́, -ивéш, -ивемо́, -иветé; перех.; – *використовувати для задоволення яких-небудь потреб*

- вироби, дохід, комунальні послуги, кошти, ліки, матеріальні блага, основний капітал, послуги, прибуток, продовольство, продукт, товари;
- вчасно, колективно, надмірно, особисто, постійно, спільно, фактично, частково, щорічно; *за межами, рахунок, способом задоволення потреб.*

СПОЖИВА́ЦЬКИЙ, -а, -е; – *прикм. до споживач; стос. до споживача, споживання*

- використання, запит, інтереси, користування, набір, намір, переваги, поведінка, потреби, ставлення.

СПОЖИВА́Ч, -а, ч.; – *юридична або фізична особа, яка придбаває, купує продукцію чи товари, послуги, роботи для виробничого чи невиробничого використання або особистого споживання*

- ввічливий, зацікавлений, змушений, значний, кінцевий, колективний, ненаситний, обивательський, оптовий, основний, ошуканий, пересічний, пожадливий, потенційний, роздрібний, спроможний;
- виробів, води, газу, доходу, електроенергії, інформації, коштів, палива, послуг, прибутку, продуктів, продукції, товарів;
- бере участь, визнає, визначає, використовує, вирішує, віддає перевагу, відчуває, впливає, збільшує, здійснює, здобуває, зменшує, знаходить, знаходиться, купує, обирає, обманюється, обмежує, обслуговується, одержує, орієнтується, отримує, оцінює, очікує, передбачає, переконується, платить, сплачує, споживає, упорядковує, цікавиться, чекає, шукає;
- задовольняти, запевняти, захищати, зацікавлювати, змушувати, знаходити, інформувати, обирати, обманювати, обслуговувати, ошукувати, переконувати (*кого*); виробляти, значити, робити (*для кого*); доносити (*до кого*); орієнтувати, працювати (*на кого*); відпускати, виплачувати, давати, довіряти, платити, повідомляти, постачати, пропонувати (*кому*); домовлятися, зустрічатися, зв'язуватися, погоджувати, погоджуватися (*з ким*);
- аналіз, асоціація, витрати, вплив, група, дії, діяльність, довіра, дохід, думка, задоволення, зацікавленість, заявка, здобутки, зиск, інтереси, критерії, місце знаходження, незалежність, об'єднання, обслуговування, опитування, організація, охорона прав, очікування, переваги,

переконання, поведінка, потреби, права, рішення, суверенітет, товариство, участь (*кого*); сплата (*від кого*); бонус, вироби, інформація, корисність, користь, кредит, переваги, повідомлення (*для кого*); виплата, постачання, пропозиція (*кому*); домовленість, зв'язок, зустріч, погодження (*з ким*).

СПОЖИВНИЙ, СПОЖИВЧИЙ, -а, -е; – який служить для задоволення потреб споживання

- блага, бюджет, вартість, видатки, виробництво, довіра, законодавство, кошук, кооперація, кредит, політика, послуги, право, призначення, ринок, рівновага, товар.

СПОНСОР (*англ.*), -а, ч.; – юридична або фізична особа, яка фінансує певний захід (*проект*) безплатно або з частковою компенсацією витрат, як правило, з метою популяризації свого імені, продукції, торгової марки

- авторитетний, відповідальний, надійний, постійний, спроможний;
- будівництва, заходу, проекту, телепрограми, фестивалю;
- акцентує, бере участь, буває, виконує, виплачує, вирішує, відповідає, влаштовує, гарантує, дає згоду, дозволяє, домовляється, замовляє, запевняє, здійснює, контролює, корегує, наглядає, обирає, обіцяє, організовує, передбачає, підписує, платить, погоджує, погоджується, поручається, пропонує, радить, рекомендує, спостерігає, укладає, ухвалює, фінансує, цікавиться;
- обирати, переконувати, популяризувати, слухати, чекати, шукати (*кого*); відповідати, довіряти, пропонувати, радити (*кому*); домовлятися, погоджуватися, укладати угоду (*з ким*);
- відповідь, відповідальність, гарантії, замовлення, згода, кошти, обіцянка, передбачення, переконання, підпис, порада, пропозиція, рекомендації, рішення, спостереження, участь, фінанси (*кого*); інформація (*для кого, про кого*); домовленість, зустріч, угода (*з ким*).

СПОНСОРСТВО, -а, с.; – фінансова підтримка, допомога кому-, чому-небудь в обмін на рекламу своєї діяльності, продукції, імені, торгової марки і т. ін.

- безоплатне, надійне, постійне;
- будівництва, заходу, некомерційних заходів, проекту, телепрограми, фестивалю; з частковою компенсацією витрат;
- замовляється, здійснюється, передбачається, стимулюється, ухвалюється;
- замовляти, здійснювати, передбачати, стимулювати, ухвалювати (*що*); погоджуватися, сподіватися (*на що*);
- вид, мета, необхідність, очікування, передбачення, умови (*чого*); гарантії, домовленість, інформація, пропозиція, угода (*щодо чого*); згода, сподівання (*на що*).

СПРЕД (*англ.*), -у, ч. – економічний захід, що застосовується для зменшення ризику, пов'язаного з коливанням цін, (подібний до хеджування)

- вертикальний, горизонтальний, готівковий, діагональний, загальний, зерновий, календарний, максимальний, міжринковий, міжтоварний, опціонний, плаваючий, фіксований, ціновий, широкий;
- акції, «бика», «ведмедя», курсу обміну, облігацій, прибутку, товару, ціни, цінних паперів; **за** датою, ціною; **між** товарами; **на** готівкових ринках; у торгівлі; **спред** «метелик»;
- визнається, використовується, вимірюється, відображає, відповідає нормі, вказує, дорівнює, залежить, звужується, зумовлюється, передбачає, полягає;
- визнавати, використовувати, враховувати, збільшувати, звужувати, зменшувати, нормалізувати, розширяти (*що*);
- використання, врахування, денормалізація, збільшення, звуження, зменшення, коливання, нормалізація, розмір, розширення, скорочення, тип (*чого*).

СПРЕ́ДОВИЙ, -а, -е; – *стос. до спреду*

- наказ, політика, стратегія.

СПРОМО́ЖНИЙ, -а, -е; – *який має здатність виконувати, здійснювати, робити і т. ін. що-небудь*

- банк, гроші, підприємство, покупець, спонсор, фірма.

СПРОМО́ЖНІСТЬ, -ності, ж.; – *властивість за знач. спроможний*

- купівельна, санаційна;
- банку, грошей, населення, підприємства, покупця, спонсора, фірми;
- виявляється, відновлюється, залежить, знижується, підвищується, розраховується;
- відновлювати, знижувати, підвищувати, розраховувати (*що*);
- відновлення, зниження, передумови, підвищення (*чого*).

СТА́ВКА, -и, ж.; – *1) встановлений розмір заробітної плати; 2) норма оплати при здійсненні певної фінансової операції; // норма вирахування податку, яку правлять банки з якого-небудь об'єкта фінансового обкладення*

- базисна, базова, банківська, бар'єрна, безпечна, безризикова, вагома, вексельна, велика, висока, від'ємна, відсоткова, вільна від ризику, внутрішня, годинна, головна, денна, дивідендна, дисконтна, діюча, договірна, еквівалентні, ефективна, зменшена, конвенційна, кредитна, купонна, ломбардна, мала, митна, міжбанківська, надвисока, незмінна, низька, номінальна, облікова, орендна, основна, офіційна, переоблікова, першокласна, плаваюча, податкова, прийнятна, пропорційна, процентна, рівноважна, реальна, ризикова, річна, рухома, середньозважена, середня, тарифна, тверда, узгоджена, фіксована;
- банку, відсотка, дисконтування, доходності, кредиту, митного тарифу, нарощення, платежу, податку, попиту, працівників, рефінансування, робітників, розподілу, страхового платежу; **без** урахування; з гарантією, надбавкою; **за** кредитами; **на** депозити, кредити, термін; ставка лібор, ставка kibid, ставка kibar, ставка «пройм-рейт»;

- визначає, визначається, використовується, виплачується, відображається, відповідає, враховує, встановлюється, дає змогу, дорівнює, забезпечує, залежить, запроваджується, застосовується, збільшується, зменшується, змінюється, коригується, нараховується, обчислюється, підвищується, розраховується, сплачується, стягується, узгоджується, формується;
- вибивати, визначати, використовувати, вимагати, виплачувати, відображати, встановлювати, запроваджувати, збільшувати, знижувати, змінювати, коригувати, нараховувати, обчислювати, підвищувати, регулювати, розраховувати, сплачувати, стягувати, узгоджувати, формувати (*що*); врівноважуватися, дорівнювати, здійснювати, надавати, сплачувати (*за чим*);
- величина, вид, визначення, використання, збільшення, зменшення, зміна, компенсація, коригування, нарахування, обчислення, основа, перегляд, підвищення, розмір, стягнення, формування (*чого*).

СТАГНАЦІЯ (лат.), -ї, ж; – *застій у виробництві, торгівлі, інших галузях господарства, в соціальній сфері*

- довготривала, тривала;
- виробництва, економіки, торгівлі, угод;
- виникає, виявляється, відчувається, долається, загрожує, має місце, передбачається, спричиняється, триває, усувається, характеризується;
- виявляти, відчувати, долати, спричиняти, усувати (*що*); утікати (*від чого*); рухатися (*до чого*);
- вид, виникнення, загроза, значення, подолання, рік, теорія, тип, усунення, форма вияву (*чого*).

СТАНДАРТ (англ.), -у, ч.; – *зразок, еталон, з яким порівнюють інші подібні об'єкти; // офіційний державний або нормативно-технологічний документ галузі, підприємства, фірми, компанії, за яким встановлюються якісні характеристики, вимоги, яким має відповідати певний вид продукції*

- бухгалтерський, галузевий, гармонізований, державний, доларовий, європейський, загальний, золотий, золотовалютний, золотодевізійний, золотодоларовий, золотозливковий, золотомонетний, кількісний, міжнародний, мінімальні, національний, незмінні, нормативно-технологічний, обов'язковий, паперово-грошовий, подвійний, прийнятий, регіональний, рухливий, світовий, соціальні, фидуціарний;
- витрат, обліку, контролю, країн, підприємств, товариств, якості; **на** виготовлення продукції;
- вводиться, визначає, визначається, використовується, відповідає вимогам, впливає, встановлює, встановлюється, діє, дозволяє, запроваджується, застосовується, збігається, існує, коригується, перевіряється, переглядається, планується, полягає, розробляється, сприяє, створюється, стосується, ухвалюється;

- вводити, визначати, використовувати, встановлювати, запроваджувати, застосовувати, коригувати, перевіряти, переглядати, планувати, приймати, розробляти, складати, створювати, ухвалювати (*що*); відповідати (*чому*); виступати, забезпечувати (*чим*); забезпечуватися, порівнювати, сортувати (*за чим*);
- варіанти, введення, види, визначення, використання, вимоги, встановлення, ефективність, запровадження, застосування, зміст, комітет, коригування, основи, перевага, перевірка, перегляд, планування, показники, призначення, розробка, система обліку, створення, сукупність, ухвалення, характер (*чого*); відхилення (*від чого*).

СТАНДАРТИЗАЦІЯ, -ї, ж; – *встановлення єдиних обов'язкових норм і вимог на готову продукцію, сировину і т. ін. з метою впорядкування діяльності в певній галузі; // зведення багатьох видів виробів до невеликої кількості типових для раціональної організації виробництва*

- міжнародна, національна;
- виробництва, продукції, технічної термінології;
- підвищує, прискорює, функціонує;
- брати участь (*у чому*);
- завдання, мета, прискорення, система, сфера, функціонування (*чого*); документи, інститут, комітет, організація (*зі чого*).

СТАНДАРТНИЙ, -а, -е; – *який відповідає стандарту*

- бланк, витрати, зливки, зразок, контракт, кредит, монета, одяг, практика, термін, товар, угода.

СТОКІСТ (*англ.*), -а, ч.; – *фірма країни-імпортера, що здійснює експортно-імпортні операції за спеціальною консигнаційною угодою*

- виконує, здійснює, купує, надсилає, має, перебуває, продає, розпоряджається, укладає;
- купувати (*у кого*); повідомляти, продавати (*кому*); домовлятися, укладати (*з ким*);
- договір, кошти, офіс, рахунок, склади (*кого*); повідомлення (*кому*); домовленість, угода (*із ким*).

СТРАХОВІЙ, -а, -е; – *прикм. до страхування; стос. до страхування*

- агент, акт, активи, бонус, брокер, бюро, вартість, винагорода, випадок, відносини, відповідальність, відшкодування, внесок, гарантії, декларація, діяльність, довічна рента, договір, допомога, забезпеченість, забезпечення, запас, застереження, захист, збиток, збір, зобов'язання, інтерес, компанія, комісія, маклер, маркетинг, медицина, навантаження, нагляд, обслуговування, операція, організація, оцінка, оцінний листок, пенсія, плата, платіж, подія, поле, поліс, портфель, посередник, послуга, практика, премія, претензія, продукт, пул, резерви, ризик, ринок, рік, свідоцтво, сертифікат, система, справа, статистика, сума, тариф, теорія, товариство, установа, фонд, франшиза.

СТРАХÓВКА, -и, ж.; – *сума коштів, на яку страхується суб'єкт за законом про обов'язкове страхування чи в разі укладання договору добровільного страхування*

- велика, мала;
- **за** перший місяць;
- видається, виплачується, витрачається, дає можливість, зараховується, сплачується;
- виплачувати, витратити, зараховувати, одержувати, отримувати, сплачувати (*що*); сподіватися, розраховувати (*на що*);
- виплата, отримання, розмір, сплата, сума (*чого*); сподівання (*на що*).

СТРАХУВÁННЯ, -я, с.; – *заходи щодо створення грошових фондів, призначених для повного або часткового відшкодування втрат суб'єктам господарювання від непередбачених обставин і надання матеріальної допомоги громадянам у разі настання нещасних випадків*

- авіаційне, автотранспортне, акціонерне, банківське, валорне, взаємне, відтерміноване, внутрішнє, гарантійне, групове, делькредере, депозитне, державне, добровільне, довготермінове, довічне, загальне, загальнообов'язкове, звичайне, зворотне, змішане, зовнішнє, індивідуальне, комбіноване, комплементарне, кредитне, майнове, медичне, морське, негайне, незворотне, обов'язкове, оптимальне, особисте, надмірне, натуральне, пенсійне, подвійне, похоронне, примусове, самостійне, сімейне, соціальне, стоматологічне, строкове, тимчасове, транспортне, універсальне; страхування авто-каско, страхування вклад, страхування карго, страхування каско;
- автомобіля, автотранспорту, багажу, батьків, біржових ризиків, валютного ризику, вантажів, відповідальності, вірності, вкладів, водіїв, врожаю, гарантій, депозитів, дітей, економічних інтересів, емісії цінних паперів, життя, зовнішньої торгівлі, інвестицій, інвестора, квартири, кредитів, кредитних операцій, майна, пасажирів, пенсій, підприємця, працездатності, прибутку, ренти, ризику, судна, тварин, транспортних засобів, установ, фінансових ризиків, фрахту, частини активу; **від** аварій, вогню, втрат прибутків, збитків, нещасних випадків, об'єктів, підприємця, події, пожежі, пошкоджень, простою виробництва, професійного захворювання, ризиків, стихії, хвороби; **за** відновною вартістю, договором, свідоцтвом, системою; **на** випадок безробіття (крадіжки, пожежі, стихійного лиха), рік, термін; у **зв'язку** з втратою працездатності, нещасним випадком;
- бере до уваги, використовується, відкриває шлях, гарантує, дає змогу, забезпечує, запроваджується, застосовується, захищає, здійснюється, зумовлюється, імітує, компенсує, належить, оформляється, охоплює, переважає, передбачає, поділяється, поєднується, покриває, пом'якшує, починається, поширюється, призначається, припиняється, провадиться, складається, характеризується;
- використовувати, запроваджувати, застосовувати, здійснювати, оформляти, провадити, розпочинати, розрізняти, характеризувати

(що); брати (на що); звертатися (до чого); вилучати (з чого); належати, підлягати (чому); відшкодовувати, поєднувати, сплачувати (за чим); існувати (у чому);

- асоціація, види, використання, відносини, галузь, договір, елементи, ефективність, запровадження, застосування, здійснення, зміст, клас, класифікація, контора, мета, наслідки, напрям, необхідність, об'єкт, операція, основи, оформлення, підгалузь, поділ, поліс, правила, практика, призначення, початок, процес, пул, різновид, роль, система, сторони, суб'єкт, суть, термін, умови, учасники, фонд, форми, функції (чого); ефект, зиск, користь (від чого); вилучення, резерви (зі чого); взяття, витрати, внески (на що); договір, закон, угода (про що).

СТРАХУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; док. **застрахувати**, -ую, -уєш; перех.; – укласти договір про повне або часткове відшкодування втрат від непередбачених обставин або через настання нещасного випадку

- автотранспорт, багаж, батьків, біржові ризики, будівлю, валютний ризик, вантаж, відповідальність, вірність, вклад, водіїв, врожай, депозит, дітей, економічні інтереси, емісію цінних паперів, життя, здоров'я, зовнішню торгівлю, інвестиції, інвестора, квартиру, кредит, кредитні операції, особу, майно, пасажирів, пенсії, підприємця, працездатність, прибуток, ренту, ризик, себе, судно, тварин, транспортні засоби, установи, фінансові ризики, фрахт, частину активів; **від** аварій, вогню, втрат, збитків, нещасних випадків, об'єктів, підприємця, події, пожежі, пошкодження, простою виробництва, професійного захворювання, ризиків, стихії; **за** відновною вартістю, договором, свідоцтвом, за системою; **на** випадок безробіття (крадіжки, пожежі, стихійного лиха), певний термін, рік; **у зв'язку з** нещасним випадком, втратою працездатності (годувальника);
- завжди, негайно, примусово, терміново.

СТРЕДЛІ (англ.), -у, незм. ч.; – 1) на товарних ринках – поєднання закупівлі одного товару з одночасним продажем іншого; 2) на ринку акцій – угода, яка надає тримачеві цінних паперів право продавати чи купувати їх за певною ціною

- акційний, експортний, імпортний, підписаний, погоджений, популярний, простий, товарний;
- послуг, товарів;
- відноситься, підписується, погоджується;
- підписувати, погоджувати (що).

СТРЕНГЛ (англ.), -у, незм. ч.; – подвійний опціон з одночасною купівлею-продажем опціону на придбання і опціону на продаж з різними цінами реалізації

- стратегія бінарних опціонів стренгл, стратегія продажу стренгл, стратегія стренгл.

СТРИНГ (англ.), - у, ч.; – група однорідних товарів, об'єднаних на аукціонному торзі в одну одиницю, що продаються разом за загальною ціною

- кожний;
- в аукціонному каталозі;
- продається, проходить, утворюється, цікавить;
- купувати, оглядати, продавати, утворювати (*що*); відбирати (*з чого*); ознайомитися (*з чим*);
- зразок, номер, огляд, ціна (*чого*); лот (*у чому*).

СТЯГАТИ, -аю, -аєш, і **СТЯГУВАТИ**, -ую, -уєш, недок.; док. **стягті** і **стягну́ти**, **стягну́**, **стягнеш**; перех.; – *примушувати сплатити що-небудь*

- борг, кошти, кредит, податки, позичку, штраф;
- обов'язково, постійно, час від часу, щорічно.

СТЯГНЕННЯ, -я, с.; – *дія за знач. стягати; // матеріальне покарання за невиконання або порушення чого-небудь*

- дострокове, дотермінове, необхідне, податкове, примусове;
- боргу, коштів, кредиту, податків, позички, штрафу; **за** затримку, невиконання, несплату, порушення;
- дає можливість, допомагає, здійснюється, накладається, передбачає, погашається, погоджується, спрямовується, узгоджується;
- здійснювати, накладати, погашати, погоджувати, спрямовувати, узгоджувати (*що*);
- мета, накладання, необхідність, погодження, розмір, спрямування, сума, узгодження, умови (*чого*).

СУБВЕНЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – *державна фінансова допомога місцевим органам влади або окремим галузям підприємства, що надається на визначені цілі*

- постійна, щорічна;
- банку, підприємству;
- використовується, надається;
- використовувати, надавати (*що*);
- роль (*чого*).

СУБСІДІЯ (лат.), -ї, ж.; – *грошова допомога, що надається державою, юридичною чи приватною особою іншим особам або іншим державам*

- державна, експортна, значна, можлива, незначна, непрямая, одноразова, пряма, різноманітні;
- банку, малозабезпеченим, мешканцям, місцевим бюджетам, особам, пенсіонерам, підприємству, співробітникові; **для** збільшення доходів, здійснення реформ, компенсації втрат, підготовки, підтримки, розвитку, санації; **за** рахунок бюджету, умов; **на** виробництво, потреби, сплату комунальних послуг;
- виділяється, використовується, виплачується, дає можливість, допомагає, надається, реалізується, скасовується, скорочується, сплачується, становить;
- виділяти, використовувати, виплачувати, монетизувати, надавати, обіцяти, одержувати, отримувати, реалізовувати, розрізняти, скасовувати, скорочувати, сплачувати (*що*); сподіватися (*на що*);

- виділення, використання, виплата, джерело, мета, механізм, монетизація, надання, отримання, реалізація, роль, скасування, скорочення, сплата, сума, форма (чого); сподівання (на що).

СУБСИДУВАННЯ, СУБСИДЮВАННЯ, -я, с.; – дія за знач. **субсидувати, субсидювати**

- перехресне, постійне, тимчасове;
- банку, мешканців, місцевого бюджету, особи, перевезень, підприємства, процентних ставок, сільського господарства, співробітника, цін; з метою; **за** рахунок бюджету, умов; **на** перевезення, потреби;
- дає змогу (можливість); допомагає, здійснюється, припиняється;
- здійснювати, обіцяти, припиняти (що);
- мета, припинення, сума, форма (чого).

СУБСИДУВАТИ, -ую, -уєш і **СУБСИДЮВАТИ**, -іую, -іуєш, недок. і док.; перех.; – *надавати, надати субсидію*

- банк, мешканців, місцевий бюджет, особу, перевезення, підприємство, процентні ставки, сільське господарство, співробітника, ціни;
- постійно, тимчасово; з метою; **за** рахунок бюджету, умов; **на** перевезення, потреби.

СУБСТИТУТ (лат.), -у, ч.; – *заміна одного товару або виробу на інший, що має подібні властивості; сам товар чи виріб, що є заміною*

- своєрідний;
- банку; **для** продукції;
- дозволяє контролювати (розширяти), існує, може;
- встановлювати (на що);
- вибір, вид, кількість (чого).

СУБСТИТУТНИЙ, -а, -е; – *стос. до субституту*

- акт, залежність, зв'язок, процес.

СУМА, -и, ж.; – *певна кількість грошей, коштів*

- викупна, грошова, дисконтована, загальна, капітальна, максимальна, мінімальна, нарощена, недисконтована, номінальна, основна, паушальна, підзвітна, повна, початкова, пренумерантна, редукована, страхова;
- боргу, векселя, виторгу, витрат, відшкодування, грошей, депозиту, дискаунта, зобов'язань, коштів, кредиту, пенсії, плати, платежу, погашення, податків, розтрати; **без** урахування процентів, диференціювання на складові, поділу на види; **за** договором;
- виграється, визначається, виплачується, відраховується, встановлюється, залежить, записується, збігається, збільшується, зменшується, нараховується, перевищує, підраховується, підлягає сплаті, рахується, сплачується, становить, фіксується;
- вигравати, визначати, виплачувати, відраховувати, встановлювати, записувати, збільшувати, зменшувати, нараховувати, одержувати, отримувати, підраховувати, платити, рахувати, сплачувати, фіксувати (що); стосуватися (чого); нараховувати, стягувати (із чого);

- визначення, виплата, відрахування, встановлення, запис, збільшення, зменшення, нарахування, отримання, підрахування, сплата, фіксування, частина (*чого*); відрахування, відсотки, проценти (*від чого*); нарахування, стягнення (*із чого*); відсотки, договір, проценти (*на що*).

ТАЙМЧАРТЕР (англ.), -у, ч.; – договір на оренду морського судна на певний термін

- звичайний, письмовий, усний;
- **на** оренду, 30 днів, рік, фрахтування судна;
- виконується, враховується, затверджується, підписується, укладається;
- виконувати, враховувати, затверджувати, одержувати, отримувати, підписувати, укладати (*що*);
- виконання, затвердження, отримання, підписання, термін дії, укладання, умови (*чого*); оренда (*за чим*).

ТАЙМШІТ (англ.), -а, ч.; – судовий документ на вантажні операції, що його складають в іноземних портах

- затверджений, підписаний, чинний;
- **на** відвантаження;
- вклеюється, враховується, затверджується, підписується, складається;
- вклеювати, враховувати, затверджувати, одержувати, отримувати, писати, підписувати, показувати, складати (*що*);
- затвердження, зміст, отримання, підписання, складання, текст, термін дії (*чого*).

ТА́КСА (лат., нім.), -и, ж.; – точно встановлений державою чи органами самоврядування рівень тарифів, цін, оплати праці чи послуг

- встановлювана, обмежувальна, обов'язкова, постійна, примусова, тимчасова;
- **на** заробітну плату, обслуговування, перевезення, продовольство, тканини, хліб, швейні вироби;
- визначає, використовується, встановлюється, втрачає сенс, застосовується, змінюється, існує, перестає існувати, практикується, скасовується;
- визначати, використовувати, встановлювати, застосовувати, змінювати, практикувати, скасовувати (*що*); дотримуватися (*чого*); платити (*за чим*);
- визначення, використання, встановлення, дотримання, застосування, скасування (*чого*); погляд (*на що*); плата (*за чим*).

ТАКСУВА́ННЯ, -я, с. і **ТАКСА́ЦІЯ**, -ї, ж.; – встановлювання такси, оцінювання

- обов'язкове(а), постійне(а), примусове(а), тимчасове(а);
- виробів, документів, заробітної плати, обслуговування, перевезення, послуг, продовольства, робіт;
- втрачає сенс, здійснюється, полягає;

- використовувати, здійснювати (*що*);
- використання, здійснення, необхідність (*чого*).

ТАРІФ (*фр.*), -у, ч.; – офіційно встановлений розмір оплати, оподаткування чого-небудь

- авдолорний, автомобільний, автономний, безлімітний, вартісний, великий, винятковий, високий, вигідний, винятковий, вихідний, внутрішній, гнучкий, двоставковий, диференційований, діючий, договірний, доступний, єдиний, житлово-комунальний, заборонений, заморожений, захисний, «зелений», змінений, змінний, знижений, зовнішній, зручний, імпорتنний, комбінований, комерційний, комунальні, конвенційний, малий, митний, міжнародний, монетний, національний, невдало складений, недиференційований, незмінний, низький, новорічний, новий, обґрунтований, одноставковий, підвищений, пільговий, подвійний, простий, регульований, складний, спеціальний, старий, страховий, строковий, транзитний, транспортний, штрафний;
- банку, диспетчерської служби, замовлень, зв'язку, компанії, ставок, страхової премії; для виконавців, ліцензіатів, обмеження; на виробу, газ, електроенергію, заробітну плату, комунальні послуги, мобільний зв'язок, основі контракту, перевезення, послуги, продукти, тепло, транзит; щодо водопостачання, опалення, постачання;
- визначає, використовується, відповідає вимогам, встановлюється, дає змогу, діє, затверджується, захищає, змінюється, знижується, зростає, містить, обговорюється, обґрунтовується, перевищує, передбачає, підвищується, підлягає, поєднує, покриває, працює, призначається, регулює, розглядається, розраховується, розробляється, скасовується, складається, сприяє, фіксується, формується;
- визначати, використовувати, вказувати, встановлювати, заморожувати, затверджувати, змінювати, знижувати, обговорювати, обґрунтовувати, підвищувати, піднімати, призначати, розглядати, розраховувати, розрізняти, розробляти, скасовувати, складати, фіксувати, формувати (*що*); захищати (*чим*); експортувати, купувати, оплачувати, підвищувати, працювати, продавати, розробляти, спілкуватися, сплачувати (*за чим*); відповідати (*чому*);
- вид, виконавець, використання, встановлення, диференціація, затвердження, зміна, зниження, зростання, інформативність, обговорення, обґрунтування, перевищення, підвищення, регулювання, рівень, розмір, розробка, розцінка, система, скасування, ставки, укладання, фіксування, форма, формування, функції (*чого*); політика (*щодо чого*); погодження, угода (*про що*); відповідність (*чому*); експорт, оплата, послуги, продаж, сплата (*за чим*); різниця, товарна класифікація (*у чому*).

ТАРИФІКАЦІЯ, -ї, ж.; – встановлення тарифів ставок оплати праці, страхової премії, тарифів на послуги

- обов'язкова, потрібна;

- замовлень, оподаткування, послуг, ставок;
- використовується, відбувається, здійснюється, призначається;
- використовувати, здійснювати, призначати;
- використання, здійснення, мета, правила, умови (чого); документи (щодо чого).

ТАРІФНИЙ, -а, -е; – *прикм. до тариф; стос. до тарифу*

- ескалація, заробітна плата, коефіцієнт, політика, регулювання, система, сітка, ставка, розряд, обмеження.

ТЕНДЕР (англ.), -у, ч.; – *оголошений покупцем (замовником) конкурс для продавців (підрядників) із заздалегідь визначеними характеристиками товару або робіт*

- валютний, відкритий, електронний, закритий, новий, публічний;
- з(зі) продажу, страхування; **на** виконання, постачання, право виконання, товар;
- оголошується, передбачає, провадиться, скасовується, триває;
- вигравати, оголошувати, планувати, представляти, провадити, скасовувати (що); повідомляти (про що); красти (на чому);
- акцепт, мета, оголошення, переможець, проведення, проформа, процедура, скасування, умови (чого); крадіжка (на чому).

ТЕНДЕРНИЙ, -а, -е; – *прикм. до тендер; стос. до тендера*

- документація, закон, законодавство, комісія, комітет, оферта, пропозиція, торги, умови, ціна.

ТИР-КАРНЕТ, -а; ч.; – *міжнародний митний документ, власник якого має право на спрощені митні формальності під час перевезення вантажів між країнами, що підписали цей документ*

- використовується, застосовується, підписується;
- видавати, використовувати, застосовувати, мати, підписувати, показувати (що);
- використання, власник, застосування, зміст (чого).

ТОВАР, -у, ч.; – *об'єкт купівлі-продажу*

- аналогічний, апетитний, аукціонний, біржовий, взаємодіючі, взаємодоповнювані, взаємозамінні, високорентабельний, високоякісний, виставковий, вітчизняний, гарний, грошовий, дефектний, дефіцитний, дешевий, експортний, експортований, живий, життєвий, забракований, завантажений, загальний, залежаний, заморожений, зіпсований, ідентичні, імпортний, імпортований, іноземний, інтелектуальний, інший, кожний, комісійний, конкурентоспроможний, контрабандний, контрафактний, конфіскований, корисний, куплений, ліцензований, людський, маловартісний, марочний, модний, можливий, монопольний, нееластичний, необхідний, непотрібний, непродовольчі, непродуктовий, неринковий, неходовий, низькоякісний, новий, однорідні, окремих, основний, особливий, панський, певний, перспективний, підакцизні, побутовий, потрібний, престижний, проданий, продовольчі, продуктовий, промисловий, простий, реальний, ринковий, різноманітний, сезонний, сировинний, сільськогос-

- подарський, споживчий, усілякий, уцінений, ходовий, хороший, цінний, штучний, якісний;
- вибіркового попиту, виробничого призначення, власника, імпульсного попиту, короткострокового використання, короткотермінового користування, кругообігу, низької (високої) якості, першої необхідності, підвищеного (повсякденного, постійного, споживчого, тривалого, широкого) попиту, тривалого використання; **для** використання, продажу; **з** правами, характеристиками; **на** базарі, полицях, ринку; **у(в)** аптеці, магазині, супермаркеті, універмазі;
  - важить, ввозиться, взаємодіє, вивозиться, виготовляється, видається, використовується, вилучається, виноситься, виробляється, відвантажуються, втрачається, готується, доставляється, експортується, завантажуються, завозиться, задовольняє, зазнає, зберігається, збувається, здається, знаходиться, імпортується, кодується, купується, має, маркується, надходить, обмежує, обмінюється, обробляється, обстежується, описується, оподатковується, оцінюється, пакується, перевозиться, передається, переноситься, перетворюється, переходується, переходить, поділяється, постачається, призначається, приносить дохід, приховується, продається, пропонується, псується, реалізується, розглядається, розпродається, розпродується, рухається, складається, споживається, страхується, транспортується, упроваджується, ховається;
  - брати, брати до уваги, важити, ввозити, вивозити, виготовляти, видавати, використовувати, вилучати, виробляти, відвантажувати, віддавати, втрачати, давати, доставляти, експортувати, завантажувати, завозити, зберігати, збувати, знаходити, імпортувати, кодувати, купувати, маркувати, насичувати, обмінювати, обробляти, обстежувати, описувати, оподатковувати, оцінювати, пакувати, перевозити, передавати, переносити, перетворювати, переходувати, підготовляти, постачати, придбавати, приховувати, продавати, пропонувати, псувати, реалізовувати, розглядати, розпродавати, розробляти, складати, споживати, страхувати, транспортувати, упроваджувати, ховати, шукати (*що*); відповідати, платити (*за що*); впливати, запроваджувати, перетворюватися (*на що*); втілювати (*у що*); шкодувати (*чого*); існувати (*для чого*); належати (*до чого*); бути, ставати (*чим*); закріплювати, шкодувати (*за чим*);
  - асортимент, вага, вартість, ввезення, взаємодія, вивіз, виготовлення, вигляд, вид, використання, вилучення, виробник, виробництво, відвантаження, властивості, втрата, група, диференціація, дефіцит, доставка, еволюція, експертиза, експорт, експлуатація, завантаження, завезення, закупівля, зберігання, збут, здатність, знаходження, ідентичність, ідея, імпорт, кількість, класифікація, кодування, коло, компоненти, концепція, купівля, корисність, марка, маса, назва, найменування, надлишок, надходження, наявність, номенклатура, обіг, облік, обмін, обробка, обсяг, одиниця, одиниця вимірювання,

однорідність, ознаки, опис, оподаткування, оцінювання, пакування, партія, перевезення, перелік, перетворення, перехід, переховування, підготовка, покупець, попит, постачання, походження, пошук, придбання, природа, приховування, продавець, продаж, пропозиція, просування, псування, реалізація, репутація, риси, розпродаж, розробка, рух, споживання, споживач, страхування, транспортування, увіз, упакування, упровадження, форма, функції, характеристика, цикл, ціна, якість (*чого*); вимоги (*до чого*); акцизний збір (*з чого*); плата (*за що*); дефіцит, код, конкурс, попит, пропозиція, тендер, ціна (*на що*); інформація (*про що*); альтернатива (*чому*); потреба (*у чому*); торгівля (*чим*); догляд (*за чим*); товар-об'єкт, товар-програма.

ТОВА́РНІЙ, -а, -е; – *прикм. до товар; стос. до товару*

- акредитив, арбітраж, асортимент, біржа, вексель, вигляд, виробництво, дериватив, дефіцит, запас, знак, інтервенція, класифікація, концентрація торгівлі, кошик, кредит, марка, маса, накладна, номенклатура, обіг, операція, позика, позиція, поїзд, політика, продукція, ринок, рух, станція, субпозиція, трансфер, форма зв'язку, чек.

ТОВАРОО́БІГ, ТОВАРООБОРÓТ, -у, ч.; – *процес обігу товарів; // обсяг проданих і куплених за певний час товарів у грошовому обчисленні*

- гуртовий, зовнішньоторговельний, оптовий, прямий, річний, роздрібний, складський, транзитний;
- країни; **між** країнами; **на** митниці; **щодо** окремих товарів;
- буває, збільшується, знижується, зростає, падає, підтримується, пов'язується, полегшується, розширюється, триває, характеризується, являє собою;
- збільшувати, знижувати, підтримувати, характеризувати;
- збільшення, зниження, обсяг, падіння, підтримка, полегшення, тривалість, упорядкування (*чого*).

ТОВАРОО́БМІН, -у, ч.; – *обмін товарами*

- взаємовигідний, міжнародний, прямий;
- країн; **в** інтересах країни; **між** Україною і Китаєм;
- виступає, здійснюється, зростає, підтримується, породжується, припиняється, провокує, триває, функціонує, характеризує, характеризується;
- здійснювати, підтримувати, припиняти, продовжувати, характеризувати (*що*);
- здійснення, зростання, обсяг, сума, тривалість (*чого*); комісія (*за що*).

ТОВАРОРОЗПОРЯ́ДЧИЙ, -а, ж.; – *який є вирішальним щодо обігу товару*

- документ, цінні папери.

ТОВАРОСУ́ПРОВІДНИЙ, -а, -е; – *стос. до супроводу товару*

- документ, лист.

ТОВАРОТРА́НСПОРТНИЙ, -а, -е; – *стос. до транспортування товару*

- документ, накладна.

ТОВАРОРÚХ, -у, ч.; – стос. до руху товарів

- інтенсивний, повільний;
- **від** виробника до споживача;
- забезпечується, здійснює, здійснюється, підтримується, створює;
- забезпечувати, підтримувати (*що*);
- витрати, забезпечення, канали, мета, облік, підтримання, система, стандарт, функції, цілі (*чого*).

ТОРГ, -у, ч.; (частіше мн. **торгі** -ів); – 1) спосіб продажу й закупівлі товарів; 2) розміщення замовлень на підрядні роботи тощо через залучення пропозицій і вибір найкращої з них

- аукціонні, відкриті, гласні, жваві, закриті, інвестиційні, конкурсні, майбутні, міжнародні, негласні, перекваліфікаційні, прилюдні, публічні, тендерні;
- **на** ринку;
- відбуваються, дозволяються, забороняються, закінчуються, інвестуються, контролюються, призначаються, припиняються, провадяться, розпочинаються, скасовуються, тривають;
- вигравати, дозволяти, забороняти, інвестувати, контролювати, підготовляти, призначати, припиняти, провадити, розпочинати, скасовувати (*що*); купувати, продавати (*з чого*); закуповувати (*на чому*); брати участь (*у чому*);
- заборона, інвестування, обсяг, підготовка, початок, призначення, припинення, проведення, результат, скасування, умови, учасник (*чого*); дозвіл, заявка (*на що*); участь (*у чому*).

ТОРГІВЛЯ, -і, ж.; – господарська діяльність щодо обігу, купівлі та продажу товарів

- аукціонна, багатостороння, бартерна, безлімітна, біржова, взаємна, взаємовигідна, вигідна, військова, вільна, внутрішня, гуртова, двостороння, експортна, електронна, ефективна, збалансована, зовнішня, зустрічна, інсайдерська, комісійна, ліцензійна, міжнародна, місцева, необмежена, неприбуткова, обмежена, оптова, позабіржова, посередницька, прибуткова, приватна, прозора, ринкова, роздрібна, розширена, традиційна, транзитна, ф'ючерсна, цілодобова;
- акціями, взуттям, дивідендами, книжками, країн, нерухомістю, машинами, овочами, одягом, послугами, правами, технологіями, товарами, транзитом, цінними паперами; **без** дозволу, перерви, посередника, продавця; **в(у)** будинку, кіоску, магазині, приміщенні, роздріб, супермаркеті, універмазі; **з** землі, країнами, метою, Польщею, розносом товарів, розрахунком; **за** межами, посередництвом; **з-під** поли, прилавка; **із** замовленням, самим собою; **між** компаніями, країнами, собою, фірмами; **на** виплат, основі, майдані, ринку; **поза** магазином, ринком; **через** бартер, безготівковий рахунок, брокера, мережу Інтернет, посередника, фірму; просто неба;
- буває, виконує, виникає, відбувається, відноситься, дозволяється, забезпечується, забороняється, заощаджує, засновується, здійснює

ється, зневажається, контролюється, називається, обмежується, означає, організується, охоплює, перевіряється, передбачає, планується, погіршується, пожвавлюється, покращується, припиняється, розвивається, розпочинається, розширюється, створює, триває;

- дозволяти, забезпечувати, забороняти, засновувати, здійснювати, зневажати, контролювати, обмежувати, організовувати, планувати, покращувати, припиняти, розвивати, розпочинати, розрізняти, розширювати (*що*); залежати (*від чого*); займатися (*чим*); кооперуватися (*у чому*);
- вид, виникнення, ефект, ефективність, заборона, засоби, зона, інтернаціоналізація, контролювання, лібералізація, майстри, моделі, обсяг, особливості, переваги, погіршення, пожвавлення, покращення, початок, принцип, припинення, прозорість, розвиток, розширення, Світова організація, структура, транснаціоналізація, умови, упорядкування, форма (*чого*); дохід, залежність, збитки, прибуток (*від чого*); умови (*для чого*); зневага (*до чого*); обмеження, угода (*щодо чого*); дозвіл, заборона (*на що*); управління (*чим*); контроль (*за чим*); послуги (*в чому*).

ТОРГОВЕЛЬНИЙ, -а, -е; – *прикм. до торгівля; стос. до торгівлі*

- баланс, договір, діяльність, зв'язки, знижка, капітал, кіоск, компанія, корпорація, майданчик, марка, мапа, мережа, надбавка, націнка, оборот, організація, ордер, перемовини, підприємство, політика, потік, преференції, приміщення, принципи, пункт, ринок, розписка, сесія, термінал, угода, фірма, шляхи.

ТОРГÓВЕЦЬ, -вця, ч.; – *той, хто займається приватною торгівлею як професією; крамар*

- вуличний, оптовий, постійний, роздрібний;
- землею, нерухомістю, продуктами, промисловими товарами, цінними паперами; **за** готівку; **на** біржі, замовлення, ринку, ярмарку; **через** бартер, безготівковий рахунок, брокера, мережу Інтернет, посередника, фірму; просто неба;
- визначає, володіє, встановлює, готує, готується, довіряє, дозволяє, домовляється, зберігає, здійснює, зобов'язується, купує, має, надає, наймає, обіцяє, підписує, подає, позичає, працює, приймає, продає, радить, радиться, розплачується, складає, сплачує, укладає;
- зобов'язувати, наймати, шукати (*кого*); звертатися (*до кого*); брати, зберігати, купувати (*у кого*); видавати, довіряти, платити (*кому*); домовлятися, працювати, радитися, розплачуватися, укладати (*з ким*);
- вигода, виторг, діяльність, дозвіл, згода, зобов'язання, кошти, підпис, пошуки, прибуток, товар (*кого*); документи, товар (*для кого*); довіра, звернення (*до кого*); зберігання, купівля (*у кого*); договір, домовленість, контракт, угода (*з ким*).

ТОРГÓВИЙ, -а, -е; – *прикм. до торг; стос. до торгу*

- агент, акредитив, асортимент, баланс, бар'єри, війна, витрати, дім, договір, звичай, звіт, знижка, капітал, кредит, маклер, монополія,

надбавка, націнка, операція, палата, патент, підприємство, плата, політика, посередник, посередництво, представник, преференції, прибуток, приміщення, реєстр, статистика, трейдинг, угода, фірма, центр.

ТОРГУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; – *провадити торгівлю, мати торговельні відносини з ким-небудь*

- автомобілями, акцептами, акціями, взуттям, дивідендами, книжками, машинами, нерухомістю, овочами, одягом, послугами, правами, технологіями, товарами, транзитом, цінними паперами;
- відкрито, вроздріб, оптом, постійно, правильно, прозоро, просто неба, цілодобово; **без** дозволу, перерви, помічника; **в(у)** будинку, магазині, приміщенні, універмазі; з землі, іншими країнами, метою; за посередництвом; **із** замовленням, помічником, самим собою; **з-під** поли, прилавка; **між** країнами, фірмами; **на** виплат, основі, майдані, ринку; **поза** межами, ринком; **через** бартер, безготівковий рахунок, брокера, мережу Інтернет, посередника, фірму.

ТРАКАЦІЯ, ТРАКТАЦІЯ (лат.), -ї, ж.; – *попередня пропозиція щодо купівлі-продажу товару з метою виявлення потенційних покупців і продавців, зацікавлених в укладенні такої угоди*

- угоди;
- виявляє, здійснюється, передбачає, робиться;
- здійснювати, робити (*що*);
- вид, мета (*чого*); відповідь, реакція (*на що*).

ТРАНЗІТ (лат.), -у, ч.; – *перевезення пасажирів, вантажів, пошти тощо через пункт, який є проміжним, пересадковим, перевальним між пунктами відправлення і призначення*

- міжнародний, непрямий, подальший, прямий;
- вагонів, вантажу, пасажирів, поїздів, товарів; **через** Київ, країну, Польщу, район, станцію, територію;
- здійснюється, передбачається;
- здійснювати, передбачати (*що*);
- країна, можливість, правила, розмір, роль, умови (*чого*); до Чехії (*чим*); контроль (*за чим*).

ТРАНЗІТНИЙ, -а, -е; – *пов'язаний із транзитом, який ґрунтується на транзиті*

- вантаж, віза, зал, мито, пасажир, перевезення, поїзд, постачання, рахунок, товарообіг, торгівля.

ТРАНСФЕР, ТРАНСФЕРТ (фр.), -у, ч.; – *1) переказ іноземної валюти або передача золота з однієї країни в іншу; 2) передавання іменних цінних паперів однією особою у власність іншій відповідним написом або заявою; // перенесення оплати згідно з угодою з одного рахунку на інший*

- балансовий, бюджетний, валютний, вертикальні, відкритий, горизонтальні, грошовий, державний, загальний, закордонний, закритий, індосаментний, капітальний, категорійний, міжбюджетний, міжна-

- родний, натуральний, негативний, непрямий, офіційний, позитивний, поточний, прямий, реальний, спеціальний, товарний, цільовий;
- ризику, технології;
- відбувається, застосовується, класифікуються, надається, оформляється, передбачає, підписується, поділяються, сприяє, характеризується;
- застосовувати, класифікувати, надавати, одержувати, отримувати, оформляти, перерозподіляти, підписувати, поділяти (*що*);
- величина, вид, глобалізація, мобілізація, надання, обсяг, отримання, перерозподіл, розвиток, розподіл, структура, частка (*чого*); агент (*з чого*).

ТРАНСФЕРНИЙ, ТРАНСФЕРТНИЙ, -а, -е; – *прикм. до трансфер, трансферт; стос. до трансферу, трансферту*

- виплати, кошти, операції, платежі, послуги, ризик, угода, фонд, ціна, ціноутворення.

ТРАНШ (*фр.*), -а, ч.; – *часткова виплата великої суми грошей; // випуск, серія, частина облігаційної позики, розрахованої на покращення ринкової кон'юнктури у найближчому майбутньому або призначеної для розміщення на позичкових ринках різних країн*

- дальший, довгоочікуваний, другий, золотий, кредитний, наступний, новий, основний, останній, перший, попередній, резервний, третій, усі, черговий;
- кредитних коштів, кредиту, облігацій; **від** Єврокомісії, Європи, ЄС, МВФ, Світового банку; **на** розвиток; **у(в)** гривнях, доларах, євро, національній валюті, розмірі;
- видається, виділяється, використовується, гарантується, надається, погашається, розміщується, розслаблює;
- видавати, виділяти, використовувати, викуповувати, гарантувати, мати, надавати, отримувати, переказувати, погашати, розміщувати (*що*); обходитися (*без чого*); надавати, наповнювати (*чим*);
- виділення, використання, вимоги, гроші, кошти, надання, обсяг, отримання, переказ, погашення, розмір, розміщення, сума, термін дії, форма, частина (*чого*); мільйон доларів (*з чого*).

ТРАНШЕВИЙ, -а, -е; – *прикм. до транш; стос. до траншу*

- вклад, кредитна лінія, овердрафт, фінансування.

ТРАСАНТ (*нім.*), -а, ч.; – *особа яка переводить свій платіж на іншу особу; // векседавець переказного векселя (тратти)*

- відповідає, переводить, переказує, підписує, складає відповідальність;
- вексель, зобов'язання, підпис, тратта (*кого*).

ТРАСАТ (*нім.*), -а, ч.; – *особа, що взяла на себе зобов'язання оплатити переказний вексель (тратту)*

- акцептує, бере зобов'язання, відповідає, оплачує, підписує;
- вказівка, згода, зобов'язання, підпис (*кого*).

ТРАСТ (англ.), -у, ч.; – угода, доручення на передачу юридичних функцій управління довірчою власністю однією особою іншій

- безвідкличний, благодійний, борговий, відкличний, заповітний, земельний, інвестиційний, інституційний, комунальний, корпоративний, пайовий, пенсійний, прижиттєвий, страховий;
- нерухомості, обладнання; за заповітом, розпорядженням суду; на користь громади (службовців);
- існує, оформляється, передбачає;
- оформляти, створювати, укладати (що); розпоряджатися (чим); розміщувати (на чому);
- оформлення, різновиди, укладання (чого); відмінність (від чого); законодавство (про що); траст-активи, траст-сертифікат.

ТРАСТОВИЙ, -а, -е; – прикм. до траст; стос. до трасту

- активи, відділення банку, договір, капітал, компанія, кошти, операції, підрозділи банку, послуга, сертифікат, сума, угода, установа.

ТРАТТА (італ.), -и, ж.; – переважно в міжнародних розрахунках переказний вексель, у якому одна особа (векселетримач) наказує другій особі (платникові) сплатити третій особі (ремітентові) відповідну суму грошей у певний термін

- акцептована, банківська, датована, строкова;
- для акцепту; на банк, імпортера, подавця; у міжнародних розрахунках;
- адресується, акцептується, базується, видається, використовується, виписується, випускається, виставляється, вручається, засвідчує, застосовується, зберігається, містить, називається, обертається, оплачується, оформляється, передається, переказується, пересилається, переходить, підлягає, підписується, погашається, поновлюється, пред'являється, приймається, реалізується, розповсюджується, супроводжується;
- адресувати, акцептувати, видавати, використовувати, вимагати, виписувати, випускати, виставляти, вручати, емітувати, засвідчувати, застосовувати, зберігати, називати, одержувати, оплачувати, опротестовувати, отримувати, оформляти, передавати, переказувати, пересилати, підписувати, погашати, поновлювати, пред'являти, приймати, реалізовувати, розглядати, розповсюджувати, складати, супроводжувати (що); отримувати, платити, розраховуватися (за чим); вказувати, зазначати (у чому);
- акцептант, вартість, використання, власник, застосування, збереження, зберігання, обіг, оплата, опротестування, отримання, оформлення, підписання, погашення, поновлення, предмет, пред'явлення, реалізація, реквізити, розповсюдження, рух, сума, супровід, термін дії, тримач (чого); боржник, зобов'язання, оплата, розрахунок (за чим); дата, напис, підпис (на чому).

ТРЕЙДЕР (англ.), -а, ч.; – представник брокерської фірми в торговельній зоні біржі

- відповідальний, інституціональний, міжнародний, незалежний, приватний, провідний, рядовий;
- з питань купівлі-продажу; **на** біржі; **у** банку, компанії, фінансовій установі, хеджевому фонді;
- бере в управління, бере на себе, бере участь, виконує, володіє, втрачає, доростає, замовляє, купує, має право, надає інформацію, одержує, оперує, отримує, платить, прагне, працює, приймає, спекулює, сплачує, стає, створює, торгує, укладає;
- брати, наймати (*кого*); питати (*з кого*); довіряти, доручати, сплачувати (*кому*); працювати (*з ким*);
- врожай, капітал, право, прибуток, пропозиція, ризик, справа (*кого*); інформація (*від кого*).

ТРЕНД (англ.), -у, ч.; – зміна економічних показників (цін, прибутку, заробітної плати тощо), що визначається шляхом опрацювання звітних статистичних даних

- основний;
- **на** валютному ринку;
- визначається, представляє собою, розвертається назад, формується;
- визначати, розвертати, формувати (*що*);
- визначення, вираз, напрям, рівняння, термін дії, формування (*чого*); тренд-маркетинг.

ТРЕНДОВИЙ, -а, -е; – стос. до тренду

- аналіз.

УГОДА, -и, ж.; – взаємна домовленість про будь-що; // документ, за яким встановлюються взаємні зобов'язання контрагентів

- агентська, алеаторна, арбітражна, багатостороння, банкотна, банківська, бартерна, біржова, боргова, валютна, вигідна, випадкова, взаємовигідна, генеральна, готівкова, грошова, давальча, двостороння, депозитна, депортна, джентльменська, довгострокова, економічна, звичайна, зворотна, імпортна, іпотечна, касова, кожна, комерційна, комісійна, компенсаційна, комплексна, конверсійна, консигнаційна, контактна, кредитна, легітимна, ліцензійна, маастрихтська, маргінальна, мирова, міжбанківська, міждержавна, міжнародна, невивідна, невідмовна, недобросовісна, нестандартна, обмінна, онкольна, орендна, офсетна, паралельна, платіжна, податкова, примусова, пролонгаційна, рамбурсна, реальна, резервна, репортна, ринкова, сервісна, спекулятивна, спонтанна, стандартна, строкова, товарообмінна, торговельна, трансферна, умовна, фондова, форвардна, ф'ючерсна, хеджева; угода репо, угода своп, угода спот;
- купівлі-продажу, сторін; **з(із)** давальницькою сировиною, заставою, ким-небудь, цінними паперами, метою, питань, премією, умовним продажем, умовною купівлею, умовою; **за** совістю; **на** комерційній основі, закупівлю, партії цінних паперів, товар, термін; **між** боржником і кредитором, власниками, країнами; **про** гарантування закордонних інвестицій, делегування, заставу, іноземні (чужоземні)

інвестиції, передавання, порядок, право, умови; **щодо** здійснення комерційної операції, зменшення суми боргу, купівлі, купівлі-продажу, правових норм, продажу, пролонгації, товарів, умов погашення кредитів;

- визначає, виконується, використовується, діє, засвідчується, застосовується, захищає, здійснюється, оплачується, має за мету, містить, передбачає, підписується, поширюється, практикується, реалізується, регламентує, реєструється, розривається, становить собою, супроводжується, укладається;
- виконувати, використовувати, засвідчувати, застосовувати, здійснювати, оплачувати, підписувати, реалізовувати, реєструвати, розривати, супроводжувати, укладати (*що*); іти (*на що*); не було (*чого*); відмовлятися (*від чого*); визначати, вказувати, передбачати (*у чому*);
- види, виконання, використання, засвідчення, застосування, здійснення, зміст, об'єкт, обсяг, ознака, оплата, підписання, подробиці, положення, правове підґрунтя, реєстрація, різновиди, сторони, суть, текст, укладення, у межах, умови, характер, ціна (*чого*); дата, підпис, резолюція (*на чому*).

ЎЛЬТИМО (*італ.*), невідм., с. ; – 1) *певна дата як останній термін виконання угоди*; 2) *інформація про ринкові ціни цінних паперів на кінець місяця, року тощо*

- встановлюється, існує;
- встановлювати, доносити, мати (*що*); реагувати (*на що*).

УПАКОВКА, -и, ж.; – *матеріал, в який упаковано що-небудь*

- багаторазова, міцна, надійна, одноразова, оригінальна, особлива, паперова, підходяща, пластикова, синтетична;
- відходів, покупки, продуктів, продукції, речовини, товару; **для** взуття, одягу, продуктів, рослин; **з(із)** деревини, паперу, пластику; **у вигляді** коробки, пакета, ящика;
- використовується, відповідає, допомагає, забезпечує, задовольняє, захищає, зберігає, зберігається, збільшує, знаходиться, знищується, підходить, призначається;
- брати до уваги, використовувати, діставати, зберігати, знаходити, знищувати, одержувати, отримувати (*що*); зазначати, писати (*на чому*);
- вага, використання, відходи, зберігання, знаходження, значення, знищення, індустрія, кількість, призначення, число (*чого*); директива (*про що*); зазначення, маркування, мітка, напис (*на чому*).

УПАКОВУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; док. *упакувати*, -ую, -уєш; перех.; – *складати у що-небудь, зв'язувати у пакунок, згорток, тюк*

- взуття, відходи, одяг, покупку, продукти, продукцію, речовину, рослини, товар; **для** відвантаження, зважування, переробки, пересилки; **у згорток**, коробку, мішок, папір, тюки, ящик;
- міцно, надійно, недбало, професійно, самостійно.

ФА́КТОР (англ.), -а, ч.; – 1) умова, рушійна сила будь-якого процесу, явища; чинник; 2) договірна сторона в договорі факторингу

- важливий, взаємопов'язані, визначальний, відповідний, внутрішній, внутрішньоорганізаційний, внутрішньофірмовий, демографічний, економічний, ефективний, загрозливий, інвестиційний, інший, кожний, культурний, латентний, матеріально-технічний, мобільний, наземний, науково-технічний, неціновий, новий, об'єктивний, окремий, організаційний, організаційно-економічний, основний, особистісний, переважаючий, підземний, політико-правовий, похідний, природний, прихований, речовий, різні, світовий, складний, соціально-економічний, суб'єктивний, суб'єктивно-психологічний, технічний, технологічний, узагальнені, ціновий;
- виробництва, впливу, економічного прогресу, ефективності праці, зростання, інноваційного розвитку, попиту, пропозиції, ризику, розподілу, стабілізації, формування дивідендної політики, часу;
- вивчається, виділяється, визначає, використовується, вимагає, виявляється, взаємодіють, впливає, враховується, досліджується, забезпечує, забезпечується, завершує, здійснює, змінює, зобов'язує, пов'язується, посідає, розподіляються, складається, сприяє, стає, створює, утворює, характеризує;
- вивчати, виділяти, використовувати, виявляти, враховувати, досліджувати, забезпечувати, класифікувати, наводити, оцінювати, розподіляти, розраховувати (що); вказувати (на що); відносити (до чого); приділяти увагу (чому); бути (чим); зосереджувати увагу (на чому);
- аспект, важливість, взаємодія, вивчення, використання, внесок, вплив, врахування, дерево, детермінованість, дія, діяльність, дослідження, інтерпретація, категорія, кількість, комплекс, компоненти, мобільність, оцінка, параметр, перевантаження, поділ, розподіл, система, характеристика (чого); увага (до чого); фактор-банк, фактор-компанія, фактор-фірма.

ФАКТÓРИНГ (англ.), -у, ч.; – *торгово-комісійні операції банку, що поєднуються з кредитуванням обігового капіталу клієнта, містять інкасування дебіторського боргу клієнта, кредитування і гарантію від кредитних і валютних ризиків*

- високоприбутковий, відкритий, звичайний, конвенційний, конфіденційний, ризикований;
- **на** вимоги боргу, право одержання коштів;
- забезпечується, здійснюється, обмежується, поєднується, полягає, посідає значне місце, провадиться, пропонується;
- забезпечувати, здійснювати, обмежувати, провадити, пропонувати;
- договір, матеріал, мета, основи, термін дії, умови (чого); пропозиція, угода (щодо чого); документи (на що).

ФАКТÓРИНГОВИЙ, -а, -е; – *стос. до факторингу*

- комісія, компанія, операція, послуга, угода.

ФА́КТОРНИЙ, -а, е.; – *прикм. до фактор; стос. до фактора*

- аналіз, навантаження, операції, умови.

ФАКТУРА (лат.), -и, ж.; – рахунок, що виписує продавець на ім'я купувальника з метою підтвердити фактичну вартість товару, послуг тощо

- валютна, велика, відсоткова, креативна, кредитна, митна, неправильна, нетрадиційна, податкова, помилкова, поточна, сплачена, традиційна; фактура-специфікація;
- банку, підприємства; **на** взуття, податки, товари;
- визначається, виписується, встановлюється, додається, дотримується, забезпечує, застосовується, затверджується, змінюється, містить, надсилається, підписується, складається, сплачується, узгоджується, фіксує;
- визначати, виписувати, встановлювати, додавати, застосовувати, затверджувати, змінювати, надсилати, оплачувати, підписувати, складати, узгоджувати (що); ознайомлювати, ознайомлюватися (з чим); розраховувати, сплачувати (за чим); зазначати, фіксувати (у чому);
- аналіз, визначення, встановлення, застосування, затвердження, зміна, оплата, текст (чого); вартість (на що); рахунок-фактура.

ФАКТУРНИЙ, -а, -е; – стос. до фактури

- вартість, ціна.

ФІКСАЦІЯ, -ї, ж.; – дія та її результат за знач. фіксувати

- необхідна, обов'язкова, технічна;
- доходів, платежів, порушень, прибутку, цін;
- забороняється, здійснюється, припиняється;
- забороняти, здійснювати, припиняти (що);
- заборона, здійснення, необхідність, припинення (чого).

ФІКСИНГ (англ.), -у, ч.; – ціна чи цінове котирування товару, що складається на біржі у певний фіксований момент часу

- відомий, золотий, лондонський, франкфуртський, щоденний;
- золота, товару;
- визначається, здійснюється, зростає, провадиться, характеризується;
- визначати, впроваджувати, провадити, публікувати, характеризувати (що);
- визначення, впровадження, зростання, основа (чого).

ФІКСИНГОВИЙ, -а, -е; – стос. до фіксингу

- котирування.

ФІКСОВАНИЙ, -а, -е; – дієприкм. пас. мин. ч. до фіксувати

- ануїтет, валютний курс, витрати, відсоткова ставка, відрахування, момент, платежі, податок, портфель цінних паперів, ставка, ціна.

ФІКСУВАТИ, -ую, -уєш, недок., перех.; – визначати, встановлювати, записувати що-небудь

- доходи, платежі, порушення, прибуток, ціни;
- вчасно, завжди, необхідно, обов'язково, постійно, регулярно.

ФІЛЬЄРА (фр.), -и, ж.; – виданий продавцем особливий вексель, у якому пропонується тримачеві його прийняти товар, проданий на певних умовах і за певною ціною

- видається, випускається, віддається, емітується, передається, погашається;
- видавати, випускати, віддавати, емітувати, передавати, погашати, тримати (*що*); пропонується (*у чому*);
- емітент, продавець, тримач (*чого*).

ФІНАНСИ (*фр.*), -ів, мн.; – *сукупність усіх грошових коштів, що є в розпорядженні держави, підприємства, окремих осіб; // система формування, розподілу і використання коштів*

- військові, державні, децентралізовані, загальнодержавні, «здорові», місцеві, публічні, регіональні;
- держави, домогосподарств, організацій, підприємства, суб'єктів господарювання, України;
- використовуються, виникають, виявляються, включають, впливають, допомагають, об'єднуються, обслуговують, опосередковують, охоплюють, становлять, уособлюють, формуються, функціонують;
- виділяти, використовувати, виявляти, об'єднувати, одержувати, отримувати, поліпшувати, формувати (*що*); оперувати, підтримувати, управляти (*чим*);
- використання, виникнення, виявлення, вплив, засади, зміст, міністерство, ознаки, основа, проблематика, система, сутність, суть, сфера, форма, функціонування, функція, характеристика (*чого*); акти (*з чого*); література (*щодо чого*); інформація (*про що*); управління (*чим*).

ФІНАНСОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до фінанси; стос. до фінансів*

- автономія, активи, аналіз, аналітик, апарат, аудит, база, безпека, брокер, важіль, вексель, взаємовідносини, вирівнювання, витрати, відділ, відносини, вкладення, вливання, втрати, гнучкість, група, дисципліна, діагностика, діяльність, документ, донор, допомога, забезпечення, законодавство, заощадження, звітність, зобов'язання, ідеологія, імідж, інвестиції, інвестування, інжиніринг, інновації, інспектор, інспекція, інститут, інституція, інструмент, інтеграція, інфраструктура, клімат, коефіцієнти, компанія, контролінг, контроль, кредит, криза, левередж, лізинг, логістика, менеджмент, мета, метод, механізм, моніторинг, наука, нормативи, норми, облік, оздоровлення банку, олігархія, операція, оренда, організація, паніка, папери, перекіс, питання, підтримка, пільга, «піраміда», план, планкошторис, планування, поглиблення, позиція, показник, політика, порушення, посередники, посередництво, послуги, потенціал, право, прибуток, рахівництво, регулятор, резерв, результат, реінвестиції, рента, реструктуризація, ресурс, ризик, ринок, рівновага, рік, розрахунок, розрив, самостійність, санація, санкції, свобода, сектор, система, складова, служба, стабільність, стан, стимул, стимулювання, стійкість, стратегія, структура, таємниця, тактика, установа, форми, ф'ючерс, центр, цикл.

ФІНАНСУВАННЯ, -я, с.; – *забезпечення витрат на здійснення й розвиток будь-чого необхідними фінансовими ресурсами*

- боргове, бюджетне, венчурне, держбюджетне, дефіцитне, додаткове, зовнішнє, іпотечне, капітальне, кошторисне, кошторисно-бюджетне, опосередковане, попереднє, поточне, проектне, пряме, сезонне, скупе, спільне, централізоване, цільове, якісне;
- будівництва, бюджетних відносин, видатків, виробничих структур, витрат, галузі, дефіциту бюджету, діяльності, експорту, інвестицій, капіталу, капітальних вкладень, лікарень, невиробничої сфери, операцій, освіти, передвиборної агітації, приросту оборотних активів, проекту, системи; шляхом отримання позик; з бюджету; **за** рахунок власних коштів; **на** підтримку; **у** проект;
- впливає, забезпечує, забезпечується, збільшується, здійснюється, зменшується, зупиняється, надається, перебуває, передбачається, починається, призупиняється, розпочинається;
- забезпечувати, збільшувати, здійснювати, зменшувати, зупиняти, передбачати, призупиняти, розпочинати (*що*); перебувати (*на чому*); запевнювати (*у чому*);
- безповоротність, джерело, забезпечення, засоби, збільшення, здійснення, зменшення, метод, напрям, особливості, питання, підтримка, порядок, початок, практика, призупинення, принципи, процес, рахунок, розмір, система, спосіб, схема, фонд, форма, характер (*чого*); запевнення, участь (*у чому*).

ФІНАНСУВАТИ, -ую, -уєш, недок. і док.; – *забезпечувати коштами, фінансами кого-, що-небудь*

- будівництво, бюджетні відносини, видатки, виробничі структури, витрати, галузь, дефіцит бюджету, діяльність, експорт, інвестиції, капітал, капітальні вкладення, лікарні, невиробничу сферу, операції, освіту, передвиборну агітацію, приріст оборотних активів, проект, фінансову систему;
- шляхом отримання позик; з бюджету; **за** рахунок власних коштів; **на** підтримку; **у** проект.

ФІРМА (*італ.*), -и, ж.; – *торговельне або промислове підприємство, що користується правом юридичної особи, під маркою якої продаються товари, послуги або випускаються вироби*

- агентська, аудиторська, афілійована, брокерська, венчурна, виробнича, вітчизняна, власна, впливова, впроваджувальна, госпрозрахункова, дочірня, зарубіжна, інвестиційна, індивідуальна, інжинірингова, інноваційна, інша, консалтингова, консультаційна, консультативно-дослідницька, мала, маркетингова, міжнаціональна, надійна, наша, пакувальна, підприємницька, посередницька, ріелтерська, родинна, середня, спеціалізована, торгова, торговельно-посередницька, приватна, транспортна, франчайзингова; фірма-виробник, фірма-девелопер, фірма-посередник, фірма-ріелтер, фірма-співвласник;

- з надання послуг, нафтових справ; бере на себе ризик, бере участь, виникає, виробляє, відрізняється, впроваджує, гарантує, діє, допомагає, дотримується, забезпечує, завойовує, задає тон, займається, залежить, засновується, здійснює, існує, конкурує, контролює, координує, купує, має, може, набуває, надає, одержує, організовує, орієнтується, отримує, охоплює, передає, порушує, працює, придбаває, приєднується, продає, реалізує, ризикує, розвивається, розробляє, спеціалізується, ставить цілі, створює, створюється, тримає, ухиляється, фінансує, фінансується, формується, функціонує, характеризується;
- засновувати, контролювати, приєднувати, створювати, фінансувати, характеризувати (*що*); залежати (*від чого*); керувати, стати (*чим*); конкурувати, співпрацювати (*з чим*);
- вид, виникнення, виробни, витрати, гарантія, гасло, голова, директор, діяльність, допомога, елементи, завдання, залежність, заснування, знак, ідентифікація, існування, керівник, конкурент, конкуренція, кредо, логотип, назва, надійність, найменування, орієнтир, партнер, персонал, політика, популярність, предмет діяльності, президент, приєднання, робота, розвиток, роль, склад, співробітник, створення, структура, товар, товарний знак, участь, фінансування, форма, функції, характеристика, цілі (*чого*); залежність (*від чого*); допомога (*чому*); керування, управління (*чим*); співпраця (*з чим*).

ФІРМОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до фірма; стос. до фірми*

- блок, виробни, взуття, знак, колір, комплект шифрів, константи, кредит, магазин, найменування, одяг, стиль, структура, товар.

ФІСКАЛЬНИЙ (*лат.*), -а, -е; – *який служить в інтересах державної скарбниці*

- дохід, мито, монополія, політика, федералізм.

ФОБ (*англ.*), -у, ч.; – *зовнішньоторговельна угода, пов'язана з морським перевезенням товарів, коли продавець зобов'язаний власним коштом доставити товар до борту судна, зафрахтованого покупцем; // кошти, що вносяться за таке перевезення*

- вдалий, вигідний, взаємний, встановлений, довгостроковий, новий, обов'язковий, постійний, тривалий;
- постачальника, продавця, товарів;
- використовується, включає, враховує, встановлюється, зобов'язує, зумовлює, означає, передбачає, підписується, погоджується, сплачується, становить, узгоджується, укладається;
- використовувати, встановлювати, підписувати, погоджувати, розривати, сплачувати, узгоджувати, укладати (*що*); користуватися (*чим*); погоджуватися (*з чим*);
- використання, деталі, норма, підписання, погодження, ризику, складання тексту, сплата, схема, термін дії, товар, укладання, умови, ціна (*чого*); інформація (*про що*).

ФОНД (лат., фр.), -у, ч.; – *кошти або матеріальні засоби, що призначені для певної мети або становлять основні ресурси, запаси чого-небудь; // організація чи установа, що розпоряджається певними коштами*

- амортизаційний, біржовий, благодійний, валютний, венчурний, взаємний, взаємноінвестиційний, виборчий, викупний, виробничий, відкладений, відкритий, власний, гарантійний, грошовий, денний, державний, диверсифікований, дитячий, довірчий, загальний, закритий, заохочувальний, запасний, земельний, інвестиційний, індексний, інноваційний, корпоративний, кредитний, матеріальний, міждержавні, міжнародний, місячний, накопичувальний, невиробничі, недержавний, недиверсифікований, окремий, окружний, основний, пайовий, пенсійний, позабюджетні, позиковий, позичковий, преміальний, призовий, резервний, ремонтний, річний, спеціальний, споживчий, стабілізаційний, статутний, страйковий, страховий, суспільні, територіальний, федеральний, централізований, цільовий;
- банку, бюджетного регулювання, валютного регулювання, виборчих комісій, викупу, взаємного інвестування, відшкодування, гарантування вкладів, грошових коштів (ресурсів), державного бюджету, державного майна, державного страхування, допомоги трудящим, економічного стимулювання, житлового будівництва, зайнятості, закритого типу, заохочення, заробітної плати, іноземної валюти, інтервального типу, компанії, матеріального заохочення, нагромадження, накопичення, обігу, операцій з нерухомістю, оплати праці, підприємства, погашення, політичної партії, розвитку, ризику, соціального страхування, соціально-культурних заходів, споживання, страхування вкладів, товариства, фінансування будівництва, чужої валюти; **для** забезпечення, підтримки, покриття збитків, сплати;
- акумулює, використовується, вилучається, дає змогу, дорівнює, забезпечує, закладається, засновується, застосовується, зберігається, здійснює, має можливість, має право, призначається, створює, створюється, фінансує, формується, функціонує;
- використовувати, вилучати, закладати, залучати, засновувати, застосовувати, зберігати, мати, призначати, створювати, формувати (*що*); залучати, зараховувати, надходити (*до чого*);
- активи, акції, величина, вид, використання, вилучення, динаміка, діяльність, забезпечення, залучення, засновник, заснування, застосування, збереження, зміни, кошти, мета, правила, призначення, рахунок, розмір, сертифікат, склад, створення, управитель, управління, учасник, фінансування, формування, функціонування, частина (*чого*); участь (*у чому*); зарахування, надходження, повернення коштів (*до чого*).

ФОНДОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до фонд; стос. до фонду*

- арбітраж, біржа, дериватив, індекс, інструменти, капітал, магазин, операції, портфель, ринок.

ФОРВАРД (англ.), -у, ч.; – операція щодо купівлі-продажу товарів із постачанням їх через певний час із оплатою за ціною на момент укладання контракту

- на рік;
- використовується, засвідчує, здійснюється, зобов'язує;
- використовувати, здійснювати (що);
- мета, умови (чого); форвард-контракт.

ФОРВАРДНИЙ, -а, -е; – прикм. до форвард; стос. до форварду

- інтервенція, контракт, курс, маржа, покриття, процес, ринок, угода.

ФОРС-МАЖОР (фр.), -у, ч.; – надзвичайні обставини, що не залежать від учасників угоди і через які виконання зобов'язань стає повністю або частково неможливим

- короткочасний, тривалий, юридичний;
- при виконанні умов, купівлі-продажу, перевезенні;
- визначається, виникає, встановлюється, може бути, передбачається, перешкоджає, припиняється, усувається, формується;
- визначати, встановлювати, передбачати, усувати, формувати (що); повідомляти (про що); розглядатися (як що); належати (до чого);
- визначення, відвернення, встановлення, дія, можливість, наслідки, поява, передбачення, припинення, природа, тривалість, усунення, формування (чого); повідомлення, пункт договору (про що); невиконання (через що); заходи (при чому).

ФОРФЕЙТИНГ (англ.), -у, ч.; – кредитування зовнішньоекономічних операцій у формі купівлі без права регресу комерційним банком (форфейтером) в експортера (форфейтиста) векселів чи інших боргових вимог, акцептованих імпортером

- середньотерміновий, терміновий;
- для імпортера; на рік; у Швейцарії;
- використовується, впроваджується, дозволяє, здійснюється, зумовлюється, з'являється, передбачає, потребує, поширюється, практикується;
- використовувати, впроваджувати, здійснювати, поширювати, практикувати (що);
- впровадження, здійснення, незворотність, операція, переваги (чого).

ФОРФЕЙТУВАННЯ, ФОРФЕЙТИРУВАННЯ (англ.), -я, с.; – кредитування експорту шляхом купівлі без обігу на продавця комерційних векселів та інших боргових зобов'язань за зовнішньоторговельними угодами

- термінове;
- для імпортера; на рік; у Швейцарії;
- використовується, впроваджується, дозволяє, здійснюється, зумовлюється, з'являється, передбачає, поширюється, практикується;
- використовувати, впроваджувати, здійснювати, поширювати (що);
- використання, впровадження, здійснення, поширення, практика, ринок, термін, центр (чого); продавець (при чому).

ФРА́НКО (італ.), невідм.; – умова торгової угоди, за якою продавець має постачити вантаж в обумовлені договором термін і місце; цей спеціальний термін вживається у торговельних угодах і у сполученні з наступним іменником – назвою міста, пункту і т. ін., – означає, що витрати, пов'язані з транспортуванням до цього місця, покладаються на постачальника (продавця)

- франко-борт, франко-вагон, франко-завод, франко-Київ, франко-перевізник, франко-порт, франко-склад, франко-станція, франко-судно;
- визначає, застосовується, конкретизується, означає, регламентує;
- застосовувати, конкретизувати (що);
- вид, конкретизація, тонкощі (чого).

ФРАНШІ́ЗА (фр.), -и, ж; – 1) звільнення страховика від відшкодування збитків, які за умовами страхування не перевищують певного розміру; 2) межі відхилення кількості поставленого товару від зазначеної в договорі (в процентах)

- безумовна, велика, виробнича, встановлена, дистрибуторська, діюча, ексцедентна, затребувана, інтегральна, ланцюговоподібна, ліцензійна, страхова, умовна;
- банку, компанії, ломбарду, магазину, певної галузі, торгової марки «Світ Донатас», фірми, чеченської війни; для страховика;
- вводиться, вибирається, визначається, використовується, встановлюється, забезпечує, зменшує вартість, знаходиться, купується, обумовлюється, окреслює, оплачується, оформляється, перевищується, переводиться, передбачає, підлягає, поширюється, припускає, розраховується, розробляється, створюється;
- вводити, вибирати, визначати, використовувати, встановлювати, забезпечувати, затребувати, знаходити, купувати, обирати, обумовлювати, оплачувати, отримувати, оформляти, перевищувати, переводити, поширювати, пропонувати, просувати, розробляти, створювати, шукати (що); фокусуватися (на що); користуватися, називати, нехтувати (чим); відкривати (за чим);
- величина, вибір, визначення, використання, власник, встановлення, кількість, перевищення, покупець, послуги, просування, розмір, розробка, створення, сума, шукач, якісний рівень, якість (чого); покриття збитків (через що).

ФРАХТ (нім.), -у, ч.; – перевезення вантажів водним, наземним, повітряним шляхом; // плата за перевезення вантажів і за використання транспорту для таких перевезень; // вантаж, який перевозять на зафрахтованих транспортних засобах

- авіаційний, акордний, банківський, важливий, високий, водний, готівковий, дешевий, дистанційний, дорожній, залізничний, зароблений, зворотний, знижений, лімітний, майновий, мертвий, міжнародний, морський, національний, невідповідний, неоплачений, низький,

- оплачений, організований, платіжний, прямий, секретний, траповий, тривалий, цінний;
- вантажів, кораблів, платежів, судна, судновласникам, товарів; **в** один кінець; **до** Києва; **за** 4 дні, відвантаження, завантаження, перевезення, розвантаження;
  - визначається, вираховується, відображає, включає, встановлюється, гарантує, дорожчає, забезпечує, забезпечується, зазначається, замовляється, запроваджується, збільшується, здійснюється, зменшується, змінюється, обговорюється, обчислюється, оплачується, нараховується, передбачає, фіксується;
  - визначати, вираховувати, встановлювати, забезпечувати, зазначати, замовляти, запроваджувати, заробляти, збільшувати, здійснювати, зменшувати, змінювати, нараховувати, обговорювати, обчислювати, оплачувати, рятувати, скасовувати, установлювати, ухвалювати, фіксувати (*що*);
  - аванс, вартість, визначення, встановлення, втрата, забезпечення, замовлення, запровадження, збільшення, здійснення, зменшення, зміна, коливання, місце призначення, напрямок, нарахування, обговорення, оплата, поняття, розмір, ставка, страхування, термін, тип, умови, ціна, частина (*чого*); збитки (*від чого*); рахунок, сплата (*за що*); ставка, страхування, ціна (*на що*); угода (*про що*).

ФРАХТОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до фрахт; стос. до фрахту*

- баланс, індекс, ринок, ставка, фірма.

ФРАХТУВАТИ, -ую, -уєш, недок.; док. *зафрахтувати*, -ую, -уєш; – *наймати певний транспорт для перевезення вантажів*

- автомобіль, вагон, літак, судно;
- завжди, зазвичай, постійно, час від часу, щомісячно.

Ф'ЮЧЕРС (*англ.*), -у, ч.; – *строкова угода, зміст якої полягає в терміновій купівлі-продажу товару за фіксованою в даний момент ціною, але з відтермінованою поставкою*

- ризикований, фінансовий;
- **на** індекс долара;
- засвідчує, зумовлює, має на меті, передбачає, укладається;
- укладати (*що*); торгувати (*з чим*);
- вартість, особливість (*чого*); операція (*з чим*).

Ф'ЮЧЕРСНИЙ, -а, -е; – *прикм. до ф'ючерс; стос. до ф'ючерсу*

- біржа, контракт, операція, опціон, ринок, угода, ціна.

ХАБА́Р, -а, ч.; – *гроші або матеріальні цінності, які хто-небудь дає посадовцеві як підкуп, плату за його дії в інтересах того, хто дає*

- великий, використаний, незначний, отриманий, прихований;
- керівникові, лікареві, посадовцеві, чиновникові; **від** клієнта, пацієнта, підлеглого; **для** вирішення питання; **за** згоду, послугу;
- використовується, дається, ділиться, приховується;

- брати, використовувати, давати, ділити, носити, одержувати, отримувати, приховувати, ховати (*що*); засуджувати, нести відповідальність (*за що*);
- використання, давання, отримання, приховування, частина (*чого*); зиск, користь (*від чого*); засудження, покарання (*за що*); неприємності (*через що*).

ХАБАРНИК, -а, ч.; – *той, хто, зловживаючи службовим становищем, бере хабарі*

- виправданий, виявлений, відомий, засуджений, матьорий;
- **в(у)** агенції, адміністрації, журі, закладі, інспекції, комісії, лікарні, регіоні, установі; **на** виробництві, заводі, підприємстві;
- бере, використовує, виконує, виправдовується, відмовляється, ділиться, запевняє, засуджується, звертає увагу, звинувачується, обіцяє, одержує, отримує, притягується до відповідальності, приховує, ховається;
- визначати, виправдовувати, засуджувати, звинувачувати, знаходити, повідомляти, притягувати до відповідальності, провокувати, судити, шукати (*кого*); впливати, ображатися, скаржитися (*на кого*);
- визначення, виправдання, засудження, запевнення, звинувачення, обіцянки, пошуки, спільник (*кого*); донос, скарження (*на кого*).

ХАБАРНИЦТВО, -а, с.; – *одержання хабарів посадовцем*

- непереможне;
- **в(у)** агенції, адміністрації, журі, закладах, інспекціях, комісіях, лікарні, медицині, регіоні, установі; **на** виробництві, заводі, місцях;
- засуджується, здійснюється, знищується, існує, означає, поширюється, припиняється, процвітає;
- засуджувати, здійснювати, знищувати, припиняти (*що*); боротися (*з чим*);
- засудження, здійснення, знищення, припинення (*чого*); боротьба (*з чим*).

ХЕДЖ (англ.), -у, ч.; – *страхування від ризиків несприятливої зміни цін, можливих фінансових втрат шляхом купівлі чи продажу контракту на ще не виготовлений товар; // ф'ючерсний контракт, укладений з цією метою*

- вигідний, довгий, захисний, короткий, ідеальний, чистий;
- продавців, товару, торгівлі;
- використовується, дозволяє, захищає, здійснюється, підписується, розривається, розробляється, укладається, фінансується;
- використовувати, здійснювати, підписувати, розривати, розробляти, укладати, фінансувати (*що*);
- використання, здійснення, підписання, причина, укладання, фінансування (*чого*); хедж-стратегія, хедж-фонд.

ХЕДЖОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до хедж; стос. до хеджу*

- біржа, рахунок.

ХЕДЖЕР (англ.), -а, ч.; – суб'єкт підприємницької діяльності, що здійснює операції хеджування на ф'ючерській біржі

- відповідальний, добросовісний, досвідчений, оперативний;
- використовує, вирішує, враховує, забезпечує, здійснює, здобуває, помиляється, укладає;
- рекомендувати (кого); звертатися (до кого); довіряти, доручати (кому); бути (ким);
- діяльність, мета, обов'язки, помилка, потреби, робота, роль (кого); довіра, звернення (до кого); доручення (кому).

ХЕДЖУВАННЯ, -я, с.; – дія за значенням хеджувати; страхування ціни та прибутку у ф'ючерських угодах

- антиінфляційне, біржове, валютне, випереджувальне, відновлюване, інфляційне, можливе, нафтопереробне, невдале, невідне, несвоєчасне, перехресне, повне, портове, селективне, серійне, тимчасове, торговельне, чисте;
- валюти, випуску продукції, відкритої позиції, інвестицій, купівлю, маржі, опцій пшениці, портфелю, прибутку, продажем, продовольчого забезпечення, ризику, торгових запасів, ціни; для захисту продажу; на певний час;
- базується, використовується, впроваджується, застосовується, здійснюється, передбачає, планується, полягає, поширюється, припиняється, провадиться;
- використовувати, впроваджувати, застосовувати, здійснювати, планувати, провадити (що); переходити (на що);
- використання, провадження, застосування, здійснення, мета, механізм, операція, період, результати, різновиди, проведення, термін (чого); послуги (з чого); перехід (на що).

ХЕДЖУВАТИ (англ.), -ую, -уєш, недок. і док.; – займатися хеджем

- валюту, випуск продукції, відкриту позицію, інвестиції, купівлю, маржу, опції пшениці, портфель, прибуток, продажем, продовольче забезпечення, ризик, торгові запаси, ціну;
- для захисту продажу; на певний час.

ЦІНА, -и, ж.; – грошове вираження вартості

- адекватна, адміністративна, акцептна, альтернативна, аукціонна, базисна, балансова, біржова, валова, вигідна, визначена, викупна, висока, витратна, відклична, відкрита, відновлена, відносна, відправна, відпускна, вільна, внутрішньофірмова, внутрішня, встановлена, гарантована, гнучка, гранична, гривнева, гуртова, демпінгова, державна, динамічна, дисконтна, дискримінаційна, довідкова, договірна, доступна, експортна, емісійна, ефективна, єдина, заборонена, завищена, закупівельна, занижена, заспокійлива, збиткова, звичайна, змінна, знижена, зовнішньоекономічна, зовнішньоторговельна, зовнішня, золота, зональна, імпортна, інвестиційна, індивідуальна, індикативна, інтервенційна, інфляційна, інша, картельна, керована, кінцева, «ковзаюча», конвертована, контрактна, котирувальна, кош-

торисні, крайня, красна, курсова, лімітна, лімітована, максимальна, міжнародна, мінімальна, монопольна, найвища, найнижча, невласна, незмінна, неоднакові, несправедлива, нестабільна, низька, нинішня, номінальна, нульова, облікова, одна, оптимальна, оптова, оптово-відпускна, орієнтовна, остаточна, офертна, офіційна, «пакетна», пасивна, паушальна, передплатна, питома, пільгова, плинна, повна, позовна, поточна, початкова, преїскурантна, престижна, прийнятна, припустима, продажна, разова, реальна, регіональна, регульована, ринкова, рівноважна, різні, роздрібна, розрахункова, розумна, світова, сезонна, середньозважена, середньоринкова, середньорічна, середня, символічна, спадна, споживча, справедлива, стабільна, стартова, ступенева, субвенціональна, східчаста, тверда, тендерна, термінова, тимчасова, типова, тісна, товарна, трансфертна, третинна, убивча, уторгована, фабрична, фактична, фактурна, фіксована, фінансова, чиста; ціна бруто, ціна КАФ, ціна «крос-овер», ціна нетто, ціна ноу-хау, ціна СІФ, ціна «спот», ціна «страйк», ціна ФАС, ціна ФОБ, ціна франко;

- акції, аукціону, беззбитковості, блага, векселя, виконання опціону, винаходу, виробника, виробництва, виробу, відкриття, власного капіталу, внутрішнього ринку, довідкового характеру, експлуатації, емісії, закриття, залученого капіталу, землі, зовнішнього ринку, зовнішньої торгівлі, каталогу, конверсії, конвертованої облигації, конкурента, конкурентних товарів, конкурентних фірм, купівлі, ліцензії, міжнародної торгівлі, об'єкта, обміну, перекупівлі, перепродажу, підприємства, позикового капіталу, позову, покупця, попиту, порівняння, поставки, преїскуранта, продавця, продажу, продукції, продуцента, проникнення на ринок, пропозиції, проспекту, реалізації, ризику, ринкової рівноваги, ринку, споживання, споживача, тендерної пропозиції, товару, транзиту, угоди, фактичних угод, форвардних угод, цінних паперів; **«без зацікавленості»**; **для** країни, підприємства, споживача, фірми; **з(зі, із)** знижкою, надбавкою, подальшою фіксацією, приплатою; **за** клірингом, контрактом, преїскурантом, угодою; **на** вироби, вугілля, газ, електроенергію, конструкції, матеріали, «на полиці», послуги, продукти, продукцію, ресурси, ринку, технічне обслуговування, товари, цукор; **у** внутрішній і міжнародній торгівлі;
- базується, буває, вважається, вводиться, визначає, визначається, виконує, використовується, вимірюється, виражається, вирівнюються, виходить, відображає, відповідає, відрізняється, вказується, включає, включається, вражає, враховує, враховується, встановлюється, дає змогу, дорівнює, зазначається, залежить, залишається, застосовується, затверджується, зберігається, збігається, збільшується, зменшується, змінюється, знижується, зростає, існує, коливається, конвертується, контролюються, коригується, має бути, має значення, містить, може бути, наближається, належить, обирається, обчислю-

- ється, оголошується, оприлюднюється, падає, перебільшує, переглядається, підвищується, підлягає, піднімається, підскакує, підтримується, повертається, погоджується, постає, призводить, призначається, пропонується, публікується, регулюється, розраховується, розробляються, складається, створюється, стрибає, тисне, узгоджується, утворюється, утримується, фіксується, формується, хитається;
- брати за основу, вважати, вводити, визначати, використовувати, вимірювати, вирівнювати, відпускати, вказувати, включати, враховувати, встановлювати, давати, диктувати, диференціювати, загинати, зазначати, залишати, застосовувати, затверджувати, зберігати, збільшувати, зменшувати, змінювати, знижувати, з'ясовувати, конвертувати, контролювати, коригувати, обирати, обчислювати, оголошувати, оприлюднювати, перевищувати, переглядати, підвищувати, підтримувати, піднімати, погоджувати, порівнювати, приводити, призначати, пропонувати, публікувати, регулювати, розраховувати, розробляти, створювати, тримати, узгоджувати, утворювати, утримувати, фіксувати, формувати (*що*); впливати, переходити (*на що*); довідуватися, домовлятися, знати (*про що*); закладати (*у що*); включати, вносити, добавляти (*до чого*); розпочинати, спадати (*з чого*); маніпулювати (*чим*); погоджуватися, порівнювати (*з чим*); викупати, закуповувати, здійснювати, купувати, обмінювати, оплачувати, платити, погашати, порівнювати, придбавати, продавати, пропонувати, реалізовувати (*за чим*); сходитися (*на чому*); відображатися, враховувати, поступатися (*у чому*);
  - вид, визначення, використання, вирівнювання, відправна точка, врахування, встановлення, динаміка, ефективність, застосування, затвердження, збільшення, зменшення, зміна, зниження, зростання, з'ясування, індекс, існування, калькуляція, коливання, коригування, масштаб, множинність, ножиці, основа, перегляд, підвищення, порівнювання, порівняння, приведення, пропонування, публікація, регулювання, регулятор, рівень, різновид, розрахунок, стабільність, стрибок, сума, узгодження, установлення, утворення, фіксація, формування, функції (*чого*); відхилення (*від чого*); надбавка, надвишки, поправки (*до чого*); знижка (*з чого*); інформація (*щодо чого*); знижка (*на що*); закон, інформація (*про що*); маніпулювання (*чим*); маніпуляція, ярлик (*з чим*); закупівля, контроль (*за чим*); перевага (*у чому*).

(Що) тепер в ціні.

ЦІННИЙ, -а, -е; – який коштує дорого, має велику вартість

- екземпляр, папір, річ, товар.

ЦІННІСТЬ, -ності, ж.; – виражена в грошах вартість чого-небудь; // те, що має певну матеріальну чи духовну вартість

- валютна, велика, економічна, мала, матеріальні, мінова, об'єктивна, оголошена, природна, реальна, споживча;
- благ, виробу, об'єкта, праці, продукції, речі, товару;

- виводиться, визнається, визначається, досліджується, існує, набуває, оголошується, ототожнюється, передбачає, полягає, приводить у відповідність, розглядається, слугує, формує, являє собою;
- визнавати, визначати, досліджувати, мати, оголошувати, ототожнювати, розглядати (*що*); впливати (*на що*); ставати (*чим*);
- визнання, визначення, дослідження, закони, міра, оголошення, природа, сутність, теорія (*чого*); положення (*про що*).

ЦІНОВИЙ, -а, -е; – пов'язаний з позначенням вартості чогось в яких-небудь цінах

- війна, гнучкість, дискримінація, еквівалентність, еластичність, застереження, знижки, коливання, конкуренція, кон'юнктура, лідер, лідерство, маркетинг, модель, надбавка, політика, ривок, ризик, рівновага, ситуація, спред, стабільність, стратегія, угода, фактор, фонд.

ЦІНОУТВОРЕННЯ, -я, с.; – процес формування цін, визначення їх рівнів і співвідношень

- видаткове, ефективне, конкурентне, неефективне, пакетне, подвійне, проникливе, ринкове, стихійне, трансфертне, хижачьке;
- асортиментних груп; з урахуванням конкурентів (попиту); за методом «витрати плюс»; на світовому ринку;
- визначається, відбувається, починається, призводить, регулюється, розглядається;
- регулювати, розглядати (*що*); сприяти (*чому*);
- мета, метод, моделі, основа, початок, процес, роль, система, стратегія (*чого*).

ЧАРТЕР (англ.), -а, ч.; – особливий комерційний договір між замовником і власником транспортного засобу на оренду літака, судна чи його частини на певний рейс або термін для перевезення пасажирів чи вантажу

- банківський, рейсовий; тайм-чартер;
- на оренду, право користування;
- анулюється, передбачає, підписується, розривається, скасовується, укладається;
- анулювати, підписувати, розривати, скасовувати, укладати (*що*); включати (*у що*); зазначати, передбачати (*у чому*);
- анулювання, підписання, скасування, стратегія, укладання, умови, термін дії (*чого*).

ЧАРТЕРНИЙ, -а, -е; – прикм. до чартер; стос. до чартера

- перевезення, рейс, угода.

ЧЕК (англ.), -а, ч.; – грошовий документ, що містить розпорядження власника поточного рахунку банкові видати або перерахувати зазначену суму пред'явникові цього документа; // у роздрібній торгівлі талон каси, який засвідчує сплату покупцем грошей за певний товар або послугу

- акцептований, альтернативний, анульований, банківський, безвалютний, бланковий, валютний, грошовий, дорожній, електронний, житловий, звітний, іменний, кросований, окремий, оплачений, ордерний, отриманий, оформлений, розрахунковий, пред'явлений,

пред'явницький, сертифікований, товарний, туристський, фіскальний; чек-каунтер;

- із позначкою; на отримання готівки, пред'явника;
- анулюється, видається, виконує функцію, використовується, виписується, виставляється, враховується, втрачається, гарантує, друкується, замовляється, заповнюється, засвідчує, має, містить, обліковується, оплачується, оформляється, підлягає обігу, передається, пред'являється, призначається;
- анулювати, видавати, використовувати, виписувати, виставляти, враховувати, втрачати, друкувати, замовляти, заповнювати, засвідчувати, обліковувати, одержувати, оплачувати, отримувати, оформляти, передавати, пред'являти (*що*); виплачувати (*за чим*); проставляти, розписуватися (*на чому*); вказувати, міститися (*у чому*);
- використання, власник, втрата, друкування, замовлення, заповнення, засвідчення, оплата, отримання, оформлення, пред'явлення, пред'явник, призначення, реквізити, роздрукування, тримач, форма (*чого*); напис, підпис, позначка, риси (*на чому*); виплата (*за чим*).

ЧЕКОВИЙ, -а, -е; – *прикм. до чек; стос. до чека*

- бланк, депозит, картка, книжка, конвенції, кредит.

ШТРАФ (нім.), -у, ч.; – *грошове стягнення, міра матеріального впливу на осіб, винних у порушенні діючого законодавства, договорів або певних правил*

- адміністративний, великий, звичайний, конвенційний, малий, митний, мільйонний, податковий, фіксований;
- **в(у)** відсотках від суми, розмірі, сумі; **за** затримку документації, невиконання зобов'язань (умов), некомплектність поставок, неналежну упаковку товару, неподання податкової звітності, непостачання, несплату податків, неякісний товар, порушення законодавства (правил, умов, термінів), постачання товару нижчої якості, простій, прострочення поставок, ухилення від сплати;
- відшкодовує збитки, встановлюється, зараховується, накладається, нараховується, сплачується, стягується;
- брати, встановлювати, зараховувати, накладати, нараховувати, отримувати, платити, сплачувати, стягувати (*що*); боятися (*чого*);
- встановлення, мета, накладання, нарахування, перерахування, розмір, сплата, стягнення, сума (*чого*); надходження (*від чого*).

ШТРАФНИЙ, -а, -е; – *стос. до штрафу*

- санкції, талон.

ШТРАФУВАТИ, -'ю, -'єш, недок., перех.; – *накладати грошове стягнення як покарання переважно в адміністративному або судовому порядку*

- винуватця, відповідача, порушника, продавця;
- **за** затримку документації, невиконання зобов'язань (умов), некомплектність поставок, неналежну упаковку товару, неподання податкової звітності, непостачання, несплату податків, неякісний товар, порушення законодавства (правил, термінів, умов), постачання то-

вару нижчої якості, простій, прострочення поставок, ухилення від сплати; **на** велику суму грошей;

- вчасно, іноді, постійно, час від часу, як завжди.

ЯКІСНИЙ, -а, -е; – *прикм. до якість*

- аналіз, виконання, виробу, відмінності, показники, послуга, продукція, товар, характеристика.

ЯКІСТЬ, якості, ж.; – *ступінь вартості, цінності, придатності чогонебудь для його використання за призначенням*

- висока, відмінна, інвестиційна, низька, споживча, стабільна;
- виконання, виконуваних робіт, виробів, дебіторської заборгованості, зерна, карбування монет, кредитів, матеріалу, освіти, перекладу, послуги, постачання, праці, прибутку, продукції, роботи, товару, цінних паперів;
- визначає, визначається, встановлюється, втрачається, досягається, забезпечується, зазначається, знижується, зростає, зумовлюється, контролюється, перевіряється, підвищується, покращується, поліпшується, утворюється, характеризується;
- визначати, встановлювати, втрачати, досягати, забезпечувати, зазначати, знижувати, зумовлювати, контролювати, ототожнювати, перевіряти, підвищувати, покращувати, поліпшувати, утворювати, характеризувати (*що*); впливати (*на що*); відповідати (*чому*);
- визначення, властивість, встановлення, втрата, забезпечення, знак, зниження, інспектор, категорія, контроль, критерій, ознаки, оцінка, перевірка, «петля», питання, підвищення, показник, покращення, поліпшення, рівень, система, фактор, характеристика, характерні риси (*чого*); вимоги (*до чого*); сертифікат (*про що*); відповідати (*чому*); управління (*чим*).

ЯРМАРОК (нім.), -рку, ч.; – *торг, що відбувається регулярно в установленій час на певному місці для продажу і закупівлі товарів*

- багатогалузевий, великий, весняний, всесвітній, дрібні, каталожний, контрактний, Лейпцизький, міжнародний, місцевий, національний, обласний, оптовий, осінній, промисловий, регіональний, регулярні, різноманітні, своєрідний, святковий, сезонний, Сорочинський, спеціалізований, сучасний, той, торговельний, торішній, універсальний, щорічний; ярмарок-продаж;
- каталогів, послуг, сезонної продукції, сільськогосподарської техніки, товарів, цін;
- використовується, виникає, відбувається, відіграє, влаштовується, завершується, організовується, поділяються, починається, привертає увагу, приносить доходи, подобається, популяризується, провадиться, проходить, триває, функціонує;
- відвідувати, відкривати, закривати, оглядати, організовувати, популяризувати, провадити, споглядати (*що*); чекати (*чого*); виставляти, демонструвати, здійснювати торгівлю, зустрічатися, з'являтися, купувати, перебувати, представляти, продавати, реалізовувати, рекла-

- мувати, розпродавати, спілкуватися, формуватися (*на чому*); брати участь (*у чому*);
- асортимент, відкриття, влаштування, експонати, завершення, закриття, значення, мета, місце, організація, очікування, популяризація, початок, проведення, реклама, тенденція, тривалість, учасник (*чого*); дозвіл, угода (*на що*); демонстрація товарів, кіоски, купівля, люди, покупці, присутність, продавці, продаж, реклама, розпродаж, товари, торгівля, ціни (*на чому*); виставка-ярмарок.

Основні умовні скорочення

// – відтінок значення слова

англ. – англійська

гр. – грецька

давньоукр. – давньоукраїнська

див. – дивись

дієприкм. – дієприкметник

ісп. – іспанська

італ. – італійська

лат. – латинська

мин. ч. – минулий час

нім. – німецька

одн. – одна

польс. – польська

у знач. – у значенні

пас. – пасивний

прикм. – прикметник

присл. – прислівник

протил. – протилежне

стос. до ... – стосовно до...

теп. ч. – теперішній час

фр. – французька

відпов. – відповідальний

голов. – головний

док. – доконаний вид

ж. – жіночий рід

мн. – множина

невідм. – невідмінюване

недок. – недоконаний вид

незм. – незмінне

неперех. – неперехідне

перев. – переважно

перех. – перехідне

с. – середній рід

укл. – укладач

ч. – чоловічий рід

Список використаної літератури

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови /укл. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ: Перун, 2007. 1736 с.
2. Глушич О.Д. Навчальний російсько-український словник. Київ: Головна спеціалізована редакція літератури мовами національних меншин України, 2004. 200 с.
3. День: щоденна всеукраїнська газета: рубрика «економіка», 2014, 2019.
4. Дроздова Г.М., Зякун В.В. Термінологічний словник з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності. Донецьк: Донецький державний університет управління, 2006. 113 с.
5. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Фінансово-економічний словник. Київ: Знання, 2007. 1072 с.
6. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Комарницький. Торгівля. Маркетинг. Реклама: термінологічний словник. Львів: Львівська політехніка, 2011. 311с.
7. Економіка і фінанси: науковий журнал. Дніпропетровськ, 2017.
8. Економічна енциклопедія: у трьох томах /відпов. ред. С. В. Мочерний. Київ: Видавничий центр «Академія», 2000–2002.
9. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики: всеукраїнський науково-виробничий журнал. Вінниця: Вінницький національний аграрний університет, 2016, 2017, 2018.
10. Мала українсько-російська енциклопедія з податків /упорядник В. Жадько. Київ: ПП «Павлушка», 2000. 735 с.
11. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»: серія «Економічні науки». Київ: 2018. № 10 – 11.
12. Новий російсько-український словник-довідник юридичної, банківської, фінансової, бухгалтерської та економічної сфери /укладачі С.Я. Єрмоленко, В.І. Єрмоленко, К.В. Ленець, Л.О. Пустовіт. Київ: Довіра, 1998. 783 с.
13. Новий український тлумачний словник /за ред. В. В. Дубинського; уклад. Н. Д. Кусайкіна, Ю. С. Цибульник. Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2008. 608 с.
14. Роганова Г.О., Балашова О.В. Термінологічний словник з дисципліни «Фінансова санація та банкрутство підприємств». Краматорськ: Донбаська державна машинобудівна академія, 2006. 136 с.
15. Рогачова Г. Г. Російсько-український словник економічних термінів. Київ: «Слід і Ко», 1992. 75 с.

16. Російсько-український зовнішньоторговельний і зовнішньоекономічний словник. Київ: Вища школа, 2004. 735 с.
17. Сахно І. П., Сахно М. М. Словник сполучуваності слів української мови. Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний університет, 1999. 539 с.
18. Словник-довідник найбільш вживаних економічних понять в підприємстві. Київ: Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2009. 102 с.
19. Словник іншомовних слів /за ред. О .С. Мельничука. Київ: Головна редакція радянської енциклопедії Академії наук Української РСР, 1974. 775 с.
20. Словник іншомовних слів: 23000 слів та термінологічних словосполучень /уклад. Л.О. Пустовіт, О.І. Скопенко, Г.М. Сюта, Т.В. Цимбальюк. Київ: Довіра, 2000. 1018 с.
21. Словник сучасної економіки Макміллана. Київ: «Артек», 2000. 640 с.
22. Словник української мови /відпов. ред. В.В. Жайворонок. Київ: Видавничий центр «Просвіта», 2012. 320 с.
23. Словник української мови: у 20 томах. Київ: Наукова думка, т.1, 2010. 912 с.; т. 2, 2012. 975 с.
24. Словник української мови в 11 томах / Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні АН УРСР / гол. ред. кол. І.К. Білодід. Київ: Наукова думка, 1970–1980. 134058 реєстрових одиниць.
25. Товари і ринки: міжнародний науково-практичний журнал. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2017.

Видавець «ФОП Середняк Т.К.», 49000, Дніпро, 18, а/с 1212

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4379 від 02.08.2012

Ідентифікатор видавця в системі ISBN 7822

Ольга Дмитрівна Глушич — olga.glushich@gmail.com